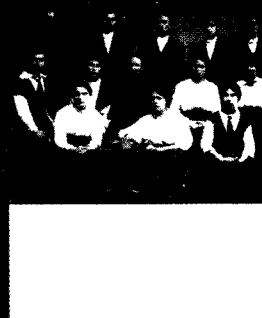
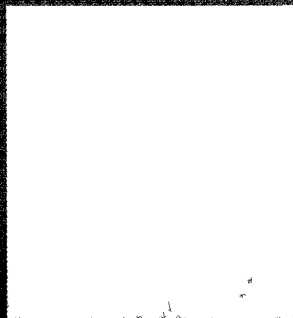
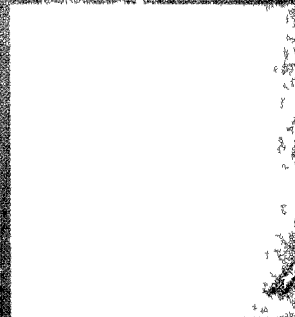

ДОКУМЕНТАЛНА
ХРОНИКА
НА ДЕЛОТО
НА УЧИТЕЛЯ
БЕИНСА ДУНО
(ПЕТЪР ДЪНОВ)

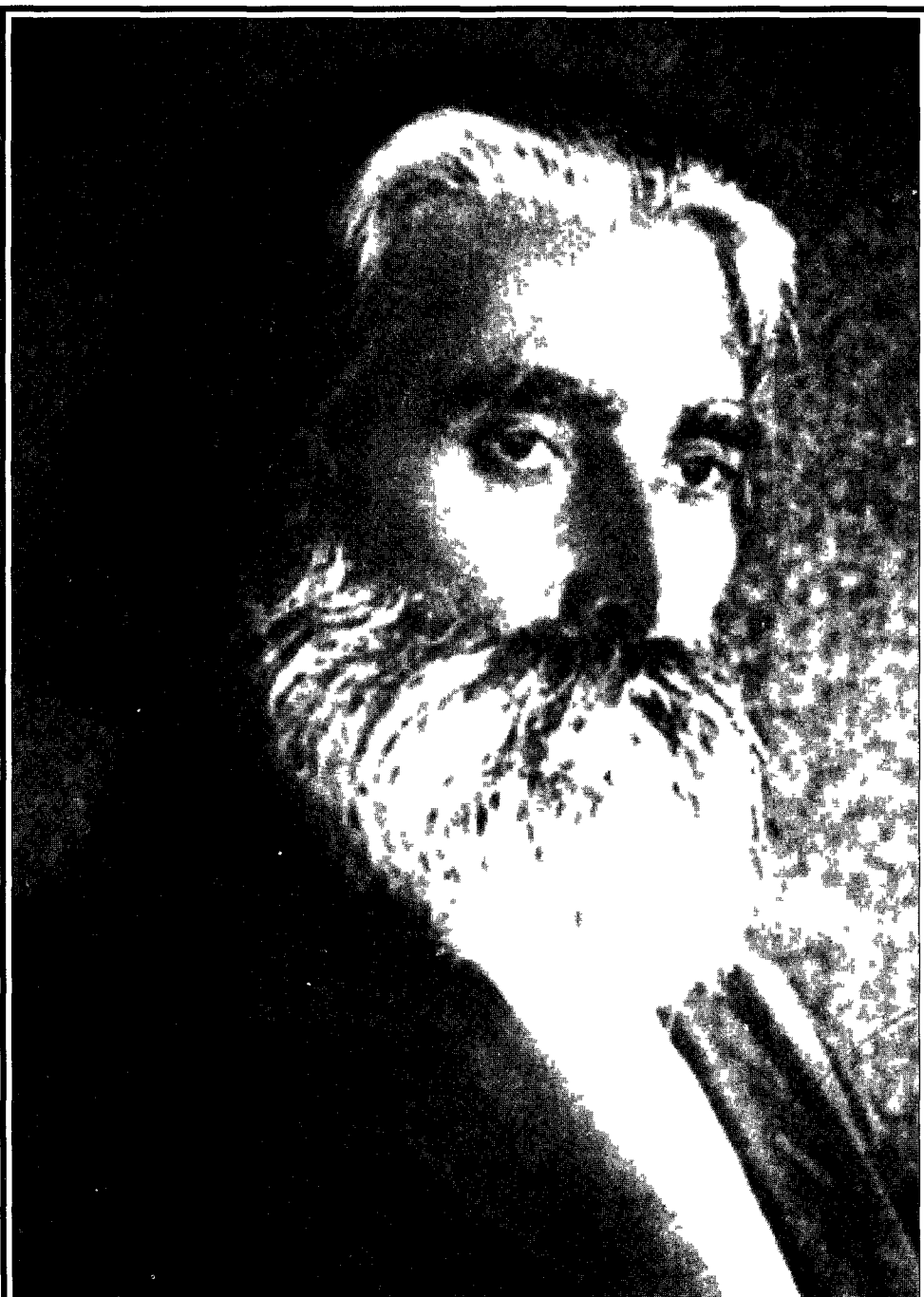
УЧИТЕЛЯ ВЪВ ВАРНА

УЧИТЕЛЯ ВЪВ ВАРНА

**Документална хроника на делото
на Учителя Беинса Дуно (Петър Дънов)
във Варна**

**Издателство Бяло Братство
София • 1999**

Учителя Беинса Дуно, ок. 1920 г.

С ТОЗИ НОЖ ОБСАЖДАМЕ ВАРНА

(вместо увод)

Тази книга е първи опит да се съберат и подредят хронологично документални материали за един велик дух и за един велик град, взаимно оплодили биетието си в едно конкретно историческо пространство. Съставителите нямат претенция за научен исторически труд, затова подзаглавието „документална хроника“ е знак за авторска дистанция, дори за пълно авторско отсъствие. Още повече, че след книгите на Георги Томалевски и Атанас Славов едва ли може да се добави нещо към жанра на авторизираната историография.* Но колкото и да ни убеждават историците в безпристрастната обективност на историческите документи, кой днес би повярвал, че животът на историята и нашето разбиране за него съвпадат. Или че историята и нейната физически представяща я събитийност са перазчленимо слети. Очевидно и у най-неподготвения съвременен читател се налага ново умонастроение, което схваща единството на историята не толкова субстанциално, колкото екзистенциално. Това ново умонастроение е истински удовлетворено, когато се опитва да разгадава и тълкува знаците на историческите образи и събития. По този начин, освободени от диктата на обективността, те стават притежание на индивидуалното ни съзнание, претърпяват почти метафизическо превръщане и започват обратно да ни диктуват повелите на натрупаната в тях култура. За съвременния наблюдател всеки исторически документ е семиотична система и функционира в съзнанието му с духовния импулс и с психичните енергии на културата, която го е породила. Може да се твърди, че всеки исторически документ съдържа скрита мъдрост и ни подтиква към езотерична интерпретация.

„Учителя във Варна“ на пръв поглед продължава документалната поредица, започната в двата тома на „Всемировият Учител Беинса Дуно и Велико Търново“, публикувани през 1995 и 1996 г. Хронологично, разбира се, събитията във Варна далеч предшестват тези в Търново и понеже на практика представяват начало на всички начала, като че ли най-чувствително са застрашени от примитивизма на историческата обективност. Езотеричната интерпретация на появата на Учителя и на неговото първо варненско Слово е не по-настойчиво необходима, отколкото внимателното вникване в духовните приморски пространства на град Варна. Дори в лаконизма на Евангелията градовете не са просто социален декор на Христовите събития – и Кана Галилейска, и Капернаум са първите участници в Евангелската драма, не само защото са крайморски, но и защото са преизпълнени с древна култура. Като че ли винаги, когато историята вдига сценичната си завеса, първо се вижда море. Или поне вода.

Опит за езотерична история на Варна. Известно е схващането на езоте-

---

* Виж Георги Томалевски, „Учителят Беинса Дуно“, Алфа-Дар, София, 1997; Атанас Славов, „Пътят и времето. Светска биография на Петър Дънов. Том I. Началото“, Бяло Братство, София, 1998

ричната наука за ролята на Черноморското пространство да генерира културни импулси от най-дълбока древност до наши дни. Дори най-схематичните географски карти представят Черно море, прищъпнато в средата между Крим (на север) и Синопския залив (на юг), разделено на Азиатско (на изток) и Европейско (на запад) водни пространства, по чиято повърхност морските течения пътуват в два отделни величествени кръга, обратни на часовниковата стрелка. От друга страна, езотеричната наука разглежда историческите епохи като продукт на културни импулси на Всемирното Бяло Братство, чрез които Индоевропейската (Пета, Бяла или Кавказка) човешка раса осъществява своето духовно развитие. В този смисъл всяка култура се дефинира като реализиране на специфични способности и добродетели в човешкото съзнание. Следователно и историческите, и митологическите събития се схващат като еднакво реални психични функции. * Досега Всемирното Бяло Братство е генерирало четири велики духовни импулса и чрез свои Велики Учители е поставило начало на шест културни епохи в историята на Петата човешка раса на земята.

Първи културен импулс.

Цел: да подготви човечеството за приемане на Христовия импулс.

Ход: създаване на Първата, Древноиндийска, културна епоха с духовни наставници Рама и Седемте Велики Риши (около 8000 г. пр. Хр.);

създаване на Втората, Древноперсийска, културна епоха от Учителя Заратустра (около 6200 г. пр. Хр.);

кулминация на импулса в Третата, Египетско-халдейска, културна епоха чрез Учителя Хермес Трисмегист (около 4100 г. пр. Хр.);

създаване на Четвъртата, Гръцко-римска, културна епоха и школата на Учителя Орфей (около 1250 г. пр. Хр.).

Резултат: човешкото съзнание инволюира, губи способност да вижда в духовния свят; азовото съзнание прониква в чувственото тяло, внасяйки егоизъм, приковава го към петте физически сетива; създава се т.нар. сетивна душа.

Мисия на Черноморското духовно пространство в хода на Първия културен импулс:

а) Синтезира резултатите от Древноперсийската и Египетско-халдейската културни епохи чрез митологичния импулс на Прометей, прикован върху Кавказките скали край източното черноморско крайбрежие (около 3100 г. пр. Хр.). Прометей (буквално – промислелия или онзи, който предварително мисли за това, което става вън от него) е прикован върху скалата на земното тяло и орелът на мисленето кълве от чувствения черен дроб.

б) Разгръща Гръцко-римската културна епоха чрез опита на езотеричната школа в Колхид (около устието на река Риони, черноморското крайбрежие на Грузия) да възстанови чистотата на чувственото тяло, помрачено от егоизма (около 1250 г. пр. Хр.). Създава се митологичният импулс на Аргонавите, странстващи към непомрачената от егоизъм златиста обвивка на чувственото тяло, наречена златно руно. Образът на овена синтезира спомена за изгубеното единство между Любовта и Мъдростта в човешкото съзнание.

в) Въвежда жертвата като добродетел на идващата интелектуална култура чрез опита на езотеричната школа в Таврида (недалеч от Севастопол, Кримски полуостров, около 1194 г. пр. Хр.). Създава се митологичният импулс на дъщерята на човешкия дух Ифигения, пренесена в жертва на Артемидата, за

* Виж Ханс Гзенгер, „Черноморското пространство и неговите мистериини импулси в миналото и настоящето“, 1971, превод от немски, непубликуван, Влад Пашов, „Идеите на Бялото Братство през вековете“, 1945, ръкопис, непубликуван

да стане жрица. Това е дарбата на съзнанието да отделя священото от общата интелектуална култура.

г) Съхранява и пренася в идващата материалистична култура учението за живота след смъртта и за прераждането чрез езотеричната школа на Замолксис (или Залмоксис) в царството на гетите (край устието на Дунав и бреговете на Североизточна България). Според Херодот, Замолксис, наричан Гебелезис (буквално – носител на Светлина), бил роб (или ученик) на Питагор (580-500 г. пр. Хр.), който го освободил. Забогатял, той се върнал в родината си, заповядал да му построят подземна къща, прекарал в нея три години и се явил отново на белия свят, за да повярват всички в безсмъртието.

По всяка вероятност, тъкмо на този исторически етап Варненското духовно пространство поема своята езотерична мисия, въпреки че Варненският халколитен некропол, открит край индустриалната зона на града, се счита за най-стария в Европа и официалната археологическа наука го датира около 4000-5000 г. пр. Хр. През 571 г. пр. Хр. гръцки колонисти от Милет основават гр. Одесос.

Втори културен импулс.

Цел: да внесе Христовия импулс в човечеството.

Ход: започва от Индия чрез мисията на Кришна (около 3000 г. пр. Хр.); преминава през семитските племена и родословието на Авраам; пренася се в Египет, където Мойсей се посвещава в тайните на херметизма; предава се в двата центъра (Египетски и Палестински) на Есейската езотерична школа;

кулминация на импулса при възплъщаването на Христовия Дух в Исус и при кръстната Му смърт на Голгота;

подготвя прехода към Западноевропейската културна епоха чрез Александрийската езотерична школа на неопитагорейците, неоплатониците и гностиците.

Резултат: Духовното Слънце прониква в сферата на Земята и в човешката душа; създадено в нея индивидуално, азово съзнание придобива възможност да приема непосредствено откровенията на Духа; развитието на човешкото съзнание се тласка в еволюционна посока.

Мисия на Черноморското пространство в хода на Втория културен импулс:

а) Предоставя територия за апостолската мисия на Св. Андрей Първозванни при кримските скити. Според Епифаний (IX в. сл. Хр.), Господ казал на първия от дванадесетте апостоли: „Иди във Витиния, аз съм с теб дете и да отидеш. Още и Скития те очаква“. Андрей потеглил с учениците си към Лаодикея, а оттам – в Мизия, в гр. Одесос. Като прекарал тук малко време, поставил епископ Апион (Амплий), който по-късно претърпял мъченическа смърт. Тези исторически бележки сочат Одесос като епископско седалище още от втората половина на I в. сл. Хр.

б) Създава духовна стена между европейското мислене, като вътрешна психична практика, и упадъчното сетивно магьосничество на Азия. Историческо копие на процесите около тази астрална стена са началото на Великото преселение на народите. През 587 г. сл. Хр., по време на император Маврикий (582-602 г.) аварите превземат Одесос. Оттогава в историческите хроники започва да се споменава името Варна. Варна се споменава от византийски летописци като град Одесос край река Варна, а през 678-679 г. сл. Хр. по времето на император Константин Погонат се твърди, че Аспарух станал владетел на Долна Мизия, което означава, че е превзел и Варна. През периода от 773 г. до 1202 г. градът е отново византийски.

в) Създава се митологичният импулс за битката между демоните (фавни и сатири) и възвишените духове за чистотата на земната астралност, която в древното съзнание се символизира от стихията на Космическата вода.

Най-вероятно името Варна отразява мисията на своята културна епоха. Разпространено е мнението, че произходът му е от аварската дума *var*, означаваща „град“, но основателен е въпросът защо и река трябва да се назовава с такова име. В контекста на духовната мисия на Черноморското пространство по онова време по-достоверно е да се търси коренът на думата в санскритския термин *varuna*, с който е означаван принципа на Космическата вода, прототип на гръцкия Уран. Съществува и санскритска дума *varna*, означаваща буквално „цвят, багра“. В Ригведа с този термин е посочено понятието „каста, съсловие“. Според езотеричната наука, представителите на кастите в древните култури се различавали по основния цвят на астралното си тяло. Най-сетне е възможно Варна да произхожда от древноперсийската дума *varəna*, която означава „вяра“. От културологична гледна точка вярата се явява като функция на мисленето за познаване на вече невидимите за съзнанието духовни светове. Така че, в контекста на конкретната езотерична мисия на Варна през епохата на Втория културен импулс, и трите възможни етимологични корена на името ѝ означават едно и също: астрално пространство под въздействие на мисълта.

Трети културен импулс.

Цел: да даде методология за реализиране на Христовия импулс в личния и социалния живот.

Ход: започва от Индия чрез мисията на Буда (563-483 г. пр. Хр.); преминава през Египет;

създава езотеричното течение на Манихейството чрез проведения през IV в сл. Хр. духовен събор на Черно море, в който участват Учителите Манес, Заратустра, Буда и Скитианос;

кулминация на импулса в Богомилската езотерична школа в България; подготвя Западноевропейския ренесанс, създавайки езотеричните школи на албигойците, катарите и розенкройцерите;

завършва в движението на спиритизма, Теософското и Антропософското общества от края на XIX и началото на XX век.

Резултат: схоластичното европейско мислене съживява в душата независимата Истина и независимото Добро, които я издигат над сетивното – създава се т.нар. разсъдъчна душа; от друга страна, в европейския рационализъм се вмесва чувството на сетивно удоволствие, мисленето се употребява единствено за проникване в земния свят; в азиатското магиясноичество се вмесва идолопоклонничество, духовните знания се употребяват за печелене на земни богатства; западният утилитаризъм и източният шаманизъм се стремят към космически „брак“ в астралните Черноморски пространства.

Мисия на Черноморското пространство в хода на Третия културен импулс:

а) Създава Манихейския импулс и Богомилското движение чрез духовния събор на Черно море, ръководен от Манес.

През 1202 г. българският цар Калоян превзема Варна в деня на Велика събота и прекарва великденските празници в града. Богомилското движение прониква във варненското духовно пространство, в местността Сотира (от гръцки – спасение) по южния склон на Ташла-тепе се създава богомилско селище. През 1352 г. във Варна се настанява венецианският консул Марко Леонардо, който сключва договори с цар Иван Александър.

б) Диференцира Христовия импулс на православен и католически чрез Великата схизма в Константинопол – първоначално между патриарх Фотий и

папа Николай I през 867 г. сл. Хр. и по-късно, през 1054 г. сл. Хр., между патриарх Михаил Керуларий и папа Лъв IX.

в) Създава импулси срещу космическия „брак“ между европейския утилитаризъм и азиатския шаманизъм.

Историческо копие на опитите за подобен космически „брак“ са повечето крайморски военни операции от това време, особено сраженията между християнски и ислямски армии. През 1393 г. султан Баязид I превзема Варна, а от 1413 г. до 1444 г. градът е отново византийски. На 10 ноември 1444 г. Варна се превръща във „Ватерло“ за кръстоносците, водени от Владислав III и Янош Хуниади: почти като в мита за Орфей, главата на умъртвения клетвопрестъпник Владислав Варненчик е потопена в пчелен мед и Мурад II я изпраща тържествено в азиатската си столица Бурса. През 1610 г. запорожките казаци, а през 1773 г. граф Румянцев превземат Варна, но след това я напускат. През 1828 г. руският император Николай I ръководи от Турна-тепе обсадата на града и на 23 септември тържествено слиза на брега му от крайцера „Париж“. След създаването на Гръцката държава русите се оттеглят от Варна и на 18 април 1837 г. Махмуд II влиза в града и възстановява разрушените крепостни стени. По време на Кримската война за светите места в Палестина (1853-1856 г.) във Варна е разположено главното командване на англо-френско-турската коалиция, която воюва срещу руската армия, отбраняваща Севастопол. Като че ли за историческо възмездие, сред войските в града избухва голяма холерна епидемия, а на 27 юли 1854 г. (ден на Св. Пантелеймон) пожар унищожава почти цяла Варна. На същата дата през 1878 г. по време на Руско-турската освободителна война руската армия превзема града.

С това не свършват черноморските кръвопролития. Но Бог, според метафоричния израз на Учителя, събира кръвта от бойните полета, за да съгради новото сърце на човечеството.

Четвърти културен импулс.

Цел: да подготви славянството за предстоящата Шеста културна епоха, наречена Култура на сърцето.

Ход: започва от Варна под ръководството на Учителя Беинса Дуно; преминава във Велико Търново и София, оттам – във Франция, Литва, Русия, САЩ, Канада, Аржентина и Конго.

Предстоящ резултат: изграждане на ядрото на човешкото съзнание, наречено Разумно сърце или Съзнаваща душа, чрез включване на принципа на Любовта като основа на Живота; непосредствено отваряне на Разумното сърце към Духа на Истината чрез живот за Цялото; подготвяне на човечеството за Шестата (славянска) културна епоха, ядро на бъдещия Шести планетарен цикъл, наречен Шеста раса.

Мисия на Черноморското пространство в хода на Четвъртия културен импулс:

а) Създава във варненското село Хадърча, днес Николаевка, физическото тяло на Петър Дънов за проява на Духа Беинса Дуно.

б) Поставя във Варна началото на Веригата на Бялото Братство, ръководена от Учителя Беинса Дуно.

в) Създава през 1914 г. в Бургас импулс за духовно пречистване на земния астрал, с което Учителя Беинса Дуно обявява и началото на Епохата на Водолея. В бургаската си беседа от 22 март той казва: „Днес аз уреждам празника на нашето Общество и ви съобщавам следния реален факт: днес в Невидимия свят светлите духове също празнуват...“, защото всички членове на Черната ложа са изгонени от астралния свят. Астралният свят е вече очистен

от ангелите на тъмнината... но всички те са слезли тук, на Земята, както се измита вторият етаж на една двуетажна сграда и всичият боклук пада на долния етаж.“

Езотеричната история на Варна може да се дописва. Като синтез от чужди духовно-научни изследвания, в този си вид тя е по-скоро умозрителна и еклектична конструкция, ако щете – историческа хипотеза, поради което се нуждае от бъдещи научни потвърждения. Така или иначе, мястото ѝ в увода към „Учителя във Варна“ преследва много по-обикновена цел: да покаже на непредубедения читател, че варненският декор на събитията около Учителя е част от духовната култура на Черноморското пространство. И за да можем да продължим нататък, несмуцвани от диктата на всякакви исторически дадености, добре би било да наречем горната хроника за Варна история за пречистването на общочовешкото сърце.

Документалните материали в книгата са подредени условно в три части. Първата част е именувана „Предисловието“, защото свидетелства за хора и събития от епохата на Българското Възраждане във Варненския регион, повече или по-малко свързани с раждането на Петър Дънов и с формирането на неговата личност. Без преднамерена селекция, документите в тази част недвусмислено изразяват възрожденския дух на епохата, която по странни пътища съчетава съдбите на едни от най-добрите българи, вика ги от далечни краища, фокусира в селцето Хадърча (Николаевка) кръвта и интелекта им, въгражда ги в борбите за църковна независимост и после отново ги провозжда неznайно някъде. Атанас Георгиев, Константин Дъновски, Сава Доброплодни, Петко Р. Славейков и много други се мярват кратко в историческата драма, за да подготвят място на онова, което идва след тях. По едни или други исторически обстоятелства тъкмо на Николаевка се пада да стане национално-просветен център във Варненско, дори своеобразен парламент на първенците от района, които на 21 май 1860 г. се събират, отхвърлят гръцката патриаршия и официално признават самостоятелната Българска Църква в Цариград. Дори Славейков се появява през 1864 г. като учител във Варна, стои два-три месеца и отпътува за Цариград, за да редактира новобългарската езикова версия на Библията от 1871 г. – същата, от която по-късно Учителя Беинса Дуно ще състави „Завета на цветните лъчи на Светлината“.

На пръв поглед повечето от документите в „Предисловието“ преповтарят едни и същи събития, дори на места взаимно се опровергават, но от различните гледни точки се получава своеобразна документална полифония, много по-автентична, отколкото всеки друг еднопланов исторически разбор. „Предисловието“ завършва с оригинално изследване за рождената дата на Петър Дънов.

Втората част на книгата съдържа варненското Слово на Учителя Беинса Дуно. На практика след завръщането му през 1895 г. от Медисън (Ню Джърси, САЩ) до 1909 г. Варна е главна територия на неговата дейност, с изключение на краткия му престой в Нови Пазар (1899-1900 г.) и на няколко му пътувания из България. В действителност първият варненски документ на Словото е книгата „Науката и възпитанието. Началата на човешкият живот“, публикувана през 1896 г. във Варна в печатницата на К. Николов, претърпяла впоследствие няколко редакции и преиздания.

„Хио-Ели-Мели-Месаил“, с което започва втората част на нашата книга, е Слово, записано от Учителя във Варна през 1897 г., публикувано в самостоятелна книга през 1912 г. в печатница „Напредък“, Стара Загора, и днес представлява библиографска рядкост.

По-нататък хронологично следва Словото „Избаникът Божий и Вождът на Истината“, записано на 20 септември 1898 г. и публикувано в „Изгревът“ на Бялото Братство“, т. II, Житен клас, София, 1995.

Първото публично представяне на Словото е „Призвание към народа ми – български синове на семейството славянско“. Учителя го записва на 8 октомври 1898 г. и го прочита през същия месец пред членове и гости на Женското благотворително културно-просветно дружество „Майка“ във Варна. От 1994 г. насам „Призвание“-то има няколко издания.

Хронологията на варненското Слово продължава със „Свидетелствата Господни“, записани на 13 февруари 1899 г., и „Божие то обещание“, записано на 24 февруари 1899 г. Двамата документа са публикувани в „Изгревът“ на Бялото Братство“, т. II, Житен клас, София, 1995.

Безспорно най-значимото съдържание на „Учителя във Варна“ са протоколите от годишните среци на Веригата на Бялото Братство, наричани по-късно събори. Съборите са провеждани във Варна до 1909 г. включително, съхранени са протоколите им от 1903, 1906-1909 г. и тук се публикуват за първи път. От тях излизат на яве неизвестни досега исторически факти, най-съществените от които, може би, е този, че начало на Веригата на Бялото Братство е Обществото за повдигане религиозния дух на българския народ, което Учителя учредява във Варна още през 1897 г.

В протоколите по особен начин се открояват и две личности, повече или по-малко пренебрегвани досега в мемоарите на съвременниците си. Първата е Анастасия Узунова-Желязкова, на която е посветен отделен очерк в третата част на книгата. Втората личност е самият протоколчик Димитър Голов, чиито са записките от 1906 до 1909 г.

Димитър Голов (1863-1917) е роден в Котел, завършва френски колеж в Одрин (където се ражда и учи Анастасия Желязкова), следва католическо богословие в Рим, работи като мисионер в Африка и учител в Солунската българска мъжка гимназия, накрая се установява като издател в София и от 1899 г. е стопанин на списание „Летописи“ с директор Константин Величков и със сътрудници – Иван Вазов, Михалаки Георгиев, Антон Страшимиров, Цанко Церковски и проф. Марко Балабанов, ръководи през 1912 г. отпечатването на „Завета на цветните лъчи на Светлината“, умира в София.

В края на втората част в отделна глава, озаглавена „Епистоларно Слово“, са публикувани избрани писма на Учителя, писани във Варна. Между тях са и писма от варненския хотел „Лондон“ през периода от юни 1917 г. до лятото на 1918 г., когато правителството на В. Радославов интернира Учителя от София във Варна под предлог, че учението му разколебава духа на войниците на фронта.

Третата част на книгата е озаглавена „Съработниците“ и включва документи за няколко поколения личности – ученици, слушатели и последователи на Учителя Беинса Дуно, повечето – от духовния и интелектуален елит на Варна. От биографията на Анастасия Желязкова, например, излизат наяве много исторически факти за варненски събития около Учителя, неизвестни досега. Не е отминалата без специално внимание спорната личност на варненеца Михаил Иванов, който след 1937 г. под името Омраам Микаел Айванхов създава френското Бяло Братство. За първи път се публикуват мемоарните бележки на Велко Петрушев и Люба Стойкова. В тях от специфичен ъгъл е представен варненският социален декор на Учителовото Слово от 1912 г. почти до наши дни. Включен е и предговорът към драмата на Велко Петрушев „Девор“ в публикацията ѝ от 1934 г. Написан е от варненския интелектуалец Петър Списа-

ревски и е опит за въведение към оригинален жанр в българската драматургия, който може да бъде наречен мистерийна драма.

Безспорно, последната, трета, част на книгата е документална хроника, която постоянно може да се дописва. Тя, в сравнение с останалите две части, е като че ли най-непосредственото усещане за историята като битие на култура, родена от незрим духовен импулс.

За да се предпази читателя от всякакви предубеждения, накрая е необходимо да се отбележи, че уводните бележки към „Учителя във Варна“ не са преднамерено тълкуване на представените исторически документи, а по-скоро намек, че „героите“ на книгата са двама – Словото на Учителя Беинса Дуно и градът Варна.

На 16 август ст.ст. 1909 г. Учителя открива годишната среща на Веригата на Бялото Братство и, показвайки на присъстващите към двустър меч, произнася забележителните думи: „Това е Силата Господня. С този нож обсаждаме Варна.“ По-горе нарекохме историята на Варна „история за пречиштането на общочовешкото сърце“ и колко по-вярно става това определение след физическата поява на Учителя Беинса Дуно в Черноморското духовно пространство на България. „Учителя във Варна“ е книга за сърцето на един град, завинаги обсаден от силата на Духа.

Без помощта на Павлина Даскалова, чиято е идеята за съставянето на тази книга, без Христо Маджаров, на когото се дължат повечето от идейните и внушения, без съучастието на Георги Н. Петков, Филип Филипов, Преслав Павлов, Петър Митев и Иван Джеджев, без професионализма на историците, библиографите и преводачите Станка Димитрова, Цветолюб Нушев, Кристиана Димчева, Елена Бъчварова, Борислав Дряновски, Васил Стоилов и Ралица Хубанова не би било възможно съставянето и публикуването на „Учителя във Варна“. Затова последните думи на признателност са към тях.

Варна,
май 1998 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

Първа част. ПРЕДИСЛОВИЕТО	15
Кратка история на село Николаевка	15
Село Хадърджа и Възраждането във Варненско	
<i>Проф. д-р Петър Ников .....</i>	<i>19</i>
Атанас Чорбаджи (Хъдържалията)	
<i>Иконом Ив. К. Радов .....</i>	<i>29</i>
Атанас Георгиев	35
Из родословието на Учителя Петър Дънов (Беинса Дуно)	
<i>Любен Хаджииванов .....</i>	<i>40</i>
Първ български учител и свещеник	
<i>Димитър Македонов .....</i>	<i>42</i>
Спомени на свещеника Константин Дъновски	45
Заветници на свободата ни	
<i>Т. И. Бъчваров .....</i>	<i>51</i>
Коя е рожденната дата на Петър Константинов Дънов	
<i>Валсерпъ Айн .....</i>	<i>61</i>
Бележки върху книгата „Учителят на Бялото Братство“	
<i>Правдолюб Истинолюбиви .....</i>	<i>65</i>
Втора част. СЛОВОТО	72
Хио-Ели-Мели-Месаилъ	72
Протокол от годишната среща на Веригата	
<i>Варна, 1903 .....</i>	<i>84</i>
Слово	
<i>Варна, 10 август 1903 .....</i>	<i>86</i>
Слово	
<i>Варна, 22 август 1904 .....</i>	<i>88</i>
Протоколи от годишната среща на Веригата	
<i>Варна, 1906 .....</i>	<i>92</i>
Протоколи от годишната среща на Веригата	
<i>Варна, 1907 .....</i>	<i>95</i>
Протоколи от годишната среща на Веригата	
<i>Варна, 1908 .....</i>	<i>108</i>
Протоколи от годишната среща на Веригата	
<i>Варна, 1909 .....</i>	<i>126</i>
Епистолярно Слово на Учителя	
<i>Варна, 1898-1918 .....</i>	<i>152</i>
Избрани писма до д-р Георги Миркович	152

Избрани писма до Пеньо Киров и Тодор Стоименов.....	156
Избрани писма до Мария Казакова	165
Избрани писма до Елена и Константин Иларионов	167
Писма от хотел „Лондон“	168

Трета част. СЪРАБОТНИЦИТЕ..... 173

Анастасия Узунова-Желязкова и Варненското благотворително дружество „Майка“	
<i>Димитър Н. Калев</i>	173
Д-р Георги Миркович	
<i>Вергилий Кръстев</i>	178
Пеньо Киров.....	183
Тодор Стоименов	186
Кратки бележки за началото на братската група във Варна	
<i>Велко Петрушев</i>	188
Варненските години на Михаил Иванов	
<i>Димитър Н. Калев</i>	201
Във Варна през 1926 година	
<i>Никола Гръблев</i>	207
Как се създаде Вътрешната школа	
<i>Люба Стойкова</i>	214
Предговор към драмата „Девор“ от Веселин Петрушев	
<i>Петър Списаревски</i>	223
Нов храм	
<i>Зафира Иванова</i>	225

Първа част

ПРЕДИСЛОВИЕТО

КРАТКА ИСТОРИЯ НА СЕЛО НИКОЛАЕВКА

*Музейна сбирка, с. Николаевка, Варненска област,
открита на 24 май 1977 г.*

Селото се намира на 30 км северозападно от гр. Варна. Още от турско време и сега е център на община. Разположено е на 350-400 м над морското равнище от двете страни на Николаевската река, която е начало на р. Деде-Бунар дере. Реката тече в северна посока, минава край село Засмяново, Ботево, навлиза в Добруджа, става подземна река и се влива в р. Дунав.

В административно отношение селото принадлежало на Козлуджанската нахия и се наричало Хадърча. Населението на Варненска кааза и Козлуджанска нахия през XIX в. е предимно мюсюлманско и се състои от турци, татари и др.

Турската колонизация и Руско-турската война в по-късните столетия довеждат до почти пълното изчезване на старобългарското население. Част от него се влива в големия изселнически поток след 1828-29 год. към Северна Добруджа и Бесарабия. В местността, където е основано Николаевка, и преди идването на заселниците е имало село, само че на север от сегашното. Било

е съвсем малко. По време на чумна епидемия селяните го напуснали и го опожарили. Камъни и керамични отломки, останали от него, могат и сега да се видят в полето — на местото, наричано Юрта.

В следващите години тук се установяват преселници, главно от източнобалканските села Голица и Еркеч. Една група, водена от Атанас Георгиев, спряла на около 30 км северозападно от Варна. Атанас Георгиев тръгнал да търси вода из местността и в гората, намираща се в ниското до една рекичка, открил два извора. Съподвижниците му одобрили мястото и започнали да изсичат гората около изворите, за да си строят къщи. Така се основало с. Николаевка, наречено тогава на турски Хадърча.

Друга част от изселниците, водена от Кара Марин, тръгнала с руските войски на север и в Бесарабия основала село, което и сега се нарича Голица. Това ново население представлява и етническата основа на българското национално Възраждане във Варненския край.

Към средата на XIX век, когато в този край проблясват първите зари на национална пробуда, с. Хадърча заема ръководна роля на подбудител и организатор на Българщината във Варненско. Изключителната заслуга за това се пада на будния и предприемчив селски чорбаджия и голям родолюбец Атанас Георгиев. Роден в с. Голица, Несебърско, и получил според тогавашните понятия едно добро местно образование на български, гръцки и турски, Атанас Георгиев постъпил по време на Руско-турската война през 1826-29 год. преводач при русите, с които ходил чак до Одрин. След войната, след като баща му с много свои съселани напуснал Голица и се преселил в Хадърча, тук дошъл и Атанас. Благодарение на своите знания и интелигентност, на своите връзки с турските и гръцките първенци във Варна и на покровителството, което оказвал на своите съселани, сам се издигнал след смъртта на своя баща пред тях като най-влиятелния човек в селото, и те го избират за селски мухтар (кмет), чорбаджия. Атанас Георгиев е бил рядко издигнат българин, който въпреки невежеството на своите съселани, сам и на свои разноски отворил в 1847 год. първото българско училище в селото си, което било и първото българско училище и във Варненска околия. За пръв български учител условил младия Константин поп Дъновски от родопското село Читак. Младият учител, условен за 500 гроша и храна, започва работа с 10-15 ученика в килера на чорбаджи Атанасовата къща.

След училището чорбаджи Атанас убедил своите съселани да открият и българска църква. През следващата година е построена и специална сграда с две стаи. Едната е за училище, а другата – за църква. Но гръцките интриги спират строителството. Тогава чорбаджи Атанас

отива във Варна и с турски големци издейства разрешение за продължаване на строежа. На 26 октомври 1851 год. в присъствието на много селяни от съседните села сградата е осветена от Варненския митрополит Порфирий и пръв български свещеник става споменатият К. Дъновски. Започват и училищните занятия.

През 1853 год. те са преустановени, тъй като е обявена Кримската война. През 1856 год. войната свършва и К. Дъновски отново събира децата. На следващата година той е ръкоположен за свещеник. На негово място е назначен Петър Атанасов. През същата година е извикан и втори свещеник – Иван Громов.

Благодарение на тая родолюбива дейност на Атанас Чорбаджи и поради слабостта и неорганизираността още на варненските българи на село Хадърча се паднало да заеме на първо време едно особено средишно положение във възродителните усилия на българите във Варненска околия. По такъв начин създаденото в Хадърча българско просветно национално огнище не останало без влияние върху развитието изобщо на народните работи в областта. Атанас Чорбаджи се намирал във връзка с български търговци във Варна. К. Дъновски, който станал негов зет, се преместил във Варна, където внесъл високия български дух на своя тъст, както сам той казва. Понякога по време на служба в гръцката църква произнасял евангелието или някои ектении на славянски.

Когато с акта на 3 април 1860 год. цариградските българи, начело с Иларион Макариополски, провъзгласили основаването на отделна самостойна Българска църква, както в другите краища на България, така и във Варненска околия българите се раздвижили и подкрепили тази инициатива. Забележително е, че не във Варна, дето българите се чувствали още слаби и неорганизирани, а

в село Хадърча било свикано за целта на 21 май 1860 год. по споразумение между дядо Ананас и варненските български първенци едно събрание от представители на българите във Варненско, а именно от селата: Девня, В. Козлуджа, Хасърджик, Караач, Юшенлий, Кумлуджа, Суджаскьой, Гевреклер, Гюнлоглу, Чатмата и Куюджук. На него било решено, че се отказват оттук натаък от Цариградската гръцка патриаршия и нейните владици и признават за свое църковно началство новата Българска църква в Цариград, начело с Иларион Макариополски. Това решение, подписано от всички представители-първенци, придружено от особено писмо на варненските българи, било изпратено в Цариград на Макариополски с покана да посети и обиколи Варненско. По такъв начин село Хадърча заело едно особено средишно положение във Варненска околия.

На следната година в Хадърча на ново едно събрание на селата във Варненско тоя забележителен българин, Атанас Чорбаджи, бил избран за представител на Варненско по народните работи в Цариград. Той заминал за там, където останал като такъв на свои разноски до своята смърт.

В 1861 год. Атанас Чорбаджи носи просбата на Варненско до Високата порта, с която иска:

1. Да бъде призната и утвърдена българската църковна независима епархия.

2. Да позволи, щото българското духовно началство заедно с българските представители да уреди църковните дела на българските епархии.

Тая просба е подписана и подпечатана от първенците на селата Капаклий, Хадърча, Гюндоглу, Гевреклер, Чатмата и Козлуджа.

В Цариград престоял четири години и издействал назначаването на двама свои съселаяни за свещеници и в околните села. След четири години

дълги борби за църковната свобода на нашия народ тоя бележит българин починал в 1865 год. в Цариград и е погребан в гробницата Егрикапу. Близките му искали да пренесат тленните му останки в селото, но била донесена само надгробната плоча, която си бил приготвил приживе. Забележителни са думите му, които казал в Цариград при уреждане на църковните работи: „Няма да си отида оттук, докато не видя български владици да се упътят за българско.“

Надгробната плоча се намира в църковния двор върху гроба на неговия внук Атанас Златев, който бил убит от турците в Ботевската гора.

След Петър Атанасов учител става Курти Добрев, и двамата от същото село. Последният – по професия абаджия, упражнявайки занаята си едновременно и учи десет ученика. Заедно с това изпълнява и длъжността на селски писар. Прimitивната обстановка на това училище го доближава твърде много до характера на църковната килия. Учениците са сядали на възглавници, донесени от къщи, и пишели на коляно. Стаята била малка и тъмна.

В следващите години към 1866-68 год. тук работят Иванчо, а след него до 1871 год. – Андон х. Матеев. Те очевидно с нищо не променят атмосферата в училището, поради което някои недоволни ученици го напушат и отиват да се учат в с. Юшенлии (*днес с. Ботево*). Същите ученици изпращат на 31 май 1871 год. писмо до Варненската община, което показва състоянието на обучението и изобщо – изостаналостта на местното училище.

След 1871 год. в селото учителства Стефан Колчов от Железник (Ст. Загора), който получава заплата от 3000 гроша и храна от селяните. По негово време нараства броят на учениците – 116 момчета и 17 момичета и се въвежда разпределение в

с. Николаевка - съвременен изглед

четири отделения. Ст. Колчов остава до учебната 1874-75 год., която не довършва. На негово място идва Димо Митов, който през пролетта на 1875 год. провежда годишен изпит с учениците от всички отделения. В четвърто отделение със седем ученика се изучава свещена история, българска история, българска граматика, землеописание, аритметика, прочит, катехизис. Изпитът става само върху свещена история, българска история, землеописание и завършва много добре. В трето отделение 17 ученици са изпитвани по катехизис, прочит и аритметика. Във второ отделение – 19 ученици – по прочит и числа, а в първо – 60 – също по прочит и числа, от 1 до 1000. Д. Митов получава заплата от 2200 гроша. Същият учител остава вероятно и през следващите учебни години – до началото на Освободителните войни.

Заедно със завареното турско население през 1874 год. село Хадърча наброяло 163 къщи, от които 41 турски, 114 български и 8 цигански. По същото време българите достигат до 140 семейства, 800 жители.

Селото се нарича Николаевка от 1877 год. Прекръстено било на името на княз Николай Николаевич, главнокомандващ руските войски, трети син на Николай I и по-малък брат на цар Александър II. Преименуването станало в чест на руските войски, които били на бивак близо до селото. Селяните изпратили писмо до княза, който отговорил положително на желанието им и подарил на селото 3000 гроша.

Основни поминъци на селото са били земеделието и скотовъдството. Занаятите в Николаевка са задоволявали нуждите на местното население. Един от добре развитите занаяти е било терзийството.

*

* *

СЕЛО ХАДЪРДЖА И ВЪЗРАЖДАНЕТО ВЪВ ВАРНЕНСКО

Проф. д-р Петър Ников

*„Българското възраждане във Варна и Варненско“
Българска академия на науките, София, 1934*

Едно особено средищно положение във Варненската околия заело голямото варненско село Хадърджа (днес Николаевка), което първоначално заместило дори в това отношение града Варна. Населението му е било българско и състояло главно от преселници, преселени предимно след войната в 1828-29 г. от балканските села Еркеч и Гулица. Ето някои статистически данни за неговото население: в 1867 г. то е брояло 94 венчила, в 1871 намираме 130 венчила, в 1874 г. — 153 венчила, а при Освобождението в началото на 1879 г. то имало 120 къщи, 162 венчила или всичко 884 души.

Особеното значение и положение на това село се дължи преди всичко, за да не кажем напълно, на един беззаветно родолюбив и забележителен български балкански селянин, първенец на това село. Също както в Балчик, и тук българщината, българският език и просвета твърде рано се възродили, благодарение дейността именно на селския чорбаджия Атанас Георгиев. Роден в с. Гулица (Месемврийско) и получил, според тогавашните понятия, едно доста добро местно образование на български, гръцки и турски, Атанас Георгиев постъпил през време на Руско-турската война в 1928-29 година преводчик при русите, с които ходил до Одрин. След войната, след като баща му с много свои съселяни напуснал Гулица и се преселил и уста-

новил в Хадърджа, тук дошъл и Атанас. Благодарение на своите знания и интелигентност, на своите връзки с турските и гръцки първенци във Варна и на покровителството, което оказвал на своите съселяни, той се издигнал след смъртта на баща си пред тях като най-влиятелния човек в селото и те го избрали за селски мухтар (кмет), чорбаджия. Атанас Георгиев е бил един рядък, издигнат българин, който, въпреки невежеството и неотзивчивостта на своите съселяни, сам и на свои разноси отворил в 1847 г. първото българско училище в селото си, което е било и първото българско училище във Варненската околия, като условил за пръв български учител Константин Дъновски. След училището той убедил своите съселяни да построят на следната година в Николаевка и българска църква, в която станал пръв български свещеник споменатият Константин Дъновски и която в 1851 г. била осветена от Варненския митрополит Порфирий, а в 1857 г. извикал за нея и втори български свещеник Иван Громов.

В „Описание на село Хадърджа (Деде-Бунар)“ — ръкопис от неизвестен автор, без дата, но изглежда доста стар, във Варненското Археологическо Дружество VIII, №

38. Забележително е, че в това последното описание е дадена 1790 год., като рождена година на А. Георгиев, докато Ив. К. Радов дава по-приемливата 1805 г. във „Възраждането на българщината във Варна. Атанас Георгиев“, в „Известия на Варн. Археол. Дружество“, кн. IV (1910), Варна, 1911, стр. 11 сл. А (рхимандрит) М (ихаил) Ч (авдаров), „Петдесет годишнината на първата българска църква „Св. Архангел Михаил“ в гр. Варна“, Варна, 1915, стр. 11 сл. П. Ников, „Иконом Константин А. Дъновски“, в „Духовна Култура“ год. I, кн. 1 и 2., София, 1920, стр. 4 сл.

За Ат. Георгиев Варненско-преславски митрополит Симеон казва в спомените си, записани от пишещия тия редове, следното: „Х. Атанас беше буден и пъргав човек. Беше облечен във френски дрехи и с турски чизми до под коленете. Той беше изпратен в 1861 г. като представител на Варненската епархия в Цариград. Обстоятелството, че той остана да действа в Цариград и не замина, както други представители от други епархии сториха, показва, че е бил човек, въодушевен от делото. Той живееше при българската църква. Във време на чумата (1865 г.) той заболя и умря в Цариград“.

Благодарение на тази родолюбива дейност на Атанаса Чорбаджи и поради слабостта и неорганизираността още на варненските българи, на с. Хадърджа се паднало да заеме на първо време едно особено средишно положение във възродителните усилия на българите от Варненската околия. По такъв начин създаденото в Хадърджа българско просветно-национално огнище не останало без влияние върху развитието изобщо на народните работи в областта.

Атанас Чорбаджи се намирал във

връзка с българските търговци във Варна. Свещеник пък Константин Дъновски, който станал негов зет, се преместил за свещеник във Варна, дето внесъл високия български дух на своя тъст и, както сам разказва, понякога във време на службата в гръцката църква във Варна произнасял Евангелието или някои ектении на славянски. Когато с акта на 3 април 1860 год. цариградските българи, начело с Илариона Макариополски, провъзгласили основаването на отделна самостоятелна Българска църква, както в другите краища на България, така и във Варненско българите се раздвижили и подкрепили тая народна инициатива. И забележително е, че не във Варна, дето българите се чувствали още слаби и неорганизирани, а в с. Хадърджа било свикано за целта на 21 май 1860 год. (по споразумение между дядо Атанаса и варненските български първенци) едно събрание от представители на българите във Варненско, именно от варненските села Девня, Козлуджа, Хасърджик, Караач, Юшенлии (Ботево), Кумлуджа (Крумово), Суджаскьой, Гевреклер, Гюндогду, Чатма и Куюджук, в което било решено, че се отказват от Цариградската гръцка патриаршия и нейните владици и признават отгук нататък за свое църковно началство новата Българска самостоятелна църква в Цариград, начело с Илариона Макариополски. Това решение, подписано от всички представители-първенци, придружено с особено писмо на варненските българи, било изпратено в Цариград на Илариона Макариополски, с покана да посети и обиколи Варненско.

Ив. К. Радов, в „Атанас Чорбаджи“, стр. 556-557, съобщава сведения, които той дължи несъмнено на устни съобщения, предимно на Константин Дъновски, зет на Атанаса Чорбаджи (вж. Спомените на съ-

ция в Изв. Варн. Археолог. Д-ство, IV, стр.18), и които не отговарят напълно на някои известни факти и затова не могат да се приемат за точни във всичко. Известието за събранието в Хадърджа на 21 май 1860 г. е приемливо, обаче съмнително е, че К. Дъновски, който тогава е бил свещеник в гръцката митрополия във Варна и който изобщо още не се бе лансирал в народните работи, а се държал доста настрана, е станал секретар на събранието, какъвто е могъл да бъде и свещеникът в Хадърджа Ив. Громов. Освен това погрешно е, че тогава (1860 г.) Атанас Чорбаджи се готвил да замине като представител на българите от Варненския окръг в Цариград, защото самата идея за изпращане в Цариград се повдига най-напред от Пловдив и се осъществява през следната 1861 год. (вж. П. Ников, „Възраждане и пр.“ стр. 164). Погрешно се споменува при това като варненски български първенец В. Христов, който се преселил във Варна много по-късно. Невероятно и неприемливо е и твърдението, че на 24 юлий 1860 г. в Хадърджа се било състояло ново събрание за избора на Атанаса Чорбаджи за представител на Варненския окръг и че на това събрание присъствали представители на Добрич, Балчик и Провадия. Защото, първо, представителите пристигнали в Цариград през лятото 1861 г. и следователно са били избрани не по-късно от пролетта с.г., когато е била отправена от Цариград до провинцията покана за тая цел, а второ, отделните градове държали за своята самостоятелност и по-късно не искали да признаят първенството дори на Варна, а камо ли на с. Хадърджа, а пък Добрич е избрал в 1861 год. особен свой представител за Цариград, именно х.

Иван Вълков, и за целта е отп-

равил специално писмо до българските водачи в Цариград (вж. в Архива на Бълг. екзархия в Св. Синод в София). Въпросното второ събрание, което е имало, види се, за задача да избере и е избрало Атанаса Чорбаджи за представител на Варненска околия, ще се е състояло през пролетта на 1861 год.

По такъв начин с. Хадърджа заело едно особено средищно положение във Варненска околия. На следната година в Хадърджа в ново едно събрание на селата от Варненско тоя забележителен българин, Атанас Чорбаджи, бил избран за представител на Варненско по народните работи в Цариград; и той наистина заминал за там, дето останал като такъв на свои разноски до своята смърт в 1865 г.

Българщината, българският дух и съзнание почнали по такъв начин да се пробуждат и издигат твърде рано още през първата половина на XIX в. най-напред по селата и градовете на Варненската област. И колкото повече течало времето, толкова българското възраждане тук напредвало, сблъсквало се с настъпващия елинизъм, бивало отблъсквано назад от него и накрай влизало в борба с него.

В самия град Варна, центъра на епархията, положението е било по-друго, отколкото в областта. Тук народностното съотношение на християните е било тъкмо обратното, и българите са били в малцинство. Масата на християнското население образували гагаузите, които говорили турски и при всичко, че не били от гръцки произход, фанатично се гърчели; обаче това е било вече към и след средата на XIX в. До 40-те години във Варна, както и във Варненско, национални противоречия и изобщо въпрос за националности не е имало. Църковната мантия на Цариградската патриаршия е обгръщала и покривала всички православни, без разлика на език и народ. Българите си

имали там, дето проявявали нужда и съзнание, свободно своя език в църква или училище, както е било например, както знаем, в Балчик, гърците – своя гръцки, а гагаузите – турски. Забележително е, че тогава във Варна владеещ език в църква и общество е бил турският, т.е. езикът на мнозинството – гагаузите. Църковната служба е била извършвана на турски също така, както в наши дни още у караманлиите в Мала Азия. Впрочем, и напоследък още във варненското гагаузко село Кестрич (*днес варненския квартал „Виница“*), апостолът се четял на турски. В обществото пък гръцкият език е бил много слабо разпространен и се е говорил освен от митрополита и от неговото духовенство, само от 2-3 души гърци...

Изглежда, че върху духа и настроението на варненските българи влияние е оказало тогава и пребиваването във Варна на стария, изпитан и широко известен наш народен деец, писател и общественик Петко Р. Славейков. С изтичане на 1863-64 учебна година Сава Доброплодни напуснал Варна и отишъл за учител в Тулча. На негово място варненци призовали от Ески Джумая (*днес гр. Търговище*) П. Р. Славейкова, който наистина пристигнал във Варна, значи, към септември 1864 г. Точно колко е стоял той във Варна засега не може да се каже, защото липсват данни. Във всеки случай, в началото на 1865 г. Славейков е в Цариград, дето ще е отишъл около това време за редактиране на българския превод на Библията. С варненските български първенци той е бил във връзка още от 1860 г., когато по тяхно искане им изпратил за първи български учител своя ученик К. Арабаджиев, а сега няколко месечно му стоене във Варна не е минало без въздействието върху тях. И надали е една случайност, че скоро след неговото заминаване нас-

тъпват във Варна важни събития по пътя на българското възраждане.

В писмото на неговия бивш ученик Жеко Иванов Мараджиев от Ески Джумая, 12 февруарий 1865 г. до П. Р. Славейков във Варна, което се съхранява в архивата на Б. Даскалов в Трявна, дето същият му иска някои книги и между другото казва: „За туй днеска, умислен какво да правя, взех перото писмено да ви попитам за здравето ви и за доброто ви име, че сте станал по общо мнение даскал във Варна, и дано се продължи за дълго време. Ако виждаш да си спокоен и ако си вижда приятно, и ако тамкашните старейшини имат съгласие.“

От приведеното в предишната забележка писмо на Мараджиев следва, че Славейков не ще е напуснал Варна много дълго преди 12 февруарий 1865 г., защото това не би останало неизвестно в Ески Джумая.

Видяхме, че варненските българи си бяха извоювали свое българско училище и се бяха сгруппирали в една българска община. И при всичко, че формално те бяха прогласили отделянето си от Цариградската патриаршия, все пак фактически нямали във Варна своя отделна църква и духовенство и не скъсвали с Варненската гръцка митрополия и духовенство. Те се черкували в гръцките църкви, служили си с гръцките свещеници при венчавка, кръщение, смърт и други църковни нужди, изобщо задоволявали се с гръцкото духовенство. Добре, но в Турската империя властта признавала народностите в лицето на тяхната църква и църковни водачи. Та, за да изпъкне българският елемент напълно като отделна обособена народност, трябвало е и фактически да си създаде във Варна отделна църква.

Въпросът за българската църква във Варна е бил, значи, напълно назрял тогава. Руският параклис не за-

Първата българска
църква във Варна

Първата българска църква във Варна

доволявал вече българите. Идеята, да построят отделна църква, която ги е занимавала още в 1863 г., поради липса на средства, се оказвала неизпълнима в тоя момент. Затова първоначално българите са се съблазнили от мисълта да заграбят една от гръцките църкви във Варна, именно „Св. Георги“, която и така стояла затворена. Поради противодействието обаче на властта, те изоставили това намерение и се спрели на мисълта да приспособят долния етаж на своето училищно здание за църква.

За събитията около откриването на първата българска църква във Варна имаме две известия: първо, спомените на Кон. Дъновски, съвременник и съучастник в събитията, второ, едно писмо-изложение на един от българските тогавашни варненски първенци и виден непосредствен съучастник, Рали х. Мавридов, писано 2-3 дни след самите събития.

Те се допълват едно-друго и имат следното съдържание:

„На 30 ноември 1864 г. се помина гръцкият владика Порфирий, при когото служих като свещеник на митрополията.

През 1865 г. се събрахме българите в кантората на Сава Георгиевич и решихме да протестираме пред правителството и патриаршията, че не можем вече да стоим без черква и че няма да приемем новия владика от патриаршията, докато не се разреши черковния въпрос. Протестът ни се подписа от 50-60 села на варненския санджак. Българите искаха от властта или да им се разреши да си построят нова черква, или пък ще вземат насила една от гръцките черкви. Българите тогава решиха да вземат черквата „Св. Георги“. Известно стана на всички, че на 10 февруарий 1865 г. ще се отнеме насила казаната черква, както

биде взета в 1861 г. черквата „Св. Богородица“ в Пловдив. Турските власти приготвиха 12 души турци, които да употребят и хладно оръжие в случай, че стане нужда, само да не допускат отнемането на черквата. За да се избегнат кръвопролитията, българите се отказаха от намерението и аз сам отидох при мютесарафина да му съобща решението и да го помоля да не изпраца пригответните 12 души турци. Реши се да се приспособи долният етаж от училището за черква и да се нарече „Св. Архангел Михаил“. На 14 февруарий 1865 год. пръв път служих в нея и аз ѝ бях първият свещеник. На Великата събота, когато трябваше да се обикаля черквата (черковната процесия), тогавашният мютесариф Абдул Рахман се разпореда да се преоблекат 25 души млади българи в стражарска форма, за да пазят ред и тишина и да предотвратят възможните смутове от страна на разсърдените гагаузи и измирли-гърци. За новата черква взехме икони и други черковни принадлежности от Николаевската църква, с които си служихме почти година, докато такива се набавят. Тия черковни вещи бяха донесени от свещ. Иван Димитров Бакърджиев, Петър Атанасов, Курти Добрев, Слави Стоянов и Добри Бацов.

След освещаването на черквата ни пристигна в гр. Варна на 20 февруарий нов гръцки владика Йоаким, сегашен гръцки патриарх. Първите епитропи на българската църква бяха Киро Патриков, Спас Димитров, Кожухар Коста Димитров, Константин Димитров и х.Никола Абаджията“

Забележително е, че К. Дъновски и в тоя случай се старае да се постави в центъра на събитията (Още по-ясно личи това у Архим. Михаил Чавдаров, „Петдесетгодишнината на първата бълг. Църква“, стр. 26, дето в основата на разказа имаме пак устни съобщения и спомени на К. Дънов-

ски), докато от следващото писмо на Р. х. Мавридов се вижда, че той тогава се е намирал в Хадърджа, отдето варненските българи го извикали да им стане свещеник, а следователно – да участва и в отварянето на българската църква. Той не е бил, следователно, от инициаторите на събитията. Ясно е, че при това положение не може да бъде вярно и е очевидно празно самохвалство, че „в дома на Г. Маринович от Свищов се е крил през 1860 г. свещ. К. Дъновски, който без знанието на гръцкия владика Порфирий е отишъл да направи около 50 венчавки без взимане вула за владиката в с. Хасърджик, Хамбарли, Караач, Ботево, Гюндолу и др.“

Ето и писмото на Р. х. Мавридов, което за пръв път се изнася тука в печата:

Варна, 17 февруарий 1865

*Г-не П. Р. Славейков
в Ц-град*

Благодарно се отговарям на Вашето почтено от 11, в нем съдържание то приумах, ѝ гу прочетох на Общината, която се отговори „много сме изгубили, нека да бѣди според щението на Г-на Славейка“, ми рекоха да ви пиша да броити Гр. 1500 – чи да са сключи сметката.

Ѣ така щом приеми ти настоящото ми, да сторити добре да броити Гр. 1500 – тамо на Г-да Хр. Мавридову ѝ Д. М. Преславски, чи да сключати споредени сметката, чи пак, дай Боже, здрави да сме приятели от напред по-добри.

Ѣ да Ви явя ний тука направихми една работа (Дели мамет Ѣйши), кату са разговорихми, писахми на Хѣдѣрча на Поп Константина да доди в градо ни за свещеник; така доди на 8-суцаго, Ѣ на

9-го направихми собор на училищито ѝ решихми едногласно да направим на училищито долния кат Дом Божий, да са молим Богу; тук-таки направихми едногласно писмо ѝ са подписаха всичките Българи, ѝ проводихми Поп Константин да отиди на селото си да донесе потребните неща, Антимис ѝ пр. Така на 10-го и 11-го гледам от нашите Българи никой ни са мърда, заспаха, сякаш чи от Бога ша да слезе църквата готова; на 12-го в петак, угуждам един майстор, та сабори вратата за дверите ѝ от лева страна другите врата, ѝ стана Олтар истински; отвън прозорците до половина обковахми с дъски, така ѝ вънкашните врата, за да не са види кату служи светая служба свещеника, ѝ зарачах до Дорамаджия да направи Престолу ѝ проскомидията. Така в суббота са зготвиха всичките; Гагаузите, кату приумяли, провозждат Мастор Спиру (дюлгерски калфа) на управителят, та наклеветява как Българите са заловили да правят Църква ѝ угудили темелете. Ъ без да му заповяда управителят за воспириането, връща са Майстор Спиру, та воспира Масторат, дето работещи, да ни работи, ѝ така дюлгерину утожда на дорамаджийския дюкян, та довършат потребните ѝ вечеря нареждат наред всичкото. Кату чува х. Стамат (страха пълзю), дету треба да отиди да посрешни работата, но дохожда на магазинята ми с един гняв, та ми казва: „Тебе кой ти каза да угуждаш майстори да развалят ѝ правят? Ето сега са се воспре да ни са месиш, на нищо да не стъпваш в училищито, ти казвам“ Като чух това, му рекох „Тварде добре“. Кату си отиди, нажалими ся и заплаках ѝ рекох „Боже мой, ни ми истудявай сърцето“. Ъмаши още някои си неща за при-

готвени, не отидох да ги купя, ала казах на другото да ги земи, както ѝ са извършиха.

В Суббота на 13-го доди от селото Поп Константин с Поп Иванна, донесуха всичките потребни. Нея вечер никой от Общината не са явява в училищито, сякаш че има някои си зверове – да не ги глътнат, чи са изгубят от своето. Вечерта провозжда Поп Константин да ма вика да отида; рекох, чи не мога да дода, защото съм запритен; но рекох „нека да правят кату знаят, да са изварих всичкото“. Кату наредили, в неделя, на 14-го, щеше да служи Поп Константин с Поп Иванна; кату има Антимис, можеш да служи, но провозждат страху-пълзюците едного, та воспира Попът да не би чи служи. Така Поп Константин, за да не направи раздор, направи им волята, чи само ѝсчитат часовете ѝ водосвещават. Ъ народат са восблагодари ѝ на това ѝ си утожда сяки с голяма радост, чи са удостоиха да чуют по языкат си да са четат и да са молят Богу.

Вечерта срещу понеделник на вечерната сабира се много народ ѝ става отпуст ѝ всеки се прощава да заговяват. Гръкогагаузите, кату чули ѝ са научили от шипоните, чи са чело в училищито во болгарски, тутакси в неделя сабира са на митрополията ѝ направят собор ѝ мислят как да развалят, да съборят Българите. Ъ писват на патрика „как Българите направили си църква в училищито ѝ довели два свещеника ѝ служили св. литургия; ѝ молили патрика да гледа да воспре тази работа да не напредни“. Ъ ходили в неделя на управителя, та ѝ гу молили да воспре Българите да ни четат по български, но управителят до днес нищо не казал, чи не знае за напред. Но научавамеся, чи управителят, кату проважда скришом да разг-

леда ѝ распитва, ѝ ги намеря лъжливи гагауызите.

Така в понеделник вечерта на вечерня не са старнях, колко ѝ да сам восприян, отидох в училището, та кату чух по нашия език да са чите и кату чух Евангелието по български, многу са благодарих Богу, от радост заплаках ѝ рекох „слава тебе, Боже, удостоихся да чуя въ Варна да са четат Български, на сега ѝ ако да умра, ша ма упоет по Български!“

Забравих, х. Стамат, кату ми каза „кой ти рече да угудиш дълга да работят“, рекох му: „Вашият подпис ѝ на всичките Братия Българи, според съгласителното писмо, дету стана на 9-го“.

Гръкогагаузките архирейи ѝ фарицейи гледат ма криву-криву, да намерят леснина – с една капка вода ша ма удавят. Ъ казвали, чи всичката причина ази съм бил, ази сам, дето деиствувам на всичкото; и не е лъжа.

Чи не зная сига оттам Патрика да не направи нещо си, да воспре; тамо вищи внимавайте, научетиса добре, чи ни явети требатаите. Ъ ако обичати, можити няцу си да отбирети, да вместити въ Вашият Вестник „Гайда“

Поздравявам Ви ѝ оставам Ваши искрения

Р. х. П. Мавридов

(P.S)

Г-не, Ви явявам – днес в училищния Дом Божий служи са редовна светая литургия, да е на помощ на всичките Българи Братия христиани. Кату стовях ѝ кату зачна светая литургия, ѝ кату чух по езика ни, от радост заплаках ѝ рекох „Слава тебе, Боже, удостоихми са да чуими в град Варна да служат по Български“. В истина, от няколко години насам ймахми Руска църква, но не кату Българска. По някой пат ако да ходех на Руската църква от неволя, не са восблагодари

рявах. Ъ през месец Януарий утидох една св.Неделя да са черкувам, чи кату чух Поп Панают помена името на Владиката Йаким, многу ускорбих ѝ си отидох ѝ веки ни ходих. Умразил сам Гръцките Владдици, ница да им чуя името. Бог да отърве всичкийте братя Българи от Гръцките ръце,

Сащият.

Това писмо, писано на синкава хартия, голям октав, е писано и подписано от Р. х. П. Мавридов собствено ръчно. Оригиналът се намира на хранение и притежание у г-н Богомил Даскалов, учител в Трявна, отдето именно е взето копие, и се изнася тук за първи път. От това писмо се вижда, че между българските първенци Р. х. Мавридов и х. Стамат Сидерев е имало съревнование по народните работи и както К. Дъновски, така тук и Р. х. Мавридов се старае да се похвали пред П. Р. Славейкова, като очернява Сидерева и приписва на себе си заслуги по изкарване на работата. И същевременно моли Славейкова да изучи намеренията на Патриаршията по въпроса и да съобщи, като публикува нещо и в своя вестник „Гайда“. Всичко това навява на мисълта за вероятни внушения на Славейкова по въпроса за църквата във Варна, в биетието му на учител там.

И така, на 30 ноември 1864 г. умрял Варненският гръцки митрополит Порфирий. На 11 декември бил назначен и ръкоположен за негов приемник митрополит Йоаким, по-късно Цариградски патриарх, който се забавил малко, докато се приготви, и решил едва през март 1865 г. да потегли за епархията си. Варненските първенци-българи, обсъждайки събитията, дошли до заключение, че е настъпило вече време да се откъснат съвсем от Гръцката варненска митрополия, като образуват и своя българска църква. Поради невъзможността да имат някоя от гръц-

ките църкви, защото властта не искала да допусне никакви експесии и смущения в града, те решили още сега, преди да пристигне новият гръцки владика, да пристъпят към дело, като обърнат долния етаж на училището си в църква. Те повикали от с. Хадърджа иконом Константин Дъновски за свой пръв варненски български свещеник, който със смъртта на Порфирия се освободил от своите тесни връзки с Гръцката митрополия и от своите задължения към тоя владика, който го протезирал още от младини и при когото служил до смъртта му, подир което се оттеглил в с. Хадърджа. На следния ден след пристигането на Дъновски на 9 февруарий българите направили събор в училището и единодушно решили да превърнат долния етаж на училището на църква, като същевременно направили и подписали всички едногласно едно съответно писмено протестно изложение до правителството, подписано и подпечатано след това и от 50-60 села на Варненския санджак, какво не могат вече да стоят без църква и че няма да приемат новия гръцки владика, докато не се разреши българския църковен въпрос. К. Дъновски е бил пратен в с. Хадърджа да донесе нужните свещени потреби, икони, Антиминс и пр. След това пристъпили и към преобразуване на долния етаж на училището, при което не са липсвали съревнования, страхове, недоразумения и караници между дейците, при което се отличил със своята ревност Р. х.Мавридов. На 12 февруарий един майстор, повикан от последния, почнал да работи нужните промени в долния етаж на училищната сграда, направил олтар и престол, обковал прозорците отвън с дъски, за да не се вижда като се служи вътре служба.

На 13-ти, когато всичко било готово, гъркоманите се научили и почнали да противодействат, но без

успех. Те пратили майстор Спиро при управителя да интригува, че българите турят основите на църква, и да пречи на работата и да спре работещия майстор. Обаче до вечерта всичко било приготвено и наредено, пристигнал и поп Константин Дъновски с поп Ивана Громов от с. Хадърджа и донесли потребните църковни работи.

Според съобщението на Стоян Иванов, иконите, одеждите и всички други потреби били пренесени от Хадърджа от няколко души и внесени в града през крепостната врата "Ибрахим Капусу" (която се намирала в парка пред Мъжката гимназия), след като бил предварително известен пазачът на портата, по името на когото била наречена тя и който симпатизирал на българите.

На другия ден, неделя, 14 февруарий, трябвало да се отслужи литургия на славянски, но изникнали спорове и опасения у някои първенци; и литургията била отложена. Така поп Константин чел в неделя само часовете и направил водосвет в присъствието на много българи.

Досега се е смятало, въз основа на сведенията, давани от К. Дъновски, че първата литургия в Първата българска църква във Варна се е отслужила на 14 февруарий 1865 г. (*вж. Спомена на К. Дъновски, стр. 24. Архим. Михаил Чавдаров, „Петдесетгодишнината и пр.“, стр. 27*). Обаче паметта е излягала К. Дъновски; писмото на Рали х.Мавридов показва ясно, че първата литургия, която се е предвиждало първоначално да се отслужи на 14-ти, е станала на 17 февруарий.

На вечернята имало пак много народ, както и на следния ден. Опитите на гърците да интригуват пред управителя, за да попречат на службата, не дали никакъв резултат и те отнесли работата до патриарха в Цариград. Неутралното държане на властта окуражила българите и на

17 февруарий в новата българска църква била отслужена вече тържествена редовна литургия, както и на всеки празник след това, в която името на патриарха било изхвърлено и вместо него се поменувало името на Илариона Макариополский. В своите крилати младенчески надежди варненските българи се носили тогава с идеята да съберат средства и

построят хубава църква „Св. св. Кирил и Методий“, но тая мечта не могла да се осъществи преди Освобождението.

Първи църковни епитропи станали Киро Патриков, Спас Димитров, Кожухар Коста Димитров, Константин Димитров и Хаджи Никола Абаджията.

*

*

*

АТАНАС ЧОРБАДЖИ (ХЪДЪРЖАЛИЯТА)

Иконом Ив. К. Радов

Сп. „Памятникъ“, 1895, 6, 549-560

Атанас Георгиев – Фучиджи-оглу се е родил в село Гулица, Новоселска Околия, Варненски Окръг около 1805 година.

Баща му Георги, когото гърците наричали Йоргаки, бил един от първите селяни в село Гулица и имал силно желание към учението, обаче нямало в селото им училище, нито пък наблизко някъде, а само в ближнето село Еркеч. Енорийският свещеник, отец Михал, имал няколко селски момчета, които учил в къщата си и при него завел дядо Георги сина си Атанаса да го учи. Отец Михаил бил един добродушен човек и единственият български свещеник в тия балкански села и при всичко, че той имал работа по енорията си, но пак успявал да учи няколкото деца на ден по час-два. Той не учел децата лятно време, а само зимно. Атанас ходил наред две зими да се учи при отца Михаила и се научил да прочита и пише просто, така и да пей някои черковни тропари. Това не задоволило дяда Георгия и пожелал да изучи сина си Атанас и на гръцки, за това и отишъл в г. Месемврия (днес Несебър), та намерил място, гдето да седи син му и да ходи в гръцкото училище да се учи. Тук в разстояние на две години Атанас се научил да чете и пише на гръцки. Не стигало само това, а трябвало и турски да се научи Атанас, за която цел той ходел

при един ходжа-ефенди, когото условил баща му и в същото време, когато се учил гръцки, той се научил и турски да прочита.

Настанали размирни години и Атанас трябвало да се прибере в село при родителите си. През 1820-21 година във време на Гръцката завера, по преследването от страна на турското правителство първенците гърци, не са оставили на мира и българските първенци както в градовете, така и в селата, и в тия случаи трябвало да пострада някои хора от големите български села Еркеч и Гулица. Отец Михаил, заедно с няколко още селски първенци, били вързани и закарани в г. Месемврия при пашата и затворени, а тая същата участ била постигнала и дяда Георги от с. Гулица.

Присъдата била изпълнявана твърде скоро и виновните ги хвърляли в морето или пък избесвали. Докато отиде дядо Георги в затвора, присъдата за отца Михаила и други гръцки свещеници и миряни била решена и те – отец Михаил и дядо Георги – едвам що са се видели, и първият бил откаран и заедно с други хвърлен в морето!

За добра чест дядо Георги се отървал заедно с други и той го отдавал това на Божието провидение: Настанало едно много бурно време, силен дъжд-град с много светкавици и гърмежи уплашили пашата и той

Чорбаджи Атанас Георгиев, ок. 1860 г.

казал: Баашладжъм калан християн-ларън джанларън (харизвам на останалите християни души). И така отпуснали всичките затворени, между които бил и дядо Георги.

След усмиряването на Гръцката завера всеки тръгнал по работата си, обаче не било за дълго време. През 1827-28 г., като се отворила Руско-Турската война и русите преминали Дунава, всичките села се развалили и хората отишли по балканите. Същото направили и селата Гулица и Еркеч и те, макар и да са всред Балкана, пак се развалили и до свършването на войната скитали се по горите. След подписването на Одринския мир всичките хора тръгнали за в селата си, някои се преселили в други села, а някои – даже и в Русия. Дядо Георги не останал в Гулица, а заедно с някои свои съселяни преминали къде Варненско и се

заселили в с. Хъдърча (сега Николаевка), гдето имали там свои роднини, преселени от по-преди.

Като си наредил дядо Георги работата, намислил, че е време да ожени сина си Атанаса и това направил.

След 5-6 годишен спокоен живот дядо Георги се поминал и синът му вече останал да гледа и управлява сам домашната си работа. Атанас, като грамотен в селото, скоро добил уважение от своите съселяни българи и турци и захванали вече да го викат за всякаква селска работа и да взимат неговото мнение. Той, с честото си отиване в гр. Варна, се запознал в скоро време с турските и с гръцките първенци и агаларци, и с малкото българитърговци, които са били в това време там. Селото Хадърча отстои на около четири часа от гр. Варна, а два часа – до селото Везирли Козлуджа – Варненски окръг, което беше в турско време к... с мюдюрин; и хадърчани там отивали за разни разправи. И тук с честото си отиване, Атанас се запознал с агаларите, които при всяко отиване, без да му правели никакво препятствие, извършвали скоро работата, за която е отивал, а това обстоятелство повдигало честта на Атанаса, когото в скоро време избрали за селски мухтарин – чорбаджия и гдето да отиде, вдигали го-слагали го „Атанас Чорбаджи Хъдърчелията“.

Като добил първенство, Атанас вече помислил да отвори училище в селото си и за тая цел той, освен дето говорил тук-там частно на съселяните си, но повикал цяло село на общо събрание и ги уговорвал да си направят едно здание – хем да се черкуват, хем да си учат децата. На селяните се виждало това нещо, като че не ще може да се осъществи и стояли хладнокръвно, обаче Атанас намерил средство да ги убеди. Той захванал да търси даскал за селото и желанието му било изпълнено. Някой си

момък Константин А. Дъновский, родом от село Ушюво, Ахъ-Челебийско, бил дошъл във Варненско да търси място да стане учител и като се срещнал в гр. Варна с него, Атанас Чорбаджи влязъл в пазарлък и на свой смет условил и завел го в село.

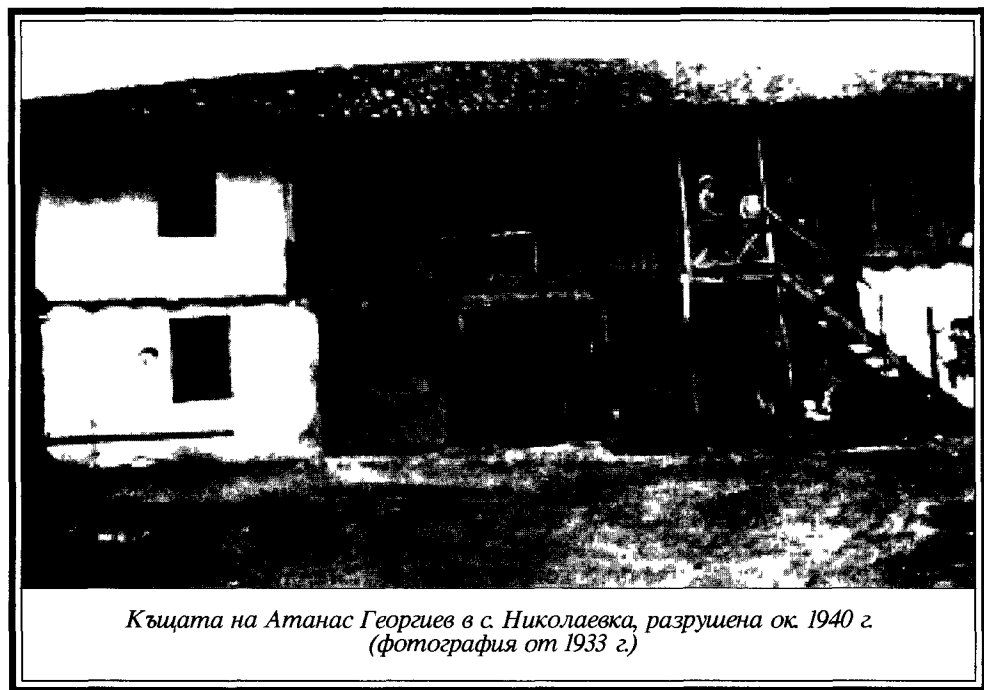
Сега трябваше помещение и на това намерил Атанас Чорбаджи леснината: накарал, та разтребили, замазали зимницата (стая или килер, гдето си турят къщни дреболии за ядене) и там младият учител събрал 10-15 деца, та ги учил.

Селяните с любопитство отивали да гледат и слушат как се учат децата да четат и пишат и захванало да им харесва, когато взели децата да сричат и позаписват и още – да пеят църковни песни, тропари. Атанас Чорбаджи вече разбрал, че селяните са готови да го послушат, повикал ги на събрание и едногласно решили да си построят училище и параклис, в който да се черкуват.

Било в 1847 год. като условил Атанас Чорбаджи даскал Констан-

тина за 500 гроша и да го храни, а училището захванали да строят на следующата година.

Като се чуло обаче, че се строи в село Хадърча едно здание, което щяло да бъде и църква, и за училище, дошла заповед от Варна да не работят майсторите и Атанас Чорбаджи в тоя случай трябвало да отиде в града да се срещне с големците, да им разправи работата и да се изкара зданието. Говорело се, че в тая работа имало малко гръцка интрига, но дядо Атанас успял да убеди правителството, да проводи една комисия, която да отиде на мястото да направи оглед на постройката и да се свърши работата. Така и станало: отишла комисията, видяла какво се строи и кръстила зданието Папаз еви – попска къща, защото имало един комин. Комисията си заминала, зданието се почнало пак и се изкарало: половината – църква, половината – училище, което здание стои и днес и е цялото църква, а училище имат вече и старо, и ново.

*Къщата на Атанас Георгиев в с. Николаевка, разрушена ок. 1940 г.
(фотография от 1933 г.)*

села. Обаче младият поп Константин не стоял много време в село, защото владиката го повикал във Варна и му дал енория при черквата „Св. Богородица“. Дядо Атанас намерил случай да възбуди българщината във Варна чрез зетя си и действително успял. Свещеник Константин захванал в църквата да се обажда по славянски: кое да каже Евангелие, кое Ектения, и това се понаправило на варненските българи, които се черкували в гръцките църкви; но от друга страна, на гърците не им идело добре и най-сетне въпросът се решил: Константин си дал оставката и станал български свещеник през 1858-59 година.

В тоя случай варненските българи захванали да се групират, съставили си община и намислили да си купят някоя къща да им служи и за училище, и за параклис; и за такава намерили и купили на чуждо име (на някого си Кюркчи Коста), който е йощ жив, една къща на Чингене Махлеси, на която в горния етаж да се учат децата, а в долния да се построи параклис, в който да се черкуват варненските българи.

След като купили тая къща, условили си варненци първи български учител – някого си Константин Арабаджиев, а долният етаж на къщата захванали да преустройват за параклис в името на Св. Архангел Михаил, но гърците силно възпрепятствували на това свято начинание посредством турското правителство.

В тоя случай вече се захванала открита борба между българи и гърци в гр. Варна и дядо Атанас вече се готвел да замине на свое иждивение за в Цариград по църковния въпрос, който е бил в това време в своя разгар. Преди да замине обаче дядо Атанас решил със споразумение с варненските първенци-българи Хаджи Рали, Сава Георгиевич, В. Христов, Андрей Хастарджиев, Климентов, Тюлев, Андон Недялков, Кюркчи Коста, Георги Попов и др. да направи едно

събрание в с. Хадърча от първенците на околните села, в което да им съобщат за църковния въпрос, че е вече в своето крепко начало и че всички села трябва да се откажат от гръцкия владика и патриаршията, па така да замине.

Това събрание станало на 21-й март 1860 година, на което присъствали пратеници от първенците из следующите села: Девня, В. Козлудже, Хасърджик, Караач, Юшенли (Ботево), Кумлуджа (Крумово), Суджеской, Гевреклер, Гюндоуду, Чътмита и Куюджук, в което събрание председателствал дядо Атанас Георгиев и писар им бил Поп Константин, гдето се държал приблизително следующият протокол:

„Днес, на двадесет и първий май хилядо осемстотин и шестдесета година ний, отдолуподписаните първенци и старейшини от селата..., събрани да размислим по църковния въпрос и по примера на нашите цариградски българи от днес нататък ний се отказваме от гръцката Патриаршия и нейните непроводени владици и занаяред нашите свещеници да споменуват в Божествената служба името на Българския Свещеноначалник Макариополскаго Г-на Илариона в Цариград и всичките черковни работи, като за венчаване, вула и др., в негово име да се издават. За всичко гореказано се подчиняваме.

Село Хадърча, 21 май 1860 год.

Следват подписите:

Председател: Атанас Георгиев

Секретар: свещен. Кон. А. Дъновски

Дядо Лука от с. Девня

Коси и Ефендито Стоян... В. Козлудже

Сярю и дядо Димитър... Караач

Баику... Хасърджик

Атанас и Кел Михал... Юшенлий

Демир... Кумлудже

Бою... Суджеской

Злати... Гевреклер

*Хаджи Дойчу... Гюндойду
Бою... Чятмата
Димитър... Куюджук.*

Дядо Атанас съобщил това решение и на 24 юлий същата година имало друго събрание, в което присъствали първенци и от околните градове: Провадия, Добрич и Балчик, които единогласно приели държания в село Хадърча протокол и упълномощили дядо Атанаса да отиде в Цариград, което той решил и да говори от името на всичките българи на Варненския санджак.

В това събрание се решило и йоще да моли правителството, за да позволи във Варна да се отвори българско училище и българска църква, на които и ферманите да се издадат. Дядо Атанас Чорбаджи подир всичко това заминал в Цариград и по неговото настояване и със съдействието на варненския мутесарифин Ашир-Бей и мюфтията Кълчлъ-Мемиш Ефенди наскоро били получили ферманите за училището и църквата.

На другата година от заминаването на Ат. Чорбаджи варненските общинари проводили в Цариград Чорбаджи Койва зет Димитър от гр. Балчик, да го ръкоположи Негово Високо Преосвещенство Макариополский Иларион за свещеник, за-

щото тогава щели да повярват хората, че имаме Български Владика, който ръкополага свещеници. И така речений Димитър отишъл и се върнал свещеник, който варненский гръцки владика наклеветил пред Правителството по внушението на Цариградския патриарх и решило се да се проводи поп Димитър под стража в Цариград, но той при заминаването си за Цариград телеграфирал на С. Бенедето, че се присъединява към Българската Униатска църква и така, като пристигнал в Цариград, посрещнали го двама гавози на скелета и го отвели направо в Българската Униатска община, дето останал свещеник до следующата година. Поп Димитър се върнал във Варна, отишъл при гръцкия владика, искал прошка и бил опростен и проведен в Балчик като енорийски свещеник под ведомството на Гръцката патриаршия, по което се и поминал.

Дядо Атанас Чорбаджи след толкова трудове за Българската църковна независимост оставил своите кости в Цариград в гробищата на Елри Каау, като предал Богу дух на юлий 20-й 1865 година.

Вечная му Памят!

г. Варна, 18 март 1896 год.

*

*

*

АТАНАС ГЕОРГИЕВ

*„IV. Известия на Варненско Археологическо Дружество“, 1910,
Издание на Варненското Археологическо Дружество, 1911*

Той е бил много добър приятел на вицеконсула Рачински; с него е пропътувал цяла Източна България, за да събира сведения за българското население. За да избегнат подозренията на турските власти, те са пътували като търговци, които купуват вълна. Атанас е имал постоянни сношения с варненските дейци: Братя Георгиевич, свещ. К. Дъновски, Господин и Стоянчо х. Иванов, Ангел Георгиев и др. Той е присъствал на събранията им, когато са разгледвали и решавали разни въпроси по въздигането на българщината.

Атанас се е родил в с. Гулица около 1805 г. Баща му Георги (прадедите на Георги произхождат от Призренско, отгдето се преселили в с. Гулица) бил един от по-първите селяни в с. Гулица и имал силно желание към учението. В близкото село Еркеч енорийският свещеник Михаил имал няколко селски момчета, които учел в къщата си; при него завел дядо Георги сина си Атанаса да го учи. Отец Михаил бил единственият български свещеник в тия балкански села. При всичко, че той имал работа по енорията си, пак успявал да учи няколко деца. Атанас ходил наред две зими да се учи при отца Михаила и се научил да прочита и пише. Това не задоволило дядо Георги. Той пожелал да изучи сина си и на гръцки, затова отишъл в гр. Месемврия, та намерил място, где-

то да седи син му и да ходи в гръцкото училище. Тук в разстояние на две години Атанас се научил да чете и пише на гръцки. Не стигало само това, а трябвало и турски да научи Атанас; за тази цел той ходил при един ходжа.

Настанали размирни години и Атанас трябвало да се прибере на село при родителите си. През 1920-21 г. във време на Гръцката завера отец Михаил, заедно с няколко още селски първенци, били вързани и закарани в гр. Месемврия при пашата и затворени. Тая същата участ била постигнала и дядо Георги. Докато отишъл дядо Георги в затвора, присъдата за отца Михаила и други гръцки свещеници и миряни била решена. Отец Михаил бил откаран и заедно с други хвърлен в морето.

За добра чест дядо Георги се отървал заедно с други; той отдавал това на Божието провидение.

Затворниците били закарани до с. Копаран (Анхиялско), гдето бил разположен пашата на лагер. Когато били изклани вече много затворници, настанало едно много бурно време със силен дъжд-град и много светкавици и гърмежи. Бурята дигнала палатката на пашата, който, силно уплашен, извикал: „Харизвам душите на останалите християни“ (Баашладъм калан християнларън джянларънъ). И така, отпуснали останалите затворници, между които е бил и дядо Георги.

В руско-турската война през 1828-29 г. Атанас бил преводчик на русите, с които е ходил до Одрин. Баща му се заселил тогава в с. Николаевка (Хадърча). След заминаването на русите и Атанас се прибрал в селото. Като грамотен, той скоро добил уважение от своите съселани – българи и турци. Той често е ходил във Варна, дето се запознал и с турските и с гръцките първенци и агаларци и с малкото българитърговци. Селото Николаевка отстои [на] около 4 часа от гр. Варна и [на] 2 часа от с. Везир-Козлуджа, което било тогава кааза (околия) с мюдюрин. Николаевчани там отивали за разни разпавии. И тук с честото си отиване Атанас се запознал с агаларите, които при всяко отиване, без да му правили някакво препятствие, извършвали скоро работата, за която е отивал. Това повдигало честта на Атанаса, когото в скоро време избрали за селски мухтарин (кмет) – чорбаджия.

Като добил Атанас първенство, той вече помислил да отвори училище в селото си и за тази цел той, освен дето говорил тук-там частно на съселаните си, повикал цяло село на общо събрание и ги уговорвал да си направят едно здание за черква и училище. На селяните се виждало това нещо, като че не ще може да се осъществи и стояли хладнокръвно. Обаче Атанас намерил средство да ги убеди. Той захванал да търси учител за селото и желанието му било изпълнено. Някой си момък Константин А. Дъновски, родом от с. Читак (Ахъ-Челебийско, в Родопите), бил дошъл във Варна да търси място да стане учител. Като се срещнал с него Атанас във Варна, влязъл в пазарлък и на свой счет го условил и завел в селото. Сега трябвало помещение, та и на това намерил Атанас леснината. Накарал да разтребят и да замажат заницата (стая, гдето си турят къшни дреболии за ядене) и там младият учител

събрал 10-15 деца, та ги учил.

Селяните с любопитство отивали да гледат и слушат как се учат децата да четат и пишат; и захванало да им се харесва, когато взели децата да сричат и позаписват, и още да пеят църковни песни. Атанас вече разбрал, че селяните са готови да го послушат, та ги повикал на събрание, в което едногласно решили да си построят училище и параклис.

Било в 1847 г., когато условил Атанас даскал Константина за 500 гроша и да го храни. Училището захванали да строят на следующата година.

Като се чуло, обаче, че се строи в с. Николаевка едно здание, което щяло да бъде и за черква, и за училище, дошла заповед от Варна да не работят майсторите. Атанас Чорбаджи в тоя случай трябвало да отиде в града, да се срещне с големците, да им разпави работата и да се изкара зданието. Говорело се, че в тая работа имало гръцка интрига. Атанас успял да убеди правителството да проводи една комисия, която да отиде на мястото, за да направи оглед на постройката. Така е станало: отишла комисията, видяла какво се строи и кръстили зданието папаз-еви (попска къща), защото имало един комин. Комисията си заминала, зданието се почнало пак и се изкарало: половината – черква, половината – училище. Това здание стои днес и е цялото черква.

Когато свършили зданието, дядо Атанас вече захванал да работи и пред владиката Порфирий и пред пашата, за да се издейства царски ферман за черквата, та да се освети. И това желание на Атанаса се изпълнило. Ферманът се издал и на 26 октомври 1851 г. бил повикан гръцкия владика от Варна. Той осветил черквата в името на Свети Атанаси Александрийски, при стечението на много народ от околните села. На дядо Атанаса дошло наум да си търсят вече и свещеник-българин, защото до-

сегашният им бил грък. И за такъв повикали свещеника Иван Громов (родом от Беброво).

Селото Николаевка се уредило вече и трябвало да успява и да става пример на околните села. Обаче на всичко това побъркала Кримската война.

В селото била уредена военна болница за ранени и болни арапи-войници, които били докарвани откъм Силистра. Болницата се помещавала в четири селски къщи. Селото хранило болните, та е било освободено от носене [на] военни припаси и др. За охрана на болницата имало 150 души войници-арапи, на които предводител бил Халил ага.

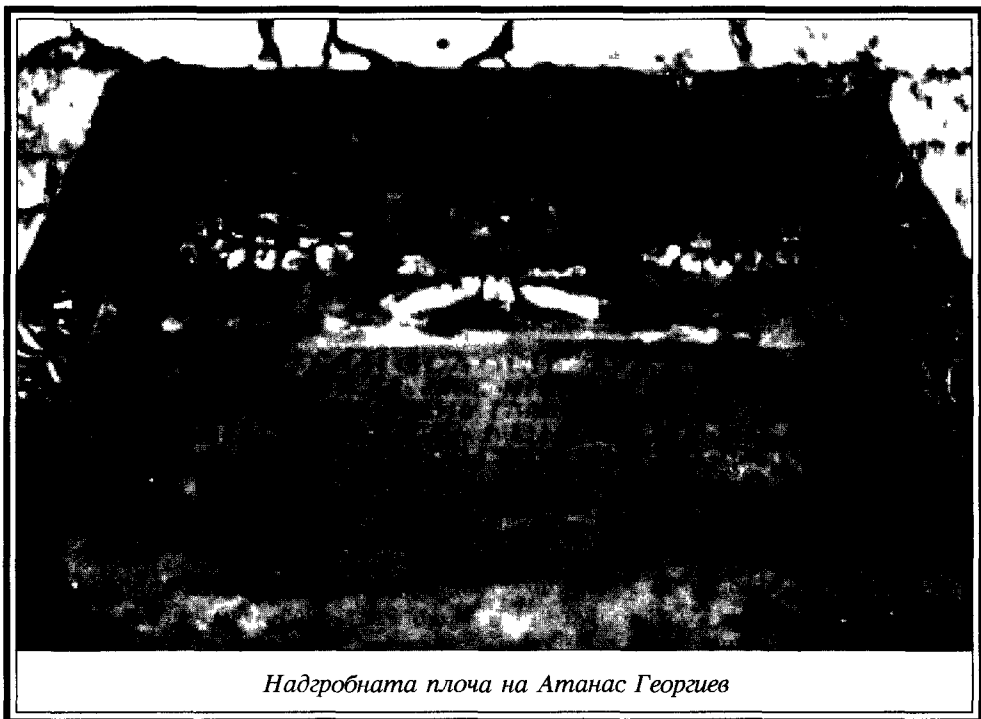
През 1850 г. в селото квартирували 50-60 поляци от полската дивизия, на която началството било в гр. Варна. Поляците служили на турците. Известно е, че тези поля-

ци дигнали до с. Пашакьой (днес Варненския квартал „Владиславово“) паметника на крал Владислав. Известно е, че водителят на поляците бил Садък паша (М. Чайковски) и че те имали знаме, на което на червено поле личал турският полумесец, а на синьо – православният кръст. Турците наричали поляшките войници „Инат Казаклар“.

След войната Атанас искал учителят Константин да стане свещеник, понеже той му бил станал вече и зет. Със съгласието на селяните той бил препоръчан на владиката Порфирий, който го приел на драго сърце, защото го познавал лично. Константин бил ръкоположен за свещеник на с. Николевка. Така били в селото двама свещеници, които обикаляли околните български села. Обаче младият поп Константин не стоял мно-

Гробът на Атанас Златев в с. Николаевка, върху който е положена надгробната плоча на Атанас Георгиев

Надгробната плоча на Атанас Георгиев

го време в селото, защото владиката го повикал в гр. Варна и му дал енория при гръцката черква „Св. Богородица“. Дядо Атанас намерил случай да възбуди българщината във Варна чрез зетя си. Свещеник Константин захванал в църквата да се обажда по славянски: кое да каже Евангелие, кое – Ектения. И това се понаправило на варненските българи, които се черкували в гръцките черкви. От друга страна, не идело добре на гърците, та най-сетне въпросът се решил: Константин си дал оставката и станал български свещеник. Варненските българи захванали да се сгрупирват, съставили си община и намислили да си купят някоя къща, за да им служи и за училище, и за параклис. Такава намерили и купили на чуждо име (на Кюркчи Коста). Тогава вече се захванала откритата борба между българи и гърци в гр. Варна. Атанас вече се готвил да замине по черковния въпрос за Цариград. Преди да замине, обаче,

дядо Атанас решил да се споразуmee с варненските първенци-българи и да направи едно събрание в с. Николаевка.

Това събрание станало на 21 март 1860 г. На него присъствали пратеници из следующите села: Девня, Козлуджа, Хасарджик, Карач, Ботево (Юшенли), Крумово (Кумлуджа), Суджаскьой, Гевреклер, Гюндогду, Чатма и Куюджик. В събранието председателствал дядо Атанас. Държал се приблизително следующият протокол:

„Днес, на двацет и първий март 1860 г., ний, долуподписаните първенци и старейшини от селата (гл. по-долу), събрани да размислим по черковния въпрос, по примера на нашите цариградски българи от днес нататък ний се отказваме от гръцката патриаршия и нейните владици. За напред нашите свещеници да споменуват в божествената служба името

на българския свещеноначалник Иларион Макариополски в Цариград и всичките черковни работи, като за венчавка, вула и др., да се издават в негово име. За всичко гореказано се подчиняваме.

С. Николаевка, 21 май 1860 г.
(Следват подписи)

Атанас съобщил това решение в Цариград. На 24 юлий същата година имало друго събрание, в което присъствали първенци от околните градове: Провадия, Добрич и Балчик, които единогласно приели държания в с. Николаевка протокол и упълномощили дядо Атанаса да отиде в Цариград, дето да говори заедно с добришкия представител Хаджи Иван Вълков от името на всичките българи на Варненския окръг (санджак). Хаджи Иван Вълков е роден в Ески-Джумая (гр. Търговище). В Добрич бил известен под название Джумалъ Хаджи Чорбаджи. От Джумая се преселил в Добрич през 1833 г., отдето неговите двама синове Стоянчо и Господин се преселили във Варна през 1854 г. Х. Вълков се поминал на 130 годишна възраст; в еничарско (кърджалийско) време той бил на 18 години. Помнил седем войни.

В това събрание се решило още да се моли правителството, за да позволи да се отвори във Варна българско училище. Атанас подир това

заминал за Цариград. По неговото настояване и със съдействието на варненския мютесарафин Ашир-бей и мюфтията Кълъчлъл-Мемиш Ефенди наскоро бил получен ферманът за училището.

Атанас след толкова трудове за българската черковна независимост оставил своите кости в Цариград в гробищата на Егри Капу, като предал Богу дух на 20 юлий 1865 г. Атанас стоял в Цариград четири години на свои разноски. Поминал се по времето на холерата. Той думал: „Дордето не видя да се упътят български владици за в Българско, аз няма да си отида от тук“. Роднините на Атанаса имали намерение да донесат от Цариград останките му и да ги погребат в черковния двор на с. Николаевка. Донесена била, обаче, само надгробната плоча, която е поставена върху гроба на един роднина на Атанаса, който бил убит от разбойници. Плочата е мраморна – 1.70 м дълга и 0.85 м широка и 0.20 м дебела. По краищата тя е украсена с лозови вейки и с розетки по ъговете ѝ. На горната страна на плочата са изобразени два ангела, държащи венец, и под тях – човешки череп и две кости, положени на кръст. Върху плочата има надпис: „Брате, благослови мужа, именуемаго А. Г. (следва извлечение от Светото писание гл. XI и XII, стих 19 и др., приспособено в смисъл на черковна борба).

*
*   *
*

ИЗ РОДОСЛОВИЕТО НА УЧИТЕЛЯ ПЕТЪР ДЪНОВ (БЕИНСА ДУНО)

Любен Хаджииванов от Смолян

Бащата на Константин Дънов се казвал Доньо (Андон). Доньо е брат на моя втори праядо – поп Димен. Поп Димен е бил свещеник в Маданските села със седалище Якърска махала. През време на потурчването,

Свещеник Константин Дъновски,
ок. 1860 г.

около 1700 г. поп Димен избягва със семейството си в Устово. Със себе си взел и най-малкото си братче Доньо. Когато пораснал, се оженил за устовка. Къщата им била на мястото на Дидевската къща. От този брак се ражда Константин Дънов, който е един от първите учители в Устово.

Преди освобождението в 1876 г. Константин Дънов избягва от Устово, защото е обвинен от турците в противодържавна дейност и тайно осъден да бъде заровен жив в тор. Установява се във Варна, където също учителства, след това приема свещенически сан. След Освобождението се върнал в Устово, но свободно свещеническо място нямало и той служил известно време в Карлуково – днешно Славейно и в Горно Дереке – днешно Момчиловци. В нашия край е известен като Доньовския поп.

След като не можал да намери постоянно място в Устово, връща се във Варна. Имал е двама сина – Христо поп Дънов* и Петър поп Дънов. Христо става военен и умира в София през 1918 г. като полковник. Петър, както е известно, основава Бялото Братство в България.

През 1916 г. с баща ми бяхме във София и гостувахме на Петър Дънов. Бяхме извън София в ниски постройки. Запомнил съм, че имаше една кула, висока, с дървени стъпала,

* Авторът погрешно назовава първия син на свещеник К. Дъновски Христо; действителното му име е Атанас (бел. състав.)

*Константин Дъновски и жена му Добра Чорбаджи
Атанасова; зад тях - първите им деца Мария и Атанас*

където се изкачвах. Той бе по-въз- 1885 г.
растен от баща ми, който е роден в

*
* *

ПРЪВ БЪЛГАРСКИ УЧИТЕЛ И СВЕЩЕНИК

Димитър Македонов

Първият български свещеник във Варна и учител във Варненско – иконом Константин Дъновски, е роден през 1830 г. в село Читак, Ахъчелбийско (днес кв. „Устово“ на град Смолян). Образованието си получил в Устово, в килийното училище, открито от светогорски монах, след това учил в гръцкото училище в Пловдив и завършил образованието си при известния български учител Никифор Хаджиконстантинов Мудрон в Пазарджик. През 1840 г. неговият вуйчо Юргаки Зебилев се изселил във Варна, където открил медникарска работилница. Същият през 1847 г. посетил Устово и на връщане довел във Варна сестриния си син Константин Дъновски.

Във Варна Константин Дъновски, който имал хубав глас, в неделните и празнични дни пеел в черквата, като същевременно правел впечатление на всички със занаята си. По това време в близкото село Хадърча (дн. Николаевка) един местен родолюбив жител – Атанас Георгиев, пожелал да открие българско училище. Той отделил една стая в къщата си и през 1847 г. открил българското училище, като за учител условил К. Дъновски. По този начин Константин Дъновски станал първият български учител не само в село Николаевка, но и в цяло Варненско. Младият учител допаднал на селяните и през 1851 г. те построили в селото сграда за училище и

черква. В 1857 г. по желание на Атанас Георгиев, на когото младият учител станал зет, Константин Дъновски е ръкоположен за свещеник, а гръцкият митрополит във Варна го назначил за свещеник в гръцката черква „Св. Богородица“. Тук К. Дъновски през време на църковните служби започнал да чете и пее на славянски език за удивление на всички.

На 6 април 1860 г. Варненската българска община открила подписка за събиране средства за построяване на българското училище в града. Същата година на 1 септември била наета сграда и след водосвет, извършен от Константин Дъновски, то започнало да работи с 28 ученици. След издаване на султанския ферман за разрешаване на строежа му през 1862 г. било построено и самостоятелно училище. Въпреки че имали самостоятелно училище, българите продължавали да се намират в зависимо положение от гръцката митрополия в града, защото турската власт признавала народността на елемент в лицето на черквата.

Поради това българите, в желанието си да имат самостоятелна черква, преустроили долния етаж на българското училище в черква, която нарекли „Св. Архангел Михаил“ (днес Музей на Възраждането). Необходимите църковни потреби за новата черква били взети от черквата в село Николаевка. На 14 февруари бил отслужен

водосвет, а на 17 февруари – първата литургия от Константин Дъновски, който станал първият български свещеник във Варна. Няколко дни след този акт на българите, на 24 февруари в града пристигнал новоназначеният гръцки митрополит Йоаким. Въпреки че бил „човек интелигентен, умен и просветен“, отнасящ се с разбиране към българския църковен въпрос, той поставил в църквата „духовното и църковното начало по-високо от светското и националното“, поради което мнение Варненската община, представлявана от К. Дъновски, започнала борба, която продължила до края на 1872 г., когато във Варна пристигнал първият български Варненски и Преславски митрополит Симеон. През 1873 г. митрополит Йоаким си подал оставката и напуснал Варна.

Константин Дъновски изцяло отделил българската църква от гръцката,

сам започнал да освещава черкви и училища, да решава спорове и затова скоро всички започнали да го наричат „началник на варненската българска църква“. На това гръцката митрополия, след като признала, че той е „човек подвижен, с фанатизма и мистиката на апостол“, отговорила с искане до Цариградската епархия да направи постъпки пред турската власт за заточването му в някой от Атонските манастири.

През август 1866 г. в град Варна под председателството на Константин Дъновски се свикал събор на всички свещеници и селски първенци, на който бил изработен „съвременен законник“. Този законник поставил начело на целия окръг Варненската църковна община, а нейният председател Константин Дъновски станал „църковен глава“.

След пристигането на новоизбрания български митрополит Симеон

във Варна, Константин Дъновски се оттеглил в село Николаевка.

Освободителната война заварила К. Дъновски начело на епархиалния смесен съвет и свещеник в параклиса на руското консулство, поради което още в началото на войната бил задържан от турските власти и затворен.

След Освобождението на Варна продължил да служи като свещеник при черквата „Св. Архангел Михаил“ до 1898 г., когато бил пенсиониран, но останал да живее в същата до смъртта си през 1918 г.

По случай петдесетгодишнината

на първата българска черква във Варна е бил награден с орден „За гражданска заслуга с офицерски кръст“. Митрополит Симеон го удостоил с офикията „иконом“. През 1914 г. Варненският граждански общински съвет преименувал една от улиците до черквата на името на Константин Дъновски.

Погребан е в двора на черквата „Св. Архангел Михаил“. Надгробният му надпис свидетелства: „Константин А. Дъновски 1830-1918, пръв български учител във Варненско и свещеник в град Варна“.

*
*   *
*

СПОМЕНИ НА СВЕЩЕНИКА КОНСТАНТИН ДЪНОВСКИ

*„IV. Известия на Варненско Археологическо Дружество“, 1910,
Издание на Варненското Археологическо Дружество, 1911*

Роден в с. Читак (Родопите) в 1830 г., учил се в Пловдив и в Т. Пазарджик при даскала Никифор от Елена. През 1847 г. К. Дъновски дошел във Варна. Той разправя, че имало тогава молебен по случай утихване на морска буря, която била толкова голяма, че морските вълни се прехвърляли през крепостната порта „Скеля капусу“. Не се помни да е ставала друг път такава ужасна буря. Молебенът бил на табията „Иени Дуня“ (срещу вълнолома). Събрани са били тука турци и християни.

През 1854 г. К. Дъновски отива в Солун, посещава гроба на св. Димитрий Солунски, гдето му се случва нещо необикновено, разказано в книжката „Едно откровение в солунската черква „Св. Димитрий“ (София, 1905, стр. 8).

В 1857 г. К. Дъновски се ръкополага за свещеник в гръцката черква „Св. Богородица“ във Варна, гдето е служил като енорийски свещеник до края на 1864 г. От 1865 г. К. Дъновски става свещеник на първата българска черква „Св. Архангел Михаил“, при която и до днес живее в най-окаяно положение.

На 11-й май 1860 г. се състави за пръв път в гр. Варна българска община; печатът ѝ носеше надпис: „Българска училищна община „Съгласие, дързост и успех“. Община-

та се състояла от: Хаджи Стамат Сидеров, Хаджи Рали Мавродиев, Никола Даскалов, Сава и Никола Георгиевич, Костадин М. Тюлев, Хр. Попович и свещ. К. Дъновски.

В първото си заседание, станало на 11-й май, общината разгледа молбата на Кою Чорбаджи от гр. Балчик, за да се изпрати зет му Димитр в Цариград при Илариона Макариополски, който да го ръкоположи за свещеник в гр. Балчик. След един месец се върна Димитр като свещеник. Гърците във Варна останали смаяни от тая решителна постъпка на българите.

(Варненският владика наклеветил Димитра пред правителството по внушение на цариградския патриарх; решило се да се изпроводи Димитр под стража в Цариград. За да избави Димитра, свещ. К. Дъновски се споразумял с варненския католически свещеник Дамян (Di Aurigo), с когото се добре познавал още от Пловдив. Последният изпратил телеграма (шифрирана) до папския викар г. Брюнони в Цариград (в колегията St. Venoit на лазаристите), че ще пристигне свещ. Димитр, който желаел да стане униатин. Гавазите на г. Брюнони го завели при него, макар че турците и гавазите от гръцката патриаршия искали да го вземат на сила от католическите гавазии. На 20 декем-

ври 1860 г. била отворена униатска черква в Пера и Димитр е служил в нея като първи униатски свещеник; той получил титла „велик иконом“. Когато се развали унията, Димитр се върнал през м. юни 1861 г. и е станал пак свещеник в Балчик (до 1865 г.). За унията във Варненски окръг нека отбележим следното: „На 24 януарий 1861 г. варненският Порфирий изпратил дякона си Агатангела с „емирнаме“ в Добрич, да събере владичината по 50 гроша на венчило. Властта повикала първенците Бр. х. Икономови, Йордана, х. Василя и Бояджии Георги, които принудила в разстояние на 24 часа да съберат парите или ще ги хвърли в затвора, но те казали, че не припознават Порфирия, а „унията“. Властта ги оставила свободни. Повикани били някои от селските кметове, но и те отговорили същото.)

По покана на цариградските българи и варненци решават да не припознават вече патриаршията с владичите ѝ заедно. Окончателното решение по този въпрос се взело в с. Николаевка на едно събрание по инициативата на Атанас Чорбаджи, под крушата при извора „Харлата“. Съставя се протокол, подписва се от присъстващите и се подпечатва със селския печат. Тоя протокол с писмо от Варненската община се изпраща на Илариона в Цариград, като се молел при това да заобиколи варненско, где то имало да се осветяват новопостроени черкви по селата (напр. в с. Гюндогду), което и обещавал да изпълни, но отлагал, види се, поради усложнението на работите в Цариград.

Във Варна е бил тогава руски консул Александър Рачински – човек набожен и добър славянофил, който ис-

кал от гръцкия владика да му отстъпи черквата „Св. Георги“, в която да се служи поне веднъж в неделата на славянски език. Разбира се, че гръцкият владика не е можал да удовлетвори искането на руския консул, когато страстите и гоненията между българи и гърци са се разпалили до крайност. Консултът най-сетне помолил да му се отстъпи манастирът „Св. Димитър“ (в Евксиноград), игумен на който бил българин от Търново, което и сполучил. На 6-й август 1860 г. станала голяма служба с петихлебие, на която присъствали всички разпалени българи. След службата консултът държал реч на българите, че трябва да се заловят за духовното си просвещение и им обещал, че на следната година непременно ще се открие славянска черква в гр. Варна с издръжката на руското правителство. Консултът искал от по-видните българи да обмислят въпроса за откриването на българско училище. Единодушно се решава да се открие училище и веднага се събрали на 6-й август 1860 г. помощи за издръжката му.

Най-големи суми са записали следните лица и еснафите:

Иеромонах Теодоси, игумен на манастира „Св. Димитър“	2000 лв.*
Атанас Чорбаджи от с. Николаевка	1000 лв.
Стоянчо Хаджи Иванов	1000 лв.
Хаджи Стамат Сидеров	1000 лв.
Сава и Никола Георгиевич	600 лв.
Атанас и Георги Попов	400 лв.
Костадин Тюлев	200 лв.
Христо Попов	200 лв.
Янаки Жеков	200 лв.
Хаджи Рали Мавродиев	200 лв.
Еснафите: абаджийски	100 лв.
кюркчийски	100 лв.
дюлгерски	100 лв.
бакърджийски	100 лв.
калайджийски	100 лв.

* Левът е въведен като парична единица на България едва през 1880 г. Най-вероятно става дума за левът еквивалент на някои от паричните единици (грош), използвани в турската империя (бел. ред.)

калбурджийски	100 лв.
Търговци, гърци са записали:	
Димитрокопуло	100 лв.
Сакалука	100 лв.
Иванис Чико	100 лв.
Георги Филибели	100 лв.
Мухтията Ибиш Ефенди подари от вакуфите	400 лв.
Един гражданин	800 лв.

Събрали се десет хиляди лева и по съвета на благоразумните българи решено било да се дадат на гръцката община, с условие да се издържа български учител при гръцкото училище, който три пъти в седмицата да преподава български език на българските деца. Гърците отказали на тая българска отстъпка. Тогава Българската община решава да купи за три хиляди лева мястото, гдето е старата българска черква „Св. Архангел Михаил“. Документът за мястото е бил взет върху Кюркчи Коста Димитров, почетен и състоятелен българин.

Първото българско училище се открило на 1-й септември 1860 г. в къщата на Балтаджи Пейко. Първият български учител е бил Константин Т. Арабаджиев; числото на учениците е било 28.

Иван Церов казва, че имало 25 момчета и 15 момичета. Училището имало два етажа. Горният етаж се състоял от три стаи и служил собствено за училищно помещение; двете стаи били класни, а третата служила за тургане на училищни потребности.

Свещ. К. Дъновски извърши водосвет с позволение на гръцкия владика. Г. Димитров (Княжество България, I, 1895, стр. 240) казва, че училището било осветено на 12 август и Ив. Церов (Отчет на девтa гимназия, Варна 1898 г., стр. 20) казва, че било отворено на 19 август. Отварянето на училището изненадало другите народнос-

ти в града. То паднало като гръм най-вече върху гагаузите, наеже-ни срещу българщината. Какъв шум подигнало у тях първото българско училище се вижда от следното любопитно показание на една гагаузка: баща ѝ приказвал, че „християни“ негодували, когато се отворило училището, защото, според него, във Варна щяла да вземе връх българщината („Варна да булгарлък оладжак“). С туй се обяснява и по-нататъшното враждебно настроение на фанатизираните гагаузи спрямо българското дело във Варна.

На следната година се почва постройката на ново училище. Като се изкарва първият етаж на зданието, варненските гагаузи почват да заплашват работниците и да нападат върху им. Един ден гагаузите направили демонстрация пред турското управление (конака) и настоятелно изисквали от тогавашния мютесарифин Ашир Бей да спре по-нататъшното строение на училището. Властта удовлетворила желанието на гагаузите и със стражари спряла работите му.

В това време влиятелният българин Атанас Чорбаджи бил в Цариград, като представител от варненско по черковния въпрос. Свещ. Дъновски писал на Атанас Чорбаджи за случката с гагаузите и му искал съветите как да се постъпи, за да може да се доизкара започнатото училище. Отговорът на Атанаса бил да отиде при мюфтията Ибиш ефенди, който му бил голям приятел и комуто писал по въпроса; той ще му помогне и нареди, каквото трябва да се направи пред властите. Ибиш ефенди съчинил една мазбата (заявление) от страна на българите до централното правителство, дал я на свещ. К. Дъновски с препоръчителни писма до кметовете на Козлуджанската кааза (околия) за подписване и подпечатване. Същата

мазбата била разнесена от други лица из каазите: Добришка, Балчишка, Манкалянска и Провадийска за подписване. Съдържанието на мазбатата било, че българското население от шестях каази на Варненския санджак (мютесарифлък) не желае да се обучават децата му по гръцки език и понеже нямало българско училище, молели падишаха да издаде ферман за едно централно българско училище за целия санджак в гр. Варна. Свещ. Дъновски отнесъл мазбата в Цариград на Атанас Чорбаджи, който я предал гдето трябва. Докато се издаде ферманът, изтекли се девет месеца. През това време училището стояло непокрито и материалите му били разграбени от гагаузите. Като се получил ферманът във Варна, мютесарифинът Ашир Бей го прочел в двора на конака (сегашното Окръжно управление). За тая цел са били поканени всички подписавши мазбатата български и турски мухтари (кметове). Събрало се много народ в двора на конака от разни народности и главният секретар на бея поднася с особен церемониат султанския ферман на мютесарифина, който гръмогласно го прочита на събрания народ. Присъствалите гагаузи и гърци останали в голяма изненада. Те нищо не знаели от това, що се вършило с мазбатата, нито пък подозирали къде ще му излезе края с откриването на българското училище и косвеното припознаване от властта [на] българска училищна община.

Преди пристигането на фермана Сава Георгиевич изпросил позволение за доизкарване на зданието от мютесарифина Ашир Бей. Това позволение с денословие 7 декември 1861 г., от който ден се почва пак работата на училището, се пазило у С. Георгиевич. Зданието стояло цели девет месеца разкрито.

Училището било доправено и тържествено осветено от тогавашния гръцки митрополит Порфирий в присъствието на руския консул Рачински, представителите на властта и на всички живущи в гр. Варна българи. Осветяването на училището се извършило на 25 юли 1862 г.

Руският вицеконсул А. Рачински искаше всяка неделя да посещава черковната служба, стига само тя да се извършваше на език, който той разбира – славянски. И затова често пъти искаше от гръцкия владика Порфирий да му отпусне черквата „Св. Георги“ в града, за да се служи в нея на славянски език. Владиката по добротата си може би беше наклонен да удовлетвори искането на консула, но митрополитите-съветници не се съгласяваха на това. Те пречеха всякак да не се зароди славянският език във Варна, а покрай това да се съживи и българщината. Обаче на големите празници, когато трябваше да присъства консулт в черква, владиката ми разрешаваше да прочета Евангелието на славянски език. Най-сетне А. Рачински предложи на владиката да му отстъпи манастира „Св. Димитър“ вън от града (в Евксиноград) и там да се служи на славянски, когато имаше консулт свои и царски празници, напр. като Възшествието на престола на руския цар и други. Владиката се съгласи на това и ме изпращаше да извършвам черковната служба в манастира. За една такава тържествена служба на 6-ти август консулт повика двама руски певци от Цариград и той заедно с тях взе участие в службата. Няколко пъти подред служих в манастира литургия и консулт с видните българи-търговци винаги присъстваше на черковната служба. След черковния отпуск ставаха срещи и запознанства между българите и консула и главен въпрос между тях беше как да се сдобие гр. Варна с черква, в която да се служи на сла-

вянски език. Рачински виждаше, че на българите не бе възможно за дълго време да си построят черква и взе инициативата да ходатайства пред правителството си за откриването на един руски параклис, който ще прибере временно българите и чрез който може би ще се осуетят българските намерения да нападнат и отнемат гръцките черкови. Консултът сполучи в ходатайството си и откри руски параклис в къщата на Залъмоолу Кости. Освещаването на параклиса стана на 12 април 1861 г. от мене, свещеника Иван от с. Казълджиларе и архимандрита Филарета.

Г-н Йос. Стоянов, син на Стоянчо х. Иванов, драгоманин при руското посолство в Цариград, съобщава ни следното: „Преди отварянето на руския параклис във Варна е бил директорът на гръцките училища Архимандрит Филарет, който се учил в Русия и в гръцкото духовно училище в Цариград. Консултът Рачински се запознал с него и му казал, че трябва да се въведе български език в гръцките училища. Филарет говорил един ден в съвета при гръцката митрополия, че е нужно да се въведе български език в гръцките училища, защото населението в селата е почти българско. Тогава става на крака покойният Стефанаки Теофако и каза: „По никой начин не се съгласявам да се въведе български език в гръцките училища; предпочитам да видя гробовете на двамата ми синове, нежелам да чуя български език“. След Теофако протестирали и другите членове на димогерондията (митрополитския съвет) против смелостта на Филарета, за гдето предложил да се въведе българският език в гръцкото училище. На следващия ден го уволнили от службата му. Тогава Филарет отишъл при Рачински и му разправил случившето се. Филарет получавал 10 000 гроша годишна заплата от гърците. Рачински му

казал, че от деня на уволнението му ще получава от руското правителство, вместо 10 000 гроша, 1000 рубли т.е. 20 000 гроша. Консултът му обеща още, че като отиде в Русия, ще се старее да получи още 1000 рубли от Св. Синод, както стана. Консултът натъкми тогава в едната част на голямата си квартира в дома на х. Кости Залъмоолу един хубав параклис, дето захванали да се черкуват свещените българи, за да слушат божествената служба на матерния си език“. В параклиса била турена камбана, която по показанието на свещ. К. Дъновски била намерена в морето до Св. Яни (Чатал-таш) между манастира „Св. Димитър“ (Евксиноград) и „Св. Костадин“. Камбаната произлизала от гръцкия кораб (в който имало параклис), който обикалял през времето на Гръцката завера (1821 г.) бреговете на Черно море. Когато бил обесен в Цариград патриарх Григорий II, турското правителство заповядало да бъде потопен корабът; това стана до Св. Яни. До Чатал-таш се виждат железни части на австрийския параход „Трапезунт“, който бил изхвърлен на брега през 1878 г.

На 30 ноември 1864 г. се помина гръцкият владика Порфирий, при когото служил като свещеник на митрополията.

През 1865 г. се събрахме българи-те в кантората на Сава Георгиевич и решихме да протестираме пред правителството и Патриаршията, че не можем вече да стоим без черкова и че няма да приемем новия владика от Патриаршията докато не се разреши черковния въпрос. Протестът се подписа от 50-60 села на Варненския санджак. Българите искаха от властта или да им се разреши да си построят нова черкова, или пък да вземат насила една от гръцките черкови. Бъл-

*Свещеник Константин Дъновски,
ок. 1910 г.*

гарите тогава решиха да вземат черковата „Св. Георги“. Известно стана на всички, че на 10-й февруари 1865 г. ще се отнеме насила казаната черкова, както биде взета през 1861 г. черковата „Св. Богородица“ в Пловдив. Турските власти приготвиха 12 души турци, които да употребят и хладно оръжие в случай, че стане нужда, само да не

допуснат отнемането на черковата. За да се избегнат кръвопролитията, българите се отказаха от намерението си и аз сам отидох при мютесарифа да му съобщя решението и да го помоля да не изпраща пригответените 12 души турци. Реши се да се приспособи долния етаж на училището за черкова и да се нарече „Св. Архангел Михаил“. На 14 февруари 1865 г. пръв път служих в нея и аз бях първия свещеник. На Великата събота, когато трябваше да се обикаля черковата (черковната процесия), тогавашният мютесариф Абдул Рахман, като се разпореда да се преоблечат 25 души млади българи в стражарска форма, за да пазят ред и тишина и да предотвратят възможните смутове от страна на разсърдените гагаузи и измирлигърци. За новата черкова взехме икони и други черковни принадлежности от Николаевската черкова, с които си служихме почти година, докато такива се набавят. Тия черковни вещи бяха донесени от свещ. Ив. Димитров Бакърджиев, Петър Атанасов, Курти Добрев, Слави Стоянов и Добри Бацов.

След осветяването на черковата ни пристигна в гр. Варна на 20 февруари нов гръцки владика – Йоаким, сегашен гръцки патриарх. Първите епитропи на българската черкова бяха: Киро Патриков, Спас Димитров, Кожухар Коста Димитров, Конст. Димитров и Хаджи Никола Абаджията.

*
*   *   *

ЗАВЕТНИЦИ НА СВОБОДАТА НИ

Т. И. Бъчваров

*Издание на редакцията на сп. „Родина“
ул. „Опълченска“ 67, София*

Мистична случка

Историята на един жертвеник (антиминс*), връчен на свещ. Константин Дъновски в Солунската църква „Свети Димитър“ от Дух – Български покровител.

ПРЕДГОВОР

Преди 22 години се срещнах и запознах с прононсирания днес в цяла България г-н Петър К. Дънов. Той е син на първия български свещеник в черноморския край. Край новия си познайник същата година имах случай да се запозная със застарелия негов баща свещ. Константин Дъновски.

Припомням си и днес първите си впечатления от срещата ми с дядо попа. Едроръст, с холеричен темперамент старец, в очите на когото още блестеше огънят на буден господарски дух, който не е обичал „думата му да става на две“. Винаги наблюдателен, с тиха външност, той заговорваше плавно, мелодично, но със сдържан тон, като човек, който добре се владее. С тънка, едва доловима ирония в гласа той като да казваше: „какво не съм аз виждал и препатил, което вие младите не сте и сънували още!“

След време много от преживелиците на дядо попа ми се разказаха, но остави в мене най-трайни следи само разказът за неговото юношест-

во, когато той, подбуждан и от своята майка, искал да се покалугери, още съвсем млад 16-17 годишен. Но срещата му с един мистериозен духовник в солунската църква „Свети Димитър“ (превърната в турска джамия) става причина младият Константин да не стане светогорски калугер, но верен на религиозния си дух, той се запопил...

Това лято имах възможност да посетя гроба на тоя тъй много заслужил наш духовник и след като видях с очи останалия веществен спомен от тая мистериозна случка (Антиминса), реших да публикувам това, което знаех, както и отпечатаните още 1905 г. в отделна брошура спомени на дядо попа за тая случка.

София, 1. VIII. 1922 г.

ПРИ ГРОБА НА СВЕЩЕНИК КОНСТАНТИН ДЪНОВСКИ

Някога безсмъртният Шекспир каза верен за всички векове афоризъм: „Имай повече неща, отколкото посочваш; казвай по-малко, отколкото

* Антиминс (гр.) – църковна потреба от копринен плат с изображение на Христовото погребение, на която се освещават даровете (бел. ред.)

знаеш“.

Много неща има, които ние отминаваме без да ги забележим. И много от забелязаното не можем да го посочим. Нито една биография не съдържа всичко за живота на тоя, когото описват.

Когато се появиха първите биографични бележки за свещ. Конст. Дъновски в I кн. на синодалното издание „Духовна култура“, 1920 г., тъкмо след неговата смърт, забелязах голяма празнина. В живота на този първи български свещеник има такива важни преживелици, които са повлияли на живота му, тъй както Христовото явление на Савла пречупи пътя на последния му живот. Дългът на всеки автор на биография е да отбележи такива моменти, които са повлияли за новата насока на живота. Инак всеки такъв прелом остава мистерия. И ако деецът отнесе в гроба тая мистерия, биографът не ще може да обясни неговия характер.

Биографичният очерк в „Духовна култура“ е непълен и едностранчив. Свещеник Константин ни е представен само като добър родолюбец. Той бе духовник с жива вяра в задгробното битие: той бе мистик. И тая си вяра, според собствения му разказ, той дължи на преживяната в Солун още в младините му (1854 г.) мистерия.

Аз ще цитирам разказа на дядо поп Константин, както го намирам в издадената в 1905 г. брошура*.

„На Великий петък отидохме с другарите Белю Пинин, Тодор п. Маврудиев и Петър Атанасов да се поклоним на гроба на Св. Великомученика Димитрия в църквата, нарицаема „Касъма-джамиси“. На излизане ни срещна един старец, свещеник, без да го познаваме, със среден ръст, лице – сухо-бледо, брада – дълга и бяла, очи – светливи и пле-

нителни. Благослови ни, като му целунахме десницата, и ни попита откъде сме и накъде отиваме. Ний му отговорихме, че сме от Варна и отиваме за Света гора.

— Много добре – рече той, – аз познавам тези места и съм живял там няколко време. – Като ни и разпита за някои лица от града Варна. На разделение се обърна към мене и ми рече:

— Желая утре, на това място, по това време да се видя с тебе; имам да те питам и да ти кажа нещо; идваш ли?

— С всяко благодарение – му рехох и се разделихме.

Другия ден, на Великата събота, аз на определеното време отидох в църквата, влезнах при гроба на Св. Димитрий, запалих свещица и се помолих. След това захванах да разглеждам с голямо внимание грамадното здание и неволно ме облада една душевна тъга за миналото, като размишлявах в себе си: „Защо ли ни е оставил Господ?... И защо да бъде такава една светиня в турски ръце и т.н.“ Но ето, че и вчерашният старец се зададе и отиде право при олтара и начна да се моли. След няколко минути ми даде с поглед знак да отида при него, та аз се приближих и му целунах десницата.

— Синко – рече ми той, – за любов Христова желая да се науча откъде си и за какво отиваш на Света гора.

Аз му разправих без всякакво стеснение откъде съм и за какво отивам на Света гора и какво е желанието и намерението ми – също така, като една изповед. Във време на говорението ми се виждаше много спокоен, слушаше с внимание думите ми и се показваше много благодарен, докато свърших разказа си. Но след няколко минути мълчание, като се приготви да ми говори, забелязах едно странно изменение в погледа му и по всичкото му телодвижение. А най-много, което ми вдъхна особено удивление, бе

* Авторът цитира пълния текст на „Едно откровение въ Солунската черква Св. Димитрий (Касъма-Джамиси) Дадено на Отца Константино Дъновски, пръвзъ юношеството му, въ Солунъ, на 10 априль 1854 год“ (бел състав)

227120

1934
9-0

**Едно откровение въ Солунската Черква Св. Димитрий
(Кассяма-Джамиси).**

Давано на Овча Константинна Дамаскиа, прѣвъ иконописното му, въ гр. Солунъ,
на 10 януарь 1884 год.

На великия пѣтъль отидохъ съ другаритѣ: Кало Ни-
нина, Тодоръ з. Манрудиновъ и Петръ Атанасовъ да се по-
клонимъ на гробѣтъ на Св. Великомученика Димитрия въ
църквата, наричана: Кассяма-Джамиси. На пѣтълю ми
срѣдна единъ старецъ, свѣщеникъ, бѣше да го позовемъ, съ
срѣдния ръстъ, лице суро-бѣда, бѣда дълга и бѣла, очи
сѣвѣни и пѣвѣстели. Благослови ни, като му цѣлувахъ
дѣсницата и ми понѣта отъ пѣдъ сво и на пѣдъ отидохъ.
Нѣкъ му отговорихъ, че сме отъ Варна и отидохъ на Свѣта
Гора. Много добръ, рече той, азъ познавамъ тѣхъ нѣста и
отъкъ живѣлъ тамъ нѣколко врѣме, като ми и разказа за
нѣкои лица отъ градѣтъ Варна. На раздѣлени се обзри
къмъ мене и ми рече: желая утрѣ, на това нѣсто, на това
врѣме, да се види съ тебе; нѣма да те питамъ и да ти
кажа нѣщо — идвай ли? Съ всѣко благодарение — му
ръкоуъ и се раздѣлихъ.

Другия денъ, на великата сабота, азъ на опредѣленото
врѣме отидохъ въ църквата, клекнахъ при гробѣтъ на Св.
Димитрий, закланъ свѣщника и се помолихъ. Следъ това за-
здравнахъ да разгледнахъ, съ голѣмо внимание, гранадното ада-
ние и, немалко, ме облада една душѣвна тага на миналото,
като размишлявахъ въ себе си: Нащо ли ми е оставилъ Гос-
подъ? ... и дащо да бѣде таква едѣ свѣтина въ турски
рацѣ и т. н. ... Но сто че и вчерашния старецъ се задале
и отиде право при отгара и началъ да се молѣ. Следъ нѣ-
колко минути ми даде, съ погледъ, знакъ да отидѣ при него,
та азъ се приближихъ и му цѣлувахъ дѣсницата. Сино,

Факсимиле от първата страница на „Едно откровение въ Солунската черква
Св. Димитрий (Кассяма-Джамиси)“ от Константин Дъновски

появлението на пламен огнения на главата му и неволно ме обзеха студени тръпки по всичкото ми тяло и ме обля студен пот!...

— Драгий ми синко — рече, — ти наистина си избрал добрата част за себе си, но знай, че спасението на душата не зависи от местото, но от начина на вярата в Исуса Христа. И не мисли, че всички ония, които и колкото са в Света гора, че са праведни, защото и там може да бъде човек голям грешник, както и в мира... Нито искам да те отвърна от намерението ти. Аз те уверявам в името на Господа Вседържителя, че всякога, гдето и да си, когато и да е, трябва със страх и трепет да изработваш своето спасение. Заради това, послушай съвета ми да си идеш там, на местото, гдето те е определил Божият Промисъл, понеже това място е било и ще бъде, тъй да кажа, прагът на чудни световни променения. Очите ти непременно ще видят всичко, речено от Господа, със залога, който ще ти връча и ще бъде за уверение като от Бога...

След няколко минути мълчание аз проумях от внимателния му поглед, че чака отговор и му рекох:

— Не съм противен на Волята Божия, защото е свята.

А той ми рече:

— Не е достатъчен отговорът ти. За да угодим Богу, необходимо е с истинска вяра да се подвизаваме и бодърствуваме с молитви до последното издихание, та че дори и душата си да положим за Евангелието. Пък които желаят да принесат по-много плод, трябва да имат съвършена преданост и покорност на Бога, както Аврам, който принесе своя син жертва на Бога; както и апостол Павел прие да бъде анатема от Христа за спасение на своите поплът братя. И наистина, без такава самоотверженост не можем да се надеем, че Бог ще яви Своята милост и помощ, а най-много в днешния ден, когато всичките сили ада са се повдигнали и

искат, ако им се отдаде, да затыпчат с православието и славянството... Но нека се вълнува морето пак, докато е Христос на кормилото, корабът Му няма да потъне.

И пак мълчание... Аз тогава се възхитих и радостно му рекох с едно страхопочитание:

— Отче, с помощта Христова и твоите свети молитви напълно се съгласявам и с готовност приемам всичко, всичко, което сте ми казали и ще ми кажете.

Тогава вдигна очи и ръце нагоре и рече:

— Нека е благословен Бог и Отец на Господа нашего Исуса Христа, който утаява от премудри и разумни и открива на младенци.

Тогава [по]сегна към пазвата си и извади в една бяла кърпа нещо обвито, с което направи кръстно знамение към мене, после го сложи на камъните пред олтара (дюшето на олтара е високо около един лакът). Като го разви и целуна, покани и мене, та [го] целунах. После това показа ми с пръсти на напечатаните букви на него дали ги познавам. Аз му рекох:

— Ако е число, то е 1747.

— Така, верно — рече, — именно от това число води началото си тоя Свети престол. Но за да разумееш по-добре, слушай: двадесетия ден от декемврий месец, хиляда и седемстотин четиридесет и шеста година е било четиридесетница от едно зверско изстребление на няколко души в същия тоя град от кръвожадни мохамедани. Останалата майка и вдовица от това благочестиво семейство, претоварено от неизказана скръб, с няколко свои роднини просели от Бога помощ и утешение с всенощно бдение в църквата, нарицаема „Панагия Лагудяни“. Агриппията* извършвал един седемдесет и седем годишен старец, светогорски аскетия от Иверския манастир, някой си иеромонах Теофаний. През нощта станала голяма буря със страшни

*Агрипия (гр.) — бдение (бел. ред.)

гръмове и светкавица – малко останало църквичката да се събори. Пред зори бурята утихнала, в църквата огряла чудна светлина като ден. Евангелието на литургията било на свършване и в часа се явили трима мъже с една прекрасна девойка. Дрехите им греели като слънце. Зачуденият свещеник си останал на местото като вцепенен, без да помръдне. Девойката го наближила и отправила погледа си към него и му рекла: „Преподобният старче, нека бъде пътят ти благоуходен Богу. В отговор на вашите молитви съм проведена с тия трима набожници от покровителката на тоя свети храм, Пресветая Дева Мария, майка на Господа нашего Иисуса Христа, да ви предам каква е волята на Пресвятого Параклита* за нашия окаян народ християнски... За умножение на греховете на християните дълготърпевшият Бог бил прогневен, а преди триста и три години, когато християнските водители до града Варна** със своята иззмама принудили турския цар да вдигне очи и ръце към Небето и с голям глас извикал своята молба към Бога: „О, Иисусе, ако си наистина Син Божий, както те изповядват твоите последователи, то направи съдба между мене и тях, дето не опазиха клетвата си, която се клеха в Евангелието!“... И тогава, о, тогава... препълнената чаша на Божий гняв и проклятие се изляла от Небето на земята и тутакси силата на християните отслабнала, а силата на османлиите се укрепила, та освен града Варна, що превзеха и ограбиха, ами найсетне и самия Константинопол завладяха!... И така станаха известни на всичкия свят следствията на Божий гняв. О!... Праведен Си, Господи, и прави судби Твои!

Но Всеблагий Бог во век не

враждует. От премногото Своя любов към човеческия род [Той] пак се смили, а най-повече от ходатайството на Небесната Царица и милостива застъпница на християнския род, Пресветая Дева Мария, както от молитвите на всичките духове праведни, между които първо място заемат тия трима мои другари, мучениците Димитрий и Мина (а на третия името е утаено от мене) – благоволил да им яви Своя утешителен отговор, че до свършването на числото от сто петдесетях и три риби, писани в Евангелието, Всемогущият Бог ще съкрати дните на Турското царство и докрай ще го съсипе!... Всесилният ще възстанови ново християнско царство с православен вожд.

А да бъде това в действителност, Милостивият Бог по непостижимата Своя премудрост е наредил по необходимост и християните да се обърнат с молитви и покаяние към Него. Заради това, според числото на писаните риби в Евангелието, да направите толкова нови жертвеници, на които да може на всяко място да се принася в името на Иисуса Христа, Сина Божий и Неговите заслуги, страшно безкрочно жертвоприношение за прощение на греховете, за мира и съединението вярата на християните, чистосърдечно просение [на] помощ и сила от Святого Духа – по-скоро да се сбъдне и изпълни Писанието: Едно стадо и един пастир. Нека бъде наченато най-напред в светия град Иерусалим, от светия Сиона, по море, по суша, на всяко място, дето се именува Иисус Христос, защото и свидетелството Иисусово е Духът на пророчеството.“

После девойката се обръща към своята майка и ѝ казва: „Постигналите

* Параклит (гр.) – Свети Дух (бел. ред.)

** Става дума за голямото сражение между християнската и ислямската армии, станало през есента на 1444 г. край Варна. Християнските обединени армии на краля на Полша, Унгария и Велика Литва Владислав III (наричан от унгарците Ласло V), на трансилванския воевода Янош Хуниади и на влашкия княз Влад III Цепеш (наречен Дракул) приели сражение срещу армията на турския султан Мурад II (1401-1451). Предисторията на това събитие започва с политическия възход на Владислав III, роден през 1424 г. Папа Евгений IV (1383-1447), който го покровителствал, го убедил да застане начело на кръстоносна война срещу Исляма. През 1443 г. Владислав III разбил турците при Ниш и Златица и принудил Мурад II да сключи десетгодишно примирие през юли 1444 г. в град Сегедин (Сегед, Унгария). Според Сегединския договор (първи мирен договор, предлаган дотогава от турците на християнски владетел), сключен под клетва върху Евангелието

ни земни скърбни изпитания са станали по непостижимите судьби Божии и премного своя любов – да ни подари вечно блаженство; женихът на нашите души и тебе скоро ще повика на Небето да се радваме на вечния живот. Прочее, бъди бодра в молитвите си и на всички вас Бог да оправя пътя. Амин“. И след това тримата мъже и девойката станали невидими.

След отпуски на Божествената литургия, като излезли от черква, научили се, че през нощта молнията изгорила три турски къщи с живущите в тях и всички

думали, че Бог отвърнал на злодейците.

После всичко това отец Теофаний се въодушевил с ревност Илиева по Бога, без да гледа на преклонната си възраст, предприел да извърши всичко, което го вразумил Бог. Без да се бави повече, отпразил се за Иерусалим и като се разговорил със самия Патриарх, от святаго Сиона, отишел и в Константинопол и тамощния патриарх, като се съветвали всички, приели за добър знак рибите, писани в Евангелието (понеже на Елински език на рибата буквите* носят знаковете: Исус Христос – Божий Син,

и Корана, на султан Мурад II била отстъпена голяма част от Велика Сърбия и цяла България. Въпреки това, флорентинският кардинал, внук на Евгений IV и адмирал на папската флота, Франческо Кондолмиер съобщил на Владислав III, че тръгва с флотата си за Галиполи, за да спре Мурад II, който бил в Азия. Византийският император Йоан VIII Палеолог също писал на Владислав III. Последният свикал коронен съвет, на който папският легат кардинал Юлиан Цезарини, подпомогнат от представители на Англия, Франция, Венеция, Генуа, Флоренция и др., държал слово, че кралят не е длъжен да спазва клетвата си и се взело решение за поход срещу турците. Владислав III нарушил примирението с амбицията да обедини всички западни славяни и с тях да изгони Антихриста. Във военната кампания взели участие кардинал Юлиан Цезарини, Розгон, епископ на гр. Ерлав, и Доминис, епископ Великовардайски. По този начин походът на Владислав III фактически представлява последният кръстоносен поход в Западноевропейското средновековие.

Тридесет хилядната християнска обединена армия преминала Дунав при Оришова и на 16 октомври 1444 г. пристигнала в Никопол, където присъединили четири хилядната конница на Влад III Цепеш, предложена от сина му. След това превзела Шумен, Провадия, Каварна и Калиакра, а на 9 ноември пристигнала във Варна, заела позиции западно от Трошева махала (днес Варненския квартал „Трошево“), но не заварилa генуезките и венецианските кораби, на които по план трябвало да се качи. Мурад II преминал Босфора с очакваните от Владислав III кораби, които успял да купи, прекосил Балкана и на 9 ноември разположил армията си източно от с. Аджемлер (сега с. Аксаково).

Битката станала на 10 ноември 1444 г. Полесражението включвало пространството между селата Паша-кьой (днес Варненския квартал „Владиславово“) и с. Голяма Франга (днес Каменар) на север, с. Аджемлер (днес Аксаково) на запад, Гебеджанското (Белославското) езеро на юг и Трошева махала (днес Варненския квартал „Трошево“) на изток. След начален победоносен шурм на християните, при който паднал знаменосецът на Мурад II, обединената армия на Владислав III претърпяла трагичен разгром. Янош Хуниади и синът на Влад III успели да се спасят, отстъпвайки с много жертви на север през местността, наречена по-късно „Батова“ (от тур. „проклето поле“), а Владислав III загинал с живота си и бил наречен от историците с прозвището „Варненчик“. Мурад II издигнал на полесражението стълб на победата с надпис „Аз прославих Варна с победата си. Смъртни, научете се да не ставате вероломни“, след което консервирал главата на мъртвия Владислав в пчелен мед и я изпратил тържествено в първата османска столица Бурса (Мала Азия).

Според някои предания, 22 години след сражението чехски велможа срещнал в Португалия скитник с шест пръста на краката, в който познал някогашния крал Владислав III, дошъл да се покае за нарушението на Сегединския договор. Трупът на папския легат кардинал Юлиан Цезарини, главен виновник за нарушеното примирие, бил намерен в една гора край Варна, но според други източници се спасил и останал за покаяние в Аладжа манастир край с. Кестрич (днес Варненския квартал „Виница“). Епископ Розгон потънал в мочурищата около Девненското езеро. Епископ Доминис се спасил в Аладжа манастир и гагаузите от с. Кестрич имали поверие, че в манастира живеел „рим папас“ – старец в духовно одеяние, който постоянно спял в огромн ковчег с памук. Старецът се пробуждал само на Великден и питал има ли в Хачуката (гората до Аладжа манастир) пръчки за каране на кон, жените разждат ли и кравите телят ли се. Когато му отговорили утвърдително, старецът казал: „Има още време“, затварял очите си и се изгубвал.

Изходът от Варненската битка намерил отзвук в следващите победи на Мурад II, който през 1446 г. превзел Пелопонез, а на 6-8 октомври 1448 г. разбил християнската армия на Янош Хуниади на Косово поле. Синът му султан Мохамед II (1451-1482) през 1453 г. превзел Константинопол и сложил край на Византийската империя. Когато на 23 септември 1828 г. руският император Николай I Павлович превзел Варна от турците и лично влязъл в града, произнесъл знаменитата фраза: „Смъртта на Владислав е отмъстена“. (бел. състав.)

* Буквите на рибата – в езотеричното Християнство гръцката дума *ΙΗΤΥΣ* (риби) символически скъсяването *Isus Hristos Teo Unis Soter* (Исус Христос, Син Божий, Спасител) (бел. ред.)

Спасител). И тогава напечатва сто петдесет и три образа за Божествени жертвеници, според приетия обичай. И първата служба станала в светлия град Иерусалим на самия ден на Великата събота (с приложение частица: „Мерзкое и Богохульное царство агарянско вскоре низпровержи и предажд е блочочестивим*), но всичко това е било много тайно – страха ради Иудейска. Преподобний Теофаний сам е ходил на света Синая, в Александрия, Антиохия, островите Патмос и Кипр и най-сетне, след дванадесет годишно бавение, върнал се в Света гора и там предал дух Богу. А почнатото дело следвало с голяма надежда на милостта Божия; ревностни слуги Божии са продължавали сърдечно да се молят, дано би Бог съкратил по-скоро останалото време, за да могат и те сами да видят освобождението на своя род християнски. Между многото ревнители по това е бил и патриарх Григорий**, който с няколко свои Богобоязливи събратия е предложил да се прилагат в антиминсите и от мощите на Св. Великомученик Мина и горещо е подканял да стават моления в празниците, в навечерието на Рождество Христово и Богоявление, Великата Събота, Петдесетница и Преображение Христово, но най-сетне бил предаден от най-верния си и обесен с омофора*** си на ден Великден, с него наедно свети Архиепери пострадали, множество свещеници и първенци народни избесени и изклани... Едного само като с чудо Бог опази за продължение на поченатото и той е уверен, че всичко обещано напълно ще се изпълни в своето от Бога определено време... Сега, в тая тържествена за мене минута, с пълно упование на Божия

промисъл аз чувствавам някакво улечение в совестта си и сърдцето ми се прелива от едно непонятно веселие ангелско, като те наричам мое любезно чадо в Духа Святого и ти предавам тоя свети залог – имай го в пазвата си, при сърдцето си...

Аз го приех като целунах ръката му и го скрих в пазвата си, а той продължи:

— Връчвам ти тоя Свети Престол Божий**** за уверение на най-голяма милост в името на Пресветая Троица!... Добре да помниш, че Бог, когато и да е, чрез църквата явява своята многообразна премъдрост на всички, та дори и на властите земни!... Всемогъщият Бог, който предопределява, предопределил е и средствата, а най-главното между тях е молитвата. Но понеже не се намира други по-голям и превъзходен, по-могъществен образ на молене и представителство у Бога за нас, за нашите нужди и надежди, както тоя образ на моление на страшното това жертвоприношение. Божествената Евхаристия***** , която ще се извършва на тоя Свети Престол, което е всичко Божествено и може да приведе във възторг и удивление не само мислите на нас смъртните, но и на самите най-чисти ангелски умове; мога да кажа, че е най-голямото чудо, най-високото тайнство, което можеше да извърши премъдростта Божия за човеческия род. Освен това, и сам Исус Христос ни е учил, че всичко, каквото попросим от Бога Отца в Негово име, ще ни подари. Заради това с несъмнена вяра и голяма надежда на това обещание в деня на освещението на тоя Свети Престол са принесени молитви и прилежни прошения за избавлението на християнските наро-

* (църковнославянски): Мерзкото и богохулно агарянско царство скоро ще се провали и ще се предаде на благочестивите (бел. ред.)

** Григорий V – цариградски патриарх от 1797 до 1821 г., обесен от турците на връх Великден при избухването на Гръцкото въстание (бел. ред.)

*** Омофор (гр.) – част от архиерейско облекло, което обхваща врата и раменете (бел. ред.)

**** Историци, свързани с Българската православна църква, оспорват описания от К. Дъновски начин на получаване на Антимина. Виж Архимандрит Иннокентий Софийски, „За Св. Антиминс във варненската църква „Св. Архангел Михаил“, София, 1940 (бел. състав.)

***** Евхаристия (гр.) – богослужение за освещаване на светите дарове – тялото и кръвта Христови във вид на хляб и вино (бел. ред.)

ди от агарянското иго и за съединение на вярата и в същия ден Бог благоволил да открие с един Божествен начин на молящите се, че всичко Негово обещание ще се изпълни непременно. И Всетителят присъвокупил, че между всички славянски народи Бог храни едно особено благоволение към най-много страдалото между всички народи славянско племе, за неговото простосърдечие и искреност. Затова трябва занапред да стават молитви и моления за силата и помощта от Светаго Духа, да могат да се съединят единомислием в едно тяло и един дух, както говори и Дух Свети чрез язиците на апостолите: „ако же тѣло едино естъ и ѹди иматъ мнози – вси же ѹди единаго тѣла, мнози сѹще, едино сѹтъ тѣло, нбо тѣло нѣстъ единъ ѹдъ, но мнози.*Аще речетъ нога ако нѣсмъ рѹка, нѣсмъ от тѣла; еда сего ради нѣстъ отъ тела, и аще речетъ ѹхо ако нѣсмъ око, нѣсмъ отъ тѣла; еда сего ради нестъ отъ тѣла. Аще все тѣло око, гдѣ слѹхъ; аще же все слѹхъ, гдѣ ѹхание; нинѣ же положи Богъ ѹди, единаго кое гождо нхъ в тѣлесн, ако же изволи. Аще ли виша вси единъ ѹдъ, гдѣ тѣло; нинѣ же мнози ѹбо ѹдове, едино же тѣло. Не можетъ же око рещи рѹцѣ: не трѣбе ми еси; или пакѣ глава ногама: не трѣбе ми есте. И аще страждетъ единъ ѹдъ, съ нимъ страждѹтъ вси ѹди; аще ли же славѣтъ единъ ѹдъ, съ нимъ радѹютсѣ вси ѹди!...

Ето това е пътят, от Светото Провидение приготвен за това Славянско племе, чрез който, като следва, ще може Християнството да се воплоти в славянството и радостно да възпеят с цар-пророка: „Се что добро, или что красно, но еже жити братий в купе“** и тогава тоя злочест град, отечество на славянс-

ките просветители, ще бъде нов славянски Втори Иерусалим, а пък за съединението на верите сам Бог ще извърши по Своята воля, както Му е угодно...

О, колко се възхищавам само от мисълта, но действителността ще бъде равна с воскресение от мъртви!... Но защо се бавя, защо не бързам по-скоро да свърша?...

Ето Дух Свети, що говори: даровете и призванието Божи и неотложна отпрател от славянското домородие и приготвен от Бога, който непременно ще изпълни Своео предопределение. Враговете негови, макар да направят над облаците своите гнезда, пак ще Бог да ги съкруши, защото, ей тъй, Белият цар е надарен от Всемогущаго с такава благодат, който го кълне – проклет ще бъде, а който го благославя – благословен ще бъде. Затова и ония, които се молят за него, навярно Бог ще ги послуша. Заради това в началото на третата петдесетница на станалото обещание, когато се изпълни възрастта Христова, и...-Турция ще падне!...

След това ще се яви или роди православний Вожд и чрез Неговата молба Бог ще измие гнусотата от мястото на падналото проклятие. А пък на свършека на петдесетницата сам Господ Саваот ще отвори вратата на Света София и сам Белият Цар ще влезе Богу да се помоли в нея; ... а сегашната тъмнина, която ни покрива, ще изчезне!... Знамението е вярно, от днешния ден, след като изтекат времената от числото на Евангелските трижд по 14 (14) родове Христови***, дай, Боже, да можем пак да кажем на същия ден небесний глас, който иде от Небето и като молния ще се разнесе по всички свят: Се победил ест лев, иже сий от колена Іудова, корен Давидов. Амин.**** “

* (църковнославянски). „Защото както тялото е едно, а има много удове (органи), и всите удове на едното тяло, ако и много да са, пак едно тяло са“; Първо Коринтяном, 12: 12 (бел ред.)

** (църковнославянски). „Ето, колко е добро и колко угодно да живеят братя в единомислие!“; Псалм 133; 1 (бел. ред.)

*** Родовете от Авраам до Давид, от Давид до Вавилонското преселение и от Вавилонското преселение до Исус Христос са цитирани в Евагелие от Матей: 1; 1-17 (бел ред.)

**** (църковнославянски): „Ето, победител е лъвът, който е от коляно Іудово, корен Давидов“ (бел. ред.)

[illegible]

ἡμετέρας καὶ τοῦ ἀγίου πνεύματος κυρίου ἰσοστροφία· ἡμετε

Копие от Светия Антиминс от църквата „Св. Архангел Михаил“ във Варна

Дядо поп не довършва разказа си в тази брошура и с това той прикрива най-мистериозните факти в своя живот и които той е доверил на верующия. Когато тайнственият свещеник предава Антиминса (жертвеника) и завършва речта си към момъка, станал невидим. Чак тогава младежът Константин разбрал, че неговият събеседник не е от живите, а дух. И това тъй силно го стреснало, че той останал на местото си като вдървен. Незабелязан на тази сцена свидетел бил пазачът на черквата-джамия, стар благочестив турчин. Той приближил към смаяния момък, турил ръка на рамото му и му казал:

— Синко, Божиите пътища са неизследими, иди си с мир.

Същият дух и в други важни моменти на живота на свещ. Константин му се е явявал. В най-големия разгар на борбата между българи и гърци (гагаузи) във Варна една вечер младият свещеник Дъновски попаднал в засада на свои врагове-гърци, които го нападнали, за да го убият. С мъка той се изтръгнал от опасността, като оставил част от рясото си в ръцете им. В това време той вижда своя духовен водител, който отправил към него одобрителни думи: „Дерзай, вие ще победите!“

Скоро след това поп Константин получил из Цариград известие от Чорбаджи Атанаса (своя покровител, на когото бил зет), че българското черковно дело върви добре, успешно и скоро ще излезе на добър край. На свои близки дядо поп разказвал, че за първи път видял своя покровител в 1854 г., когато на малко гръцко параходче той с тримата си другари от Варна — Белю Пипин, Тодор х-Мавродиев и Петър Атанасов — излизат от Цариград и навлизат в Мраморно море. Насреща им летяла,

тласкана от силен вятър, голяма военна гемия. Ходът ѝ бил тъй устремен, че докато параходчето успее да се отклони, гемията го удря с носа си тъй силно, че го пробива и потъването му било неизбежно. В тоя критически момент Константин вижда, че край баджата на параходчето се спуска сянката на един калугер и той го чува, че казва: „Не бойте се, никой от вас няма да погине!“

Дядо попа познавах лично. Той и пред мене е потвърждавал верността на цитирания разказ. Преди 15 дни видях копие от Антиминса, отпечатано на литографски камък. Самият оригинал видях сега върху престола на първата българска черква във Варна „Свети Архангел Михаил“. В тая черква свещ. Константин прекарал повечето от служенето си. В една стайка при същата той преживял и сетните дни от тихия си живот. В двора до олтара лежат и останките му. Над гроба се издига скромен железен кръст. Засъхнали бяха няколко стръка цветя, посадени върху стихналата земя.

Отиде си от света живият свидетел на описаната мистерия. Остава само старият жертвеник да говори за мистериозното си минало. От надписите му на гръцки език се види, че е печатан, когато е бил вселенски патриарх Кирил Паисий, 1747 г. С едри слова стои един надпис: Осветено от свети Месемврийски кирил Йосиф 1820 г. А отляво са думите: Агнец (жертва) 1820, 6 август, мощи св. Мина (завити в Антиминса). Дълго още тоя прогнал от времето паметник ще ни напомня не само за живата вяра на скромния служител Христов, но и за живите ръководители на българския народ, които ни нудят да издигнем храм за нашия Бог — в българските сърца!

*

* *

КОЯ Е РОЖДЕНАТА ДАТА НА ПЕТЪР КОНСТАНТИНОВ ДЪНОВ

Валсерпъ Айн

ЮЛИАНСКИ КАЛЕНДАР

През 46 г. пр. Хр. император Юлий Цезар осъществява нова календарна реформа върху дотогава съществуващият римски календар. Този календар придобива названието *Юлиански* или *стар стил*. Той е изграден средно от 365.25 дни в годината. За да се реализира тази продължителност, всеки три от четири поредни години са прости, т.е. от по 365 дни, а четвъртата е високосна, т.е. от 366 дни. Приема се, че за високосни се считат онези години, чийто брой се дели на четири без остатък. Например: 1996 г. е високосна, защото $1996:4 = 499$ (остатък 0). Грешката, която се допуска между действителната трайност на годината и приетата за 365.25 дни, е: $d = 365.24219879 - 365.25 = -0.0078013$ дни, където трайността на действителната година, т.е. периода, за който Слънцето има две последователни преминавания (отчита се и прецесията) през точката на пролетното равноденствие, е 365.24219879 дни. Това е т.нар. тропическа година. Грешката d означава, че началото на приетата година закъснява с приблизително 11.23 min спрямо тропическата (за всяка година). Тази грешка за приблизително 128 години нараства до един ден (или по-точно за 128.1837642 години).

Денят на пролетното равноден-

ствие през 46 г. пр. Хр. е 23.ІІІ. (или по-точно казано, астрономическата пролет на 46 г. пр. Хр. настъпва в 18:24 ч Гринуичко време на 23.ІІІ.46г. пр. Хр.). През 325 г. сл. Хр. по време на Първия вселенски събор в Никея (Никейски църковен събор) пролетното равноденствие е било на 21.ІІІ. По време на този събор Църквата приема Юлианския календар за официален.

ГРИГОРИАНСКИ КАЛЕНДАР

Тъй като грешката от един ден за 128 години продължавала да се натрупва през вековете, се оказва, че към XVI век пролетното равноденствие е настъпвало на 11.ІІІ. (което е неестествено зимно време). Така честването на Великден е настъпвало в нетрадиционно ранни дни от годината. Това налага през 1582 г. да се направи нова календарна реформа. Тази реформа е т.нар. Григориански календар или нов стил. Тя се извършва от Папа Григорий XIII, като се приема поправка от 10 дни. Така след 4.X.1582 г. следва датата 15.X.1582 г. т.е. 5.X. (стар стил) съответства на 15.X. (нов стил). Например: $5.X. + 10 \text{ дни} = 15.X.$; $7.X. + 10 \text{ дни} = 17.X.$ и т.н. По този начин пролетното равноденствие през 1583 г. отново е на 21.ІІІ. Решено е тази дата да бъде фиксирана занапред като дата за настъпване на пролетта. За тази цел се приема, че на всеки 400 години три високосни години ще се смятат за прости. Приема се също така

тези години да са нулевите на всеки век. Така например:

1600 г. – високосна

1700 г.

1800 г. са прости по нов стил, но високосни по стар

1900 г.

2000 г. – високосна и т. н.

В резюме: Григорианският календар (нов стил) се различава от Юлианския (стар стил) по това, че през 1582 г. се прави една поправка от 10 дни и след това на всеки 400 години се изпускат по три дни от Юлианския календар спрямо Григорианския. При този календар също има грешка, но тук вече един ден се натрупва за около 3320 години. Това означава, че след 4900 години ще се наложи нова календарна реформа, ако разбира се дотогава се запази този начин на лето-броене.

КАК СЕ ПРЕМИНАВА ОТ СТАР В НОВ СТИЛ

За периода от 5.X.1582 г. до 29.II.1700 г. включително (стар стил) поправката е +10 дни към датата от стар стил. Например: 1.I.1700 г. (стар стил) съответства на 11.I.1700 г. (нов стил). Но 1700 г. е високосна за Юлианския календар, а е проста за Григорианския, т.е. 29.II.1700 г. съществува само по Юлианския календар (стар стил), но по Григорианския на тази дата съответства 1.III. Например: 19.II.1700 (стар стил) $\xrightarrow{10 \text{ дни}}$ 29.II.1700, но тази дата не съществува, т.е. това е 1.III.

Този един ден разлика между стар и нов стил се натрупва към останалите 10 и така вече поправката е 11 дни. Например:

28.II.1700 (стар стил) $\xrightarrow{10 \text{ дни}}$ 10.III.1700 (нов стил)

29.II.1700 (стар стил) $\xrightarrow{10 \text{ дни}}$ 11.III.1700 (нов стил)

1.III.1700 (стар стил) $\xrightarrow{11 \text{ дни}}$ 12.III.1700 (нов стил)

Аналогично през 1800 г. се натрупва още един ден разлика

между календарите. Така вече имаме 12 дни корекция. Например:

19.II.1800 (стар стил) $\xrightarrow{11 \text{ дни}}$

2.III.1800 (нов стил)

28.II.1800 (стар стил) $\xrightarrow{11 \text{ дни}}$

11.III.1800 (нов стил)

29.II.1800 (стар стил) $\xrightarrow{11 \text{ дни}}$

12.III.1800 (нов стил)

1.III.1800 (стар стил) $\xrightarrow{12 \text{ дни}}$

13.III.1800 (нов стил)

Аналогично и за 1900 г.:

28.II.1900 (стар стил) $\xrightarrow{12 \text{ дни}}$

12.III.1900 (нов стил)

29.II.1900 (стар стил) $\xrightarrow{12 \text{ дни}}$

13.III.1900 (нов стил)

1.III.1900 (стар стил) $\xrightarrow{13 \text{ дни}}$

14.III.1900 (нов стил)

Така след датата 29.II.1900 г. (стар стил) имаме право да добавяме 13 дни, за да приведем датата към нов стил. За всички дати от 1.III.1800 г. до 29.II.1900 г. (включително) се ползва поправка от +12 дни.

Веднъж приведена една дата от стар в нов стил, тя не подлежи на нови промени, защото нови дни за поправка се получават само при съотнасяне между стария и новия стил, но не и между вече поправения стар стил, т.е. той вече е нов и някакъв „следващ“ нов стил.

РОЖДЕНАТА ДАТА НА ПЕТЪР К. ДЪНОВ

Учителя Петър Дънов е роден на 29.VI.1864 г. (стар стил). Това съответства в църковния календар на Петровден. За да приведем датата 29.VI.1864 г. към нов стил, се прави поправка от +12 дни:

$29 + 12 = 41 - 30$ (м. юни е от 30 дни) = 11. Така се получава 11.VII.1864 г. (нов стил).

Забележка: На читателя, интересуваш се по-задълбочено от астрология, предлагам да изследва времето около 9 ч. и 55 мин. Гриничко време.

ПЕТРОВДЕН

Петровден е църковен празник,

спадащ към т. нар. Неподвижни празници в църковния календар. Това са празници, строго фиксирани към дадена дата, за разлика от Подвижните (като например Великден), които всяка година зависят от положението на Слънцето и Луната спрямо Земята.

Българската православна църква чества Петровден на 29.VI. до 1915 г. включително, защото тя ползва Юлианския календар за отброяване на своите празници.

Календарна реформа в административния календар на България се извършва през 1916 г. Тогава след датата 31.III.1916 г. следва датата 14.IV.1916 г., т.е. поправка от 13 дни. Например:

20.III.1916 (стар стил) 12 дни →
1.IV.1916 (нов стил)

31.III.1916 (стар стил) 12 дни →
13.IV.1916 (нов стил)

1.IV.1916 (стар стил) 13 дни →
14.IV.1916 (нов стил)

2.IV.1916 (стар стил) 13 дни →
15.IV.1916 (нов стил)

След тази реформа Българската православна църква продължава да отброява своите празници по Юлианския календар (стар стил), т.е. тя не се съобразява с административния календар и с несъвършенството на Юлианската календарна система. Това продължава до 1968 г. Така Петровден през 1915 г. е бил на 29.VI. (стар стил), защото нов стил още не е бил въведен в България, но през 1916 г. и следващите години до 1968 г. (включително) 29.VI. (стар стил) е отговарял на 12.VII. (нов стил) (поправка от 13 дни). Тъй като след реформата на гражданския календар номерацията на дните се променя, то църковните празници започват да се отброяват от Българската православна църква по два паралелни стила (стар и нов). Така Петровден започва да се чества на 29.VI. по църковния календар, което е 12.VII. по гражданския.

На 19.XII.1968 г. по решение

на Светия Синод на Българската православна църква църковният календар се реформира. За целта се приема нова календарна система, наречена *Изправен юлиански календар*. Тя компенсира грешката, натрупана до момента, и приема такава система за отброяване на високосните години, че църковният календар да бъде коректен много векове напред (до 42680 г.). Системата *Изправен юлиански календар* е различна от Григорианския, но разискването на същността на тази нова система би изместила центъра на настоящата тема. Затова само ще кажем, че през 1968 г. след 19.XII. (нов стил), Никулден, който е 6.XII. по Православния църковен календар следва след 20.XII. (нов стил), Игнажден, който вече и за църквата е 20.XII. (реформиран църковен календар). В следствие на реформата Петровден от 1969 г. е отново на 29.VI. и ще продължава да е така и занапред.

До 1944 г. (включително) в България църковният календар се е ползвал от населението много повече отколкото в наши дни. Затова, следвайки традицията, рожденият ден на Учителя е възможно да се е празнувал на Петровден, което, приведено към административния календар след 1916 г., е 12.VII., но приведената от миналия век дата 29.VI. (стар стил) отговаря на 11.VII. (нов стил), което вече не е Петровден.

В резюме: Петър К. Дънов е роден по Юлиански календар (стар стил) на 29.VI.1864 г., Петровден. Тази дата отговаря на 11.VII.1864 г. от Григориански календар (нов стил). Но Петровден 29.VI. (стар стил), който е един църковен празник в периода 1916-1968 г. се е чествал на 12.VII., а след това – отново на 29.VI. Това разминаване между Петровден и съответната му дата от стар стил и привеждането им (на празника и датата) към нов стил е вследствие на това, че календарната реформа е

направена в България през нашия век, т.е. след 1900 г. Защото през 1900 г. има натрупан още един ден разлика между стар и нов стил.

Оставям на читателя да прецени дали Учителя Петър Дънов е роден на Петровден, следвайки традицията на църковния календар, който в периода 1916-1968 г. се е чествал на 12.VII., а след това отново на 29.VI. или на 11.VII.1864 г. следвайки системата на актуализиране на календара.

ИЗВОД

Ако се интересуваме от църковния празник, Учителя Петър Дънов е роден на Петровден, т.е. 29.VI.

до 1915 г. включително, на 12.VII. за 1916-1968 г. включително и на 29.VI. от 1969 г. включително.

Ако се интересуваме от астрономическата (действителната) дата, той е роден на 11.VII.1864 г.

Литература:

1. Андреев, Й „Семинариум по средновековна българска история Помощни исторически дисциплини“, В Търново, 1985 г.
2. Ридли, Б. „Светът около нас“, София, 1988 г
3. Събев, Т „Църковно-календарният въпрос“, София, 1968 г.
4. Чолеев, И „Математическа география и картография“, София, 1996 г.

*

*

*

БЕЛЕЖКИ ВЪРХУ КНИГАТА „УЧИТЕЛЯТ НА БЯЛОТО БРАТСТВО“*

Правдолюб Истинолюбиви**
(в съкращения)

Вместо предговор.

Сред нашите среди през последните няколко години се разпростриха трудове в ръкопис с биографични данни за Учителя, Словото му, Братството и братския живот.

През 1979-1980 г. излязоха от печат и две книги: „Моят роден град София“ от Райна Констанцева, ДИ Отечествен фронт и „Червената ескадра“ от Недю Недев, Военно издателство, София.

Както в ръкописа „Учителят на Бялото Братство“, така и в тия две книги са допуснати редица неистини, защото са писани без фактическа документация. Това ме накара да напиша за труда „Учителят на Бялото Братство“ и за другите две книги по няколко реда, ползвайки документални източници. Това написах заради самата истина, без лично отношение и без лоши чувства към авторите.

Автора

Стр.27 или 37 (70-71):

„Малкият Петър бе почнал учението си в набързо построена-та черква в Хадърджа, но по-

късно, когато известни служебни обстоятелства изпратиха свещеник Константин Дъновски да иде за известно време в Нови пазар, с него отива и Петър.“

На същата страница по-долу (71):

„Така все повече усамотен, любознателен и търсец, Петър завършва основното училище в Нови пазар. Това нещо съвпада и със завръщането на семейството в Хадърджа.“

На 14 февруари 1865 г. се освещава и открива първата българска църква „Свети Архангел Михаил“ в гр. Варна с първи свещеник в нея Константин Дъновски. Първият български учител във Варненско става по такъв начин сега и пръв български свещеник във Варна. Там остава да живее до самата си смърт (13 ноември 1918 г.) и е погребан пред олтара на църквата „Свети Архангел Михаил“.

„... Отец Константин Дъновски, който види се и досега не иска да се отдели от тази църква и

* Става дума за ръкопис на Георги Томалевски (1897-1988), разпространяван неофициално по време на комунистическия режим и претърпял много по-късно две издания с различни заглавия: „Петър Дънов и българите“, Астрала, София, 1994 и „Учителят Бейнса Дуно“, Алфа-Дар, София, 1997. Авторът на бележките цитира номерата на страници от ръкописа; съответстващите им страници от публикацията на Алфа-Дар са добавени в скоби от съставителя (бел. състав.)

** Псевдоним на Никола Цочев Нанков – роден на 17 юни 1901 г. в с. Кръвеник, Габровско (днес в състава на с. Априлци), ученик на Учителя Бейнса Дуно от ок. 1922 г., играе забележителна роля в живота на Изгрева, завършва земния си път на 16 октомври 1983 г. в София (бел. състав.)

винаги там му е прибежището и квартирата“.

Константин Дъновски напуска Варна през месец септември 1868 г., до което време е бил председател на българската община пред турските власти. За причината за първото му напускане на гр. Варна пише проф. Петър Ников в списание „Духовна култура“, кн. 1-2, 1922 г., в главата „Иконом Константин Дъновски“, с. 131.

„Българската община за посрещане на своите разноски разчитала на приходите от епархията, но срещала големи мъчнотии. Дирейки изход от това трудно положение, варненската община решила да извика начело на общината някое по-високо духовно лице, което със своя висок сан да импонира на селяните. По молба на варненци Иларион Макариополски изпратил архимандрит Партени, който през септември 1868 година заел председателството на общината. Константин Дъновски се оттеглил и се прибрал в Хадърджа. И новият председател се сблъскал със същите трудности, което извикало неговото падане и през март 1870 година той бил уволнен от председателството на варненската община. Обаче Иларион Макариополски добре познавал Константин Дъновски и предложил между другите пак него. По такъв начин Константин Дъновски заел пак председателството на варненската община през месец март 1870 година.“

Втори път Константин Дъновски напуска Варна през 1899 г., след като бил пенсиониран. Тогава той отива като свещеник в гр. Нови пазар и остава там и през следващата 1900 г. След тези две години (1899-1900) Константин Дъновски се завръща отново във Варна и не я напуска до края на живота си.

Ето какво пише Тодор Бъчваров в

книжката си „Заветници на свободата“ – Предисловие, София, I. VIII. 1922 г.

„Преди двадесет и две години (1900 г.) се запознах с Петър К. Дънов... Същата година имах случай да се запозная в Нови пазар и със застарелия негов баща, свещеник Константин Дъновски.“

От горното се вижда, че Константин Дъновски и Учителя са били в Нови Пазар през 1900 г.

Когато Петър Дънов (Петърчо) е трябвало да постъпи в основно училище, е било годината 1872-ра. Тогава родителите му живеели във Варна, завърнали се след първото напускане на града (септември 1868 г.) през март 1870 г. Във Варна вече е имало българско училище, открито на 11 май 1860 г., което е закривано само по време на Освободителната руско-турска война 1877-1878 г. Тогава малкият Петърчо е бил вече завършил там основното си образование. След войната във Варна е имало вече петокласна мъжка гимназия, където Петър Дънов завършва гимназиалното си образование.

(„VI. Известие на Варненското археологическо дружество“, Варна, 1914 г., „Принос към просветителното дело в гр. Варна, стр. 20-44).

(74):

„Това, което можем да кажем тук и което имаме основание да считаме за сигурно, то е, че Учителя се приобщи за известно време към методистките евангелски среди...“

Ако познаваме Учителя и неговата мисия и ако сме негови ученици, никога не можем да мислим, камо ли да говорим и пишем за него подобни неща. Учителя никога не се е приобщавал към каквито и да е било религиозни „среди“, дори и към тая на баща си. Той може да е бил за известно време сред някоя такава „среда“, но

това не означава, че се е приобщил към нея. Нима дванадесет годишният Исус, когато отиде в храма при първосвещениците, се „приобщи“ към тях и стана като тях? Нима Учителя, който бе в света сред хората на земята, се „приобщи“ към тях и стана като тях? Той беше пратеник с мисия да изведе душите, приобщени именно към разни човешки среди, основани на религиозен фанатизъм, приобщени към форми, догми и ритуали, и да ги поведе по пътя на Любавта и Мъдростта. А когато дойдат до Истината, тя да ги направи свободни от човешките окови и заблуждения. Учителя живя в света, но светът остана извън него. Той не го допусна да влезе в него. Да говорим и пишем такива неща за Учителя не е нищо друго, освен наливане вода във водениците на евангелистите, че Учителя бил „излязъл“ от техните среди – от ментодистите. Учителя излезе от Бога.

Стр. 44 (83):

„През време на студентството в Америка с Учителя се случили доста забележителни неща. Един ден той срецнал намиращия се също в Америка българин Величко Граблашев, който бе известен навремето като ревностен член на спиритическото общество.“

Нямаме абсолютно никаква фактическа документация за описания случай, че Учителя се е срещал в Америка с Граблашев, че бил отведен в някаква непозната местност с някакви видени и чути странни неща, че след това Граблашев отишъл сам да търси това място, но не го намерил и т.н. Ако беше имал още в Америка такава опитност с Учителя, той непременно щеше да бъде негов първи ученик след завръщането си в България. Известно е, че Граблашев работи отделно от Учителя като спиритист, издава свое спиритическо списание „Задгробен мир“ и спиритическа

литература. В 1906 г. основава спиритическо общество и го регистрира с устав, утвърден от Министерството на народната просвета – „Устав на психическото дружество“ в гр.София, 1906 година; председател на обществото – Величко Гръблашев, секретар – Васил Узунов. В официалните списъци на учениците, поканени на годишните събори на Веригата (по реда на поканването), намираме, че Величко Гръблашев присъства на събор за първи път през 1910 г. и за последен път през 1922 г., след което заминава за Америка и повече не се е завръщал в България. Там се е и поминал.

Стр. 47 (92):

„След като приключи своите френологически изследвания към 1900 г. – в началото на столетието – Учителя започна да говори на народа и създаде своите забележителни беседи...“

Учителя се завръща от Америка през 1895 г. и прекарва във Варна до 1899 г. при сестра си Мария на ул. „Дунав“. През това време той издава в 1896 г. книгата си „Наука и възпитание“, през 1897 г. – „Хю-Ели-Мели-Месаил“, а през 1898 г. изнася пред благотворителното дружество „Милосърдие“ „Призвание към народа ми, българите и славянството“. На следващата 1899 г. той отива в Нови пазар. След двегодишно пребиваване (1899-1900 г.) в Нови пазар Учителя се отправя пеш през Стара планина и пристига в Сливен. Оттам той тръгва из страната от град на град, изнася сказки и прави френологически изследвания цели 11 години – до Балканската война (1912-1913 г.). От времето на неговото пътуване са останали много писма до първите му ученици (Пеньо Киров, Димитър Голов и др.), писани от градове и паланки. По тях се виждат градовете, в които е изнасял сказките си, броят на посетителите и др.

Учителя е започнал да говори на народа след Балканската война (1912-1913 г.) и през 1914 година. Първата му беседа (говорена на народа) е „Ето Човекът“, отпечатана в томчето с неделни беседи „Сила и Живот“, първа серия. След всяка отпечатана беседа е посочена датата на говоренето ѝ – ден, месец и година. Оттук именно се вижда, че Учителя започва да говори на народа от 1914 година, 16 март (стар стил).

Стр. 47 (93):

„През март 1897 г. в живота на Учителя настъпват събития без никакъв външен ефект. На езика на езотерическата наука то се нарича посвещение. Това е един свещен миг или час, когато пратениците на Небето, от каквато и степен да са и с каквато мисия да са дошли, биват посвещавани от същества, за които ние не можем да приказваме. В тази среща те ясно виждат своя път и получават указания за това, което предстои да сторят.“

На Учителя се приписва през месец март 1897 г. някакво посвещение, събитие „без никакъв външен ефект“, посвещаване от същества и т.н. Като пишем и разпространяваме такива данни за Учителя, показваме, като негови ученици, непознаване на неговата мисия. Такова събитие в живота на Учителя не е отбелязано нито от него, нито от негов ученик, защото през 1897 г. той няма още ученици, имащи възможност да го наблюдават. Когато настъпи някакво събитие в живота и на най-обикновения човек, не може да липсва външен ефект, а камо ли при Учителя. За него ние, учениците му, можем да кажем, че той дойде между нас от Главата (Извора) и носи това знание оттам, че Словото протичаше чрез него, както водите извират от извор, разположен на висок планински връх, и слизат в равнините. Така беше и с Учителя. Той не дойде тук на Земята по пътя на ня-

какво посвещение. Той не учи тук на Земята Божественото знание, а то само протичаше през него, идвайки отгоре – от Извора.

Стр. 47 (92-93):

„Преди това, още в 1895 г. той издаде своята книга „Наука и възпитание“, чрез която успя да въведе голяма част от слушателите си в потребността да търсят скрития смисъл в свещените писания и в това, което ни дава положителното, експерименталното и достъпното за нашите триизмерни възможности знание.“

Книгата „Наука и възпитание“ е отпечатана през 1896 година в печатницата на К. Николов в гр. Варна. Всеки може да се увери в това, ако разгледа първото издание на книгата, където на първата заглавна страница е отпечатана годината, печатницата и града. По време на отпечатването ѝ Учителя още няма ученици, които да я разпространяват. В личния бележник на Учителя са отбелязани лицата, които са я разпространявали – бройки и отчитането им при продажбата. Учителя е носел този бележник още в Америка и на първата му страница е отбелязал „1894 година, Ню-Джърси“.

Стр. 48 (93):

„Между забележителните дати на Учителя трябва да се отбележи и тази, когато той написа и издаде книгата „Завета на цветните лъчи“. Ние не знаем точно колко време е било потребно да излезе тази книга, но най-вероятното допускане е, че тя е започната след 7 март 1897 г. – годината на неговото посвещение.“

Във връзка с книгата „Завета на цветните лъчи на светлината“ ще цитирам за достоверност протоколите от годишната среща на учениците на Веригата през август 1912 г. в гр. Търново:

„15 август (св. Богородица)

Гореизброените шестдесет и трима души, поименно повикани, влязохме в заседателния салон, гдето всякой зае мястото си по указание на г-н Дънов, и то около отговарящата на числеността във формата на паралелограм маса, покрита с бял ленен плат, върху която беше простряна морава лента... Господин Дънов заемаше първото място на масата. На масата личаха синя и бяла ленти – последната бе над първата. Точно в 10 и половина часа преди обяд със ставане на крака и дигане на ръце, след прочитане на Добрата молитва, г-н Дънов възгласи: „Аз ви поздравявам от Господа като добре дошли. Речта, която аз ще започна да ви давам, е чистото Слово Божие, предавано, говорено и опитвано от хиляди години. То са стихове от книгата Господня, така систематически извадени и наредени... Аз ще прочета всичко, което Духът е стъкмил за вас, а това, което тук ще прочета, ще се сформирова и отпечата в особена книжка, която ще ви се раздаде за упражнение. В тая книжка подробно и ясно ще се подредят не само стиховете, но още и краските с различните добродетели, които произвеждат и образуват трептения на тия стихове“. Тук г-н Дънов почна да чете стиховете, които произвеждат лъчите на червената и портокаловата краски...

В 5 ч. след обяд г-н Дънов продължи прочита на стиховете за краските...

В първите години Братството са го назовавали Веригата, а много покъсно след Световната война 1914-1918 г. – Бяло Братство. Много пъти сестра Еленка Иларионова от Велико Търново ми е разказвала, че Учителя е стъкмил „Завета на цветните лъчи на светлината“ в Арбанаси,

където Братството имаше къща, т.е. след приключване на френологическите си изследвания 1911-1912 г. Учителя възлага публикуването на „Завета на цветните лъчи на светлината“ на най-заслужилия за делото свой ученик – брат Димитър Голов. Той я отпечатва в най-добрата тогава печатница – Придворната печатница.

Сестра Еленка бе съпруга на търновския ръководител Константин Иларионов, а след смъртта му тя остана за ръководител. Беше ученичка на Учителя от 1906 г. и в дома им на улица „Зеленка“ за него имаше специална стая. Улицата и къщата се намират над новия театър в града.

Стр. 48 (94):

„Пак през същата 1897 г. някакъв свещеник... успял да вземе по някакъв неизвестен за нас начин един ръкопис на Учителя и издал малка брошура, която озаглавил „Тайните на Духа“ или „Хио-Ели-Мели-Месаил – Глас Божии“...“

Отпечатването на „Хио-Ели-Мели-Месаил“ не е станало от непознат свещеник през „същата 1897 г.“, а много по-късно – през 1912 г. в печатница „Напредък“, Стара Загора. Това се вижда и от самата книжка, на чиято корица са посочени годината, печатницата и градът. За този случай Учителя говори на събора в гр. Търново през 1922 г.: „Друг един брат ми разказваше следното: книжката, една малка книжка аз бях издал, но без надпис (без автор, бел. авт.), попада в ръцете на едного, който си позволил да изкара от нея 5000 екземпляра и ходи да я продава. Запитват го: Кой написа тая книга? – Аз, духовете ми проговориха какво да напиша. „Оставете го, казвам, нека я разпространява“... („Беседи, обяснение и упътвания от Учителя. Дадени на учениците от Всемирното Бяло Братство, при срещата им в гр. Търново, през

лято 1922 година“)

Стр. 51 (102):

„... в същата сграда на Окръжния съд, където и двамата са чиновници (Пеньо Киров и Тодор Стоименов, бел. авт.)“.

Чиновник в Бургаския съд е бил само Тодор Стоименов, а брат Пеньо Киров е имал частна комисионерска кантора в града. Това се вижда от многобройните му писма, писани на печатни бланки и пликосе с фирмата му: „Пеню Киров – комисионер, гр. Бургас“. Съхранени са такива пликосе с писма до Димитър Добрев от Сливен, Минчо Сотиров от Созопол и от Учителя до брат Пеньо Киров със същия адрес: „Пеню Киров – комисионер, Бургас“. Сведения за тези двама братя могат да бъдат получени и от брат Жечо Панайотов, който през това време е бил чиновник в Бургас.

Стр. 52 (105):

„След първият събор през 1900 година следват няколко събори... Първият събор, за който знаем повече, е проведен през 1909 година. В протоколите, освен имената на присъстващите, се срещат оригинални и ценни мисли.“

От официалните списъци на съборите от 1899 г. до 1922 г. включително се вижда, че първият събор не е станал през 1900 г., а през 1899 г. в гр. Варна. Там са провеждани съборите до 1909 г. включително, след което съборите стават в Търново до 1925 г. Че първият събор е станал през 1899 г. с първите трима ученици на Учителя се вижда от списъка на присъстващите от 1899 до 1915 г. Там в графата „година на поканване на събор“ е посочена годината 1899-та. В този списък, на първата страница, в долното бяло поле брат Пеньо Киров с черно мастило е написал: „Някои смятат, че първият събор е станал през 1900 година, първият събор стана през 1899 го-

дина“. Следва саморъчният му подпис с червено мастило. Така че имената на присъстващите ученици не са посочени само на съборите в гр. Търново, а от 1899 до 1922 г. включително.

Стр. 115 (216):

„Председателят на теософската ложа в България не закъснял да поиска среща с Учителя, в която да го уведоми за добрите възможности, които му предлага организираното Теософско общество и големите успехи, които го очакват както в нашата страна, така и в чужбина.“

Това, което пиша по-нататък, го правя като бивш член на Теософското общество до 1922 г., добре познавайки отношението на теософите към Учителя и Бялото Братство. Говорил съм неведнъж със Софроний Ников, председател на теософското общество, и с други. Те имаха отрицателно отношение към Братството и Учителя. Теософското общество имаше за вътрешен началник на своята школа Учителя Мория и щом като той не посочваше Учителя като такъв, това значеше за тях, че не е Учител. През лятото на 1922 г. Теософското общество откри летен теософски университет, който следвах и аз, и издаде вестник „Теософска мисъл“, брой единствен. В него беше поместено стихотворение със следния акростих (*първите букви от всеки ред, прочетени вертикално надолу*): „Дънов е лъжеучител“. Теософията, затънала из джунглите на Индия със знания от инволюционния период, не прие Христа такъв, какъвто е. Теософите са будисти и поставят Буда над Христа, определяйки на последния и посвещение Пета степен. Само три окултни школи са Христови – Школата на Учителя, на розенкройцерите и на антропософите.

Двете родни сестри на председателя на българските теософи Софро-

ний Ников – Йорданка Савова и Мария Бояджиева – бяха ученички на Учителя Петър Дънов.

Стр. 124 и 125 (232):

„Според ученици на Бялото Братство, които са следили по-внимателно делото на Учителя в многобройните му аспекти, посочва се годината 1897 като особено важен етап в земния му път. За тази година споменахме и на друго място, тъй като през тази година, между другите съществено важни моменти от осъзнаването на своята духовна мисия, Учителя е отпечатал, макар и в ограничен брой, книгата „Завета на цветните лъчи на светлината“.

За осъзнаване на собствената си мисия по такъв начин, както авторът

пише, бих казал отново, че ако познаваме Учителя и мисията му, не би трябвало да му приписваме подобни неща. Що се отнася до „Завета на цветните лъчи на светлината“, та нали на събора в 1912 г. Учителя го прочита още в ръкопис и казва, че ще бъде отпечатан и след това раздаден. Това се вижда от протоколите на съборите, които могат да ни покажат самата истина. Авторът уж минава за един от учениците, които са следили по-внимателно делото на Учителя. А делото на Учителя най-добре може да бъде проследено от запазените документи. В тях е истината. Само въз основа на писмена документация можем да пишем и говорим за Учителя и делото му.

Втора част СЛОВОТО

ХИО-ЕЛИ-МЕЛИ-МЕСАИЛЪ *

Глас Божий

Така се клех верен ли си.

С правда ще се утвърдиш.

ЕМАНОИЛЪ

Любовта е извор; тя живота ражда. Нему тя вдъхва свята длъжност напред да върви. Нагоре към Доброто да се стреми. Това тя върши непрестанно като нежна майка в душата човеческа. Тя постоянно посажда скромни малки семена на благи чувства, с благи добрини. Тази тайна който разбира, той ще своята душа да остави вечно да се полива от Небесната утринна роса. А пък Слънцето на Живота, то ще о време човека да озари и в душата му да повдигне и оплодотвори всички плодови семенни истини и добрини.

ТАЙНИТЕ НА ДУХА „ЛА ЕЛОХИМЪ ХАХАРЕЦЪ“

Онзи, който стои, ще устои; и твърдят в истината ще е твърд винаги. Затова, братя мои, съобразявайте живота си със закона на благодатта Господня. Бъдете готови да услужите на всяко добро и благо дело, понеже това е Волята на Отца вашего, който е горе на Небето. Затова препашете чреслата си с Правда и пригответе сърцата си в святост, за да сте готови да служите на великото дело, на което Бог на силите скоро ще ви призове.

Защото Бог, който се е открил, не ще ли да покаже Своята сила, Своята слава, Своето величие? Не ще ли да

изяви Своята благосклонност, благодетелство, дълготърпение, Своята велика и неизмерима Любов? Да, без всяко съмнение. Защото кой е онзи, който ще се изпречи и ще Му забрани да не струва онова, що е Неговата блага воля? Нима Той трябва да се съобразява с човеческите постановления и човеческите закони? То се разбира, че не. То ще бъде Богоулно да се стараем да ограничим Неговите възнамерения и желания, понеже това, което Той желае да прави, колкото и да ни се вижда противно и разрушително за нашето лично щастие, е най-доброто, най-

* Словото „Хио-Ели-Мели-Месаилъ“ е записано от Учителя Беинса Дуно във Варна през 1897 г. и е публикувано в отделна книга през 1912 г. в Печатница „Напредък“, Стара Загора (бел. състав.)

благо, което Неговата Любов извършва за вечното добро и благоденствие на нашата душа. Защото не е добър и велик онзи, който сам мисли че е такъв, но онзи, за когото Истината гласи.

И тъй, нека се въоръжим с величието на истинското търпение да понесем всичко за Неговата слава. Защото който понася поношения от Любов за Неговото име, пребъдва в Него самото. А който пребъдва в Него, пребъдва в Неговата слава. А Славата на Отца е истинската Слава на Живота. И тъй, онова, което любовта върши, е винаги славно и велико, защото тя е изпълнение на закона.

А Царството Божие е вече дошло в сила и затова всяката земя трябва да се изпълни от величието на Неговото присъствие. Мъдростта Му трябва да обърне и завладее всякой ум, а Любовта Му – пригответе сърца, тъй щото Господ да царува винаги със Своя избран народ. Часът приближава и не е далеч от вази, когато ще бъдете призовани да се обедините с Него в едно тяло, един дух, един ум, едно сърце и душа. Тогава ще се изпълни обещанието „заедно с Господа и ведно с Господа“. Радвай се земя и весели се Небе за твоите избрани.

Затова изпитванието на всяко добро нещо е необходимо за успеха на духовния живот, а знанието на съвършеното вечно добро е самият Път за въздигане на душата и нашия ум, сърце и дух към Небето. Понеже знанието за истините на този ваш живот са светилници, водещи звезди за мястото на онзи Живот, в когото Пълнота царува.

Следователно, всякой, който се насили или си даде усилие да придобие необходимите сили, за да влезе, „грабва го“ или, както е казано, „Царството Божие насила се взема и които се усилят, Го грабват“. В тия думи се съдържа велика Истина. За да придобием обещанието, трябва да станем

мъже. Необходимо е едно коренно приготвление, т.е. както Израил, който робува в Египет и след 400 години получи отговор на обещанията, дадени Аврааму в Ханаан. Той трябваше сега да излезе от земята на фараоновото робство под предводителството на Мойсея, да премине през Червеното море, една от големите спънки за обещанието, и не само това – Израил, който не беше още доволно силен духовно, трябваше да чака още четиридесет години след преминуването в пустинята, докато стане силен да грабне наследията чрез сила. Сила беше необходима, защото неприятелят се беше загнездил, завладал това обещание, докато Израил беше още младенец, но сега, в пълното си възрастие, той трябваше да придобие обещанието на баща си Авраама чрез силата на своята мишца. По същия начин и ний трябва да завладеем Царството Божие на земята със сила и дух и да изгоним неприятеля вън от пределите на това царство. Време е вече да тръгнем през пустинята, да преминем реката Йордан и да вземем чрез сила земята и да я направим вечно наследство на светиите, на Господа, наречени царе и свещеници – царе на Доброто, а свещеници на Истината.

Ето, Той иде да посети земята. Денят на Неговото посещение ще бъде ден страшен. Всички краища на земята ще бъдат изпълнени от силата и славата на Неговото присъствие и ще седне като който топи и чисти сребро; и ще очисти човешките синове и ще ги претопи както злато и сребро, и ще принасят Господу приношения с Правда.

О, народ и народи, вий, които спите – събудете се и пригответе се, за да посрещнете Господа Бога на силите. Защото Бог наш няма да пощади нечестивите. Царството Му на земята ще бъде царство на Мир и Правда.

Синове човешки, синове Божии, пригответе сърцата си, за да Го

посрещнете и приемоте в сила и слава. Колко са сладки мислите Господни! Колко са велики Неговите възжеления и възнамерения! Господ иде да се възцари и да очисти земята от неправдата. Защо така говори Господ: Ето, посред вази стои един, когато Бог помага за цар и когото вий още не познавате, понеже е скромен и смирен по сърце. Но Бог ще го възвиши със своята десница, за да познаете всички, че Той е Бог всемъдър, Бог всеблаг, Бог велик и силен. Затова пригответе се от дълбочините на душата си.

Поклонете Му се вий, които Го любите, благословете Го в духа си. Ей, Господи, ела, ний ето Те очакваме, да бъде всичко според желанията на душата Ти и според благата Ти воля. Възвесели ся ти, който си избран от Господа, и възпей на Бога; понеже прослави се Господ. Враговете Му са паднали вече, веригата за беззаконний е готова и бездната чака да го приеме и да го върже за тисясци години. Ето, ще се съди Господ с този род при въдворяването на Своего царство. Радвай се, Сионе, денят на спасението ти изгря.

Ето това е Словото Господне. Не е ли Той, що е родил чрез Духа си своя избран род – святици и царе Богу, за да Му слугуват винаги с чистота и святост? Господ зове, има ли някой да внимава и да слуша в сърцето си за думите на устните Му? Чуй и разбери що говори Господ. Не постави ли завета на Своего царство, за да въдвори мир и любов между синовете человечески? Но ето те са възмнили в сърцето си, че постановленията и пътищата Господни са суетни, нямат изглед на величественост. Род блуден и глупав, кой е силен – който действа във вид, или който действа в Дух и Сила, за да произведе реда, да въдвори Мира, да въведе Любовта и да подкрепи славата на Живота? Вашите размишления са суета пред Мене и постановленията ви са беззакония против бла-

гия Ми Дух. Няма вече да търпя прищевките ви да се дигате и да охулвате святото Ми име, чрез което ви съм защищавал и крепил. Дано да се върнете от гнусните си пътища и да познаете Господа и да Го приемете в сърцето си; има ли друг освен Него, който може да благослави и да дава Живот? Както е слънцето за земята, не е ли Господ така за людето си? Ето, Той е и повече от това. Защо търсите Господа там, от гдето няма да дойде? Ето, Той е пред вази и чака да Го познаете, Той е като жених, който чака да Го познае тази, към която е привързана душата Му. Но ето, сърцето на невестата не познава още образа на своя любезен, на своя Господ, цар и свещеник Богу. Но ето, Той няма да чака да бъде познат, че тогава да дойде; ето, Той иде вече в сила и слава отгоре, за да постави вечната воля на Бога Отца за вечен закон, за да покаже чрез сила, дух, знамения и знания що е благата воля на Мели Йелохимъ-Иехова. Пригответе се вече за деня Господен. Бъдете трезвени, покаяйте се от беззаконията си, да не би да ви намери тоя ден и да ви постигне участта на нечестивите. Работете не за това, що погинва, но за това, що пребъдва; говорете, възвисете гласа си и възтръбете със силен глас, за да се чуе името Ми. Не мълчете, но работете за наследиято, което Господ носи отгоре за своите люде, за своите сестри и братя. Ето, Господ стои пред вас, Той е благ, кротък и смирен по сърце, но скоро ще се облече в одеждата на Бога святаго. Ето, Словото Божие, Духът на завета. Радвай се ти, който познаваш Господа и който си познат и разбран от веки. Благословен Господ Бог наш Отец.

Ида, говори Господ, направете прав път за царството на Мира, за царството на Правдата. Ето заветното обещание, което е отдавна очаквано; възвестването на синовете Божи – синовете на вечната Любов, които зова мои

братя. Затова, синове человечески, внимавайте на делата си. Няма вече да приема от ръката ви поношенията – денят на изкуплението за умилоствивление и примирение с Бога Отца на всичките векове; ида пак, но не като изкупител, не като жертва за поругание, но като Господ, като вечен цар на всяка Правда, да посетя земята с жезъл железен, да съкруша всеки горделив, що се дига, и ще измета и премета всички, що господаруват с неправда. Няма вече да търпя този род лукав и прелюбодеен, който осквернява и безчести свято – Ми име за суетно тщеславие, защото всякой гледа да измами и подкопае живота на ближния си – на своя брат. В кое име се вършат днес всичките беззакония, ако не в Моето? Това ли ще наречете Любов за братя ви, за вашия небесен и благ Отец? Жив съм! Аз ще поям, ще изтребя всяка нечестива душа. В деня, в който ви посетя, ще познаете силата на думите Ми, защото празността и голословията на думите ви станаха Ми отегчителни.

Бог няма да измени Своите възнамерения, нито ще се повърне от пътя на Своите мисли. Господ ще дойде от Своето свято място, от жилището на праведните Си чрез пътят на Истината. Всяко приготвено сърце, всяка любяща душа ще стане жилище, гдето Господ ще се спре да вечеря и да се развесели със своя избран. Той ще бъде жених, идещ да възвести, че трапезата за брачния съюз е готова и всеки, който люби Истината, да дойде на великата вечеря на Бога, нашия Отец, защото така говори Бог Иехова: Гладният ще се насити и плачущият ще се развесели, и съкрушеният духом ще се благослови, защото Аз съм Бог един и няма кой да Ме възпре. Ето, ще кажа и ще бъде, ще река и ще стане. Ето, Аз се клех в святото Си Име и няма да се измени думата Ми; ще изведа своите чеда, синове и дъщери и ще ги облека в

прекрасни одежди, които никога няма да овехтеят, и ще туря венци на главите им, и ще дам китара в ръцете им, и ще ги развеселя с пълнотата на веселието като Бог: ще ги науча да пеят и свирят всичко, що Моята вечна Любов ражда за тяхно добро. А след ония дни, когато Небето и земята прииде и новите небеса и новата земя се явят, ще ги поставя царе и свещеници да Ми служат във век. Сега, синове человечески, кое е подобро? На себе си ли да служат или на Мене? Ако служите на себе си и на този разблуден свят, който се е покварил до костите в порок и беззаконие, истина ви казвам – в греховете и беззаконията си ще умрете и името ви вечно ще се погребее с вас заедно. Защото нима има кой да ви помене? Всичката ви суетна мъдрост и знания ще вас да пояде. Но истина ви казвам, като Бог, като Създател, като Отец на праведните духове, че всякой, който от помежду вас внимава на Моите думи и на Мен служи, ще има Живот изобилно, защото не съм ли Аз Сам Животът? Не го ли ражда Моят Дух Свят? Не съм ли Единният Бог, който дава истинска Мъдрост, истинско Знание, които са светилници и съща радост на душата?

Но има мнозина изпомежду ви, които се стараят да осуетят Моите пътища, да заблудят своите братия, да им турят иго тежко на душата за носяние. Те постоянно се трудят Моето Име от душата, която съм родил, да изтласкват. Но, глупци, какво очаквате да придобиете от своя нечестив труд? Представете си, ако имахте сила да премахнете слънцето, което съм поставил, на какво би замязала земята? И нима мислите подобри ли следствия ще последват? Кажете ми отгде сте придобили тая мъдрост и кой ви е убедил на опит, че добро ще последва? Кой ще е друг, ако не баща ви, дяволът, който от начало е лъжец и, когато може, от сво-

ето си лъже? Питам ви защо се самооблощавате с думи, които не разбирате и не проумявате? Не стои ли достойнството на ума във височината, дълбочината и широчината на мислите и тяхното истинско разбиране? Но ако мислите ви нямат никаква дълбочина, височина и ширина, тогава где седи превъзходството на вашия ум? А при това ставате и учители, за да заблуждавате и другите; та какво знаете и какво ще учите? – Няма душа – и мене ме няма, значи, че няма ум, че моят дух не съществува, че да живееш добре, да любиш истината е суета; яж и пий, това е то целта? Но това мъдрост ли е? Не знаете ли, че от създание мира всичките живи същества ядат, пият и то без да са знаели вашата мъдрост, че това е то целта? Но тогава, според мъдростта си, защо не ядете и пиете само, ами и ходите да гъгнете и бръщолевите с думи неизбрани? Не знаете ли, че мисленето, говоренето и доброто друга им е целта? Ето, Мен ми дотегна да ви слушам да питате где е Бог, где съм Аз. Не разбирате ли, че Съм близо и далеч? Ето онзи, който движи, който върши, който ражда, който ви кара да мислите и правите добро – то съм Аз, Бог Великий. Ето, всеки ден идвам рано при вази и по всякой начин добър и благ се старая да посея по нещо добро, да подбудя някоя блага и възвишена мисъл за собственото ви добро. Ето, желая да ви направя съпричастници на Своя живот, но вий постоянно се противите, постоянно Ме огорчавате с мислите и делата си. Ако действувам с Благост, мислите, че е слабост в Мен; ако действувам със сила, мислите че Съм груб, подобен на вази. И оправдавате се с мъдростта си. Но, знаете, че ще ви съдя според делата ви и ще ви въздам според деянията ви.

Мой Боже! Това е истинно. Хвалете Господа чудесен! Ето, Господ

не ще да се бави отсега задълго, но ще извърши добрата Си воля към тогава, когото е избрал, към тогава, който познава Господа. Защото Бог наш е неизменен, Любовта Му пребъдва във веки. Понеже към когото благоволява, благоволява по Дух. Ето Бог те е поставил цар на вековете. В ръцете ти е предал сила и власт, за да съдиш народите с Правда. Макар сега и да си скромен и незабелязан по вид, но духом си велик; и трябва да бъдеш скрит от погледите на света, докато Бог твой възстанови своя трон над народите. Тогава ще царуваш в сила и святост, в правда и мир, защото нечестивите ще бъдат низринати. „Мели лемелъ саватъ меномъ, Аваримъ гемелъ бидено итафатъ“ – А –

Пропадна синът на нечестието, защото Господ е слязъл да се съди, да възвести, че Той не е мъртъв, но жив! Защото Той отсега нататък ще изпълни земята със Знание. Ще въздигне и въдвори Правдата Си, Любовта Му ще роди Истината. Господ ще се укрепи като силен за бран. Всякой угнетен ще бъде подкрепен. Огорчений духом ще бъде утешен. И както майка милва своите си, така и Господ ще помилва онези, които Го чакат. Отсега нататък с думи няма да ви забавлявам, но с дела блага, с дела велики. Ще ви нахраня и няма да огладнеете, и ще ви напоя и няма да ожаднеете, защото хлябът и водата, с които ще ви нахраня и напоя, ще бъдат присъщен Живот – Мизраимъ, Мизраимъ. Халелъ ве би-харъ хошамимъ, хенени, хени, фенахъ фенимъ, хаберимъ кошеть ви хадони – В: – М: –

Защото Бог на силите е вече, който изпълнява Своята вехтозаветна воля. Той е крепкият Господен, синът Давидов, който иде да вземе Своего царство със сила. И ето, Той от дълго време е тук, новороден в сила и слава да поеме юздите на Царството Божие и да управлява с Правда,

Святост и Истина. Бог е, който го въздига, и не ще закъснее да се яви овреме. Но пази се, бъди скромен, смирен и чистосърдечен, понеже Бог е, който върши, а ти си, който изпълняваш. Свят Си Ти, Боже мой, Отче праведний, който Си и който ще бъдеш Един във век, Вечний, Всесилний и Всемъдрий. Благословено да бъде Твоето Име от мене. Ей, Господи, защото Те познавам, че Си истинен и неизменяем винаги. Слава, чест, хваление и поклонение Теб добавя всякога.

Бог, който говори в тайно, е вече помежду вази. Той е войн силен, който се подвизава за правдата. Той е Отец наш, Бог крепкий, който ни води. Радвай се, цар Сионов, защото Бог твой те помаза, за да съдиш народите. Духът на Господа Иехова е връх тебе, защото Бог е цар всемоу и крепък. И силата на ели-мели е с онзи, който е избран от Господа на силите. Веселете се вий, които Го любите, и радвайте се в Неговата слава, понеже Той е крепък, кротък и смирен на сърце. Възвеселися, Небе, и възпей, земя, на Господа твоего, твоя Спас. Той е Бог благий, Бог праведний и святий. Един във век, изпълняющ все и във все. Благословено да бъде Неговото Име.

И рече Господ: Стани и възвиси рода си, защото ида като войн избран от четирите краища на земята, за да порази всяка твар с меча на Духа Си, понеже Съм огорчен в душата Си за неправдата и нечестията, което сториха пред лицето Ми. Този род не разумява да прави съд и правда. Те са синове на заблуждения и чада на беззакония. В мислите си станаха суетни и в размишленията си – нечестиви, станаха причина да се охули Името Ми и развратиха съветите Ми. Ето, ще ги посетя навреме и ще възвърна престъпленията им връх самите им мисли. Съм ли Аз Един, който трябва да се презира? И ако се съдите, ще се оправдаете ли? Ако Ме пре-

следвате, ще постигнете ли целта си? И ако Ме хулите, ще се възвисите ли? Ще приемете ли блага от езика си и благодат от сърцето си? И ще ли се утешите след подвига и намерите мир след победата си? Роде лукавий и нечестивий, против кого въставате, против Мене ли? Против кого се борите и кого защитавате? Какво гоните и какво ще намерите? Синове лукави, погледнете на делата си що вършите; сте ли изгубили поне всяка искра на честност и справедливост? Що е този вопъл, който се донася от лицето на земята до Мене, жилище ли стана тя на нечестие и вертеп на разбойници? Против кого дигате бран с измишленията на сърцата си? Ще постигнете ли желанията на душата си?

Ето, жив Съм Аз и както се клех в старо време, ще събера земните царства и ще ги измета от лицето на земята и името им не ще се чуе никога. Защото камъкът, когото отсякох от върха на скалата, ще ги съкруши и Духът Ми ще ги пояде. Ето подигам се в бран против земните царе и против войските им. Ще им се надсмея и поругая, и ще ги направя плешиво, и съветниците им ще посетя и ударя с жезъл железен, и ще ги хвана с примките на свойствената им мъдрост, и ще ги направя прицел на поругание. Защото в размишленията си и пътищата си не Ме поменаха, но приложиха беззаконие връх беззаконие и престъпление връз престъпление. И туриха ярем тежък и несносен върху чадата и синовите на утробата Ми. Ей, те не показаха милост към техните страдания, не подадоха ръка за помощ; ето, тяхната кръв вече вика към Мене за отмъщение. Ето, уморих се да търпя и дотегна Ми да чакам за вашето покаяние. Отегчихте Ме докрай с престъпленията си и с развратните си сърца огорчихте Духа Ми. Ще забравя ли пътищата ви? Ей, ще познаете, че думата Ми е неизмен-

на и помишлението на сърцето Ми неотменно. В един ден ще ви посетя с глас, когото никога няма да забравите, и никога втори път не ще се яви в сърцето ви, за да струвате това, което днес вършите. Месаилъ съм и ще бъда; Метаксоъ метаклеосъ; Мезонто Иполитосъ, препонето Хели елеосъ. – Месаилъ месаили, мели, Мелекъ бихаръ бихари, Селили Семоилъ, Вари Варисимъ.

Стани и възпей на Господа; защото извърши своята правда. Възвиши гласа си за Сион и възпей му, че Господ иде да се възцари в него. Възвести на Израил, че оногова, когото очаква, иде. И нека рече сега Израил: „Благословен онзи, който иде в името на Бога Иехова“. Ида, казва Господ, както Помазаник, комуто е дадена сила и власт да възстанови Мир и Правда. Да принуди народите да изковат оръжията си за сечива да обработват земята. Ида, казва Господ, за да се открия в чистота и святост, за да поставя мерило за човеческия ум, да му дам крилата на зората, летящи към вечния Престол. Ида, казва Господ, да дам наследство на душата моята вечна и неизчерпаема Любов. Ида, казва Господ, да дам благодат и красота на човеческия дух. Ида, казва Господ, да облека, нахраня, напоя и да утеша и помилвам всички, които ме чакат, всички, които вършат Правда, всички, които освещават Името Ми и закона Ми по лицето на земята. Ида, будни бъдете, готови за бран, препасани с Правда и святост през чреслата. Събуди се, Сионе, защото дните на сетованието ти се свършиха. Бъди готов да Ме приемеш, не както по-преди. Знай, че в Мене ще се нарече твоето наследство, защото ще се наречеш избран и помазаник Божий. Ето, както говорих, и извърших. Синовете ти и дъщерите ти отдалеч ще ги донесат на камили и мъски, и даже по-славно от това. Ето, подигни очите си и

виж Господа, който стои посред тебе като жених, готов за невестата. Виж, колко са славни Неговите възжеления от Небето. Подигни очите си и виж как Той стои почтено помежду ви. Погледни и виж, как Той е кротък и смирен по дух и сърце. Ето, Сионе, твоят избран Цар и Владика на все; в тебе не се е подигнал подобен Нему. Възвести се сега за Помазаника Господен. Възтръби и възвести на народите славата Му, защото Той е Господ крепкий, Господ силний, Господ славний, идещ облечен в дрехите на Правда и Мир, на Святост и Любов. От сега вече няма да се чуе в тебе плач и ридание, но радост и веселие Господне. Защото Господ Бог твой ще изпълни земята със знание и благодат и всички ще бъдат научени от Него и ще се нарекат род избран, семе Царско, свещеници Божии. Пейте на Господа песен нова. Осанна, осанна, Месаилъ, Халилуя, Халилуя Ели.

Аз съм Бог и няма да се повърна от благите Си намерения. Душата Ми се привърза за Сион; затова Го възлюбих, защото познах, че той ще Ме познае и ще възложи своята надежда и спасение в Мен. И действително, той Ме позна и възвиси гласа си за помощ. Той се уподоби като жена, раждающа о време; и труди се и роди син, когото Бог прие за наследник, понеже той е син, син Негов, когото направи цар на народите. Ето, ще съкруша оръжията на народите и оръжията на воюващите, защото Избрания Ми иде да приеме своето наследство. Ще го облека в слава и мощ и ще стъпчи и съкруши със силата на Духа си всички, които се противят. Защото истина ви казвам, че войнството небесно ще предхожда пред Него и Той ще предхожда пред тях. Той ще бъде непобедим. Ето, ще заповяда и ще стане според желанието на сърцето му, защото правдата Господня обитава в Него. Той е скромен и смирен по сърце,

но строг в съд и правда. Когото благослови, ще бъде благословен, и към когото се подигне неговото негодувание за беззаконие, ще бъде пояден. Защото истина ви казвам, че земята няма вечно да се облива с човешка кръв, защото сам Господ не благоволява в погинването на грешника. Ето, скоро ще чуете глас от Небето, Глас на приходящия и изходящия от Господа Ангел на силите.

Така говори Онзи, който ни е изкупил със Своята кръв, който е наш Брат, плът от плътта ни и кост от костта ни, и дух от духа ни, на когото душата е обединена с нашата душа и сърцето Му жали и тъжи за своите си. Той е Един, който ни обединява с Бога на силите и Отца на Духовете и Любовта. Той е нашето щастие, нашата радост, нашето блаженство. Защото кого бихме любили друго в човешката душа, ако не Него? Защото Той е по-красив и благ по дух, Един, който винаги люби и никога не представя, Един неизменяем в своята душа, Един готов всякога да отдаде всякому дължното и подходящото. Отче мой, Твоите пътища са вечни и неизменяеми. Ти си Един, в когото всичко съществува и се обединява. От Твоя Живот всички ний приехме благодат за благодат, сила за сила, любов за любов. Защото Твое е Царството, Силата и Славата във веки. Амин.

Ето, казах цялата истина, говори Бог Иехова. Не отлагайте деня на спасението си, нито се оболщавайте в помислите на сърцето си да мните, че няма да посети земята, която създадох и приготвих вам за живеене. Не ще ли потърся сметка от ръката ви за деянията ви? Ей, обърнете се вий къмто Мене, които Любите душите си и цените Живота си. Не отлагайте своето приготвление, защото ще дойда като ношен крадец. Слушайте гласа ми докато ви подканвам в пътя на Живота. Защото ето, малко и ще престана да викам да се обърнете към Мене, защото де-

нят на Моята Благодат има определени граници, зад които денят на Правдата, на истинния съд ще настане. Престанете да мамите себе си. Аз съм Пътят и Животът. Ако някой яде от този хляб и пие от тази вода, той ще бъде жив винаги, както и Аз съм Жив.

Спри се сега и помисли върху своето бъдеще. Ето колко пътя стана идвам при тебе и не си Ме познал. Ще презираш ли още Моето Слово? Ще постоянстваш ли да пристъпваш Моя закон? Ето, скоро ще чуеш Моя глас и ще познаеш, че Аз говоря, Бог Велик и Страшен в сила и мощ. Внимавай сега в думите Ми и бягай от пътя на нечестивите. Докато е още ден, обърни сърцето си към Моя Дух, за да намериш Мир и спасение на душата си. Аз съм и ще бъда верен към тебе и няма да те оставя, но ще те въздигна с крепката Си десница и ще положи враговете ти под подножието ти и ще те направя цар и свещеник и ще бъдеш в дома Ми светилник, който никога няма да угасне. И в тебе ще се възцари Господ и Нему ще бъде Царството и Силата, и Славата във век. Аз съм Исус, царят Сионов, пострадавший за греховете на света, Спасител на мира. Бог крепкий, който говорих чрез рабите Си и дадох Словото Си вам за свидетелство. Словото Ми е Дух и Истина. Ето, Аз те познавам кой си, но пътищата Божии са неизследими. Бог е Бог Тайна Велика. Приеми сега Моя Дух и благословен бъди, понеже трябва да те благословя. Светият Ми Дух в теб съзвоява. Той те пази и крепи винаги. Той те люби и в теб се весели – колко са благи Неговите мисли за теб! Той бди над теб ден и нощ. Как подива душата ти с небесна роса, как Той те озарява, просвещава и ръководи всеки ден! Ако и ръка за ръка да се хванат всички, които ненавиждат живота ти, пак няма да успеят в замислите си. Онзи, който се бори против Тебе,

нека знай, че се бори против Святия Дух.

Ти Си Бог мой, помазан от веки, да бъде волята Твоя. Ти си Бог мой, който знае всичко; ето, няма скришно пред Твоите очи, в ръцете Ти е дал сила и власт и всичко Ти е възможно. Пред Тебе ще се поклони всяко коляно. Тронът ти ще е трон вечен и домът Ти ще се нарече дом за молитва. Поклонете се Господу в Дух и Истина. Пейте и възпявайте в душата си всички, които Го любите. Благословен Господ наш, Отец на Праведните. Слава и чест да бъде Нему, сега и във веки. Амин.

Това говори Господ сам и трябва да е Истина напоколебима; кой може да изследва Неговите пътеки? Ето, душата ми е в смущение. Няма правда и не обитава святост без Негова Дух. Желает душата ми мира Господен, но той не е дошъл в пълнотата си. Боже мой, дано Твоите мисли превъзможнат и дано Твоята благодат преодолее в сърцето на тия мои братя. Ето, говорил Си и повярвах. Твоите думи са Живот Вечен. Ще те чакам, докато превъзможнеш над враговете си и докато силите адави се поколебят от своята основа и Ти се превъзнесеш и възцариш във век. Когато всяка Твоя твар горе на Небето или долу в ада преклони коляно пред Твоя престол; защото Си свят и праведен. Боже, да дойде Твоето Царство. Отче, да бъде Твоята воля както горе в Небето, така и на земята.

И рече Господ Господу моему: Аз съм светилник, който осветява душата ти, защото Съм истинен, сияющ в тъмнината. От преизобилието на Живота Си те родих за слава Моя и от пълнотата на Любовта Си те въздигнах, обединих в сила и мощ, и мъдрост, като те осветих, за да изпълняваш Волята Ми. А понеже благоволявам в теб по причина, че Съм Бог вечен, който те призовах, според съизволения на Святия Си Дух, от

дълбочините на своята душа и ти дадох вид, и рекох: Ти си син Мой, Аз днес те родих.

Родих те в света, за да се умножиш и станеш велик, да бъдеш подобен Мене. А понеже те родих в света, то затова те и призвах чрез Духа Си, за да Ме познаеш, че Аз Съм Бог вечний, Един всеобемящ, който Съм и който създавам и движа, от когото всичко поначало излиза и поначало се връща. Този истинний съм Аз, един твой Отец – от век и до века. Всичко, що създавам, е за тебе и ти – за всичко и ще те посрещнат всички като Господ, цар и тебен брат, когото Аз, Бог вечний Елихи Иехова, пращам, за да откриеш себе си на всички, че в Моята вечна Любов всичко живее, всичко расте, всичко се плоди и вечно весели. Защото с крепка десница крепя и с Мъдрост и Знание обръщам все, затова към Мене се обръща всяка твар, за да приеме сила да се крепи – ето, Аз ги викам по име и те ще чуят гласа Ми и ще се развеселят. Защото Аз Съм Бог вечно тебен, който присъствува чрез силата си въсде. Затова да не се колебай сърцето ти, думите Ми са верни. Ето, Аз Съм, който говоря с тебе: много пъти Съм ти говорил с Благост и с Любов. Затова прослави Ме и ще те прославя. Благослови Ме и ще се благословиш. Освети Името Ми в душата си, възвиси Правдата Ми в съд и Любовта Ми – за спасение. А Аз Съм Бог, твой Свят Дух, който ще свидетелствувам. Ето, познавам те, зная теготите на душата ти и скръбта ти е известна Мен. Желанията на духа ти са благопристойни и мислите на сърцето – пълни с благост, изходящи от Бога.

Затова сега укрепи сърцето си и освети ума си, и пригответи душата си за Бога – погледни на свят и знай чрез вяра, че всичко това Бог за тебе извършва. Погледни на Неговите работници, които с Него заедно рабо-

тят: всякой един от тях от своята нива добрите плодове принася като благ дар на общия олтар на Любовта. Ето на тези, тружениците на Истината, благослови ги, за да приемат своята плата за честния труд.

И тъй, братя мои, честни и добри работници на всичките клонове на общото дело в царството на Истината, които се трудите за просвещението на света и подобрението участва на всеки страдающ, приемоте Благословието Божие. Неговият Мир и веселие, които превъзхождат всякой ум, да изпълнят сърцето ви и Бог на Истината да благослови делото Си във век. Елате сега всички, които любите Господа, да Му се поклоним в Дух и Истина. Защото Той е Бог наш и Отец наш от века.

Онзи, към когото е Словото Господне, трябва да внимава с всичкото си сърце и ум да проумява пътищата Му. Но моят дух е в смущение; няма друг път, освен да приема пътя на Новия живот. Защото Бог ме направи поругание и звиздание на всички. С поношенията и престъпленията им ме натовари. Нарани и смаза душата ми за техний мир. Скри лицето Си от мене, като че се е отегчил от моя вик. Станах присмех на своите си. Чакам за Виделина, но я няма. Кой може да умилистави Господа – ако Той е решил, кой ще Го възпре? Моят мир и моята радост са се помрачили вътре в мен. И причината за това зная, но може ли да се повърне и направеното да се отстрани? От детинството си търся моя Бог, Господ, Цар и Отец, но като че надеждата ми постоянно се осуетява. Може ли праведний да върши Волята Му, кога е натоварен и съвпрегнат с нечестие? Колко е нещастна душата ми! Знанието ми е изчезнало, достойнството се е загубило, правдата ми се е помрачила и волята ми е свързана и аз съм като един, който е станал подигравка на съдбата. Но всичко това е праведно вър-

ху ми, защото според заслугата – и заплатата, според послушанието – и благословието и според Любовта – отговорът. Има ли себелюбива любов нещо общо с Бога? Не! Бог презира всичко, що е от света. Дълго ли ще се бавиш, Господи? – Не! Ето, навреме ще те посетя, за да те благословя. Аз ще бъда верен, както се клех в Святото Си Име, че ако и всички се опълчат против тебе, пак няма да успеят, защото Аз съм Бог, който те крепя и ръководя. Ако се бавя още, то е с цел да дам време. Аз съм Истий, днес и утре. Защото ще излея Духа си скоро и изобилно. Времето е близо за Царството Божие. Пази завета Ми, защото само ти си едно светило, което няма да изгасне. Заради тебе ще благословя, заради тебе ще помилвам всички. Моли се за другите, не преставай в моление, Духът Ми е с тебе винаги. Нечист дух няма да се докосне до душата ти. Онова, което Аз освещавам, може ли да бъде нечисто? Защото не съм ли Аз, който изпълня закона? И ако Аз действам, кой ще Ме изобличи, че върша грях? Не съм ли Аз Мерило, Свят Път, Правда, Истина, Милост, Любов, Вярa, Надежда и Благост? Защото Истината Ми е същинска Добродетел, Любовта Ми е непоколебима и Благостта Ми пребъдва във век – Моят Мир ще пребъдва сега в тебе и присъствието на Духа Ми да те осени. Приеми Моето благословение. Аз съм Бог! Господ Саваот, Бог неизменен, вечен, който съм от века и до века, Един, който съм и творя според благоразположението на Духа Си. Аз съм твоят Дух, който те просвещавам и умъдрявам, който те уча в знание и мъдрост, който съзиждам Своето Царство, който те утешава и подкрепя, който говори всякога с тебе. Окоето Ми е будно. Ръката Ми е готова да помага. Благослови сега Господ в сърцето си и Го освети. В това Бог се весели – да

Го любим, да Му служим от душа и сърце. Ей, Господи, да бъдеш благословен отсега и до века да се възвеличи Името Ти.

Ето, слушай, Господ към теб говори. Не очакваш ли добрини и благословения в Пътя на живота си? Нели затова се трудиш постоянно, да добиеш сила и дух, за да можеш да живееш както подобава? Нели за храна и облекло се луташ постоянно? И от що произлизат всичките ти страдания, ако не от извънредното ти желание? Понеже не си благодарен на онова, което можеш постепенно да придобиеш с труд. Ти желаеш щастието, но трябва да заплатим за него. Не си ли готов да послужиш на другите в техните нужди? Научи се тогава, че Господ изисква да правиш добро, но не сляпо, но с пълнотата на сърцето си, със знанието на ума си, с любовта на душата си. Не се стреми просто като вол за плевата, или като тигър за своята жертва, или като лисица подла към курника на своя съсед. Не жили като скорпия със своята опашка, нито хапи като змия. Понеже, ако отровиш своя ближн, що ще се ползуваш от делото си? Или ако погълнеш брата си, що ще добиеш? Животът на брата ти няма да стане стежание твое никога и по никой начин. Добре да живееш, добре да работиш, добре да се отнасяш — това изисква Животът. Трябва да даваш от онова, което си приел от него. Който оре, ще приготви почва за сеитба, и който сее, ще събира. Законът е: каквото посее човек, това и ще да пожене. И тъй, да се не устращава духът ти от никого. Надей се на Господа, защото Той е вече много близо. Ще чуеш гласа Му и ще се възрадваш. Той ще ти направи знамение голямо, ще ти засвидетелствува, че е верен. Ето, Той ще ти открие тайната. Тази тежест, която е в душата ти, ще се премахне. Божият Дух ще те осени, Бог ще те въздигне като един от

мъртвите. Ето, ще трябва да почнеш и по-скоро великото дело, за което Съм ти говорил през всичките времена. Аз Съм този Бог вътре в теб. Бог тайний, неизследимий, вечний, който обитава в Правда и Истина. Аз Съм Истий, онзи, който говори всякога, който учи Мъдрост.

Аз Съм онзи, който Съм бил с тебе винаги. Аз Съм онзи, на когото си чул гласа, Аз Съм онзи Бог-Любов. Пътищата Господни са неизменяеми, за то Бог ще благоволи и ще покаже милост. Бог ще дойде и ще те избави и ще те укрепи като стълб непоколебим. Той ще извърши все, що е говорил, и все, що е обещал. Идат дни, когато праведните ще се радват, че Господ е техен Пастир. Стой твърд, както и досега! Бъди верен при всичките изпити, да не могат враговете Божи да те охулят. Освети Името Господне. Благослови Господа в душата си. В това се Той весели, когато въздигаме хвала и молитва пред престола Му. Чудни са Божиите милости и щедрости. Благоутробен, милостив и жалостив е Господ. Радвай се в Господа!

Извършвай всичко според съветите на Светия Дух.

Защото така говори Духът Господен: на третия стан възвание, а на четвъртият освящение, а в целостта на три и четири, седем служения. Всякога, кога Ме призоваваш, ще те слушам, понеже Съм Бог Святый, Дух близо, силен да помагам.

Правота, чистота, вяра, надежда, любов; не търпи никое двоеумие, нито двоеличие, във всяка гневливост. Бог не е Бог на гняв, но на Благост. Той е, който спазва милостите си до тысящи родове. Той не приема одумванието и неблагоприятността. Имай пълно упование в Него като неизменяем и постоянен на своите обещания. А след това Бог ще ти прати благословение, защото Той знае защо те е пратил и Неговите планове и възнамерения никой не може да възпре

или да осуети. Господ е крепък във всичко. Избраният Божий Цар и свещеник Христос, Господ на господарите. Аз ида днес, ида да те благословя. Аз Съм този, който Съм отначало. Бог Святий. Царството на Отца моего наближава. Ида да сторя волята на Вечния Бог Иехова. Отец на бъдещите векове, Господ на Любовета все и във все.

Блажени, които Го любят и са

любени, защото е тяхно Царството, Мирът, Радостта и Животът.

Събуди се, ти, който спиш! „Време е“, възкресни от страстите на „ниский“, ти, който си умрял! И размисли за живота си: от где иде? Защо е? Где си го отправил? Лептата, която ти е дадена да принесеш за благото на ближний си, где си я оставил?

Ето, чакам на тайните врата на сърцето ти за отговор.

*
*   *
*

ПРОТОКОЛ ОТ ГОДИШНАТА СРЕЩА НА ВЕРИГАТА ВАРНА, 1903 ГОДИНА

На 9 август, събота, дойде Тодор Стоянов и на 19 август си отиде с Доктора.

На 17 август, неделя, имяхме Тайна вечеря, а от 14 до 17 август се състоя Събора ни, от който се взе следущият протокол.

ПРОТОКОЛ

№ 1

град Варна, 14 август 1903 год.,
вечерта

Членовете на Обществото за повдигане религиозния дух на българският народ, по призванието Божие, събрани на годишен събор в гр. Варна, в хотел „Булевард“, стая № 4, под председателството на г-н д-р Мирковича от гр. Сливен и членовете: г-жа А. Д-р Желязкова от гр. Варна и г-жа Мария Казакова – учителка от гр. В. Търново и г-н П. К. Дънов от гр. Варна, Пеньо Киров, Тодор Стоянов и Милкон Партомян от гр. Бургас, реши:

I. Събранието по вишегласие избра за деловодител П. К. Дънова и за касиерка – г-жа Мария Казакова.

II. Членските вносове на членовете от 14 август 1903 год. до 14 август 1904 год. са доброволни, които ще се внесат в течение на цялата година, както следва:

г-н д-р Г. Миркович	150 лв.
г-жа М. Казакова	50 лв.
г-н Т. Стоянов	30 лв.
г-н М. Партомян	30 лв.
г-н П. Киров	20 лв.
г-н П. К. Дънов	40 лв.
г-жа А. Д-р Желязкова	40 лв.

III. През втората годишнина да се изостави печатанието тълкованието на евангелието в списание „Виделина“.

IV. Събранието задължава членовете си да събират разни спиритически явления и [ги] препращат към редактора на сп. „Виделина“.

Наличната сума на Обществото, събирана от 1897 год., състояща от 200 лева (двеста лева) се предаде на госпожа касиерката Мария Казакова, която се задължи да ги внесе на нейно име в спестовната каса.

Настоящият протокол се подписа от присъстващите.

Оригиналът на настоящия протокол е в деловодителя.

19 август 1903 г.

Вторник; заминах за град Балчик*;минах отядно на с. Ени-къой (днес с. Кичево), през селата Джевизлии (днес с. Орешак), Диш-пудак (днес с. Осеново), отляво на с. Екрене (днес с. Кранево), отядно на с. Геикчилер (днес с. Рогачево) и вечерта преношувах в с. Текето

* По-нататък протоколчикът Пеньо Киров е описал свое пътуване до град Балчик (бел. състав.)

На 7/III - събота дойде Модор
 Стойков и на 19/III се срещна с Др.
 На 17/III - неделя, начал на тайна
 вечеря, а от 14 - 17/IV състои съв-
 ра на, от които се взе съгласно
 протокола.

Протокол

№ 1

гр. Варна, 14: Авицене 1903 на вечерта
 Съюзът на обществото за по-
 галне религиозен духа на Български народ
 по празничното Българе, избран на годи-
 шен събор в гр. Варна, в хотел Българе-
 корд, стад № 4; под председател-
 ството на г-н Др. Г. Мирковича от гр.
 Сливен и членове: 1-ва г-н А. Др. Неве-
 ков от гр. Варна и 2-ва г-н Марин
 Разакова - учителка от гр. В. Търна
 и г-н П. К. Стойков от гр. Варна, г-н
 Киров, Модор Стойков и Милана Парте-
 миди от гр. Бургас, р. н. н.

1

Факсимиле от началната страница на протокол № 1, съставен от П. Киров

(днес с. Оброцище).

20 август 1903 г.

Заранта бакалинът ме занесе с

талигата си в гр. Балчик, като ме прека-
 ра през разрушената от земетресението
 преди четири години местност, къде-
 то видях ужасна картина.

*
 * *

СЛОВО

Варна, 10 август 1903 година

Поздрав на всички мои братя!
Мир да бъде на всинца ви!

Ето, аз ви призовах помежду този народ да сте свидетели и светили. Аз ви зная по име. Всички мои усилия от дълго време са били да ви подготвя за Великата Божия работа, да развия силата на вашата душа, да отворя ума ви да разберете благите Божии пътища. В това се изразяват всички усилия, които приложих за вашето добро, да ви избавя от висящи разорения.

Този народ, помежду когото сте изпратени от Мен, е духом неразвит. Но не се бойте, той има добри зачатъци. Аз искам вие да пожънете плодовете на вашите трудове. Радвайте се, че Бог е написал имената ви в книгата на Живота.

Аз винаги съм присъствал помежду вас и винаги съм ви ръководил. В трудностите и скърбите на живота ви съм бил близо. Вашият небесен Баща желае вашето добро. Колко е Той велик и благ. Той всеки ден е изливал Своята милост за вашата подкрепа. Послушайте ме днес. Вие гледате мрачно на бъдещето, колебаете се често, опасявате се от напора на изпитите и често мислите, че злото е неизцелимо и Бог е престанал да милва и да слуша. Не! Не туряйте тази мисъл в ума си! Може ли Бог – Великият и Благият Баща да забрави своите деца? Но знайте: Неговата Любов към вас и към този народ е по-голяма от колкото е била преди. Вашите души

са драгоценни пред Неговите очи. В този народ Той има много деца и затова вие сте изпратени да им помагате да укрепнат духом. Моят път пред вас е отворен. Аз Съм с вас заедно във всичко да ви помагам. Аз дойдох да се заселя и да живея помежду ви. Аз ще накарам всичко да се изработи за добро.

Съдбините на този народ, когото вие любите, са в Моите ръце. Според поведението му – така и ще постъпя.

Не бойте се. Аз не мисля да ви разоря, но да ви съградя. Аз съм дошъл да разруша злото, да отмахна греха и престъплението на тия човеци. Вие вече виждате Моите действия. Духът Ми показва своята Сила. Аз работя и вие ще работите според както ви е дадено по силите и желанията на душата ви. Вам ви трябва още вяра. Молете се на Бога и Той ще укрепи слабата ви надежда. Вие се смущавате много пъти за своята насъщна подкрепа. Не бойте се! Всичко нужно за Живота ви е приготвено. Който сее може ли да не жъне и който се труди може ли да не приема? Всички земни богатства са на ваше разположение, най-добрите неща Бог за вас е оставил. Като изпълнявате Неговата Блага Воля, всичко друго само по себе си ще ви се приложи. Но преди всичко, имайте Любов към Бога и към вашите братя и повече чистосърдечие и искреност. Това на Мен е най-приятно.

Аз желая да ви гледам всеки ден и вие да Ме виждате, но душите ви са още слаби да понесат Небесната Виделина на Моето присъствие. Аз трябва постоянно да ви се изявявам според състоянието на духа ви. Слушайте Ме, братя Мои, вие, чеда на Бога живаго. Знайте: и Мъдростта, която ви се праща, е за ваша подкрепа. Говорете простата и ясна Истина. Готови ли сте за Мене да сторите всичко? Или има още нещо да ви спъва? Аз Съм готов всичко да сторя за вас и в Моето лице вие ще имате в Небето най-добрия си приятел.

Ваш Господ Исус

БОЖИЕТО ЖЕЛАНИЕ

Три неща изисква Духът Божий: първо, да се храним добре; второ, да живеем добре; трето, да мислим добре.

Храната е Божието Слово,
Добрият живот – Божията Воля,
Доброто мислене – Божията Любав.

Добре да се храним значи да възприемаме всичко, каквото Бог е отредил за живота ни; добре да живееш – да изпълняваш всичко, каквото Бог е наредил; добре да мислиш – да разглеждаш и да разсъждаваш върху това, което Бог е създал.

*
*   *

СЛОВО ВАРНА, 22 АВГУСТ 1904 ГОДИНА

Псалом 75, 8 стих:

*„Защото в ръката на Господа
има чаша с руйно вино, пълно със
смешение,*

*И от нея ще налее,
Даже дрождието му ще преце-
дят и ще пият*

Всичките нечестиви на земята. “

Следователно, внимавайте във всичките си постъпки и не се отклонявайте от Пътя Ми, защото въздаянието Ми не може да се отклони. Рано или късно всеки ще възприеме заслуженото.

Ако дълготърпя, то е за вашето добро, за да дойдете всички в познанието на Истината. Не злоупотребявайте с тая Моя добродетел, понеже на всяко злоупотребление ще понесете заслуженото.

Не се старайте с вашата свобода да изнасилите Моята.

Вашите желания винаги ще бъдат задоволени, но вашите прищевки – винаги наказани. Добрите желания са от Божията Воля, прищевките са от човешката.

Притчи, X гл., 11 стих:

*„Устата на праведния са източ-
ник на живот “.*

Това са те добрите желания. Те са неговата красота.

*„А устата на нечестивите
неправда ще покрие. “*

Това са те прищевките и човеш-

ките своеволия, на които заплатата е срам и позор

Евангелие от Йоана, XVI гл., 16 стих:

*„Още малко, и няма да ме виж-
дате, и пак малко, и ще ме видите “.*

„Още малко“ – това е временният живот на плътта, който ви пречатства да Ме виждате – да сте в пряко общение с Мен. Такива минути на живота ви всеки от вас е опитал. Те са били минути на общо поучение, духовно падение и скръб.

„Още малко“ – това е повдигането на вашия дух, освобождението на плътската връзка, себеприличането и съзнанието на Доброто и Любовта към Бога. В такива минути Аз винаги се явявам пред вас.

Евангелие от Матей, XII гл., 12 стих:

*„А колко е по-добър човек от
овца!“*

Ако Бог се грижи за птиците небесни, за зверовете земни, нима Той ще ви забрави? Не, няма да ви забрави, но вас ви съблазняват най-малките противоречия на Живота. Не сте се научили да служите на Бога.

Вие все търсите вашето – хляба и рибите. Искате чудеса, искате знания. Ще ви се дадат, но не тия, които вие очаквате. Аз ще извърша това така, щото да не остане никакво съмнение в сърцето ви. И когато ви

се отворят очите като на слепия, ще видите хубавия Божи свят.

Няма да се минат и три години от днес, когато тази Истина ще блесне по-ясно. Вярно искам от вас. Вашето маловерие възпира Силата на Моя Дух. Какви знамения мога да направя пред вас, когато сте слепи? Какво мога да сторя, за да ви въведа в Истината, когато вашият ум е помрачен? Вие мислите, че Съм подобен на вас, който днес говори едно, утре – друго, и че най-малкото препятствие може да Ме отклони от намеренията Ми. Вие сами изопачавате думите Ми. Когато Аз говоря, вие не се вслушвате добре. Ако Аз говоря за духовния хляб, вие ме разбирате за хляба на плътта. Когато Бог иска вашите сърца да му служат, вие мислите, че Той иска данък от вас. Бог иска нещо повече. Той иска посвещението на целия ви живот.

Да ви не съблазняват Моите думи, нито да ви плашат. Вие, види се, се страхувате да не заграбят вашия живот и да ви лиша от свободата ви. Аз не дойдох да търся живот, но да дам Живот; не дойдох да заграбят свободата на хората, но да им дам Свобода. Всеки самоволно се лишава от живота и свободата си. Който не люби Бога и Мене, няма ни Свобода, ни Живот в себе си. Ако Ме любите, изпълнете Моя закон и Отец мой ще ви изпроводи Своето благоволение за вашето послушание. Изпълнете всичко, което Съм говорил отначало, и Духът Ми ще пребъде във вас. Аз зная: вие имате много спънки в живота си, но такива ги имах и Аз, когато бях на Земята.

На въпроса, даденото от С. дали е вярно. Отговор: „Всяко добро даване е от Отца на виделината“.

— Разбираш ли защо ти привеждам тези думи?

— Защо, Господи?

— Всичките добрини, що се диктуват, са от един и същи Дух. На всекиго – според нуждите: млякото

– за децата, твърдата храна – за възрастните.

— А същината на Майката Господня и светото послание на патриарха Йоаникий верни ли са?

— На въпроса ти ще отговоря с 12 стих, XII гл. от Притчи:

„Нечестивият търси корист както злите,

Но коренът на праведния дава плод“.

От плода на всяко дърво ще познаете дали той е вкусен или не. Вратата е, която спасява човека, а не знанието. Там, у вас не само в сънищата, но и в Мен се съмнявате. А който се съмнява в Мен, не може да вярва в Истината, нито да я намери. Не да се прецежда комарът, а камилата да се поглъща. Каква полза, ако имате фарисейската правда и фарисейските вярвания? Дръжте се близо до Божия закон и няма никога да се спъвате, защото всеки от вас, който иска да бъде любим, близък като брат, сестра и майка, трябва да изпълнява Волята на Отца ми.

Вас ви спъват много желания – всичко искате, но нищо не давате. Зная за болката на твоите сестри. Едната търси доброто положение на своя син, а другата – сигурността на живота. Те много пъти са туряли думи в Моята уста, които не Съм казвал. В много неща те са се отнасяли неправилно с Мен. Не съм ли им казал: „Просете и ще ви се даде, търсете и ще намерите, хлопайте и ще ви се отвори“. Не трябваше ли те от по-рано да представят своите желания пред Мен в молитва и пост в тайната своя стаичка? – Да, това трябваше да бъде поведението им. И така, не трябва да изкушавате нито себе си, нито Мен. А сега между доброто семе лукавият е посял и своето, когато вие дремехте.

Вие с вашите съмнения започвате да потъвате в „морето“. В „морето“ вълните отвед ви заливат и вие сте в положението на един, който се дави. Гледайте напред към Мене и аз ще

простра ръката си и ще ви избавя.

Брегът е близо и бурята скоро ще престане. Аз внимавам за вашия Живот и всякога ви упътвам. Всичко съм наредил и ако внимавате в Моите думи, няма да бъдете от нищо лишени – ще имате всичките Мои благословения.

Вие дължите вашия Живот на Небето, което ви е сторило безброй добрини. Ако не бях ваш закрилник, знаете ли колко злини биха ви сполетели. Но сега много от тях са отстранени.

Онзи, който създава дома, който образува семейните връзки, който повдига любовта на чадата и радостите между братята и сестрите и приятелите, той е вашият Небесен Отец. И ако вие не слушате Неговия глас и ако постоянно се съмнявате в Него и изказвате недоверие и неблагодарност, ще изгубите и това, което имате. Аз съм се молил за вас, както за Петра, да не оскудее вашата вяра във време на изпит. И ако имате пълна вяра и упование в Мене, всичко ще се уреди за ваше добро. Сега, укрепете се във вярата и не се постоянно съмнявайте – заради плевелите не изтръгвайте и пшеницата. Заради лъжата не отхвърляйте Истината. Ако сами сте лъгали, не мислете, че и Аз ще ви излъжа. В един миг вие сте готови да се отречете пред една слугиня от Мене. Като старите фарисеи вие сте готови да извикате в душата си: „На Мойсей ние знаем, че Бог е говорил, а на този не знаем.“ Вие вярвате, че Съм говорил на другите, а че Съм говорил на вас, това го не вярвате. На другите вярвате, на Мене не вярвате. Ето коя е причината за скърбите ви. Когато говорих, вие не внимавахте. Когато ви съветвах, не слушахте, и когато ви заповядвах, вие не изпълнявахте. Ако вие оставате да израснат тръните на око̀то ви и да ви задушат, кой е крив за това? Ако Аз градя, а вие събаряте, кой ще спечели от това?

Обърнете очите си на този свят. Погледнете на всички неща наоколо ви. Погледнете на това множество, което се движи наоколо ви: кой промишлява за техните нужди? Не говори ли всичко това вкупом: всичко според заслугите на всекиго. Ще бъде ли приятно да се предпочете не според заслугите на всекиго? Ще бъде ли приятно да се предпочете недостойният пред достойния, болният – пред здравия, злият – пред добрия, злоезичният пред праведния? – Не! Небето и земята са за наследство на кротките и чистосърдечните; които имат уши да слушат, нека слушат. Не викайте само „Господи, Господи“, но изпълнявайте Волята на Отца ми.

Не са думите, които склоняват Небето, но доброто и чистото сърце. То е единственият залог, който важи, и ако вашите сърца принадлежат на света, с какво остава да Ме привличате към себе си? – С нищо. Вие ще останете чужди завинаги – нито света ще придобиете, нито Небето. На двама господари е трудно да се слугува. Но вие казвате, че вярвате. Добре, нека видя плодовете на вашата вяра и тогава ще благоволя във вас. Ако Ме търсите с всичкото си сърце, няма да има неща невъзможни. Кога Ме призовавате, не трябва да има разногласие в сърцето ви. Умът ви трябва да бъде тих и спокоен, за да възприемате Истината, а не да си натрапвате плътските си желания, които никнат естествено и се отразяват във вътрешността на душата ви. Когато те никнат като гъби, вие ги събирате, като казвате: „Ето обещанията Божии“. Да, обещанията на вашето сърце са това.

Когато Аз говоря на една душа, там има съживление на Духа. Такъв човек ще бъде спасен като дърво при водните оттоци* и листата му никога няма да вехнат и плодът му никога няма да пада. Но кога дървото на Живота започне да вехне и листата му да капят, то е знак, че не е при водните оттоци.

* Отток (арх) – извор (бел ред)

Всяко сърце, което вехне, и ум, който се помрачава, показва, че Моята Виделина не присъства в тяхната душа.

Бих желал да подражавате на „непокорния“ син, който отказа на баща си да отиде на нивата, но после се разкая и отиде, отколкото на оногova, който обеща и не извърши. Бих желал да имате онова постоянство на вдовицата, която не се отчая, но настоя и изиска своето си. Бих желал да подражавате на оная сирота, която в храма даде най-вече от всич-

ките богати и на която името Аз поставих за пример на вас. Да, тя даде всичко и то без да помисли за бъдещето. Вие виждате, че нейната добра постъпка и досега се проповядва на вас.

Ето, Аз ви говорих чрез устата на вашия брат и ако вярвате, ще опитате истинността на Моите думи. Защото Истината на Моите думи в живота се опитват.

Останете си с миром: Господ Исус Христос говори чрез устата на раба си Петър Дънов.

*
*   *
*

ПРОТОКОЛИ ОТ ГОДИШНАТА СРЕЩА НА ВЕРИГАТА ВАРНА, 1906 ГОДИНА

На 11-й август 1906 г. стана Събор в гр. Варна под председателството на господин П. Дънов. Съборът стана в дома на известната спиритистка г-жа Анастасия д-р Желязкова, трая пет дни.

При старите членове на Събора - 1/ Пеньо Киров, 2/ Тодор Стоянов, 3/ Петко Гумнеров, 4/ Димитър Голов, 5/ Илия Стойчев, 6/ Тодор Бъчваров, 8/ Гина Гумнерова, 9/ Мария Казакова и 10/ д-р Георги Миркович (последният почина в родния си град през 1905 г.) - тая година се прибавиха други два члена: г-жа Анастасия д-р Желязкова и Михалаки Георгиев.

Събранията ставаха сутрин от 8 до 12 ч. и вечер от 2 до 5 ч. и винаги се откриваха и закриваха с Молитвата Господня.

ПЪРВО СЪБРАНИЕ

11 август 1906 г.

Господин Дънов прочете 7 гл. от Ев. на Матей, начиная от 7-й стих: „Просете и ще ви се даде; търсете и ще намерите; хлопайте и ще ви се отвори.“ След прочитането г-н Дънов се вдъхнови от Духа Господен и ни попита разбираме ли думите на прочетеното.

За да получим нещо – продължи той, – трябва да турим в действие ума, сърцето и волята си...

Религията има за цел да ни научи как да живеем. Знанието и мъдростта се добиват последователно чрез усилен умствени занятия. Съзнателният живот произлиза от бялата светлина. Тя е Божествена. Това е първата сфера.

Бялата краска съответства на седемте краски.

Човек има пет лица: четири човечески и едно Божествено. Человеческите лица са в краката и ръцете, а Божественото лице е в главата.

Гневът, страхът и страстта са прояви от човеческо естество. Те трябва да се облагородят, като се превърне гневът в деятелност, страхът – в благоразумие, страстта – във воля. Мъдростта се добива от ред погрешки.

Лъчистата материя, която изтича от човешкото тяло, изтича най-много от ръцете и нозете ни. Тая лъчиста материя на спиритически език се нарича флуиди. Тя е енергия, която ние можем да затворим в себе си при известни случаи, като прекръстосаме ръцете и краката си. Ако се преуморяваме умствено или телесно, ние губим много от тая енергия и тогава чувстваме отпадък на силите си. Тая лъчиста енергия образува около главата ни т.н. ореол, виден за ясновидците. Ореолът на човека бива такъв, какъвто е и характерът му. Злъчният човек има зелен ореол, кръвожадният – червен, мъдрият – син и пр. Ореолът на светията е лъчезарен, светложълт.

В ума и сърцето има по два центъра: положителен и отрицателен. Между ума и сърцето винаги трябва да има хармония.

ВТОРО СЪБРАНИЕ

13 август 1906 г.

Прочете се от Ев. от Йоана, гл. 14, ст. 1-14.

Говори се върху пространството и времето, които съществуват в Ду-

ховния мир. Ние тук, на Земята, сме в отрицателен полюс, а положителният полюс е горе, в Небето. Към него трябва да се стремим. Говори се за Бога и Неговите атрибути. Бог е върховната Сила, корона, която почива върху неизменна Мъдрост и интелигентност. В Него е всичкото благоволение и Справедливост, които са образ на Красотата. В Него е Добродетелта и предвечното спокойствие. Бог е Любов, която е над всяко същество; тайна, която е над всяка наука; промисъл, която превишава всеки разум; съвършенство, което надминава всяко понятие.

ТРЕТО СЪБРАНИЕ

14 август 1906 г.

Прочете се от Даниила гл. 10, от ст. 13 до края.

Прочете се от Йоана гл. 11, ст. 5-16.

На това събрание присъства духът на д-р Миркович, за когото имаше поставен стол около масата. Присъстваха тримата Невидими приятели, покровители частно на българския народ и изобщо – на славянството. Тия трима Приатели носят и името „Все“. За тия трима Небесни посетители бяха наредени три стола пред иконите в стаята, където ставаха събранията ни. При влизането в стаята всеки от нас се покланяше пред тях и тогаз сядаше на стола си поред.

„Все“ значи Емануил, т.е. Господ с нас и между нас, Който ни учи. Той е Великият Учител и Спасител. А Михаил е военачалникът, Гавраил – вестителят. Вероятно тия са тримата ангели, които се явиха на Авраама при маврийския дъб и му обещаха бъдещото величие на народа, който щеше да произлезе от него, бездетния, защото у Бога нищо няма да е невъзможно.

Прочете се: Псалом 41, ст. 3; Изход: гл. 7, ст. 16; Деяния: гл. 18, гл. 22, ст. 14 и 15.

Духът на д-р Миркович говори чрез П. К. Дънов. Духът на д-р Миркович поздрави всички ни и изказа съжаление, че не е работил както би трябвало да работи, когато бил между нас на земята: „Долу минавах за мъдър и умен, а тук съм като малко дете“. Той каза, че в астралния мир духовете работят и почиват. Тяхната работа била да преработват грубата материя и образуват видимия мир, в който ние живеем.

Приживе д-р Миркович обещал да се яви на г-жа Анастасия д-р Желязкова. Запитан от нея, духът каза, че изпълнил обещанието си на 13-ий август, неделя. „Аз дойдох у вас и вие ми дадохте цвете“ – каза духът. И действително, в неделя, когато всички бяхме възлезли на горния етаж у г-жа Желязкова, дойде на гости д-р Рашиев; тя му подаде едно цвете. Това никой от нас не видя. Изглежда, че д-р Миркович се въплътил у д-р Рашиев и по тоя начин изпълнил обещанието си. Духът на Миркович почти на всекиго от нас каза по нещо, а към Михалаки Георгиев завърши със следното: „На мъдрия ум не давай, на силния мост не ставай, за хляб не се продавай“.

Някои от нас запитаха доктора дали се е явявал на медиумите в Сливен и Търново. По повод на този въпрос стана спречкване между присъстващите. Понеже един от нас не ми даде думата да се изкажа, аз (Димитър Голов – бел. ред.) се обидих и казах, че думата има не той, а г-н П. К. Дънов, който млъкеше. Лицето на г-н Дънов взе друг израз. Той избухна и каза:

Тук няма никакъв Дънов, а Аз, Господ, Който се проявявам чрез неговата душа. Вие забравяте, че мястото, в което се намирате, е свято. Засрамете се!

Всички замръзнахме на местата си.

ЧЕТВЪРТО СЪБРАНИЕ

15 август 1906 г.

След молитва и четене на Светото Писание, Господ чрез г-н Дънов ни отправи последните свои съвети и напътствания. През всичкото това време няколко птички, които бяха кацнали на дървото пред прозореца, сладко чуруликаха. Господин Дънов, като слушаше птичето пеене, каза следното:

Както Господ весели тия птички отвън, така ще развесели и вас. Изхвърлете грижите от вашите сърца, защото те са, които ви спъват в

познанието на Божествената Мъдрост. Те са мрачните облаци, които държат Небето винаги мрачно за вас и не можете да виждате. Светът е създаден за вас и вие ще бъдете негови наследници. Всички тия жилища и светове очакват вас. Те са ваши братя. Научете се да бъдете подобни на тях, да живеете в радост, мир и веселие. Никога не се обезсърчавайте, защото няма за Отец ви нещо невъзможно. Ще имате големи благословения тая година. Всичко, каквото ви се случи, Бог ще го обърне за ваше добро.

Аз Съм, Който ще обърна и смекча сърцата на тоя народ. Вие ще имате Моето присъствие през тая година и ще благословя всичките ви работи.

Приемете благословенията на Отец Мой сега и всякога. Амин!

*
*   *   *

ПРОТОКОЛИ ОТ ГОДИШНАТА СРЕЩА НА ВЕРИГАТА ВАРНА, 1907 ГОДИНА

15 август, четвъртък

В седем и половина часа вечерта имяхме Господнята вечеря, която се състоя по следуюция начин: във високо построената стая в зданието, в което държахме нашите събрания, над салона, в който се събирахме, се постави маса във формата, означена в показаната рисунка, на която маса бяха поставени пасхални съсъди, а до нея – три стола за И., Е. и А. От салона по стълбите се изкачвахме в стаята и пред Господа един подир други изпълнявахме следното: I. Благодарихме Богу Отцу; II. Молихме се на Господа Исуса Христа, Иехова-Елохим, за да даде подкрепа на нас, близките ни, домочадиата ни, народа, славянството и цялото човечество.

I. Отец. Благодарност Богу-Отцу.

II. Молитва към Господа Исуса Христа – Иехова-Елохим, за да даде подкрепа за себе, близки, домочадие, народ, славянство и цялото човечество.

III. Молихме се на Св. Дух - Адо-най да даде просвета и изпълни с всяка мъдрост, като при изпълнението на този пункт изказвахме и стъпката, която сме избрали: който от нас е избрал Любовта, ще каже, че е избрал Любовта; който е избрал Мъдростта, ще каже Мъдростта;

а който е избрал Добродетелта – добродетелта.

IV. Правихме по три поклона и най-после

V. Прочитахме лентата в Библията, поставена на масата, оставяхме и пликовете с волните пожертвувания и се връщахме.

Обръщанията ни при изпълнението на горните шест стъпки ставаше по приложения образец. Редът, по който отивахме, бе следният: 1/ Тодор Бъчваров, 2/ Димитър Голов, 3/ Михалаки Георгиев, 4/ Петко Гумнеров, 5/ Пеньо Киров, 6/ Константин Иларионов, 7/ Анастасия Желязкова, 8/ Мария Казакова, 9/ Анастас Бойнов, 10/ Елена Иларионова, 11/ Илия Стойчев, 12/ Тодор Стоянов (Стоименов) и 13/ Гина Гумнерова. Всеки един, след като изпълняваше шестте пункта, означени в образеца, слизаше и отиваше друг. Този ред, според както ни се обясни от г-на Дънова, се продиктувал свише.

Подир изпълнението на гореспоменатите наредби, събрахме се наново в салона, отдето всички заедно, по горния ред, начело с г-н Дънов, се изкачихме наново горе, гдето заставахме пред масата и стана преломване на хляба и подаване чашата, подир което г-н Дънов раздаде всекиму чашата, определена му от Гор, с надписана буква, означающа името му, пълна с вино. И понеже предназначено ястие за Пасхата беше на масата, то заедно с подадените ни пълни чаши, като взе всякой по нещо, под същия ред влязохме и насядахме

на масата в салона, така както е означено. След свършването на Господнята вечеря, г-н Дънов ни покани за събрание утре, в 4 ч. сутринта, когато имаме молитва.

16 август, петък

В 4 ч. заранта всички се събрахме в салона, гдето ставаха събранията ни и от гдето в 5 ч. точно се изкачихме всички заедно, по снощния ред: Тодор Бъчваров, Дим. Голов, Михалаки Георгиев, Петко Гумнеров, П. Киров, К. Иларионов, Ан. Желязкова, Мария Казакова, Анастас Бойнов, Елена Иларионова, Илия Стойчев, Тодор Стоянов и Гина Гумнерова. Всички застанахме пред масата, г-н Дънов чете една молитва и ние пов-

таряхме подир него. След молитвата завърнахме се в салона, насядахме на местата си и г-н Дънов в 6 ч. между другото каза:

Днес ще сформираме Веригата в астралния свят. В света има седем положителни магнетически течения и толкова отрицателни. Първото магнетическо течение е в краката. Второто течение е в свръзка с човешките сили, човешката енергия. Третото течение е свързано с човешкото чувство. Четвъртото – с човешката мисъл. Петото – със съзнанието на човека. Шестото течение е течението на Живота. Седмото течение е свързано с висшето проявление на човека, с човешкия дух.

Тия течения могат да се разреждат и сгъстяват и според това разреждане и сгъстяване са и разните състояния на човека. Когато едно прояв-

ление се съгъстява, минава едно преходно състояние, затова всяко едно разреждане е акт на творчество и всяко съгъстяване е акт на порядък.

Излишъкът на нещата създава злото и щом се изчисти злото и остане самата сграда, остава доброто. Когато нашето тяло се гради и съгради, излишъкът ще падне в низшите сфери и този излишък ще стане творческа основа на друг свят.

Когато човек не разбира мястото си на работа в тази сграда, той съгъстява състоянието си, образува се гъста атмосфера и спира своята дейтелност. Когато дойде друго течение и те измести от течението, в което си турен, тогава ще усетиш страдание у себе си. Например, когато мислиш лошо за друго, това показва, че си в едно противоположно течение и страдаш. Не прилагайте този принцип в частност, а го прилагайте в общност: не се осъждайте, аз не искам да се осъждате.

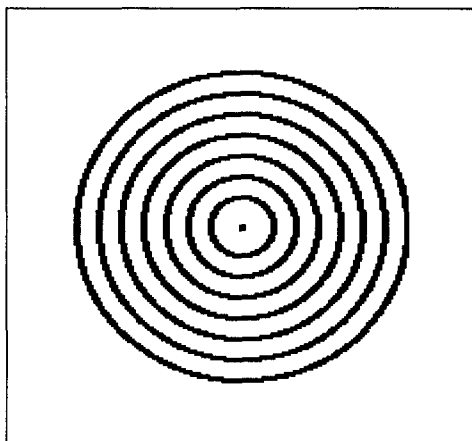
В умствения свят се иска да бъдете активни, но същевременно спокойни. Леността е знак за съгъстяване на течението. Човек може да бъде активен, да не прави никакъв шум, но всъщност пак да работи. Не е шумът, който показва работа, а плодът е, който показва работата. Светлината, например, не прави шум, но е такъв творчески акт, щото повдига Живота.

Бог запълня всяко пространство, но в Него съзнанието е друго. Колкото повече Божественото съзнание се усилива, толкова повече и Божествените центрове се усиливат и с това ви се помага.

Хората често пъти са отражение, отклик на онова, което желаят. Страстите на Земята и душата се отразяват върху вас. Земята не е от напредналите души и ако се оставим на нея, няма да напреднем. „Великата блудница“ – то е нашата Земя, която, така да се каже, блудства с другите земи. Помнете: има отиване надолу и нагоре. И ако Земята се привлече от по-лош свят, ние ще станем още по-лоши.

Близо към Бога и далече от Него.

Близо към Бога сме, когато се приближаваме към центъра, а далече сме,

когато се отдалечаваме от него. Така – в един кръг: колкото отиваме към центъра, толкова по-голям е кръгът.

Откак човек се създава като човек, необходими са седем прераждания за да стигне до Бога. В седемте прераждания той достига до степената „светия“ и по тази група кръгове се отива по Яковата стълба.

Как трябва да се повдигате? Във вас теченията още не са свободни, те са още съгъстени. Вие все се пазите един от друг и се страхувате един от друг. Вие сте готови всякога да се страхувате от хората. Не се бойте, че може да пропаднете. Знайте, че е невъзможно да се изгубите. Бог, Който е всесилен, ще избави всичките. Научете се да познавате Бога. Бог сега е във Веригата, гледа ви, но вие Го не познавате. Научете се да Го познавате. Ако вие съзнавате, че Бог е във вас, то Светлината, която излиза от вас, ще озари всеки един брат и вие ще го виждате такъв, какъвто си е. Ще виждате, че сте скубали косата на един ваш приятел, та ще се разкаете.

Ако дойде една лоша мисъл, кажете й: „Ти не съществуваеш и нямаш сила над мен. Ти си илюзия и нямаш сила над мен.“ Защото лошите духове понякога хипнотизират и връзват човека, но ти можеш да се

освободиш от въжето на лошия дух. Когато дължим на някого, ние постоянно мислим за него, неговите магнетически течения ни препятстват и ни спират. Затова добре е всякой да се освободи от онова, което дължи на друго. Така е и със скарването: някой те обиди, например, и ти постоянно мислиш защо те е обидил. Ако искаш да се освободиш, трябва или у него да се роди съзнание, или ти трябва да оставиш тази мисъл да си отиде.

За да бъдете в Божествена хармония, трябва да се държите винаги [във връзка] с Главния център. Например, направете такъв един опит: когато се намерите в крайна нужда, обърнете се към мене със съзнанието и аз ще ви помогна.

Пазете се от мислите на гордостта.

Молете се един за друго, защото на другите като не е добре, и на вас не е добре. Ако мислиш, че ти си спасен, а хората не са спасени, знай, че ти сам не си спасен. А когато мислиш, че хората са спасени, тогава и ти си спасен.

България мяза на един луд бик и тази Верига е едно въже, с което сме го вързали. А вие не бива да се плашите, че Веригата ще се скъса, защото по-скоро рогата на бика ще се строят, отколкото Веригата да се скъса. Трябва да знаете, че не само рогата, но и шията на бика е вързана.

Наистина, че другите хора ще черпят от вас, но вие трябва да се радвате, че чрез вас иде подобрение. Може да попитате: „Ами че ние ли сме най-добрите?“. Вие не сте най-добрите, но сте най-подходящите да се повикате за дадената минута. Не се безпокойте, че не сте духовни или дали ще станете духовни. Мисълта да станете духовни да изчезне от вас, защото ако се питате „дали днес сме по-духовни“, това значи да се спъвате в Пътя си.

После, не прецеждайте комарите и да казвате „той направи едн каква си погрешка“. Не бързайте да си давате съвет, да се учите, защото винаги ще се раздражнявате един друг. И ако някой от вас има да каже нещо на

друго, нека му каже в очите ясно и откровено, а не задкулисно. Бъдете прями пред Бога – откровени, в смисъл на чистосърдечни.

Вие трябва да стоите спокойно. Даже и когато ви дялат, да сте спокойни, да не мърдате, инак повече ще страдате. Архитектът знае колко пъти и как да сложи чука си.

У вас много пъти ще се роди тщеславие и гордост и това ще произтича от едно състезание: ще искате всякой да излезе най-напред. Но аз ви казвам, че всичките ще излезете напред, защото всякой един от вас ще стане опорна точка, с която ще се движи Веригата. И после, да знаете, че около вас ще се образуват и други вериги и вие ще влияете върху тях.

Ако Господ ви люби, радвайте се на това, защото сте свързани с Великия свят на духовете и тогава да сте благодарни, че и на Земята ви е добре. Повечето от вас ви спъват материалните работи, а малцина ви спъва философията. Но казано е: „Няма който да е оставил баща или майка, да му се не даде стократно.“

Бог да ви даде богатството, щото да се радвате в делата си и в работата си. На всякой един от вас ще се даде онова, от което има нужда. Само дръжте чисти желанията си. Дръжте стока първокачествена и плащайте добре на слугите си. И всичко така като струвате [вършите], ще се подобри лицето и душата ви и ще станете по-красиви и вътрешно, и външно. Човек може да бъде красив само когато Господ е в него, защото Красотата е Божествен атрибут.

Тия от Веригата, които са по-слаби, ще имаме още едно събрание, за да се помолим за тях, та да се подобри положението им. И аз ще ви кажа какви работи не сте довършили, та да ги свършите.

Вие трябва да пазите, да не се сближавате много един до друг. Защото вземете, например, две дървета: щом много се сближат, изсъхват; когато [докато] за да виреят, трябва да съществува известна дистанция помежду тях. Прямо человете все-

кога трябва да даваш толкова, колкото вземаш.

Няма желание, няма мисъл у вас, която да не се осъществи. Всичките ще се осъществят на своето си време. Няма желание или нещо, което вашата душа е пожелала, та да ви се не даде. Само че не бива да бързате, да изваждате вложеното в банката предварително в аванс. Не се насилвайте, защото с насилие и мъчение работата не се върши. Гледайте да запазите това, което ви е дадено, защото ако си излеете чашата, никой не ви е крив.

Довечера ще имаме събрание в 8 ч.

В осем и половина вечерта събранието се продължи. Между другото и сега г-н Дънов каза:

Вие се чудите как ще виждате и как ще слушате. Но вие имате физическо зрение и физически слух. Една стъпка напред – и ще се яви астралното зрение и слух. Вие се спъвате от това, че астралният свят е различен от този, обаче, вие ще го намерите, че е подобен на този свят, с тая разлика, че е само по-хубав. Астралният свят е далече стотина километри над земята.

Вашите духове, когато се явяват, си оставят телата в небесните съкровища. И ако искате вие да се яви един от вашите Учители, трябва да се подготвите цяла година и да разберете Живота. Ако сте подготвени, един от нашите Приятели може да се яви.

Какво разбирате под думата „добър човек“? Когато казваме „добър човек“, подразбираме, че неговите мускули и кости, и неговото тяло изобщо са в порядък. Добрият човек не може да бъде болен, а всякога е здрав.

Когато говорим за добродетел, винаги разбираме човешката личност, но тя обема нещо повече. Един добър човек винаги може да спазва своето равновесие.

Ние се страхуваме да не изгубим мнението на един човек, но добрият човек никога не си изменява мнението. Ако сте добри, няма какво да се не разберем.

У вас се заражда мисъл дали сте

добри. Всъщност вие сте добри, но сте лениви, имате духовна леност. Не мерите и не знаете как да употребявате добрината. Понякога се показвате много работливи, но това е само привидно. Приличате на един човек, който работи само когато господарят му е при него, а щом си замине, почва да работи както си знае той. Леността е следствие на земната душа, която ви завладява. И Господ, като вижда, че хората са много мързеливи, изпраща им страдание, за да напуснат мързела.

От леността вие можете да се освободите по следния начин: трябва да се повдигнете духовно, за да можете да влезете в една атмосфера, която ще способства за вашето повдигане. И затова, когато ви дойде една добра мисъл, изпълнете я и не я пренебрегвайте, защото ако я изпълните, тя ще ви помогне, за да се повдигнете.

На вас сега трябва да се припомнят старите светувания, защото за много хиляди години сте се скитали, та сте забравили как сте живели в Небето. И затова сега е нужно да ви се напомни.

Там, гдето има леност, не може да се развие волята. Затова добродетел и леност са две неща несъвместими.

Ако бихте видели един възвишен дух каква енергия, какво постоянство и настойчивост има, щяхте да се чудите.

Ако някой от вас сполучи да подигне някого, повдигате себе си и това е вашата награда.

Земната душа е, която ви препятства в Живота, и тя е, която ви държи надолу.

Няма нужда да се съмнявате и страхувате в Пътя си, защото тези Учители, които сега ви се дават, ще ви ръководят и направляват. Един пътник в гората може да се съмнява и страхува, ако нямаше водител, но щом има водител, няма нужда от страхуване.

Обърнете внимание върху тримата Приятели, които ви са назначени [за] Учители, и като изхвърлите леността, ще пресечете всичките

нишки на влиянията, които ви спъват из Пътя ви. Вие можете да си помагате един друг из Пътя.

Спрямо тоя свят вие имате работа, затова не искам да ви вземам от света, а да работите. И силата отгоре ще дойде постепенно, полека-лека, едновременно с дейността, която проявявате.

Сега вие търсите лек за леност, нали? Аз ще ви кажа, че тоя лек е да се научите да любите. Всичко в света зависи от Любовта и ако опитате това, ще видите, че е така.

Молете се, за да ви дадат упътвания отгоре.

Вашите умове не могат да издържат влиянията отгоре в тази минута и затова нека свършим засега, а утре в 9 ч. сутринта ще имаме пак събрание.

17 август, събота

В девет и половина часа заранта, след прочитането на стиховете от 17 до 26 от Евангелието на Йоана, г-н Дънов каза:

Човешкият живот започва с Истината. Думите в прочетеното от Книгата Господня „освети ги“ означават „очисти ги“. Светостта и Чистотата са синоними. Светостта е едно състояние на Духа, в което няма никаква дисхармония. В него не могат да се появят никакви лоши чувства и желания и няма почва за грях, защото в този свят всичките желания са ясни на Духовния свят. И нищо не може да се зароди, което да бъде грях за тях. Затова в прочетеното се казва „Освети ги чрез твоята истина“, защото, ако така сте осветени, злото няма да има почва.

За да бъде човек осветен от Бога, трябва да бъде готов да слезе и в ада, и да отиде на Небето – където и да го праща Господ. И не бива да се поражда подозрение, че това, което Бог му дава, е зло за него. Един човек, осветен чрез Истината, ако и в ада да слезе, той и там ще хвали Светлината. Затова безразлично е къде

ще го изпрати Господ.

Затова ние поставяме Истината да съответства на очите на човека, гдето основата на неговия мозък може да се осветлява. И понеже основата на мозъка съответства на низшите сфери, то не може да се слиза под низшите сфери на тялото. Затова основният камък на мозъка е Истината на ума и всякой, който гради знанието си без Истината, това знание ще се срути. И затова основа на знанието е Истината. Само Истината е, която разкрива творческата дейтелност на Бога. Вас ви се струва, че Истината е нещо неодушевено, само една дума. Но Истината е един акт. Когато Господ иска да разкрие своя творчески акт, да разкрие Себе Си, каква мисъл има неговото желание? – Това Негово желание спрямо нас ние го наричаме Истина. И така, да живее човек с Истината, значи да бъде заобиколен със Светлината на Божествения Дух, който работи.

Истината е едно велико течение, което слиза от Царството на Виделината на Божествените светове и в по-низшите светове образува краските. Истината във физическото поле се появява в червената краска – основна краска на Живота, гдето подкача* всяко органическо развитие. Червената краска по естество е най-долна в лествицата** на краските, но същевременно тя е най-високата.

Когато Истината слиза отгоре към физическото поле, в каквото състояние намира човека, такива и вибрации ще възпроизведе. В най-низшите проявления на червената краска се проявяват най-низшите организми. Тия низши организми всякога проявяват една средна деятелност към тия чловеци, с които имат сходство. И ако средата, в която живее един човек, е чрезмерно гъста, те от дъното на Живота почват да излизат към повърхността; и колкото повече се съгъстват долу, [толкова] излизат към повърхността и вследствие на това се явяват разните болести. Бо-

* Подкачам (арх.) – започвам, начевам (бел. ред.)

** Лествица (арх.) – стълба, стълбица (бел. ред.)

лестта е следствие на борбата на човешкия разум, на човешкия организъм. Така когато един низш организъм действа върху един висш и взема надмощие, образува болест. А когато висш организъм, висш живот действа върху един низш, образува здраве. Затова ако плътта има надмощие върху Духа, човека всякога ще боледува. Ако Духът има надмощие върху плътта, човекът всякога ще бъде здрав. Като знаете този основен закон, прилагайте го в живота си. Защото ако вие разрушавате това, което Господ е създал, другите ще ви разрушат повече. Ако вие не любите вашия живот, как очаквате другите да го любят?

Да любите, това не значи да се удоволствате. Да любите значи да се стремите към Бога и да го възприемате в себе си постоянно. Вашата Любов към Бога се проявява в три направления: 1/ в стремление, което значи Правда, 2/ в единство, което значи Добродетел, 3/ в образ, който значи Живот.

Божията Любов спрямо вас се показва в падение, което значи Истина; в страдание, което значи Благост (каково мислите, че е последното?), и в смърт, което значи Осиновление. Сега се качвате нагоре и когато стигнете върха на вашето съвършенство един ден, ще разберете вашата любов към Бога. Когато стигнете върха на вашето съвършенство, ще почнете да слизате надолу, ще разберете Любовта спрямо вас; защото когато почнете да слизате надолу, за да помогнете на вашите братя, тогава ще познаете Божествената Любов спрямо вас. И тогава вие ще слизате и възлизате постоянно и това ще бъде вашата вечна Радост и Блаженство.

Почивка.

Във връзка с това, вие искате да възпитавате волята си. За възпитанието на волята си ще употребявате жълтата краска, понеже при възпитанието на волята умът трябва да вземе активно участие, та известни сили да можем да ги управляваме и приспособяваме за всякой един даден акт. Една

невъзпитана воля често пъти пада под червената краска със своите вибрации и се преобръща на една стихия. И за да се извади от това състояние, трябва да се употреби жълтата краска, която ще повдигне вибрациите над червената краска и ще започне да се развива по един нормален път.

Старайте се да си представите в ума жълтата краска и се старайте да си представите съдържанието ѝ. Като гледате жълтото цвете, например, волята ви се усилва. По този начин ще въздействате върху естествената ваша воля.

Тези от вас, които са си избрали първата стъпка, Добродетелта, те ще употребяват жълтата краска. Тези, които са си избрали втората стъпка, Мъдростта, ще употребяват синята, а тези, които са избрали Любовта, ще употребяват розовата. И тогава ще правите разни съединения.

Добродетелта е основана на волята и ако нямате воля, няма да бъдете добродетелни. За волята е потребна жълтата краска, понеже умът взема участие.

И тогава, за да се възпитава сърцето, употребена е розовата краска; за волята – жълтата, а за Мъдростта – синята. Редът, прочее, е следущият: жълтата краска е основата, после иде синята и после розовата.

В музиката двата тона, които нямат подобен, образуват дисхармония, т.е. отгласкват само. И във вас, когато се намира антипатия, трябва да се лекуват вълните на вашата душа. Например, някой ви открадне парите; ако вие кажете, че тия пари са били негови и си ги е взел, тогава се успокоявате.

Добродетелният човек е богат, защото се не гневи. И ако във вас имате някакъв недостатък, вие сте сиромаси. Сега учите начините как да богатеете. Вие много пъти се оплаквате от вашите погрешки, но ако знаете как да ги следите, щяхте да научите много добре себе си. Защото именно от погрешката се показва, че сте имали едно слабо място. Така че, за погрешките не се разкайвайте, че сте ги направили, защото вие не можете да ги

не направите.

Колцина от вас се усещат слаби и искат да имат помощта на Веригата? Тези от вас, които имат спънки, какво искате да им се помогне? Законът е, че колективните благопожелания съдействат, за да се усили този, който желае. Сега, във Веригата да се отмахнат тия препятствия, защото един, който е недъгав, може да накара друг, който е по-силен, да изхарчи повече сила, отколкото трябва. Така който почне да се моли за другите, показва, че се е усилил, а който се моли само за себе си, показва, че е слаб. За да може Веригата да помогне, трябва колективна молитва.

Тази година можем да направим така: всякой, който се намира в нужда, отправете до мене писмо и аз ще ви определя време, когато да се молите. И да знаете, че ще се определи една форма на тия писма, щото когато го получите, да знаете за кого да се молите. И в такива случаи винаги ще призовавате имената на тримата Приятели, като казвате и Имената им. А когато призовавате Приятелите, казвайте: „Господи Исусе Христе, Иехова-Елохим; Утешителю, Дух Святий-Адонай“.

Вечерта в осем и половина часа – събрание и приятелски беседи върху разни въпроси.

18 август, неделя

Сутринта се събрахме към 9 ч. и г-н Дънов между другото каза:

Има нещо на всички да се даде. И това, което ще ви се даде сега, няма никому да го показвате, нито излагате на чужди очи. Това ще пазите до една година, как ви се даде. Всякога, когато се молите, ще го представяте пред себе си и тогава ще започвате всяко ваше прошение и молитва. Така е желанието на Ръководителите. Даже един на други няма да показвате това, което в тазгодишното събрание ви се даде, а всякой ще си го запази само

за себе си. Защото тук е един вътрешен духовен закон: че за да растете в истинската Мъдрост и Любов, трябва да спазвате абсолютно Божиите желания. Няма нужда от философии от ваша страна, защото тогава ще значи, че вие да сте по-мъдри от Бога. Само по този начин вие ще можете да възприемете Божествената Мъдрост и затова вие трябва да спазвате всичко. Ако у вас трябва да се проявява Любовта, това е Неговото желание и следователно вие ще бъдете израз на това, което желае. Между източника* и реката никога не трябва да се образува борба.

Законът е такъв: чрез закона за Добродетелта от Духовния свят сте слезли тук. Чрез Добродетелта сте слезли в материалния свят, събрали сте всички нечистотии и Любовта е, която ще ви изпере, а Мъдростта ще ви заведе на Небето. Затова, като се върнете в Небето, не трябва да се връщате празни.

Понякога Истината се поставя в най-простия вид, но само когато едно цвете се развие, тогава ще видите какво е то. И семето само когато узрее, може да се види какво е то. Вие ще разберете отпосле това, което с език не може да се каже, защото има неща, които с човешки език не могат да се обяснят. Преди десет хиляди години как хората са разбирали нещата, а сега как ги разбират? Затова, от човешко гледище, живеете в бъдещето, а от чисто Божествено, живеете в настоящето. Не стойте като фалирали търговци, които само мислят, нито да размишлявате за онова, което ще бъде, а само се радвайте на настоящето, защото то е, на което вие може да се радвате.

След горните думи г-н Дънов ни остави и се качи горе, в горната стая над салона, в който се събрахме, и се върна в 12 ч. на обед. После, в един и половина часа, се изкачи пак и се завърна в 2 ч. и продължи:

Утре, 19-то, неделя, в 4 ч.

* Източник (арх.) – извор (бел. ред.)

сутринта, ще имаме събрание, което ще продължи до 12 ч. За това събрание се подгответе всички с вашите просби, които имате – било за себе си, било за домашните ви или ваши приятели. Пригответе си и всички въпроси, които ви смущават, та тези просби и въпроси да ги изкажете в утрешното събрание.

Личните ви пликове ще ви се дадат утре. Това, което ще ви се даде тази година, винаги ще го имате пред себе си, понеже всякой един плик, който ще го носите, е свързан с известни магнетически течения, та когато забравите плика, няма да бъдете послушвани. Плика трябва да пазите от чужди очи. Ако само един път някой от вас покаже съдържанието на написаното в плика на някого, който и да е бил, па ако ще да е на някого от вас, губите всичко онова, което искате. За молба винаги ще избирате [време] и в него да правите моленията си. Плика винаги да държите така, щото да не се мачка, а когато отивате в нечисто място, ако Духът ви подсети, оставайте го. Най-хубавото време за молба през деня е от 4 до 9 ч. сутрин и от 9 до 12 ч. вечер. Доколкото спазвате този ред, дотолкоз и духовно ще се уякчавате.

За всяка седмица трябва да си избирате по един ден за молба, така щото от 52 седмици, които са в годината, ще имате 52 деня за молитва. Тия дни ще бъдат петъците. Петъкът ще бъде ден за молитва. През него ден няма да се яде нищо готвено. Никого да не задължавате да ви готви през този ден; но ако има нещо сготвено през този ден, без да сте искали вие, можете да ядете, стига да бъде растителна храна. И като не задължавате никого да ви слугува, Господ ще ви помага, когато [докато], ако ви слугуват хората, лишавате се от помощта на Небето.

В три и половина часа подир обед събранието се продължи. Г-н Дънов се обърна към Анастасия д-р Желязкова, на която пред всинца каза:

Всички неща, които ви спъват, да ви не смущават, защото Духовният свят работи за вас. Постенето е една

необходимост за уякване на волята. Това, което се иска от вас, е за ваше добро: умствено, физическо и духовно.

Към всички г-н Дънов се обърна с покана да поискат отгоре да ни се определи деня от седмицата за молитва и всички изявиха желание за петък. И тогава той добави:

Тогава трите първи петъка от месеца ще бъдат за молба и през тях ще се яде това, което се обясни преди малко, а последния петък ще бъде за пост. За храна за през петъците можете да употребявате между другото и: стоплено вино; варено в четвъртък жито, посипано със захар и орехи; позволено е и едно кафе или един чай. Отгоре не искат да ви направят спънка, напротив – това е една хигиена за съдействие на вашето физическо тяло.

И така, за през тази година остават следните правила: 1/ всякой петък в седмицата ще се молите за уякване на Веригата, като в молитвата си прекарвате в ума си имената на всичките във Веригата; а последният петък се определя за пост и молитва; 2/ които пък искат да се молят за умрелите, да струват това в петък преди Рождество, петък преди Великден и онзи преди Голяма Св. Богородица. И това всичко се определя за една година. При все че ще се молите за умрелите, през горните три петъка пак не ще можете да им помогнете, освен ако се молите за тях с дълбочината на всичкото ви сърце. С повдигането на този въпрос – да се молите и за умрелите ви – правите една грешка, защото за да можете да помогнете за астралния мир, трябва вие да сте се повдигнали. Защото преди да можете да помогнете на вашите умрели и преди да ги намерите да им помогнете, ще се явят около вас други в астралния мир, които тоже ще искат помощ, та вие ще се намерите в чудо.

Както казах, личните ви пликове утре ще ви се дадат и това, което ще бъде писано в тях, хвърля Светлина върху Пътя, в който трябва да вървите. В съдържанието на писаното

в плика се дават на всекиго по три думи, да ги разберете и ако сторите това, ще вървите успешно в Пътя си.

Обмислете всичко, за което ще се молите утре заран, отнасящо се лично до вас, за вашите материални и духовни нужди. Искайте благоволенieto Божие за отстранение на всички препятствия, които спъват Неговото Царство. Ще се молите всякой един да напредвате в избраната ви стъпка.

Молитвата, която ще предоставите утре всички по отделно, ще подкача така: „Господи Исусе Христе, Иехова-Елохим; Утешителю, Дух Святий-Адонай...“ А пък ще свършвате с думите: „Защото, Господи, в идването на Твоето Царство е нашата радост; в осветяването на Твоето Име е нашата слава и в изпълнението на Твоята Воля е нашата любов.“

19 август, понеделник

В 4 ч. се събрахме в салона, где-то ставаха събранията ни, а в 4 ч. и 40 мин. рано сутринта се събрахме в стаичката над салона, в която стаичка стоеше още масата със съседите върху нея. Г-н Дънов определи местата ни около масата, както е означено по-долу.

Наредени така, след като се молихме с Господнята молитва и Добрата молитва, г-н Дънов прочете следните стихове: Матей: 2; 20, Иоана: 12; 5 и Псалом 21: 3, след което всякой един от нас изказа сам, тихо своята молитва, както ни бе поръчано.

А подир това, тихо в себе си, поотделно, по диктовка чрез г-н Дънов се молихме всякой един за: 1/ Веригата, 2/ за тези, които съдействат за Царството Божие, 3/ за българския народ, 4/ за духовенството, 5/ за учителите, 6/ за учениците, които посещават училищата, 7/ за всички държавни служители, да ги вразуми Господ, 8/ за всичките земеделци, 9/ за всичките бащи и майки, за всички млади и стари, 10/ за цялото славянство и 11/ за всичките други народи.

Като се свърши и туй, всички-

те онези, които са избрали Добродетелта, обърнаха се към стола на Добродетелта. Онези, които са избрали Мъдростта, обърнаха се към стола на Мъдростта (Истината), а тези, които са избрали Любовта – към стола на Любовта (средния стол).

А след всичко туй г-н Дънов обяви, че Господ казва:

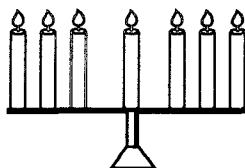
Да се не устращава вашето сърце през тази година. Да имате дързост и Той ще ви благослови. Ще имате всичкото Негово съдействие, така щото вашата вяра да расте. Всичкото ваше страдание ще преобърна в радост и веселие. Да бъдете верни на това, което сега ви се дава и ако се окажете верни на малкото, ще приемете и многото. Да просветнат така вашите дела, щото като ги видят човеците, да прославят Отца вашето, Който е на Небеса. Да се не смущавате, да се не тревожите за нищо, защото отначалото Той е изготвил всичко за вас и никога не трябва да забравяте своето призвание, за което сте пратени на Земята.

Подир тези думи Господни се поклонихме по три пъти и слязохме долу в салона, гдето в 6 ч. сутринта се сложи закуска, подир която г-н Дънов ни продиктува следующото:

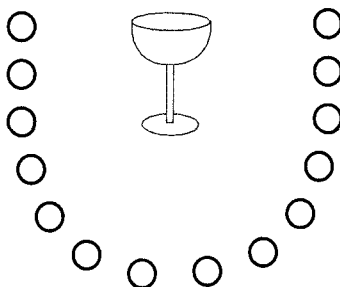
ХВАЛА

Господи, Боже Наш! Душата ни има тихо упование на Теб. Открил си ни Пътя Си и виждаме Твоята благод; изявил Си ни милостта Си и виждаме дълготърпението Ти; показал Си ни Любовта Си и виждаме Твоята доброта; посочил Си ни Истината и виждаме Твоята святост; изявил Си ни Името Си и виждаме Твоята Правда; научил Си ни на всяка мъдрост и знание и виждаме Твоите велики дела; обърнал Си сърцата ни и виждаме Твоето присъствие навсякъде; просветил Си ума ни и виждаме Твоите творения, че всички са добри; опасал Си ни в Силата Си и гледаме Твое то могъщество.

ИЗТОК

Пликове

Библия

Д. Голов

Ил. Стойчев

М. Георгиев

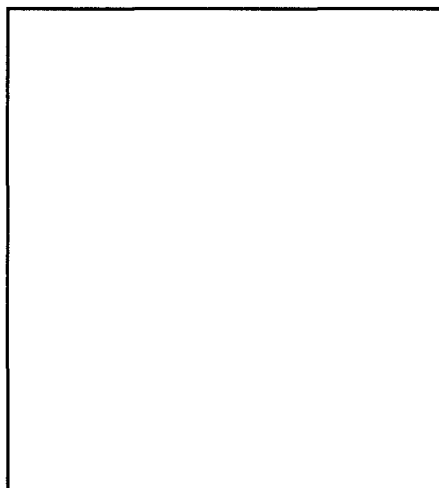
А. Бойнов

Т. Стоянов

П. Гумнеров

Т. Бъчваров

П. Киров

П. К. Дънов

М. Казакова

А. Желязкова

Е. Иларионова

Г. Гумнерова

К. Иларионов

ЗАПАД

И след всичките добрини и бла-
гости, които Си излял отгоре ни,
според Твоята вътрешна пълнота,
нашето желание е винаги да гледаме
Твоето лице и да се радваме и ве-
селим в пълнотата на Твоята Любов.
Ние Ти благодарим за Твоята милост
и грижливост, с която Си ни заобико-
лил. Нашата душа винаги се радва,
че милостта Ти ни следва. Ти всякога
ни слушаш и Си готов винаги да ни
крепиш и да ни даваш помощ, когато
сме в нужда.

Благий Господи, Великий Отче на
Небето! Избавяй ни от ухищренията
на лукаваго. Ето, Ти Си говорил и ние
вярваме, че Ти ще ни утвърдиш във
веки да Те славим.

Господи, Ти, Който Си неизменен,
закрепи нашите слаби братя и сестри,
за да пребъдем всички в Тебе и да пре-
бъдеш в нас, за да сме в едно както
Ти и Отец, и за да Те прославим с
плодовете на живота Си пред че-
ловеците.

Благий Боже, Който си ни дал
живот и здраве, Който ни насищаш с
хляб и вода и ни задоволяваш с
хлядите Си благословения всякой
ден! Твоето Слънце изгрява всяка зар-
ран като младоженец и тича в пътя
си, който Си му начертал. То ни до-
нася и разпръсква Твоите благосло-
вения повседневно. В Твоето Име
оживотворява всичката Земя, задига и
донася облаците, напоява земята с
дъжд и влага и изважда всеки стрък
изпод земята, украсява полските цветя
с всичката им хубост, която Си им дал
отначало. Развеселява всички живи
същества и човека, когото Си направил
според подобие на Си. Вдъхва в
неговите жили вяра и надежда да се
труди и работи, като му казва, че Ти
ще благословиш труда му.

Велики са Твоите наредби! Всич-
ки ние Твои чада днес идем да Ти под-
несем своята благодарност. Облякъл
Си ни в дрехите на Живота и колко са
тия облекла, в които Си ни обгърнал!

Благословений Господи от всич-
ките векове, приеми нашата благодар-
ност, която Ти поднасяме от душа.
Амин.

Обясни се от г-н Дънов, че тази

*„Хвала“ (Хваление) всякой от нас ще
прочита след всякой петък, определен
за абсолютен пост, т.е. само веднъж
в месеца.*

*Раздадоха ни се пликите със
съобщенията, след което си разде-
лихме по малко от виното и зехти-
на, които предстояха пред Гос-
пода.*

*В девет и половина часа наново
се събрахме около масата в сало-
на. И сега г-н Дънов ни попита: „В
този момент какви са вашите
мисли?“ Някои от присъстващи-
те казваха какво са мислили в тоя
момент. Понеже беше съставен
един списък на политическите лица
в България, на хора, които полити-
канстват и се занимават с поли-
тика, то г-н Дънов попита: „Какво
мислите за тия хора в списъка?“
Някои от нас изказваха своите
мнения.*

*А след това г-н Дънов покани ня-
кой от нас да посочи по една стра-
ница от Библията, както и по един
стих от страницата. Най-напред
бе поканен Т. Бъчваров, който по-
сочи Псалом 69: 5; после Д. Голов
избра Захария: 14; 7; Пеньо Киров –
Битие: 18; 13; Анастасия д-р
Желязкова – 4-та Книга на Царете:
23; 18; Мария Казакова – Йоил: 2; 7;
Елена Иларионова – Изход: 9; 3; Илия
Стойчев – Битие: 21; 3; Мих.
Георгиев – 4-та Книга на Царете: 8;
3; А. Бойнов – 4-та Книга на Царете:
17; 17; Константин Иларионов – 2-
ро Коринтияном: 13; 9; Петко Гум-
неров – Лука: 6; 7; Гина Гумнерова
– Деяния: 4; 7 и Тодор Стоянов –
Иоана: 21; 23.*

*След прочитането на избрания от
Т. Бъчваров стих г-н Дънов каза:*

*Да, Бог знае безумието на всичките
тия хора. (Думата е за означените в
списъка политически лица).*

*А след прочитането на стиха,
избран от Ан. Желязкова г-н Дънов
каза:*

Има се надежда.

*Подир прочитането стиха на
Мих. Георгиев се каза от г-н Дънов
следното:*

Седем години ще има страдание и към 1914 година ще се върне България.

Най-после, след като се прочете стиха, избран от Т. Стоянов, г-н Дънов каза:

Значи, на вас се каза да вървите, без да гледате другите.

Г-н Дънов избра и прочете от Лука: 24; 4 стих, а пък след това каза:

На Македония ще бъде дадена една малка свобода (това е казано преди 3-4 години), на която ще се радва. До 1914 година все ще има преговори, дипломатически преговори, интриги и разпри между европейските народи. Тези неща са в реда си и ако ги знаете всички, ще ви спъват. Че е взето решение в съвета, е вярно. Свободата на Македония ще дойде пак от европейските народи. Англия, Франция и Русия ще участват в даването на свободата. Русия, щом се освободи от вътрешните си разпри и от Крайния [Далечния] Изток, ще започне да борави с политиката си на Близкия Изток.

Ако слушате Небето, ще ви употребят като посланици и ще работят чрез вас.

Урожаят ще зависи от разположението на народа. Гладът в България може да се отмени, а може и да се ускори. През тази година мнозина ще поумнеят, защото една Верига всякога може да предизвика глад в една страна. Да се предизвика глад е много лесно нещо. Една Верига може да предизвика и плодородие,

и глад. Илия се помоли и нямаше дъжд три години; помоли се и дойде дъжд. Илия беше само [дух] на Правдата, а Елисей имаше двоен дух, като искаше Правдата и Любовта, и затова го виждаме, че беше благ.

Сега вече приближаваме към свършека. Приятелите ни скоро ще си отпътуват.

(10 ч. и 40 мин. сутринта).

Поздравява ви Докторът отгоре. Той казва: „Бих желал да съм с вас. Човек все ще разбере своето предназначение, но малко късно. По-малко лутане, повече работа. Благодарим ви за добрите чувства, които храните към мен.“

Приятелите си отидоха. *(10 ч. и 50 мин.)* При заминаването си Приятелите ни казват: „Да пребъде благословието на Ми през цялата година към вас.“

След горното всички съсъди, които предстояха горе пред Господа, се снеха долу в салона по следния ред: Мих. Георгиев донесе голямата чаша, Илия Стойчев – табличката, светилника (канделабъра) – Иларионов, трите стола – Голов, Бъчваров и Пеньо Киров, чаршафа – Гина Гумнерова, Казакова и Ел. Иларионова, а всичките малки чаши отгоре снеха Петко, Гина, Желязкова, Войнов и Ел. Иларионова.

Най-подир г-н Дънов каза към всички ни:

Поздравявам ви със Събора и благополучно да си отидете по домовете.

*

*

*

ПРОТОКОЛИ ОТ ГОДИШНАТА СРЕЩА НА ВЕРИГАТА ВАРНА, 1908 ГОДИНА

9 август, събота

На събора са повикани и дошли: Анастас Бойнов, Гина Гумнерова, Димитър Голов, Илия Стойчев, Елена Иларионова, Константин Иларионов, Мария Казакова, Михалаки Георгиев, Пеньо Киров, Петко Ив. Гумнеров, Тодор Бъчваров, Тодор Стоянов и Анастасия д-р Желязкова.

Преди обед бяхме свободни.

От 4 ч. г-н Дънов почна да приготвява горната стая, а в девет и половина часа се събрахме всички в заседателния салон, когато ни се съобща, че това събрание било едно от подготвителните.

След „Добрата молитва“, четена от всички, г-н Дънов ни съобщи, че от 10 ч. вечерта ще се започне бдение. Всякой един от нас, по избучен ред ще се изкачва в горната стая, над заседателния салон, и ще има бдение по един час, което бдение ще се състои в размисление, изповедание, моление и хваление – кой както чувства ръководството на Духа. „Тази година – каза г-н Дънов – ще присъства само Господ Христос, Който е ръководител на Веригата.“

Бдението започна от 10 ч. вечерта на 9 август, събота, и се свърши на 10 август, неделя, в 11 ч. през деня, преди обед. За бдение се изкачвахме по следния ред: 1/ Ан. Бойнов – от 10-11 ч.; 2/ Гина Гумнерова – от 11-12 ч.; 3/ Дим. Голов – от 12-1 ч.; 4/ Елена Иларионова – от 1-2 ч.; 5/ Илия Стойчев – от 2-3 ч.; 6/ Конст. Иларионов – от 3-4 ч.; 7/ Мария

Казакова – от 4-5 ч.; 8/ Михалаки Георгиев – от 5-6 ч.; 9/ Пеньо Киров – от 6-7 ч.; 10/ Петко Гумнеров – от 7-8 ч.; 11/ Тодор Бъчваров – от 8-9 ч.; 12/ Анастасия д-р Желязкова – от 9-10 ч.; 13/ Тодор Стоянов – от 10-11 ч. преди обед на 10-ий август, неделя.

Докато се изреждахме по горния ред, на тези, които бяха долу, г-н Дънов, между другите важни мисли, каза следните:

От тази изповед, която правите сега, зависи и благословението, което ще дойде.

Тази година ще ви се даде една емблема и ще започнете всички с бялата краска. И тази година каквото ще се даде, няма да дойде друг път. И затова винаги, когато усетите противоположна мисъл, тя е от пъкъл и я отхвърлете.

Какво нещо е Любовта? Любовта не е Животът, нито съзнанието. Любовта е следствие на Живота. Животът е, който се покварява, а душата не се покварява. Плътта, с която е облечен човек, тя се покварява.

Една от главните погрешки на Веригата е, че всякой един от вас иска да бъде господар на другите и тогава се поражда борба между вас. У вас Любовта не се е още зародила. Всякой, който се опита да лиши други от Божествената му свобода, ще бъде бит. Господ винаги говори чрез добро, а подир това, ако се не взема от доброто, последва наказание. Аз ще ви накарам всинца или да любите, или ще

приложим закона на Любовта. Тази година искам да научите този закон, щото лошите елементи да се обръщат във ваша полза. Ерихонските стени ще паднат. „Не бой се, мало стадо, Отец ще ви даде Царство.“ Тази година трябва добре да живеете, да работите, а догодина Веригата ще се увеличи.

Един от нашите Приятели, които присъстваха лани, сега присъства в Русия и Англия, вторият – в Турция, а третият, Христос, който е и ръководител на Веригата, присъства тук.

В 12 ч. и 10 мин. през нощта, тъкмо когато на бдение горе беше Дим. Голов, се дадох: Псалом 135: 6; 75: 4 и Евреем: 10; 7. А пък в 1 ч. след полунощ Мих. Георгиев по свое внушение отвори Библията и му се падна 2-ра на Летоуниците: 22; 17.

Продължавахме един по един да се изкачваме горе за бдение. Но като дойде 4 ч. сутринта, 10 август, неделя, тъкмо когато отиде горе за бдение Мария Казакова, се започна от нас славословие, като се прочетоха: Псалом 105 и от Йоана 3 глава. Всички прочетохме на крака „Отче наш“ и се разотидохме. Обаче бдението остана да продължава до 11 ч. подир пладне.

10 август, неделя

В 4 ч. подир обед, наредени около масата в заседателния салон, след тайна молитва всякой в себе си, г-н Дънов прочете 17 глава от Йоана и между другото каза:

Мисълта, която се взема от прочетената глава, е върху думите: „Това е живот вечен, да познаят Тебе, единаго истиннаго Бога, и Христа, Който Си изпратил“ (стих 3). И първият въпрос, който се повдига е: какво нещо е Вечният Живот. Животът не е едно просто съществуване, защото ако това е Вечен Живот, то всичките предмети съществуват. Вечният Живот седи във вечното развитие на съзнанието на Духа. А това се проявява чрез възприемане на Бога в себе си и произвежда

това, което се нарича Вечен Живот.

Вечният Живот има тясна връзка с всякой един дух, защото духовете, въвн от Вечния Живот, са мъртви. Духовете всякога са съществували в Бога и по това те са единосъщи с Бога и са съществували като семена за бъдещето развитие. Затова Бог във всякой един творчески принцип определя известни зародиши, които, като влязат в този творчески принцип, да придобият Неговото съзнание; и в това познание е Животът. Причината на истинското познание е желанието на Бога да се яви на тия духове, които чакат, за да излязат от Него.

Някога вие сте били такива духове, които сте били в Бога. И сега се поражда един принцип, за да се повърщате назад, та да образувате един кръг. И по законите ще се повърнете в по-голям кръг на развитие. Същевото на развитието на човешката душа зависи от туй, че в Природата има една есенция, която е толкова деликатна, щото човек през много съществувания може да хване много малко от нея. Тази Божествена есенция прави човека съзнателен и всякога, когато духът се опомни, тогава той образува около себе си нещо като водовъртеж със спирала, в която се образува Божественото съзнание, чрез което започва да [се] твори материя.

И така Бог твори и винаги твори чрез духовете и чрез този творчески принцип той развива тях самите – самите духове, а не Себе Си. В този творчески принцип отрицателните мисли разрушават спиралата и човек се повърща в своето първобитно състояние. Защото този конус поддържа един принцип на Божествен център, който се върти около себе си. Духът го изкарва на повърхността, изхвърля го от себе си. А щом остава в самия център, няма условия за развитие, защото развитието е в периферията. Тия центрове образуват целокупното съзнание, което не е нищо друго, освен целокупен организъм. И някои от тези духове съдържат повече от Божествената есенция,

а някои – по-малко и така отива, докато се слезе до материята.

Има едно вечно спокойствие, от което всякога се твори една вселена, и човек може вечно да почива в това спокойствие на тъмнина, гдето е непроницаем мрак. Вие ще попитате как може това. – Известни лъчи ще минат по права линия. Бог е свършен в Себе Си и всичките духове, които Го гледат, не могат да схванат тия лъчи. А нещо, което няма сянка, няма с какво да го сравним. Винаги във Вечния Живот първо се заражда желание да [се] живее, да [се] съществува, да [се] създава. Ще забележите децата, например: вземат нещо, строшават го и после се мъчат да го направят. Значи, те се упражняват да творят, а това е предназначението на човека при сътворението му – да твори. Тази материя, която ние ще изработим, ще я изпратим на Бога, а Той ще я препрати на бъдещите светове – в по-висока вселена. И вие сте хората, които копаете от Божествената рудница, а тези, които дойдат в бъдещите светове, ще се ползват. Вие сега живеете и се ползвате, докато другите духове са работили.

Така щото, в този смисъл, всякой един човек и един дух са толкова важни, колкото всичките светове. Такъв е законът. Ако един дух се изгуби, то тези духове, които са до него – цялата хармония ще се развали и ще изчезне. Коего Господ един път е създал, не може да изчезне, но ако изчезне, тогава Бог няма да бъде свършен. Като факт това не съществува, но трябва да го знаете. В съзнанието един дух може да регресира, но като зародиш никога не е възможно да се унищожи. Всичките духове, които сега работят, съзнават това и работят, за да повдигнат човечеството, защото ако не сторят това, и те самите не могат да прогресират. Така и вие не можете да повдигнете себе си, ако не подигнете другите. Направете опит и ще видите, че не можете да съществувате, ако не помагате на другите. Павел каза, че не приема да помага на ангелите, а на

человеците. Аз повдигам този въпрос, за да знаете как трябва да живеете на Земята, защото затова именно сте дошли.

И това е Животът. Как трябва да живеете? – Христос отговаря, че нещата, които притежаваме, не съставляват нашия живот. Например, имате една къща; придава ли тя нещо на вашия живот? Но ако изядете един самун хляб, едно кило хляб може да ви придаде много повече живот, отколкото цяла една къща. Вие трябва да работите в материята, т.е. да я преобразувате, и трябва да сте и господари.

Ако известни хора се поставят срещу вас, то е защото сте в кръга на тяхната деятелност. А щом излезете от него и дойдете в собствената ваша сфера, това е вече Христос изпратен. Собствената сфера е Христос, когато е пратен. Значи, трябва да има Учител, който да ви учи. По тази причина, когато духовете заблуждават, Господ изпраща наказание, операция, та да могат да прогресират.

В тазгодишното събрание ви казвам, па и в миналогодишното ви казах, че когато искате да се избавите от едно препятствие, не бива да мислите, че това препятствие Бог ви го е изпратил за ваше нещастие. Никога не бива да туряте такава мисъл в ума си. Когато, например, имате едно домашно нещастие, Бог го изпраща да се отрезвите. И като стане това, тупнозата, която е била в ума ви, тукатси изчезва. Ами че изпитанията вие сами си ги създавате, защото се оплитате в други чужди кръгове и тогава страдате. Например, във вашия ум се зародило желание да управлявате други хора, да заповядвате; това значи, че сте вече в чужд кръг. Добрите духове стоят на кръстопътя ви. И само когато се заблуди човек, явяват се при него духовете-екзекутори, за да протълкуват положението на блуждаещия и го вкарат в сферата му.

Християнството дойде на време, за да избави хората и да ги научи как трябва да изкупят грехо-

вете си. Главната мисъл на Християнството беше да уясни местата на хората и затова то въведе закона на Любовта. Та сега вече, ако знаеш, може да си изплатиш кармата си в десет години, докато ако не знаеш, може да отнеме това изплащане и хиляди години.

Това, което вас ви смущава, не бързайте с него – то ще ви се изясни. Ако някои неща са ви тъмни, не бързайте, те ще ви се разяснят. В една епоха няма условия за всичките духове да се развиват.

Който пресилва работите, учи своите уроци. Един човек, който живее един ден в Любовта Божия, се счита, в Небето че е живял много повече от друг човек, който е живял милиарди години без Любовта Божия.

Аз вземах този стих затова, защото трябва да се въдвори между вас равновесието. Всякой един от вас трябва да желае доброто на другите хора. Понеже тези, които желаят доброто на другите, връща се върху тях. Търговецът, който преди платовете, ако няма на кой да ги продаде, как ще ги продаде? „Не хвърляйте бисерите на свинете“ значи: не давай оръжие в ръцете на противника си, защото ще се обърне и със същото оръжие ще те съсипе.

В миналогодишното събрание казах да искате. И вие искахте, но освен че нищо не сте получили, но се влошиха работите ви. Вашата несполука ето где се дължи: мнозина от вас не сте включили вашите токове гдето трябва. Вместо да ги включите в Божествените токове, включили сте ги там, гдето не трябва. Вие сте искали от човеци, а не от Бога. Ако молитвите ви не отидат най-малко десет километра над Земята, то ги възприемат хората и те чувстват, че някой е искал нещо. Молитвата, която получава отговор, трябва да бъде от всичкото желание и отговорът тогава е моментален. На вас ви трябва да имате абсолютна вяра в Бога – вяра, която няма нито сянка от съмнение. И тогава ще видите как действа законът. И когато се молим, отговорът се дава

не за наше достойнство, а защото Господ е благ и в границите на възможността удовлетворява всякога. Но разни теории има за молитвата и затова разколебавате се и не знаете как да се молите. Истинска молитва е онази молитва, в която душата и умът се сливат заедно. На такава именно молитва се отговаря.

Господ казва: „Опитайте ме в ден скръбен“. Но как ще Го опитаме? – Не само да Го призовем, а да Го развържем и събудим в себе си, защото Той спи. Ами че ние сме затворили Господа и викаме „Господи, Господи!“, но Той не ни чува. На всякой от вас остава да развърже Господа, защото сте Го завързали. Камъкът трябва да се отмахне от гроба. Това можете да го направите. Господ не е далеч, Той е с вас заедно и да видим как ще го разберете. А че имате карма, оставете това. Под думата „карма“ се разбира „нужда“. Индийската карма казва: искаш-не искаш, трябва да работиш, а после иди където искаш; а това вече е неволя.

За тази година направете следуюния опит. По два начина можете да се молите. Едни искат: „Дай ми, Господи, това и това“; а пък други думат: „Дай ми, Господи, това, което Ти намериш за добре“. Но когато Господ им даде това, което Той иска, те започват да казват: „Ха, аз това не съм искал!“. Ето защо, вие трябва да имате един център – средоточие, към което да се движите и искайте това нещо от Бога. Например, аз съм един земеделец; искам от Бога да се благословят всичките земеделци и тогава и аз ще бъда благословен. Вие трябва да почитате Бога в себе си и в другите хора. Вие сте в българския народ и трябва да се постараете да повдигнете акциите на българския народ.

В нашата Верига, обаче, няма равновесие, защото повечето от вас имате желания, които не могат да хващат корени. И затова не може да се въдвори равновесие.

(Т. Бъчваров): *Кои желания са с корени и кои – без корени?*

Как мислите? Ако ви дам едно

сравнение: човек, който е гладувал три дена и иска да яде; това негово желание с корен ли е или без корен? А да кажем, че друг човек, когото са гошавали на две-три места, и той иска да яде; това желание с корен ли е или без корен? Ако един момък иска да се жени, това негово желание с корен ли е? – С корен. Но ако един човек се е женил вече три пъти и иска и друга жена, това негово желание е без корен. То е равностойно да искаме българският народ да стане веднага като английския; това наше желание ще е без корен. Но ако желаем народът ни да върви така из пътя на своя прогрес, щото един ден да стане като английския, то вече е друг въпрос; такова наше желание е с корен.

Вие се побъркахте, защото някои от черните адепти са ви изкушили и чрез това са искали да разхлабят Веригата. И аз даже ще ви посоча лицата от вас, към които огънят на неприятеля тази година е бил най-много отправен, за да бъде Веригата отслабена. Те са Георгиев, Бъчваров, Голов, Анастасия Желязкова, Казакова, Петко, Илия, Елена. Но дръжте се, тази борба ние сме я подкачили и трябва да я завършим. Тази година Христос, ръководителят на Веригата, ще присъства цяла година с нея и няма да я остави.

Утре, 11-то, в 4 ч. сутринта ще имаме събрание.

11 август, понеделник

В четири и половина часа сутринта се събрахме за молитва.

Всички подред се изкачвахме горе, гдето масата беше в четвороъгълник, с четири ленти – розова, жълта, бяла и синя, та всякой от нас бе длъжен да държи една от тия ленти и да се моли. Така по следния ред се качвахме и слизахме: М. Георгиев, Т. Бъчваров, П. Гумнеров, Гина Гумнерова, Д. Голов, Елена Иларионова, Илия Стойчев, Ан. Бойнов, Мария Казакова, Тодор Стоянов, Пеньо Киров, Кон. Иларионов и Ан. Желязкова, като първите четирима държаха синята лента, вторите четири-

ма – бялата, третите трима – жълтата, а последните двама – розовата.

Господин Дънов ни обясни, че четирите ленти означават четирите годишни времена. А пък дванадесетте бели ленти на стената над масата означавали дванадесетте месеца в годината. Понеже всички ленти са бели, означавало чистота. Тези дванадесет ленти означавали същевременно дванадесетте зодии, в които сме всякой един от нас.

Обясни ни се още, че вчера, когато бяхме на бдение, пред нас горе на масата се образувал с три ленти триъгълник, което означавало, че Божественото дохожда, за да ни подигне, докато пък днес имало пред нас четириъгълник, квадрат, което пък означавало, че това Божествено вече туря основа за нашето повдигане

— Защо дохождате в годишното събрание? – ни запита г-н Дънов.

— Защото ни викат – отговори П. Гумнеров.

— Не, но за да ви накараме в контакт, допиране с Господа. И вие ще разберете как да любите. И Любовта никога не може да се ограничава.

В 5 ч. днес подир обед ще имаме пак събрание.

В 5 ч. вечерта се събрахме всички. По покана на г-н Дънов Петко прочете част от бележките си от миналогодишното събрание.

След това г-н Дънов прочете глава 10 от Ев. от Иоана и между другото каза:

Ще обърна вниманието ви върху 12-ия стих. (Прочете го). Тези Христови думи имат общо значение спрямо човечеството и частично спрямо всякой един човек. Овцата е взета като символ на Добродетелта. Тя е едно същество без защитник, но под ръководството на един пастир, добър овчар, във всяко отношение породата на тази овца ще се подобри. Но ако падне в ръцете на един наемник, той всякога ще има предвид да вземе

нейното мляко и нейната кожа. Тук Христос е Пастирът на душата, а това, което наричаме дявол, това е наемникът.

Христос е един Дух, а Сатаната е друг дух, които се борят за човешките души. Христос беше, Който вдъхна Дух в устата на човека, на Адама. И затова жилището на душата, това са белите дробове. Между тия дробове е сърцето, гдето е седалището на душата. А понеже дробовете имат за цел пречистване на кръвта, то кръвта съответства на Живота.

Когато душата е на мястото си, никаква болест не може да съществува, но когато душата напусне своето жилище – сърцето и белите дробове, тя се поддава на наемник, става обсебване. И когато един човек се обсебва, ще забележите, че най-напред започва да намалява дишането му, а с намаляване на дишането, душата се постоянно излъчва. Когато един човек се обсебва, винаги ще видите сгърчване на дробовете. По тази причина вие тогава трябва да дишате дълбоко, защото чрез дълбокото дишане вие можете да изгоните един дух из вас. А щом го изгоните из физическото поле, то в по-висшите полета по-удачно можете да се справите. Един лош дух никога не може да влезе чрез носа, а винаги ще влезе чрез устата. И като отиде в стомаха ви по течението на кръвта, връща се в сърцето чрез вените, а не чрез артериите. А ако настъпи кихане, то не е нищо друго, освен изхвърляне на духа из устата. Аз ви говоря това, за да ви покажа отгде е вратата на лошите духове. Ето защо в това отношение индуистите Учители винаги препоръчват на своите ученици да дишат дълбоко. И забележително е, че човек, когато е здрав, винаги диша дълбоко, а когато почне да се разболява, намалява се дишането. Аз искам да направите изпитание в себе си, за да видите дали имате някой загнезден дух някъде във вас. Аз зная, че има някои лоши духове във вас, които не са се просто загнездили, и ако вие не ги изпъдите,

аз ще ги намеря. И знайте добре, че болестите, това са барометри, които показват известен недъг в душата.

Има един паралел на това, че когато дойде един вълк да краде, ще дойде в най-тъмната нощ и когато псетата на овчаря са заспали. Тогава, когато е ясно и има месечина, вълкът не дохожда. Духовете постъпват по същия начин: за да могат да ви обсебят, създават ви материални мъчнотии, нанасят, предизвикват суматоха и тогава именно прескачат кошарата. А сега, понеже Господ е с вас, Той ви посочва начините, по които можете да избегнете нашествието на лошите духове във вас: дишайте дълбоко и през време на дълбокото дишане представяйте си, че синята светла краска прониква през вас, идеща отгоре. По този начин ще се освобождавате. Когато ви обсеби някой лош дух, той ви демантизира и тогава изгубвате благословието, което ви предстои. В такива случаи трябва да се обърнете към Господа: дишайте дълбоко, съсредоточавайте се нагоре и към Господа и ще ви се помогне.

Във Веригата има хванати три духа от лошите. Тия духове трябваше да се хванат и да се турят на работа. Тогава това, което са яли и пили, трябва да го платят. Това е Волята Господня.

От прочетения сега стих (*Иоана: 10; 12*) искам да вземете следующия урок: всяка мисъл, която ви разполага да гледате мрачно, да се колебаете, да се намирате между две мъдрувания, да се опасявате за бъдещето си и за домашните си, трябва да я изпъждате. Защото такава мисъл не е Божествена, а такива мисли са на тези духове, които са хванати и които са наемници и следва да се провождат на своето си място. Защото благословието ще дойде само тогава, когато победите в себе си тия мисли.

Вие трябва да повярвате, че Господ е господарят на Земята и че Той е в сила всичко да стори: Той и възкресява, и телата дава. Затова трябва да действате чрез Господа, за да изпълним Неговата Воля. Нашата работа тая

година трябва да бъде активна: не само да вярваме, а и да приложим нашата вяра в действителния живот. А когато имате изпитание, радвайте се, защото толкова по-добре Господ ще изпълни работата Си. Когато отвсякъде настъпи отчаяние, тогава именно Господ изпълнява своята работа. Тогава именно ще разберем, че само Той може да изпълни всичко.

Когато се случи да не можете да хванете един дух, който иде в стомаха ви, тогава той ще обсеби гръбнака ви, ще обсеби ушите ви, което докторите наричат шумене. Дяволът като влезе в един човек, прави си бентове и с това шумоли. Щом веднъж се обсебят ушите, един дух много по-мъчно се изпъжда, отколкото да се изпъди из дробовете. Но вътрешният смисъл е в това, че човек трябва да предаде сърцето си на Бога, защото когато Духът постоянно пребивава и живее в белите дробове, то никакъв дух не може да влезе в човека, да засегне неговите висши проявления и да се докосне до мозъка.

(И. Стойчев): В стиха се говори за вълци, които разграбват и разпръскват овцете. Пита се кои са вълците.

По този въпрос станаха разни разисквания и се изказаха разни мнения. След това г-н Дънов продължи:

Когато един лош дух влезе в стомаха, очите стават мътни, а пък когато влезе в задния мозък, очите стават змийски, с един парлив поглед. В семействата не бива да стават скарвания, защото връзките им са чрез задния мозък – долната част на малкия мозък и затова лесно може да се обсеби някой.

В ада всякой ще се изтезава, защото там правото е на силния.

Когато някой мъж или жена са неразположени и ядосани, трябва да се молят един за друг, за да ги изцери Господ, защото не са те, които струват това, а неприятелите им.

Когато някой мисли лошо за ня-

кого, с когото се е скарал, той отваря вратата на лошите духове да го обсебят. Вие даже можете да отворите вратата на лошите духове да навлязат във вас чрез съмнението. Обаче можете да се опитате да се избавите от съмнението.

(П. Гумнеров): Добре, но ние сме разбрали, че трябва да искаме помощ не от Дънов по плът, а от Дънов по Дух.

Дънов е един и същ. Тази е една важна мисъл, която трябва да турите в действие, защото в следващите годишни събирания ще дойдем до други закони и ще отидем по-нататък.

Като вече се свърши събранието и си отидете, тези три духа, които са били във Веригата, ще са вече впрегнати и няма вече да бъдат между вас.

Сега ще ви изпратя с пълни торби. Тази година искам да бъдете благодарни от всичко и да кажете: „Благодарим ти, Господи, за всичко, каквото си направил за нас“. Аз искам товара си да го оставите тук. Там, гдето има Виделина, не може да дойде и да се скрие лош дух.

Утре, 12-того, ще имаме събрание в 4 ч. сутринта.

12 август, вторник

В 4 ч. и 20 мин. сутринта рано се събрахме и по трима по ред се изкачвахме горе пред престола, гдето всякой от нас улавяше по една лента, помолваше се и заставаше настрана, докато се събрахме всинца горе около котела с вода и босилек.

Най-напред се изкачиха Ан. Желязкова, Тодор Бъчваров и Пеньо Киров, първата от които се докосна до синята лента, вторият – до бялата, а последният – до жълтата. Подир това се изкачиха Елена Иларионова, която улови бялата лента, Петко Гумнеров – синята лента и М. Георгиев – жълтата. След тях: Илия Стойчев – синята, Мария Казакова – бялата и Тодор Стоянов – жълтата. После се изкачиха Гина Гумнерова, която хвана бялата лента, Константин Иларионов – синята и Дим. Голов

– жълтата. Най-подир дойде Ан. Бойнов, който улови бялата лентата.

Като се събрахме всичките горе, освети се водата по начин, за който ни се каза, че трябва да остане велика тайна на нашите сърца, без ни най-малко да се разказва на хората.

Дадох се, като слязохме долу, следующите двадесет и четири места от Книгата Господня: 1/ Битие: 5; 6; 2/ Битие: 12; 10; 3/ Изход: 7; 10; 4/ Второзаконие: 20; 5; 5/ Псалом 105: 6; 6/ Притчи: 20; 12; 7/ Екклесиаст: 7; 7; 8/ Исайя: 63; 3; 9/ Даниил: 7; 6; 10/ Матей: 12; 20; 11/ Лука: 9; 3; 12/ Иоана: 7; 7; 13/ Марка: 5; 14; 14/ Песен на песните: 3; 4.

Господин Дънов обясни, че тия стихове се дават за всинца ни, но за да узнаем кой за кого е, трябва да хвърлим жребий, като всякой от нас си вземе жребия по реда, по който тази сутрин се изкачвахме горе, пред осветяването на водата. Най-напред тегли жребий Ан. Желязкова и ѝ се падна Песен на песните: 3; 4, на Т. Бъчваров се падна от Марка: 5; 14, на Елена Иларионова – Даниил: 7; 6, на Пеньо Киров – Лука: 9; 3, на Петко Гумнеров – Изход: 7; 10, на Мих. Георгиев – Притчи: 20; 12, на Илия Стойчев – Иоана: 7; 7, на М. Казакова – Матей: 12; 20, на Т. Стоянов – Битие: 5; 6, на Гина Гумнерова – Екклесиаст: 7; 7, на Константин Иларионов – Псалом 105: 5, на Дим. Голов – Исайя: 63; 3, на Бойнов – Битие: 12; 10 и последният жребий взе П. Дънов, комуто се падна от Второзаконие: 20; 5.

Под горния ред се прочетоха всичките стихове. Обясни се от г-н Дънов, че всички тия стихове съставляват едно цяло и се отнасяли за всеки едно от нас. А за да може да разбере всякой своя стих, трябва да разбере всички изобщо.

Довечера в 5 ч. пак ще се съберем.

В 5 ч. се събрахме всички. Г-н

Дънов прочете от Иоана 6-та глава – от 1-вия до 21-вия стихове включително и каза:

Сега аз ще говоря върху 7-ия стих: „За двеста динария хляб не им достига, за да вземе всякой от тях по малко нещо“.

Може би във вашите умове ще се подигне въпросът какво отношение и каква връзка има между вчерашния стих и днешния. Но първият стих обяснява кой е наемникът, а пък днешният стих казва кой е Пастирът. Филип казва, че 200 динария хляб нямало да достигне на народа. Обаче законът е такъв, че който има овце, ще има и храна за тях. В Природата Господ всичко е приготвил. Няма мъчнотия в извършването на каквато и да била работа. Мъчнотията е в незнанието за извършването на работата.

Тук, например, мъчнотията е как ще се нахрани толкоз народ само с пет хляба и две риби. Обаче вземете предвид как се галванизират предметите и лесно ще си обясните, че посредством известно допиране от пространството може да се достави толкоз храна, щото да се нахрани целият свят. Човек може да изяде само един хляб, за да си набави елементите, които са му необходими за живота. От това, което ядем, едва ли една стотна част се асимилира. Аз повдигам този въпрос, защото вие често се питате как ще се прехраните, откъде ще ви дойдат парите, от които имате нужда, и пр. И най-вече ви смущава това: когато дойде един дух и ви казва, че празна работа е човек да се осланя да живее с вяра, а той ще ви научи как да живеете. Но лошите духове когато навлязат в душата, изхарчва се всичко, а те се пренасят на друго място и душата остава сама да изкупува своите грехове и своята карма.

Прочее, как вие трябва да действате? Как постъпи Христос? – Взе хляб и го благослови. Той обърна ума си към Небето и небесната житница дойде на мястото си. Но ще кажете: „Ние като Христос ли сме?“ –

Да, вие трябва да имате Неговата непоколебима вяра и ако сте така, ще направите същото нещо. Достатъчно е да знаете закона и ако го изпълните, ще сполучите. Тук тъкмо не бива да се смущавате дали сте достойни. Какво трябва да бъде вашето достойнство? Аз ще ви кажа как трябва да постъпвате, но ако веднъж злоупотребите, няма вече да сполучвате, защото вашата душа ще се съедини с долните сфери. Какво трябва да направите? През миналата година, например, вие имахте добър случай, но се усъмнихте, та затова вашата работа заприлича на петровата, който потъваше, само защото се усъмни. Причината за вашето потъване и несполука е вашето маловерие и съмнение.

При образуването на Слънчевата система трябваше да се образува един център, около който да се въртят всичките вещества, т.е. всичко да се върти около Слънцето. Така ако при вашите желания вие не можете да се съсредоточите в един център, то не може да сполучвате. Имате нужда, например, от пари; добре. Господ има своите посланици, чрез които ще ви се донесат парите. Виждате, че Христос искаше хляб за народа и забележете, че едно дете му донесе такъв. Така и вие сторете. Съсредоточете вашето желание и Господ ще го изпълни. Бог разпределя всичко и Той е, Който всички обича еднакво, обаче виждаме, че всички блага не са еднакво разпределени. Защо? – Защото желанията не са едни и същи. Има ли човек, който да не е желал нещо, а да му се даде? Да не е желал лозя, нива, пари, учение, а да му са дадени? Причината на вашата спънка се дължи на вашия живот – минал и настоящ. Затова за да сполучвате, трябва да разрушите вашата карма. Вие имате мъчниотии наистина, но Бог е, Който се явява в тях и вие трябва да уповавате на Него. И

този закон, който говоря сега, няма да го приложите всички еднакво в един смисъл, а всякой ще го прилага за това, от което има нужда. Запомнете, че при желанието ви да бъдат удовлетворени вашите нужди, вие трябва да дадете формата, а Бог ще даде съдържанието. Вие трябва да дадете гърнето, а маслото ще ви се даде, защото в ръцете на Бога има в избобилие масло.

Тия хора, които Христос нахрани, бяха гладни, но като се посочи от Христос хляба, гладът се усили. Ще ви спомена една от главните мисли на древните Учители, при все че не е изяснение на самия закон. Те поддържат, че когато се иска нещо от Бога, трябва да централизирате силно своята мисъл. Например, искате две хиляди лева; отстрани се дотолкоз от света и дотолкоз се вдайте в тях, щото тия две хиляди лева да се материализират в теб и тогава те ще дойдат по магнетическото течение, каквото в този случай образувате. Па и знайте, че и сам Христос казва: „Всичко, каквото попросите, ако не се усъмните, ще ви бъде“.

Има и друго нещо: някой от вас има нужда; аз ще отпратя моите мисли към вас и те ще ви помогнат. Но ако между мене и вас няма хармония, не ще може да асимилирате мислите ми и ползата не се извлича. Но това е само един пример за пояснение.

Вие искате да научите закона, нали? И не само да го научите, но и да го приложите. Законът е такъв, че вашият дух трябва да поиска нещо от Небето и тогава непременно ще му се даде това, което искате. Не бива чрез вас да иска друг дух, та да го иждивите* за себе си. И ако искате да познаете дали собственият ваш дух иска нещо, трябва да следите дали се не раздвоявате. Раздвоявате ли се, знайте, че вие не искате, а иска друг дух чрез вас.

* Иждивявам (арх) – изразходвам, правя разноси (бел. ред)

Тук по повод на горните мисли се изказаха от мнозина някои изповеди за начините на техните искания през годината и разяснения върху уместността на нашите желания във връзка с предназначението на Веригата от точка зрение на нашите разбирания.

Утре, 13-того, сряда, в 10 ч. ще има пак събрание.

13 август, сряда

Като се събрахме в 10 ч. сутринта, г-н Дънов ни каза да съсредоточим умовете си един по един на няколко места по главата и тялото си, което и сторихме.

Подир тайната молитва всякой в себе си, г-н Дънов прочете от Матей 18 глава, 20 стих:

„Защото, гдето двама или трима са събрани в Мое име, там съм и Аз посред тях.“ Забележете, че Христос не казва „гдето е събран един“, защото едно не може да се събере. Единицата е извор и тя представлява Бога Безкопачния, Който твори и създава всичко. Числото две представлява всичките ваши духове, които са излезли от Бога първоначално. Това е излизането на човечеството.

Затова казва Христос: „Гдето са двама или трима събрани, т.е. гдето са събрани духовете и човечите заедно, там съм и Аз посред тях“. Защото, за да се изяви Божията сила, човечите винаги трябва да се събират с духовете, т.е. с ангелите. И само в това си събиране Господ се проявява. Ако хората сами се събират – без духовете, то няма проявление на Бога. Защото в този случай „първият“ са духовете, „вторият“ са човечите, а „третият“ е Бог, т.е. Синът. В това отношение духовете представляват Принципът на Бащата, а човешките души – Принципът на Майката. Синът представлява Бога, Който се ограничава да живее между тях. И затова Той предизвиква Любовта и без Сина не може да съществува Любов. Те в себе си носят Божествения смисъл на Любовта.

Ето, ние се приближаваме към основата на закона, за който ви говорих. Вие не можете да приложите един духовен закон във физическия свят, ако Духовният свят не е във вас и ако не сте свързани с всички души. Само тогава Господ ще оплодотвори и създаде всичко във вас. Затова и Христос казва: „Невъзможното за човека за Бога е възможно“, т.е. това, което е невъзможно за човечите, ако те се съединяват с Бога, Той всичко ще извърши. Всякога, когато не сте съединени с Духовния живот, вие ще се усещате обременени, изтощени, ще бъдете обезсърчени, животът ви ще се вижда обезсмыслен, глупав. И вие като се мислите глупави, всичките човечеци за вас ще са глупави и затова никой човек няма да има добър за вас.

В света има две положения за човека. Той може да бъде активен, да възприема. Вие не можете да бъдете в пасивно състояние, а да очаквате резултати на активен, или напротив – да бъдете в активно състояние, а да очаквате резултати на пасивен. Всяко едно положение, било активно, било пасивно, си има своите блага. Пасивният принцип произвежда Любовта, а активният я проявява. Значи, за да може да се произведе Любовта, трябва да сте пасивни – в положението на Майката. А за да проявите Любовта, трябва да влезете в положението на Бащата. Тези два принципа Бог като ги съвкупни, Той ще възпроизведе Живота, съзнанието вътре във вас.

Аз ще поясня тези мисли с органическия свят. У вас се заражда желание, удоволствие да ядете; почвате с активния принцип и сдъквате храната. Но щом се нахраните, вие трябва да преминете в пасивно положение, като удоволствате само с мисълта, че сте се нахранили; иначе ще приемате храната като отрова. И духовният закон е, че вие трябва да очаквате резултат от Бога, а не от себе си. Така вие само трябва да се удоволствате, че сте се нахранили, а не да се грижите за смилането на храната.

До допуснем, че някой от вас е търговец на дребно – продава сапуни, та от това да може да прехрани дома си. Щом той се моли, изведнъж providението ще го изпрати и заведе на мястото, на което трябва да продаде. Но ако той започне да се съмнява дали някой ще го приеме или не, то той ще прилича на онзи, който размишлява дали храната ще се смели в стомаха му, където я е положил. Вие, като сте се помолили и пожелали от Бога, изпълнили сте вече своята длъжност, а по-нататък остава Господ да изпълни Своята работа. Може у вас да се зароди желание, щото Господ да изпрати хората при вас, т.е. казвате си: „Нека Господ съдвече храната“. Това е една от грешките, които трябва да се избягват, защото водят неприятности в живота и много християни в света тук са чупили своята глава и гръбнак. Господ върши всичко от Любов, но Той не е наш слуга, нито пък имаме право да му се караме.

Христос казва: „Гдето са двама или трима, събрани в Мое име“. При всички стари Учители и кабалисти думата „име“ е Сила и значи, че да се съберем в Името Божие, то ще рече, да са съберем във и със Неговата Сила. Името Божие е Сила, а не само понятие и който призовава Името Божие като активна Сила, той всякога ще има отговор. Да призоваваш Името Божие като понятие, то е да имаш книжен кон, а впрегнато като книжен кон, то ще ви разочарова с последствията. Всякога, когато се призовава Името Божие, трябва да се приеме, че се призовава Сила. За да се произведе растителността на Земята, трябваше да има земя и Слънце, а не да се произведе само във въздух.

Вие често усещате, че сте изолирани от света. Защо? – Защото искате да живеете така, че и човеците, и духовете да мислят само за вас, т.е. да работят за вас, а вие да не работите за никого. В такъв един принцип Господ не работи, защото такъв един принцип е нито активен, нито пасивен. Искате да създадете от нищо нещо, а от

нищо нещо само Господ може да създава. Ами че и аз мога да срещна най-лошия човек и ако туря в ума си, че той може да ми услужи, ще събудя у него Божествените принципи и той ще ми услужи. Ще отивам при него с пълно убеждение, че е добър, тъй като всякой един човек е добър в Божествен смисъл. В своята опитност аз проверявам един закон: някоя мисъл през мене минава; и като я върна, то отиването и връщането на мисълта е, което ме спира. Този същият Божествен закон е и за вас: ако през вас е минала някоя чужда мисъл, то вие ще плащате за нея. Ако, например, дойде при вас един човек и почне да говори против друго, то вие, за да не сте отговорен като възприемате неговите мисли, трябва да слушате така, както юрдечката възприема водата, когато я поливат върху нея. За ума не всяка мисъл е храна. Като приложите закона, ще видите, че няма никакви мъчнотии.

И ако, като спиритисти, знаете, че всички духове са ви приятели, то за какво има да се грижите? Там, гдето има страх, няма Бог и всякога има несполука. Затова казва Христос: „Ако не се родите изново от Духа“, т.е. да се зачене у вас. Когато вие в себе си дълбоко страдате, как мислите – дали другите човеци и духовете, както и Бог, Който е във вас, чувстват вашите страдания? Две майки, на които децата боледуват, и две моми, които деца не са имали, чувстват ли еднакво болестта?

Тези хора, които нямат принципи, те са грешните хора. Забележете, че Христос казва „двама или трима“. Съберете тези числа и ще получите числото пет. И тогава излиза, че там, гдето са петте основни принципа (Добродетелта, Правдата, Любовта, Мъдростта и Истината), там е и Господ. Затова и Христос казва: „Думи-те, които аз казвам, не са мои, а са думи на Отца“. В деня, в който настъпи съзнанието у вас, ще възкръснете.

Аз често съм забелязвал у хората

каква ревност се явява. Някои ревнуват, например, друг, че е оратор. Но това е все едно да ревнуваш друг, че е орал нивата си, а ти не си орал своята. Всякога, когато се обезсърчите, в душата си казвайте първом: „Господи, Ти си казал, че гдето са двама или трима, събрани в Мое име, там съм и Аз посред тях“. И тогава Господ ще влезе във вас и ще ви научи как да работите. В такива случаи вие ще бъдете кюмюрджиите, а Господ ще бъде управителят или капитанът на кораба. Вие ще туряте кюмюр, а Господ ще управлява кораба. Добродетелта, Правдата, Любовта, Мъдростта и Истината са пет – пет Велики творчески сили, които се съдържат в тези числа – 2 и 3.

Няма сега какво да плачете, защото думите, които ви се дават – „Гдето са двама или трима, събрани в Мое име, там съм и Аз посред тях“, са един пропуск много важен, с който навсякъде ще могат да ви пускат. И този пропуск се дава не за философски размисления, а за практическо приложение. Искаме да градим; нека турим основа и ще дойде време и за по-дълбоки работи.

Съобщава се от г-н Дънов, че утре, четвъртък, 14-того, в десет и половина часа ще има събрание. Вечерта ще имаме Господня вечеря, за която се задължава всякой един от нас да купи и донесе по нещо, а именно: Пеньо Киров ще заръча, купи и донесе хляба, Дим. Голов – виното, А. Бойнов ще купи пет лимона и три кила захар, Т. Стоянов – три кила праскови, М. Георгиев – лешници и бадеми, Т. Бъчваров – крушите, Ил. Стойчев – гроздето, Петко Гумнеров – три кила маслини, Гина Гумнерова – три кила сухо грозде, Елена Иларионова – три кила ябълки, Мария Казакова – едно кило смокини, Пеньо Киров, Дим. Голов и К. Иларионов ще купят и донесат рибата, която ще занесат в дома на Ан. Желязкова, за да я сготви за ядене; само да се внимава, щото

рибата да бъде точно 12 риби – ни повече, ни по-малко.

14 август, четвъртък

Събрахме се в десет и половина часа, когато събранието се подкачи и г-н Дънов каза:

Ще говоря върху следуюния стих, който го няма в Библията: „Вяра непоколебима – това искам, Любов непрестанна – това желая. От оправдание няма нужда. На всинца ви трябва покаяние, да се родите от Моя Дух, за да пребъде Моята радост за всекиго.“

Тези думи са пояснение на 63-ти стих от 6-та глава на Иоана. Духът е онова, което дава Живота. Вярата е едно качество на децата. Чрез тази вяра се развива техният слаб живот. Чрез тази вяра те заставят своите бащи и майки да се грижат за тях, за да ги отхранят, отгледат и обличат. Любовта е едно качество на бащата и майката. Чрез нея те задоволяват всичките нужди на своите деца. Тя е силата и вдъхновението на техния живот. Покаянието, това е качество на роба, който всякога прави погрешки, всякога трябва да ги изправя, защото ако би бил мъдър, не би бил слуга. Оправданието, това е качество на грешника; той всякога е заставен да се оправдава за своите грехове, да търси извинение и причини, да търси адвокати и защитници. Рождението, това е качество на свободния, който минава от положение на ограничението в рамките на Свободата, гдето Духът влага Живот в неговата душа да работи и да се развива.

Ако се оправдавате пред Бога, то се поставяте в положението на един грешник, който няма намерение да се изправи. Да се оправдавате пред Бога, то значи да не вярвате в Неговата Любов и да мислим, че той не ни разбира; да имате в ума си, че ние можем да изменим Неговите възгледи за наше оправдание. Онзи, който има вяра и Любов, има ли нужда от покаяние и оправдание? И онзи, в когото Духът на Живота е заработил, има

ли нужда да играе ролята на един слуга и на един грешник? – Няма. Следователно, тия две качества – на покаяние и оправдание – са само един начин на грешника да възстанови вярата и Любовта. Те са два показалеца, които му показват Пътя, към който той трябва да се отправя.

Сега, на вас е потребна вяра и Любов към Бога и възраждане към висшия Дух, за да станете сънаследници на висшите блага. Ако развиете вярата и Любовта, ще разберете Живота, ще ви се разкрият тайните на Живота и пътищата на Небето. Ако се отказвате от тия ваши права, постоянно ще се скитате в областта на грешките, в областта на постоянните промени и ще търсите хиляди извинения за вашия живот. Животът на другите чловеци е едно училище за вас, един прекрасен пример, от който трябва да вземете поука. Не се възмущавайте от грешките на другите хора; те са и ваши грешки. Радвайте се за добродетелите и благата на другите хора, защото те са и ваши блага. Ако брат ти греши, не си изключен и ти от възможността да сгрешиш. Ако брат ти се подвизава в Любовта и вярата, това е възможността, че можеш и ти да се подвизаваш с него заедно. Затова греховете и добродетелите по равно се разпределят. Ако брат ти греши, гледай да го изправиш; с това на себе си ще помогнеш. Ако брат ти се подвизава във вярата, Любовта и Живота, радвай се с него заедно, защото и заедно с него богатееш. Тази е вечната наредба на Този, Който е създал всичко и ползва всичко за добро.

Когато Ме търсите, не Ме търсете в своите погрешки и в своето оправдание. Търсете Ме чрез вяра, чрез Любов и чрез възраждането на вашия дух. В този път всякога ще бъда готов да ви помагам, да ви ръководя, да ви просвещавам, да преобръщам всичко за добро и да изведа душата ви в безопасно пристанище на Живота. Каквито и блага да притежавате на Земята, тия блага са временни. Те са ваше упражнение, за ваше

назидание, те са подготовка за бъдещето. Тия блага ще останат в училището, след като излезете, защото те са принадлежност на това училище. Но Любовта, това е благото на Живота, което единствено можете да вземете със себе си и да влезете в Царството Божие. И ако искате да бъдете любени, трябва да се поставяте в положението на дете, което има вяра; защото не можете едновременно да бъдете и деца, и бащи, и майки, и слуги, и господари. Едно само от тия звания можете да изпълните в даден момент. Ако търсите опитност и знание, вземете положението на слугата и грешника. Ако искате да почувствате Любовта, вземете положението на дете, което има вяра към баща си и майка си, и тази Любов ще ви се изяви. Ако искате да имате вяра, проявете Любовта спрямо другите и ще придобиете вярата.

Ако тия думи оживеят във вашите сърца, то през тази година Аз ще въздигна и възкреся вашите души, ще ви дам сила и благост, знание и мъдрост, да се подвизавате и работите в Моето лозе. Гледайте всякой един от вас на таланта, който ви давам сега, да го не зарови в земята. Защото който сее, жъне; който спи, гладува. Прочее, не можете да живеете в тези две състояния. Или будни, или спящи – едно от двете. Защото както лозаринът очаква от лозето, което е копал и обработвал; както земеделецът очаква изобилие от онова, което е сял и жънал, така и Небето очаква същото от вашия живот.

Който има уши да слуша, нека слуша; който има очи да гледа, нека гледа; и на когото езикът е развързан, нека да говори. Грешките са за глухите и падането – за слепите. Вие, прочее, не сте нито глухи, нито слепи и да правите грешки и да падате, това вам не подобава.

Да ви не безпокои прахът, който се повдига в пространството; не си напрягайте умовете да отгатнете защо се повдига нагоре. Той извършва

своята прекрасна служба. Той е носител на дъждовните капки, слуга на небесните разпореждания. Ако във вашия живот има много прах, ако сте верни на обещанието, този прах ще бъде носител на великите Божии блага, които се пращат към вас.

Да ви не измъчва променчивостта на човешката природа. Може ли къща, която се гради, да седи в едно и също положение? Може ли дърво, което расте, да има един и същи вид? Може ли храна, която влиза в стомаха, да излезе така чиста, както е влязла? Промяната, това е закон за развитието. Ако се мени къщата във вида и формата си, това не показва, че се мени и нейният господар. Промяната на вашите желания и мисли, това са материалите, от които се гради вашето тяло. При граденето на къщата при основата турят камъни, над камъните – печени тухли, над стените турят дървета, а отгоре – керемидите. Може ли да се турят керемидите в основата, а печените тухли – на покрива? Ако в естествения ред на нещата това е вярно, също така това е вярно и в реда на духовните работи. Може ли да бъде вашето настроение еднакво зимно и лятно време; ако пътувате през пустинята и през прекрасни планински долини? – Не може да бъде настроението ви еднакво. В пустинята ще усещате унилоост, в зелените гори – радост, а в подножието на планинските върхове – повдигане на вашия дух. Но това са само условия, при които Животът се проявява; това са ноти на една и съща песен. В промяната на нещата е и хармонията на Живота. Затова благодарете за всичко, което Бог е направил и в което вземате участие. Хвалете и славете Името Му и Го благославяйте в душата си завинаги, защото Той е диханието, Той е Животът, Той е благото на всичките неща.

Това е едно Слово, което ви се дава, за да престанат между вас разните недоразумения – хър-мър, защото вашата плът е, която се кара, а не

сте вие. Защото ако не разберете реда на нещата, вие мислите, че това нещо, за което се карате, е естествено и затова се стараете да го изправите. Но вие в старанието си примирявате един вълк с една овца. Вие сега трябва да изправите всичко и грешките на хората нека излязат от вашия ум, защото те са и ваши погрешки. Не бива да осъждате другите, защото в същите грешки, за които осъждате, можете да попаднете и вие.

Аз зная как в едно село една мома се намерила в слабост и заченала. Всичките селяни, начело с кмета, отишли да я изтезават и убият. Свещеникът на селото излязъл да я защитава, като думал: „Бре стойте, какво ще сторите, всички сме със слабости и погрешки!“ А кметът на това отговорил: „Как, ако имах такава дъщеря, аз сам я бих убил!“. Десет години след тая случка дъщерята на този кмет направила същата погрешка.

Редът на нещата за днес е: най-първо ще излезем горе пред престола, един по един. После ще излизаме втори път по трима, а третия път ще излезем всичките заедно. Като излизаме един по един, ще стоим на молитва по пет минути; също по толкоз ще стоим, когато излезем по трима. Само че трябва да сме много внимателни при второто ни излизане пред престола – трима по трима, защото това излизане ще бъде съдбоносно. Затова никакви недоразумения и чувства не бива да има във вас.

Един по един ще се изкачвате горе по следния ред: 1/ Анастасия Желязкова, 2/ Илия Стойчев, 3/ Дим. Голов, 4/ Мария Казакова, 5/ Константин Иларионов, 6/ Тодор Стоянов, 7/ Мих. Георгиев, 8/ Тодор Бъчваров, 9/ Пеньо Киров, 10/ Елена Иларионова, 11/ Петко Гумнеров, 12/ Гина Гумнерова и 13/ Анастас Бойнов.

При второто изкачване, което е съдбоносно, ще се изкачват трима по трима под този ред: първата група – Ан. Бойнов, Тод. Бъчваров и Гина Гумнерова; втората група ще са П. Гумнеров, Дим. Голов и Мария Каза-

кова; третата група – Мих. Георгиев, Конст. Иларионов и Елена Иларионова; четвъртата група – Тодор Стоянов, Илия Стойчев и Ан. Желязкова; а петата група ще бъде само Пеньо Киров.

Парите, които ще пожертват тая година, да внесете в злато и сребро. Банкнотите да се избягнат.

В пет и половина часа се събрахме всички и стана въпрос кой от нас иска нещо и какво; иска ли някой почивка. Желание за почивка изявиха Петко Гумнеров, Илия Стойчев, Пеньо Киров и Елена Иларионова, след което се разисква и прие, че не почивка – в смисъл на бездействие, но в смисъл на промяна в духовната работа и отслабване на вътрешните атаки на духа ни, чрез които се разколебава вярата ни и се губи духовния ни мир.

Подир горните разисквания какво трябва да разбираме под думата „почивка“ г-н Дънов каза:

Внимавайте, защото желанието да искате почивка е голямо изкушение. Въпросът, който разисквате, е разрешен отгоре. Господ е обещал тази година да имаме Неговото подкрепление и като работите в съгласие с Него, Той ще ви изведе в безопасност. Светът е един мъж и Господ знае всичките тънкости на този мъж.

Излизахме пред престола горе един по един. После – по трима, по реда, изложен по-горе. Когато отивахме по трима горе, улавяхме по трите ленти, слагахме ги върху главата, след което г-н Дънов си слагаше десницата върху главата и казваше: „Мирът Ми да пребъде с тебе“.

Най-подир всички се изкачихме горе пред престола, като на Т. Стоянов, П. Киров, Т. Бъчваров и Ел. Иларионова се дадоха от г-н Дънов, та изнесоха по един хляб, а г-н Дънов взе средния хляб и пред престола горе се извърши Господ-

нята вечеря. Взехме по малко хляб, вино, след което всякой от нас взе по нещо от осветените продукти, свалихме ги долу, гдето вечеряхме. Вечерята трая до осем и половина часа вечерта.

15 август, петък, Св. Богородица

Събрахме се в 6 ч. заранта. При подкачането на събранието г-н Дънов ни раздаде пlicoобразни отворени писма от разни цветове, в които каза да си напишем петдесет и две места от Библията за прочит, които места щели да се покажат. Тия места от Библията са за петдесет и двата петъка през цялата година – да ги прочитаме и размишляваме.

Като ни се обясни това, по трима в група, по вчерашния ред, се изкачихме горе пред престола, гдето си отнесе всякой своята чаша, помолваше се и се връщаше. Докато се изреждахме в групи за отиване горе, г-н Дънов изказа следните важни мисли:

Петко тази година почти се оплаква от изпитите. Но всички вие не сте преминавали важните изпити. Тези изпити, които миналата година прекарахте, са предисловие. Вие сте всички интересни в това отношение, че вас ви е страх от Небето. Ами че в Небето вие имате повече Приятели. Там имате хиляди Приятели, които се радват за вашия успех и напредък. Там е същинското ваше отечество.

Подир възвръщането на всички отгоре г-н Дънов ни продиктува местата от Библията, които ще се четат всеки петък. Тези места от Библията можем да ги четем всякой петък по една глава, като започнем от днешния петък. Прочитането можем да правим между 4 и 7 ч. заранта и между 9 и 12 ч. вечерта.

Петъкът за постене тази година се изменя: вместо последния петък от месеца, сега ще вземем третия петък за „духовна гимнастика“, а за другите три петъка се освобож-

даваме във всичко. Заповяданият петък тази година ще бъде 24 часа за постене. Например, ще ядем в четвъртък точно в 7 ч. вечерта, като се внимава това ядене в четвъртък да се свърши точно в 7 ч. – ни по-рано, ни по-късно. После, за в петъка, който се определя тази година, не бива да стават никакви шеги и подигравки, както е било правено от някои досега. Никакви спомени за „точилки“ или други леки разговори, защото винаги, когато се шегувате за свети и заповядани работи, ще ви биат и няма да отговарям за това.

Тази година ще имате следното правило: ще атакувате хората. Досега се оплаквахте, че ви ограбват, но тази година ще атакувате. Дойде, например, един човек при вас. Мислете, че той е изпратен да ви даде нещо. От всякой човек, който дойде при вас, не се плашете, че може да ви ограби и да ви причини вреда, а вярвайте, че е изпратен да ви донесе благословение. Не избягвайте от хората. Тази година няма да избягвате никого. Няма да правите никаква разлика и да казвате, че един човек е по-добър, а друг – лош. Защото Господ присъства, а там, гдето Господ присъства, няма страх. Да ви не е страх от нищо – нито от хората, нито от никого, защото Господ присъства. Нали искате повдигане? Тази година ще ви повдигат. Дойде един човек при вас в дома ви или при вас; изслушайте го, тайната на Живота е там. Може да дойде един човек да си разправи болката на вас; изслушайте го тихо и спокойно.

(Ан. Бойнов): Ами, ако дойде някой при нас и започне да зачеква спиритизъм и да се подиграва, тогава?

И тогава го изслушайте тихо и спокойно. Даже го поканете да си изкаже всичко, каквото има, като му задавате въпроси, та да се изчерпи добре, щото да няма вече какво да говори. Вие все слушайте тихо и спокойно. Да, оставете водата добре да се изтече и даже да се изцеди.

Съобща се от г-н Дънов, че имало разрешение който желае, може да си замине днес.

Пеньо Киров си замина в 11 ч. с парахода за Бургас, а Мих. Георгиев си замина в 2 ч. подир обед с железницата за София.

В 5 ч. подир обед се събрахме, но без П. Киров и Мих. Георгиев, които вече си бяха заминали. Г-н Дънов ни съобщи, че утре, 16-то, в 4 ч. сутринта ще имаме хвалебно събрание, за което всякой да си донесе хвалебната молитва. А пък довечера от 9 до 10 ч. ще имаме събрание за духовно развитие, в което може да дойде само този, който е духовно разположен, който се усееща духовно разположен и който може да съсредоточи хубаво ума си.

По-нататък, г-н Дънов изказа между другите и следните важни мисли:

Трябва да се излъчите от физическия мир, та да може да имате успех довечера. А като как ще се излъчите, това ще се научите в момента и не бива да се грижите за това. В България атмосферата е доста сгъстена, няма почти никакъв умствен стремеж, та затова, поради тази натегнатост възможно е да има мъчнотии в довечерашното събрание.

България ще мине през едно пресяване, но няма нужда да знаете кога ще стане това пресяване. Господ, обаче, работи и за всичките добри условия, така щото няма защо да се опасявате за противоположното. Настоящото положение до 1914 година ще [се] уясни какво ще бъде, дотогава нещата ще ви станат по-ясни и ще вземат един край. Този век целият ще бъде век за чистене и въдворяване тук, на Земята. Тия духове, които ще се изпълтят, ще бъдат понапреднали, а тези, които не са, а им се позволи да дойдат, ще се турят под контрол. Сега вече става събуждане на цялата Кавказка раса*, събуждане на цял един род.

Сега, каквото се извърши в Македония, е цяла една благодат, защото

* Кавказка раса – ненаучно название на Индоевропейската (бяла) раса (бел. ред.)

ако не беше извършено това, войната беше неизбежна. Европейските народи са още натегнати и войната между Германия и Англия още не е избегната. Изобщо, борбата между Англия и Германия ще бъде в полза на славяните, за тяхното духовно повдигане. В стимулирането на кармата на славяните ние виждаме и резултатите. Тия духове, които ръководят англосаксонската раса, ще почнат да преминават и пренасят своите капитали към славянството, та да го повдигат. И те са, които устрояват околните народи, за да му съдействат. Славяните изобщо не могат да се развиват и ще видите, че тези, които живеят на Запад, разочароват се най-сетне от западната култура и виждат, че не е това, което търсят.

(Ил. Стойчев): Дали България играе първенствующа роля при събуждането на славянството?

Няма съмнение, че двамата братя Кирил и Методий излизат от Балканския полуостров, който е в магнетическата верига, която опасва земното кълбо. Балканският полуостров е в тази магнетическа верига на човешкото развитие. Тази именно верига е, която издига народите.

Забележително е, че винаги северното полушарие се явява фактор за духовното развитие, а южното полушарие е негативно; то е играло роля в миналото. Черно море е една врата на всичките духове от Запад, за да бъдат изпъдени. Това море е едно чистене за тях. То е врата за долния етаж на Земята, гдето изпращат духовете, идещи от Запад. Този етаж е т.нар. „под“. Защото по отношение на Земята окултните науки не вярват, че има огън във вътрешността ѝ. Според окултистите, тя е куха и има около 500 километра атмосфера, която се осветлява от външната атмосфера на Земята. В тия именно 500 километра разстояние стоят лошите, така да кажем, духове. Но всичко това е едно възрение на окултните Учители. На пръс-

тените на Сатурн прилича структурата на нашата Земя. Кората на Земята не е свързана с вътрешността ѝ. Кората на Земята – обвивката ѝ не е по-дебела от 300 километра. Вулканите в Средиземно море, като Етна, Везувий и пр., са които издигат тези средиземни същества. Представете си астралната сфера над нас, гдето живеят астралците. Ами че и там има вулкани, които пък образуват човеците на земята. И тези са, например, събитията в Египет и пр. И затова те горе, за да бъдат свободни, стараят се да прекратят човешката деятелност тук на Земята, която им препятства да се повдигнат нагоре. И вие ще видите, че има изречение в Библията, в което се казва: „И рече Господ да слезем и видим суматокхата на Земята“. Човек трябва да познава своето гражданство. И като знае в живота как трябва да работи, да преминава от поле в поле и ще напредва.

Астралният мир е свързан с физическия с известни връзки, по известно течение. Забелязано е, че изобщо мъжете умират сутрин, а жените – вечерно време. Те са позитивно и негативно течение. Това показва, че и идването на духовете тук на Земята не може да става по едно и също време. Всичко е математически разпределено. Изобщо, в цялата древност и в Християнската история е прието, че сутрин от 3 ч. се започва идването на добрите духове, и върви до 4-5 ч. Но най-усилено е идването от 3 ч. Към 4 ч. се започва намаляване, което намаляване трае до 5 ч.; а от 5 ч. вече започва друга деятелност. Връщането на духовете пък става от 2 ч. подир обед през деня и продължава до 3-4 ч. За часовете на денонощието може да се каже следното: 11 ч. през нощта е час критически; 12 ч. в полунощ – сред ден; 1-2 ч. подир полунощ са тоже критически; 3-5 ч. сутринта – добри; 9-10 ч. вечерта са добри и са най-благоприятни часове за сеанси, защото 11 ч. вече е критически и променчив. Сутринта от

9-10 ч., това са часове почти с най-усилена дейтелност; 11 ч. преди обед през деня не е благоприятен; 12 ч. през деня, на обед, почва да се умалява; часовете от 3-5 ч. подир обед – продуктивни, а оттам насетне – до 9 ч. вечерта трябва да се почива. Умствената дейтелност между 5 и 9 ч. вечерта е слаба дейтелност.

От 9 до 10 ч. вечерта се събрахме горе, гдето имахме един вид упражнение за духовно раз-

витие.

16 август, събота

В 4 ч. сутринта имахме хвалебно събрание горе. Прочетохме всички с глас Хвалата, която ни се даде миналата година, а след това се молихме, щото Господ да изпълни Волята Си и да дойде Духът Му.

Точно в 5 ч. сутринта г-н Дънов ни поздрави със събора и на всички ни пожела добър път.

*
*   *

ПРОТОКОЛИ ОТ ГОДИШНАТА СРЕЩА НА ВЕРИГАТА ВАРНА, 1909 ГОДИНА

16 август, неделя
Около масата в 9 ч. по раз-

порежба на господина Дънова се
наредихме така:

	В. Узунов	Н. Ватев	Д. Голов	Т. Стоянов	г-н П. Дънов	Т. Бъчваров	Ил. Стойчев	А. Бойнов	П. Тихчев	
А. Желязкова	I закон - СЛИЗАНЕТО				II закон - СЪВЪРШЕНСТВОТО				П. Гумнеров	
К. Иларионов	синя лента				жълта лента					
Г. Гумнерова										
Е. Иларионова									М. Георгиев	
	В. Стойчева	К. Стойчев	И. Дойнов	П. Епитропов	С. Шиваров	С. Великов	П. Киров	Н. Янев	Д. Цанев	М. Партомиян

Като насядахме, г-н Дънов обя-
ви:

Довечера в 7 ч. ще имаме съ-

браение. В седем и половина -
Господня вечеря. За Господнята
вечеря всякой от вас ще вземе
следните продукти: 1/ Д. Голов и П.

Епитропов ще донесат 6 кила грозде, 2/ Т. Бъчваров и Т. Стоянов – 6 оки* круши, 3/ Ил. Стойчев и Кънчо Стойчев – 6 оки праскови, 4/ К. Иларионов и П. Гумнеров – 3 оки маслини, 5/ Ив. Дойнов и Ан. Бойнов – три големи самуна хляб, 6/ Гина Гумнерова, Ел. Иларионова и Величка Стойчева – 3 оки пресни лешници, 7/ Д. Цанев и Н. Янев – 4 кила вино, 8/ Пеньо Киров и В. Узунов – 3 дини, 9/ Михалаки Георгиев и Милкон Партомиян – три кила сухи стафиди, 10/ дядо П. Тихчев и Н. Ватев – 7 кила от едрите смокини, 11/ Серафим Шиваров и Сава Великов – 6 кила сливи от едрите и жълтите, 12/ Ан. Желязкова, която отсъства в тоя момент, ще донесе три оки захар. Петко Гумнеров, Илия Стойчев и Тодор Стоянов ще имат грижата за нареждането на трапезата. Всичките тия неща ще ги вземете от себе си и като се донесат, ще се наредят тук, на тази маса.

Подир горното обявление 2-н Дънов прочете 10-та глава от Евангелието от Иоана. Помолихме се след това и ни се продиктуваха Трите Закона на Веригата:

I. Люби Господа Бога Твоего с всичкото си сърце, с всичката си душа, с всичкия си ум, с всичката си сила. В Него ще намериш своето здраве, своето блаженство.

II. Люби ближния си както сам себе си. В него ще намериш основание за твоето повдигане.

III. Бъди свършен както е Отец твой свършен. В Него ще намериш връзките на Вечния Живот, извора на всичките блага. Все, що попросите в Мое Име, Аз ще го сторя. Не бой се, малко стадо, Отец ваш е благоволил да ви даде Царство.

По-нататък 2-н Дънов каза:

Едно малко обяснение на Първия

закон. Отношенията на Първия закон имат връзка със сътворението на света – на него се дължи неговото произхождение. Когато се каже Любов, това показва, че това е гласът на всичките Светли духове, които са слезли да търсят своите братя в материята и казват: „Ние, които любим Господа, ви казваме да любите и вие Господа с всичката си душа, с всичката си сила, с всичкия си ум и с всичката си воля, защото в Него само ще намерите блаженство на своята душа и своя дух.“ Всякой, който има Живот в себе си, както слънчевите лъчи произвежда най-благотворни резултати. Така е и когато пръчките на едно духовно лозе са силни. Когато тия Духовни братя дохождат в сърцата на падналите братя, намират това, което човечеството търси. Във физическия свят ние търсим здраве. В духовния свят не можем да живеем без Бога. Можете да живеете между духовете и Бога, когато сте с Господа навсякъде.

Вторият закон: в него ще намерите основата на вашето повдигане. Двата закона имат отношение към духовете, които са слезли отгоре. И тях трябва да любим, защото те са нам близки; те са, които са слезили отгоре, знаят Волята Божия. И като ги любим, ще знаем основата, върху която са съградили своя живот. И вие, когато любите една душа, с това ѝ помагате. Това помагане е едновременно твое, защото с това ти на себе си помагаш и то ще ви съдейства да се повдигнете.

Единият закон показва слизане надолу, а другият показва работа на Земята. Първият закон показва излизане от Небесните жилища, вторият закон е работа на Земята – да любим.

Третият закон е свършен, както се и казва в самия него. Това е възшествието, възлизането към Небето. Този закон има отношение само към работата, която ще прекараме, след като напуснем Земята. Този закон е за

* Ока (тур.) – стара мярка за тегло, равна на 1283 грама (бел. ред.)

Небето и без него никой не може да влезе в Небето. В този закон ще намерите извора на всичките блага.

Първият закон представлява Бащата, вторият – Майката, а третият представлява Синът, който един ден ще се яви в дома на Вечния Баща, за да предаде вечните резултати от целокупното слизание на Земята.

Който изпълни двата закона – Първия и Втория, той се е приготвил, за да изпълни и Третия закон, който е най-усилният и който е накарал да станат всичките преобразувания. Този закон е, който е смъкнал ангелите на Земята. Този закон не щади никого. Светът, па и всички ангели ще бъдат съдени по Третия закон.

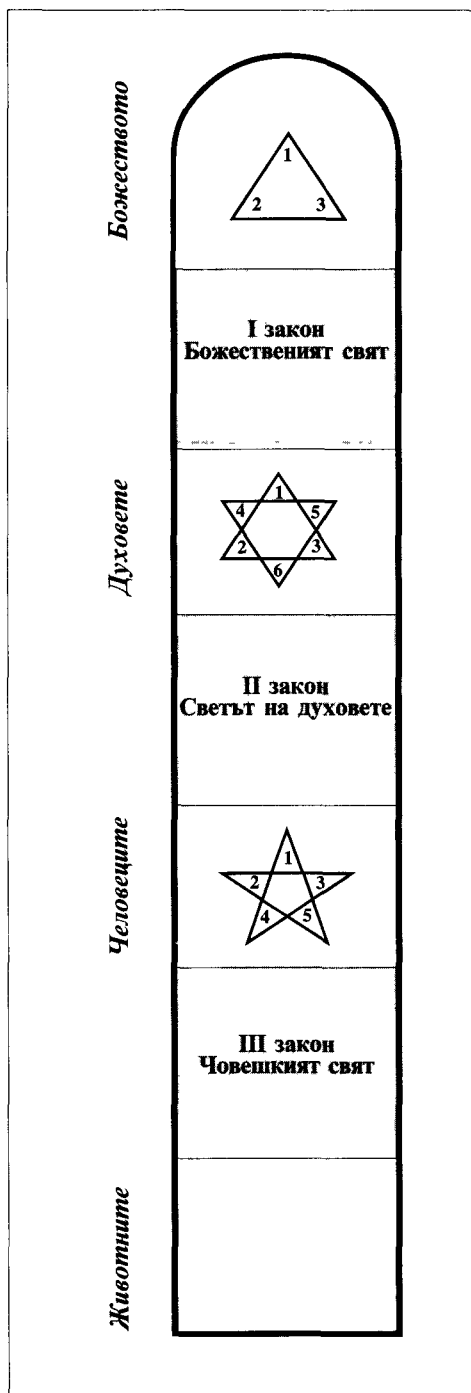
И който иска да се избави, трябва да изпълни тия три заповеди. И аслъ*, съвършенството е потребно, защото без него не можем да намерим връзките, за да се съединим с Бога. Това трябва да се почувства с душата. Когато вникнем в тия закони и ги почувстваме, тогава ще намерим и разберем какво нещо е Вечният Живот и какво нещо е изворът на всичките блага.

За вас сега остава следната емблема (посочва на всички нарисувана Пръчка).

Това ще си пазите за вечно възпоменание.

Четири халки на тази емблематична Пръчка са четирите естества, които има човек. Първата халка показва Божествената частица, която човек има у себе си в началния зародиш. Втората показва Майката, която може да възприема – макрокосмоса, големия свят, духовете, които слизат от Бога надолу да работят. Трето, иде човекът, Синът на Бога**.

И така, второто – душата, третото – интелектът и четвъртото – животинската природа. Това е то, което се нарича ... (г-н Дънов изговори една ду-

* Аслъ (тур.) – наистина, всъщност (бел. ред)

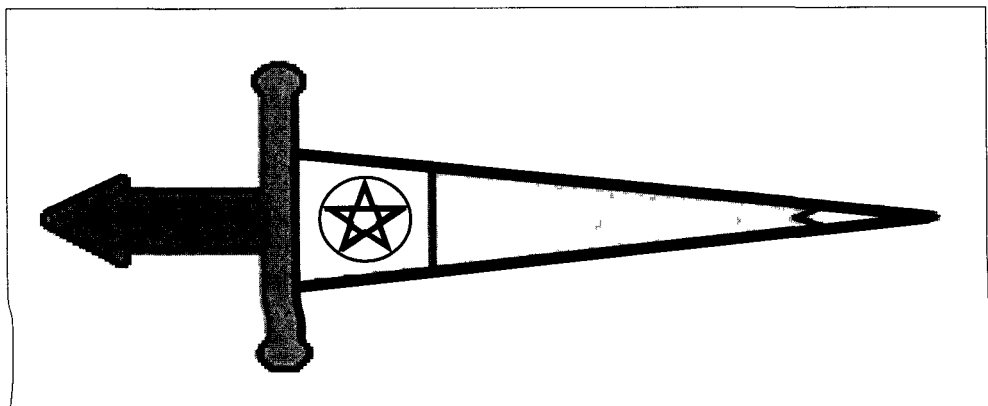
** В ръкописа на Протоколите с малка стрелка е посочена основата на Пръчката и е добавено следното пояснение: „Този знак, според г-н Дънов, е знакът на Веригата. На Пръчката са нарисувани само знаковете, а написаните обяснения се дадоха от г-н Дънов.“ (бел. състав.)

ма, която не може да се изрече). Но когато се подигнете духовно, тогава ще можете да произнасяте тия две имена и тогава ще може да ви слушат.

Още: в тази пръчка имате „Света Троица“ в Християнството. Това е вашият закон, по който ще се водите, за да бъдете благоугодни Богу.

Днес присъстват и нашите Приятели, които са тук. И Те са, които съдействат на Веригата.

Това е законът, с който трябва да се управлява България. Тази Пръчка е с 61 сантиметра дължина. Дървото, от което е направена, е заръчано и изпратено от Рилския манастир и се нарича хвойна. А дебе-

лината на пръчката е един сантиметър в диаметър.

Имате още една емблема (посочва на всички ни нарисуваната тук Камичка-меч, остър от двете страни.)

На едната страна на Камичката е нарисуван човешкият знак, а от другата – знакът на Веригата. Това е Силата Господня. С този нож обсаждаме Варна.

За тия работи не е позволено да се разказва и разправя никому никъде. Тези неща са вътрешни. Те са емблеми, които трябва да се пазят само за Веригата. Това е единственото оръжие, което се позволява на Веригата да има.

И Господ ви пита благодарни ли сте от всичко това.

(Всички отговарят): Да, благодарни сме.

По покана на 2-н Дънов всички

станахме прави и всякой един от нас каза в себе си по нещо Господу, Който присъства между нас.

Обяви се от 2-н Дънов, че Духът дава сега за прочит от Йоана 12 глава, от 12 стих до края, след което тия стихове се прочетоха от самия него.

Господин Дънов каза, че програмата за утре, 17-того, е следната:

В 9 ч. сутринта ще има обмяна на мисли помежду ни. А вечерта в 7 ч. ще имаме общение с духовете. Този „тренинг“, който дойде вчера, се състои от духовете, за да вземат те участие в това, което се върши тук на тези събрания.

И един от Веригата, а именно Михалаки Георгиев от София, беше определено да бъде с тях, а другите дойдоха по-рано, за да устроят пътя.

Господин Дънов прочете от своето тефтерче за Десетте сви-

* Трен (фр) – влак (бел ред)

детелства на Веригата*, които каза да препишем, за да ги прочитаме. Тези Десет свидетелства са следните:

Така говори Господ: Изпълнете Моите заповеди и повеления. Ето, Моето Слово пристига, заповед ви носи, за да заверите свидетелството на Духа Ми. Заверете Истината на завета Ми чрез живота си. Дайте свидетелството на Духа, което ще се пази пред Лицето Божие като залог на вашата вяност към Него.

Засвидетелствайте Истината на Бога чрез изповед явна пред Неговия Свидетел (Пророка).

Отговорете с пълнотата на сърцата и ума си, без всяко стеснение, и Бог, Който вижда и знае всичко, ще ви даде според своята неизмерима благодост и вечна милост.

Изповядайте пред Бога и Неговото лице Истината, засвидетелствайте я пред Небето.

Първо свидетелство: Вярваш ли от сърце и душа в Единаго, Вечнаго, Истиннаго и Благаго Бога на Живота, Който е говорил?

Отговор:

Второ свидетелство: Вярваш ли в Мене, Твоя Господ и Спасител, Който ти говоря сега?

Отговор:

Трето свидетелство: Вярваш ли в Моя Вечен и благ Дух, Който изработва твоето спасение?

Отговор:

Четвърто свидетелство: Вярваш ли в твоя приятел (покровител) и във всички твои братя и сестри (починали)?

Отговор:

Пето свидетелство: Ще ли изпълниш Волята на Единаго, Истиннаго и Праведнаго Бога без колебание?

Отговор:

Шесто свидетелство: Ще ли се отречеш от себе си и от всичко световно за Неговата Любов?

Отговор:

Седмо свидетелство: Ще ли посветиш живота, здравето си и всичко друго за Неговата слава и напредъка на Неговото дело?

Отговор:

Осмо свидетелство: Ще ли слушаш Моя глас и Моите съвети, когато ти говоря?

Отговор:

Девето свидетелство: Ще ли си готов да изпълниш Моите заповеди без всяко колебание?

Отговор:

Десето свидетелство: Ще ли ходиш винаги пред Моето Лице с всичкото незлобие на сърцето си и да Ме никога не огорчаваш?

Отговор:

БОЖИЕТО ОБЕЩАНИЕ**

И тъй, във всичко, що обещавах пред Мене, гледай да не кажеш някоя измама, защото ще бъдеш повинен на смърт.

Знай, че стоиш пред Мене, твоя Господ, Който знае твоего лукаво и непостоянно сърце, което е пълно с всички пороци. Ето защо, то трябва да се обърне към Мене и да се възобнови чрез Моя Дух, обработи и възпита чрез Моето Слово.

Ти, който отсега ставаш Мой и поверявах всичко в Моите ръце, отсега нататък Аз сам ще те ръководя, Сам ще промислям и уреждам всичко за тебе.

Аз ще те уча все, що трябва да вършиш. Ще лягаш и ще ставаш под Моите криле. Аз ще бъда страж над тебе. Окото ми ще бди за съдбините на твоето сърце.

Ще ме призоваваш рано и ще ти отговарям в утринните зари на зо-

* Десетте свидетелства Господни (Свидетелства на Веригата) са записани от Учителя Бейнса Дуно на 13 февруари 1899 г. във Варна. Виж „Изгревът“ на Бялото Братство“, том II, Житен клас, София, 1995 (бел. състав.)

** Божието обещание е записано от Учителя Бейнса Дуно през 1899 г. във Варна и достига до нас като текст на писмо до Пеню Киров от 24 февруари 1899 г. Виж „Изгревът“ на Бялото Братство“, том II, Житен клас, София, 1995 (бел. състав.)

рата. Преди да повикаш ще ти отговарям и преди да пожелаеш ще ти давам своите Божествени дарувания.

Ще бодърствувам за всичките ти нужди. Гледай да не оскверниш Името Ми и да не опетниш благодатта Ми. Знай, че от злото се отвращавам, към неправдата негодувам, а от жестоко-сърдечие се огорчавам.

Мисли всичко това, бъди винаги готов да изпълниш всяка Моя заповед, която ще ти дам.

Когато лягаш, когато ядеш, когато пиеш, каквото и вършиш, за всичко трябва да благодариш Богу в сърцето си.

Аз Съм, Аз Господ, Който ще те утвърди във всичко и мирът ти ще изгрее както утринното слънце на Живота.

След прочитането на Десетте закона на Веригата, г-н Дънов прочете и една Молитва на българския народ, продиктувана от Духа. Но за нея ни се обясни, че не можем да я препишем. Тая молитва била дадена преди дванадесет години и в нея молбата на Духа била да се низрине всякой, който е на власт и върши беззаконие.

Това е свидетелството, което аз нося. (Тази молитва е в джобното джужданче* на г-н Дънов.) Има друга молитва, която е една от най-съдържателните – една особена молитва, която ще бъде първа и последна. Но за нея Веригата още не е готова да ѝ се даде.

Тук г-н Дънов прочете от едно свое тефтерче друга молитва, за която каза, че можем да я препишем и да я имаме. Тая молитва** има следното съдържание:

МОЛИТВА

Господи, Боже Наш, да възлезе

* Джуждан (тур.) – кожено портмоне (бел. ред.)

** Тая молитва – по-късно текстът ѝ става основа на т.нар. Молитва на Царството (бел. ред.)

молбата ни пред Твоето Лице, да дойде Духът Ти и да пребъде Словото Ти в нашите сърца.

Заради Любовта Си, с която Си ни възлюбил, благий Небесен Баща, да дойде Царството Ти, да бъде Волята Ти, да се освети Името Ти на земята – това е желанието на нашата душа, това е нуждата, която постоянно усещаме в тоя свят.

Великий Господи на всяка сила и крепост, застани за делото Си, преклони сърцата на ония, които Си избрал да се назоват начатък на Твоята слава и Величие.

Благословений Господи Наш, ръководи ни с милостивата Си ръка, просвещавай ни да се не уклоняваме от Словото Ти, да не престъпваме закона Ти. Води ни като добър пастир, при зелените пасища, при бистрите отоци. Амин.

Като се продиктува горната молитва, г-н Дънов продължи:

Да знаете, че Господ гледа на вас. Слушайте и внимавайте за постъпките си. Господ постоянно ви притеглява и ще се оправдаете и съдите от Него. Веригата няма закони и правила. И единствените неща, които са задължителни, са законите, които ви се дадоха.

Сега, тази Пръчица, ако я намери човек, ще мисли, че е една играчка, но всъщност е с голямо значение. Тя може да се уподоби и на една флейта. И действително, че Животът е една флейта. Един ден, като влезем в Небето, ще дадем първия си концерт. Само че с тия, които ни очакват, не можем да дадем този концерт, защото публиката, която ни очаква, още не е готова. Така ще видите, че някой от вас е тенор, друг е алт, трети – бас и прочее – четирите основни гласове.

Друго: в тази Пръчка вие имате и седемте краски. Тя е продиктувана от-

горе и докато се направи, срещнах много препятствия. Но фактът, че тя се направи, показва, че Господ иска се стори добро на тоя народ. Господ се интересува за всичките работи на България – и в политическо, и в икономическо, и в материално отношение. И ще видите, че в материално отношение България е по-добре от другите съседни държавици. По-добре е от другите и в други отношения. Например, наводнението в Румъния, земетресението в Италия и това, което стана в Турция. Подобни катастрофи щяха да станат и в България, обаче тя остана незасегнатата по благословение отгоре. И това е в общия план на Небето. Трябва да образуваме вече една почва, за да дойдат в България да се преродят по-добри духове. Защото целта на Веригата е да тури почва, тор, та като дойдат по-добрите духове, да спомогнем за тяхното възплъщение и да ги поставим на работа. Тогава ще има в България по-добри министри, по-добри управници, съдии, офицери и пр. А пък за тези, които крадат пари, не се тревожете; те ще оставят парите тук. Парите са змийски кокал.

Тези от вас, които имате въпроси, макар и няколко, да си ги напишат. Но такива, с които да не се влиза в спор, защото аз не искам да влизам в обсъждане на черупките на нещата. Всички трябва да пребъдете на една Лоза, на която вие да сте пръчките. Кой каквато форма иска може да си приема, но принципът е общ и един. Всичко стои в изпълнението на нещата. Така, ако ти дадат най-малката работа и я изпълниш, ще си най-почетният човек в Небето. А ако ти дадат най-голямата работа и нищо не изпълниш, то ти си най-непочтеният човек. Значи не е работата до количеството, а до качеството на нещата.

У вас може да се породи мисъл, желание, изкушение, ако щете, да си съставите и вие верига. Няма желание

у човека, което да не е осъществено, само че малко може да закъснее. Та и туй ваше желание един ден ще бъде осъществено, но трябва подвиг, търпение и чакане. Аз, например, ако бях навънка, щях повече да бъда успешен, а сега е по-мъчно с вас, защото изпъква вашата индивидуалност – именно искате и вие да бъдете напреднали. Но и това ще дойде един ден. Дяволът и той си има своята тактика, а именно – изцапа един човек и после, като започнеш да живееш за Господа, той казва: „Обръщай внимание на миналото“.

Никой не може да разположи сърцата да го обичат, освен Господа. Той само може да разполага със сърцата на хората. Това са го изпитали много духове, а това е и законът. Ние от дъното на пъкъл се качваме нагоре, и този пъкъл е на повърхността на Земята. Той се появява по някой път и го виждаме. Например, по-голям пъкъл от това не ти трябва – да гледаш в едно море морско сражение.

След това г-н Дънов рече: „Господ иска от вас сега всякой един да поиска от Него едно благо за народа.“

Всякой един от нас написа желанията си за народа върху една бюлетинка и всички ги сложихме на масата. Избраният от всинца – Пеньо Киров – тегли една бюлетинка от нашите написани желания и като се разгърна изтеглената от Пеньо Киров бюлетина, върху нея имаше написано: „Да дойде Царството Божие на Земята както на Небето“. Тази бюлетина бе написана от Петър Тихчев. Всичките бюлетини се предадоха от г-н Дънов на Петко Гумнеров за съхранение към протоколната книга. Но преди да се съберат бюлетините и да му се предадат, написа бюлетинка и г-н Дънов, в която, като се разтвори, пишеше: „Да изпълни Господ всички ваши добри пожелания“.

На 15-того, събота вечерта, ко-

гато ни се раздаде житото, при раздаването г-н Дънов изговаряше едно благословение, но не се отбелязаха, нито запомниха думите, от които се състоеше то. Някои си припомниха думите на това благословение и те били горе-долу тези: „Да възрасти Бог Словото Си в България“; други схванали: „И да благослови Бог Словото Си в България“; трети поддържат, че думите били следните: „Да възрастне Словото Божие в България и да благослови Бог Словото Си“. Най-сетне г-н Дънов даде на това благословение следната форма: „Да благослови Бог Словото Си в България и да Го възрасти.“

След това се разотидохме, за да се съберем довечера в седем и половина часа за Господнята вечеря, според която ни се съобщил тази заран.

В седем и половина часа всички бяхме вече насядали около масата. Само че сега редът на сядане претърпя едно малко изменение, от реда означен на 16 август, неделя сутринта, а именно: П. Тихчев и Милкон Партомян промениха местата си – първият взе мястото на М. Георгиев; после Елена Иларионова дойде при Конст. Иларионов, вместо Гина Гумнерова, която пък зае мястото на Елена. А пък Ан. Бойнов отстъпи мястото си на П. Тихчев, а на Бойнов мястото даде Милкон Партомян, вместо когото отиде М. Георгиев.

И така, сега около трапезата бяхме наредени тъй (от дясно наляво): П. Дънов, Т. Бъчваров, Д. Голов, Н. Ватев, В. Узунов, Ан. Желязкова, К. Иларионов, Елена Иларионова, Гина Гумнерова, Величка Стойчева, Кънчо Стойчев, Ив. Дойнов, П. Епитропов, Серафим Шиваров, Сава Великов, Пеньо Киров, Никола Янев, Д. Цанев, М. Георгиев, дядо П. Тихчев, Петко Гумнеров, Ан. Бойнов, Милкон Партомян, Ил. Стойчев и

Т. Стоянов.

Преди всичко по покана на г-н Дънов се прочетоха следните места от Книгата Господня: Тодор Бъчваров прочете Матей: 26; 26-30, Петко Гумнеров прочете Марка: 14; 22-26, П. Тихчев прочете Лука: 22; 14-20, Тод. Стоянов прочете Иоана: 13; 1-29, Пеньо Киров прочете Първо Коринтяном: 11; 23-24, Конст. Иларионов прочете Римляном: 5; 15, 16, Дим. Голов прочете Иоана: 6; 53-58.

А г-н Дънов най-сетне прочете 23 Псалом и каза:

Господ тази вечер изявява тази Любов към вас всичките. Това, което има на трапезата, това е Божественият Живот, Божествената Любов, която се влива във всякой. Затова е казано, че даже през всичките мъчнотии, Господ е приготвил такава трапеза. Със своята Любов Той фактически свидетелства, че към цялото човечество Любовта Му е еднаква. Затова, ние трябва да му благодарим, защото това е смисълът на Живота от Него и към Него.

При преломяването на хляба г-н Дънов между другото каза:

Аз Съм, Който Съм ви водил в миналото, Аз Съм същият, Който ще ви води и в бъдещето. Уповавайте се на Мене и ще проверите Моята вяност. Няма да се лишите от Моите благословения – ще ви упътвам и ще ви ръководя, ще ви благославям, ще ви уча във всичкото време на Живота. Бъдете носители на Светлината и с живота си, и с делата си, щото като ги видят хората, да прославят Неговото Име. Бъдете благословени от Отца Моего! Този хляб е символ на Моята Любов. Така искам и вие да пребъдете във вашия живот за вашите братя.

А като взе чашата, каза:

Тази е чашата на Спасението, Вечната Любов и Моя Дух, Който

работи във вас, Който ви повдига, просвещава вашите умове и освежава вашите сърца. Пийте от нея и бъдете благословени.

Всички пиха по малко вино от голямата чаша. Най-подир пийна от виното и г-н Дънов и каза:

Благословен Господ Бог сега и всякога, и във век века!

Хляба си подавахме един на друг, докато се изредихме, като при подаването си казвахме: „Това е Божествената Любов за вашето спасение“. Най-после г-н Дънов каза:

Да благослови Господ всичките страдащи, които имат нужда от този хляб.

На всички г-н Дънов раздаде по едно самунче хляб, а ония, които се падаха на г-жа Казакова и д-р Миркович, останаха да се дадат на бедни деца.

Преди да започнем да ядем, всички подир г-на Дънова, изказахме следната молитва:

Благодарим ти, Баща наш, за великата Любов, с която Си ни възлюбил. Благодарим Ти за Живота, който Си ни дал. Благодарим ти за ума, който Си вложил у нас. Благодарим Ти за благодеянията, които си турил като основа на нашия живот. Благодарим Ти за Правдата, с която Си ни заобиколил. Благодарим Ти за Любовета, с която Си ни изпълнил. Благодарим Ти за великата Мъдрост и Те славим за Твоята Истина, с която си ни озарил, и се радваме за Живота, който Си ни дал. Изпълняваме Твоята Воля сега заради Духа, Който Си ни дал да ни ръководи. Бъди благословен от всинца ни сега и всякога. Амин.

А след молитвата започнахме вечерята.

Като свършихме яденето, към 11 ч. се събрахме пак около масата и г-н Дънов ни каза да отиваме по групи от по пет души пред престола в

другата стая, гдето след поклонение да оставяме пожертвуванията си. Така първата група бе: Тод. Бъчваров, Дим. Голов, Илия Стойчев, Тодор Стоянов и К. Иларионов; втората група: Петко Гумнеров, А. Бойнов, М. Георгиев, Пеньо Киров и Никола Янев; третата група: Петър Тихчев, Д. Цанев, Ив. Дойнов, Милкон Партомиян, Кънчо П. Стойчев; четвъртата: Ан. Желязкова, Елена Иларионова, Гина Гумнерова и Величка Стойчева; и най-сетне петата група се състоеше от Н. Ватев, В. Узунов, Петко Епитропов, Серафим Шиваров и Сава Великов.

Каза ни се на всинца, че от остатъците подир яденето на трапезата Господня можем да си вземем и занесем по домовете, след което в десет и половина часа през нощта събранието, при весело настроение на всинца ни, се закри, за да се открие пак утре, на 17 август, понеделник, в 9 ч.

17 август, понеделник

В 9 ч. се събрахме всички наново. Г-н Дънов извести, че програмата за утре, 18-тогo, вторник, е следната: в 9 ч. – разискване върху ученията на Библията, а в 7 ч. вечерта събрание, което ще бъде посветено на домовете на Веригата. И тук ни се обясни, че това показвало, че и Веригата си има свои домове:

Всичките подразделения на Християнството са домове на Веригата. Да знаете, че духовете са вземали връх над него и помощта трябва да дойде отвън. Затова падналият в слабост трябва да се обърне към Господа за помощ, защото отвън трябва да дойде много помощ, за да се смирят метежниците.

Съзнание и подсъзнание. Подсъзнанието носи миналата опитност, а съзнанието е това, което обра-

ботваме. В човека има две души: животинската душа си има своето подсъзнание, а така също и другата си има своето такова. Има животински дух и Божествен Дух. Инстинктът на самосъхранение е пряко влияние на Божествения Дух върху всичките същества. В присъствието Божие човек не може да извърши грях.

Раздадоха ни се бюлетини с въпроси, на които ние, според разбиранията си, отговорихме. Имаше една бюлетина с въпрос: „Защо Бог създаде Светлината?“, по който г-н Дънов каза следните мисли:

Светлината е една тъкан в Невидимия свят. Светлината е дреха на душата и Бог създаде Светлината, за да я облече. И от тази дреха всичкото създание се радва, защото е красива. Ако съществува душата, съществува и Светлината, а ако изчезне душата, изчезва и Светлината. Затова е и казано, че Бог живее и съществува в Светлината. Затова е то, дето човек, който съгреша, усеща се гол. И виждаме, че и Адам, като съгреша, повикаха го, но и той сам каза „Гол съм, Господи“, при все, че беше облечен в много хубава дреха. И Адам е бил светъл по-рано, но откакто изгуби душата си, потъмня.

Приятелите днес бяха насядали около масата под следуюция ред (от дясно наляво): П. К. Дънов, Тод. Бъчваров, Дим. Голов, Никола Ватев, Васил Узунов, Анастасия Желязкова, Константин Иларионов, Елена Иларионова, Гина Гумнерова, Кънчо Стойчев, Величка Стойчева, Ив. Дойнов, Петко Епитропов, Серафим Шиваров, Сава Великов, Пеньо Киров, Никола Янев, Деньо Цанев, Анастас Бойнов, Михалаки Георгиев, Петко Гумнеров, Петър Тихчев, Милкон Партомиан, Илия Стойчев и Тодор Стоянов. Този ред се запази до завършване на срещата.

Какво се подразбира – каза г-н Дънов – под думата Верига? – Това означава, че ние се движим с Веригата на Божествената Любов, както се и казва в Библията: „Привлякох ги с нишките на Любовта“.

При разотиване в 12 ч. на обед г-н Дънов ни каза в разговор, че същинското име на Бога е Иод-Хей-Вав-Хей.

7 ч. вечерта. Всички са на местата си. Г-н Дънов прочете 1-ва глава от Филипяном. Подир тайна молитва, каквато имахме, г-н Дънов възгласи:

Тук, в тази глава, Павел се оплаква, че има окови и това оплакване подхожда на вашите окови. Всякой един от вас има по едни окови, които го спъват. Както и да е, тия окови вие си ги носите, защото те ще послужат за вашето повдигане. Силата не е в плътта, а в духа на нещата и ние ще победим нещата с духа. Преди години имахме в Америка една мома, много слаба, но осем души не можеха да удържат едно дърво, което тя държеше. Човек може да има железни окови, но тия неща не трябва да ни смуцават. И Павел, който присъства сега тук, си изказва своята опитност. Светът не се е много изменил от павлово време.

Тази вечер присъства госпожа Казакова, присъства д-р Миркович. А Павел присъства, понеже той е един от любящите духове на Казакова, която обичаше неговите послания; та затова той я придружава. Сега аз ще предам някои мисли от г-жа Казакова:

„Мъчно е – казва г-жа Казакова – да предам своята опитност, понеже има една съществена разлика между вашата обстановка и моята. Човек в тяло на земята схваща света по един начин, а извън тялото – по друг. Във физическия свят човек гледа опакото на нещата, в духовния – тяхното лице. Във физическия свят човек вижда сянката на нещата, а в духовния вижда

тяхната същност.

Няма съмнение, моята дейтелност между вас е известна, всичките погрешки – също, но тия погрешки имате и вие, както и аз. Но понеже аз бях по-активна, погрешките ми излизаха, а вашите са скрити, понеже вие не сте толкова активни. Скрити са, казвам, вътре във вашата душа, във вашите умове, при все че вие не съзнавате и не искате да го изповядате. Но когато дойдете в моето положение, и вие ще направите същата изповед. Що е бил моят живот между вас, каква полза съм принесла? Мислила съм и съм проектирала много работи, желала съм политическото повдигане на българския народ, неговото освобождение, неговото вътрешно възраждане. Но това схващане бива по един особен начин – схващане, което няма тясна връзка с общото Божествено развитие на цялото човечество.

Земята е арена на постоянни стълкновения, стълкновение на индивидуално развитие. На първо място ние можем да развием своето тяло, своя ум, да се повдигнем в обществото, да заемем известно положение, да се осигурим, като мислим, че това е истинският път на развитие. Обаче, питам се аз сега какво е останало от всичко това в мене, като виждам тялото, за което съм се грижила, оставено в Божествения склад за разглобяване. Тия мисли, които съм имала на Земята, понеже са тежки, не мога да ги взема със себе си; желанията също така не мога да взема. Моето положение е такова, каквото е положението на шест годишно дете, което като стане двадесет годишна мома, срамува се да носи своите кукли. Моите кукли са оставени, моите земни надежди са разрушени.

Надежда! В какво човек може да има надежда? Светът е изменчив, така и хората в света са изменчиви. Тази надежда може да се породи в

Оногова, Който търпи всичко. А можем ли да знаем каква е Неговата Воля? – Да, можем. Тя е ясна. Тази воля се състои в това, щото да извършим всичко онова, което ни е дадено на Земята. Да се не отклоняваме нито надясно, нито наляво, нито да желяем това, което е непостижимо. Ако аз бях преживяла моите години на Земята, щях да ги употребя другояче. По-добре [да си] едно дете на Земята, отколкото десет човека на Небето и то луди.

Вие мислите, че много работа вършите, не е ли така? Така мислех и аз, но не е въпросът колко голяма работа сме захванали, но колко добро от нея е свършено. Как мислите, в колко души моят образ е останал за всякога? Ето въпросът, който мъчи духовете. Няма ли аз често да бъда разпъвана от вас, като си спомняте често моите погрешки? Но аз зная, че моите възпоменания не са се изгладили из вашите умове. А че това е един факт, явства от туй, че ако аз бях се явила между вас, вие щяхте да ме третирате пак така, както по-преди. Щяхте да ме наричате или бихте ме наричали „малко смахната, налудничава“, която не знае мярка на устата си, говори гдето не трябва, дърдори много, оставя глупави протоколи след себе си, говори за неща, за които не трябвало да говори, а за които трябва да говори, не говори и пр. и пр. Това е то „работата на Казакова“. Такива са и вашите работи. Да не мислите, че вие вършите много умни работи. Блажени! Вашите работи са както детинските кукли пред децата.

Няма съмнение, че вие обичате да се похвалвате както мене, да се показвате пред хората, че сте извършили това и онова нещо, което върших и аз. При правенето на сеанси и аз правех като вас. По смелост не ви отстъпвам. Да, но това е човешката страна на човешкия живот. Всякоя душа има своите добри и слаби страни.

Говорят както разбират, работят както знаят. Всякой, който се опитваше да ми противодейства, бях готова да го изтикам навънка. Обаче това съм го струвала, както и Павел в своето ревнувание, от несъзнание. Да, несъзнание – това е един мъчен въпрос за разбиране.

Какво мислите, че е сега моето положение? Няма съмнение, че в разните сеанси ще ви дадат разни показания за моето положение – това казала Казакова, онова казала Казакова – и всичко ще трупат на гърба ми. Да, и по мой адрес ще има... графически евангелия. Може би Казакова ще присъства на десет сеанса и тогава ще се озадачавате да си обясните с каква бързина аз се движа, как е възможно да бъда едновременно на десет места и да говоря. И как мислите вие, възможно ли е да се обясни това? Ако на десетте сеанса показанията са едни и същи, то може да се обясни, но ако се различават, то е трудно за обяснение.

Да ви дам едно едностранчиво обяснение: представете си баща по име Свиначов – човек доста заможен, има пет-шест хиляди лева готови пари. Но този баща има десет сина и те все – Свиначовци. Умира бащата, синовете му вземат парите и всякъде [им] казват все Свиначовци. И кой ще каже, че Свиначов не е бил във вашия град? Това е то, когато човек умре, неговите синове да говорят добро за него. Разбирате ли тази алегория? Може да го кажете както искате, безразлично е. Това не значи още, че аз не мога да имам съобщение с вас. Това обяснява само противоречието.

Сега няма нужда да ви разправям за своето положение, за моята нова обстановка. Тази сутрин ви се говори за онази вътрешна мрежа и действително, ако я имате, само тогава духовният свят ще ви стане ясен. Другояче, всичко ще ви бъде тъмно, както на мене ми беше тъмно на Земята.

Разбирам, че да се говори по то-

зи начин е малко отегчително за вас, понеже виждам, че има много неща, които ви смущават, много мисли и желания, с които вашите умове са заети. Все мислите да оправите света. И тези желания не са ваши. Но пристъпете към една по-сложна работа – работа върху себе си. Бъдете отстъпчиви един към други, снизходителни, имайте взаимно уважение и почитание, защото само това е, което остава на човека. Не е омразата, която гради Живота, а то е Любовта. Аз може да съм имала много грешки и ги имам, но поне в едно отношение съм била чистосърдечна – нямала съм в себе си задни мисли. И ако има добродетел, в която мога да се крепя, то е само тази. Всякога съм била готова да се разкая и да поправа грешката след себе си. И благодаря на Господа, че ми даде поне това добро. А коя е вашата основна добродетел сега? Гледайте всякой един от вас да има поне по една добродетел.

Мене ми е приятно да ви виждам толкоз души, събрани на едно място. Един заминава, мнозина идват на неговото място. Така върви Животът – като една Верига. Всяка халка влече подир себе си хиляди други халки; и ако една се скъса, всичките други халки пропадат. Аз минах през зъба на колелото и изпълних своя ред, сега е ваш ред да го изпълните. Няма съмнение, че ще имате много мъчности и препятствия, но тези неща са обикновени. С времето всичките те ще се преобърнат за добро.

Аз бих ви говорила още, но понеже атмосферното налягане е много голямо, ще оставя другата част от своя разговор за друг път.“

Казакова предава своя поздрав на търновци; нарочно поздравление, казва, на вас.

Така също – поздравление от Доктора. Докторът казва, че България е израсла малко, та ще ѝ кроят нови гащи. А всякога на новите га-

щи децата се радват, но пък всякога бащата е, който трябва да плати тия гащи. Поздравява Пеня. Пита те Докторът: „Защо си толкова сериозен, а не си разпуснат? Преди-временно ли искаш да остарееш?“ Поздравява Тодора.

(Тодор Стоименов): Няма ли нужда от мен там, докторе?

„Ще ви тупат, ако дойдете преждевременно тук. Не е мястото още готово за теб.“

Докторът поздравява всички други приятели: „Не бойте се, няма съществена разлика между живите и мъртвите. Отношенията между вас и мене са като на един водолаз, който е спуснат вътре във водата; и каквото теготение усеща той, така усещате и вие. Вие сте отдолу, ние сме отгоре.“

Стана разговор за обещанията и г-н Дънов по повод на това каза следното:

Всякога, когато човек дава известен оброк, той го дава пред друго. И всякога, когато даваш известно обещание пред друг дух, той ще те преследва и ще понесеш всичките последствия и страдания.

Един по-висш закон отменя разпорежданията на по-низш закон. Например, оженил си се, но ако ти се каже да следваш Господа и да оставиш жена си, ти си длъжен да я оставиш. Защото Провидението може по един естествен начин да я задигне, обаче за нейно добро то я не взема, а я разлъчва, макар и временно, от мъжа ѝ, за да следва той Господа. Във всичките свои обещания човек трябва да бъде внимателен, та да ги дава разумно.

18 август, вторник

В 9 ч. сутринта се събрахме всички и г-н Дънов прочете 4-та глава от Послание Галатяном и подир туй каза:

Това е проповедта, която искахте от Павла снощи. Тази сутрин аз ще ви говоря.

Има някои възгледи, които вие трябва да имате предвид. Това, което ще ви кажа сега, са мои възгледи и сте свободни върху тях да ги приемате или да мислите, както искате. За да можем да имаме каквато и да е посока в света, трябва да имаме опорна точка. То е общ закон – опорната точка всякога е необходима. Опорна точка трябва да има сърцето, умът, волята и пр. Без такава опорна точка вие се движите навсякъде, но същевременно няма да извършите никаква работа. Следователно, за да извърши каквато и да е работа, човек трябва да има принципна точка.

Ние трябва да имаме правилно гледище върху нещата на света, т.е. да се запитаме какво е нашето предназначение, защо сме дошли в света. Може да се каже, че сме проводени да се учим, но какво отношение има това учение с бъдещия живот? Ние ще добием един вътрешен импулс, ако успеем да отговорим на този въпрос.

Ще се докосна до Библията, тя е една Книга, която е излязла от опитността на вековете. Изобщо, основният принцип е Бог. Обаче разбирането за Бога не е едно и също. Разни са разбиранията, но има две главни разбирания: едни схващат Бога като разхвърлян из вселената, а като че ли ние не съществуваме; а други поддържат, че Бог е една личност със съзнание и ние имаме обща връзка с Него. Тия две гледища пораждат причина за разискване. Но каква е била първоначалната причина и каква нужда има Бог да създава светове? За Него това е една играчка и каква нужда има Той от играчки? Следователно, този възглед не съответства на Божието съвършенство. За да се избегне това противоречие, другата страна приема, че Бог е личност в Себе Си. Следователно, Той иска всичките неща да

се индивидуализират както Самия Него. Обаче и това не обяснява самата истина. Защо ще иска Той да се индивидуализират нещата, щом Бог е личност? Моето възрение е, че Бог съществува във вид на два Принципа. Всичките души съществуват в Него, имат известно съзнание и тия души са, които заставят Бога да твори нещата заради тях, т.е. от тях Той се принуждава да твори световите.

Да дойдем до първоначалното състояние на света. Първоначалното състояние на света, състоянието на материята е било едно състояние, което не е хвърляло никаква сянка зад себе си. Материята е била съвършено ефирна, прозрачна, а в такава прозрачна материя нищо не е могло да се развива. Следователно, Бог е трябвало да видоизмени първоначалните вибрации на материята и да я сгъсти. По принцип как именно се е създал светът? Ако четете разни окултни книги, там има разни възгледи. Но аз ето какво мисля: всичката Божествена енергия се движи по една права линия, следователно в това движение никакъв резултат не може да произлезе. Но понеже Бог веднъж като се прояви, образува се едно пречупване на линиите в ъгъл, линиите почват да се прекръстосват и се образува спиралната форма, затова движението на всичката материя става в спиралната форма. И така са образувани великите светове, а после – по-малките слънца, които постепенно са изгубвали своята светлина и са станали като нашата Земя, на която могат да живеят хора.

Разбира се, този процес не е изработен за десет, двадесет или един милион години, а най-малко са били нужни десет милиарда години, за да се изготви една обща еволюция, една нова вселена. Следователно, като теглим аналогия и като вземем предвид движението на Слънцето, потребни са един милиард години. Значи, за да за-

върши човек своята еволюция, трябва да премине през тия двадесет милиарда години. Във вашите умове може да се зароди въпрос какво ще бъде после положението на човека. Разбира се, след като премине човек тия десет милиарда години, няма да бъде положението му както сега, а ще бъде положението му като на жабока сега спрямо човека; такава ще бъде грамадната разлика между сегашното състояние на човека и бъдещото му състояние. И като дойде човек до това положение, той ще има една велика работа и Провидението ще ви даде цели светове да създавате, да разпореждате. Но ще бъдете натоварени с редица отговорности; и доброто, и злото ще се стоварят върху вашите гърбове – ще стане една нова еволюция за вас.

Като имате предвид тази велика цел на Живота, то временните ваши страдания трябва да ви се видят дреболии, защото това, което сега ви спъва, в бъдеще ще бъде една играчка – кукла, която е потребна сега само на деца. В бъдеще обаче, когато ще промените състоянието си, ще бъдете готови за по-висока и велика работа. Вашата душа ще бъде готова за тази служба. Следователно, вие трябва да сте благодарни за нискостоящото ви положение, тъй като следващите ви стъпки ще дойдат по един естествен начин.

Сега да се върна към отношението в света. Всичкото в света – огънят, цветята, водата, това са все предмети на това училище – света. Нищо няма без съдържание. Ако вие можете да възприемате вибрациите на цветовете, например, то вие ще можете да се вслушвате и в гласа на цветето и да чувате неговата история, защото и цветята имат толкова съзнание, както и ние в нашия свят. Напредналите духове гледат към нас както ние гледаме към цветята, защото и ние сме цветя спрямо висшите духове. Ние за Духовния свят сме още растения, а

спрямо органическия свят сме човещи.

Да, вие трябва да познавате своето положение, за да се не възгордеете, защото духовете бият. Ако човек напусне тъй своята сфера, неговото положение ще бъде смешно. Така магарето едно време се молило на Господа да му даде по-голям ръст. Но като добило голям глас, тогава му дали по-малък ръст и сега то е станало за посмешище. Та възможно е човек, като измени положението си, да стане посмешище. Човек не бива да бърза. Тези, които го товарят, те ще го и разтоварят, така щото няма нужда от бързане.

Сега, да вземем например мислите и желанията. Колцина от вас сте господари на вашите мисли и желания? Мнозина ще кажете, че сте господари, но като се турите на изпит, вие сами ще се убедите, че не сте господари. Следователно, на такъв човек, който не е господар на мислите и желанията си, не може да се даде свобода, защото ще се увлече и ще си направи по-голяма пакост. Това, което се нарича страшен съд, е за тия, за които ще настане Божествена нощ за дванадесет милиарда години, докато настане Божественият ден. Това е, от което една душа трябва да се бои. Работите на Бога са разпределени с математическа точност и Господ никога не повтаря своите работи; и ако една душа остане назад в своето развитие и дочака Божествения ден, тогава чак ще ѝ се дадат условия да почне да се развива и да еволюира.

Да се повърнем назад към предмета си. Какво отношение има Библията спрямо нашия живот? – Тя има отношение, защото е излязла от опитността на хората и те са се ползвали от тази опитност. А опитността на цялото човечество е опитност на индивида и тази опитност ние не трябва да игнорираме и да не мислим, че ние ще намерим нови и по-добри правила да живеем. Принципиите не са пре-

търпели никакви изменения, но нашите отношения спрямо тия принципи, са претърпели изменения. Например, светлината за нас е по-голяма или по-малка, според нашите схващания и доколкото тя може да реагира върху нас. В Библията имаше една духовна растителност и от нея можем да образуваме гориво, от което да се ползваме по време на мъчнотии.

Например, един час си разположен, а друг час не си разположен. И после с години и с години така върви. Та затова има дванадесет милиарда години за разположение и неразположение, за вдишки и издишки, прилив и отлив. Това е то Божественият закон. Когато ние сме разположени и неразположени, става една обмяна между нас и Бога и тази именно обмяна е Любовта на Бога. Господ дава на една душа и зло. И в това се състои съвършенството на Бога – каквото и последствие да има, Той ще го даде. Следователно, каквото поискаме от Бога, Той ще ни го даде, Той никога не отказва. Той е Единственият, Който никога не отказва. Думата „няма“ у Него не съществува. Затова всичките духове – от най-големите до най-малките – пред Него благоговейт. Защото Той е един Дух, Който носи бремето на всичките, всичките същества постоянно искат от Него. Така например, един Възвишен дух иска от Бога да му направи един голям свят и Бог да му го даде. Вие искате десет хиляди лева и ще ви ги даде Бог, няма да откаже. Па и нали казва Христос „търсете, искайте, хлопайте“. И Господ ще ви отговори. Ако постоянно ти стоиш на вратата и хлопаш, Господ ще ти даде това, което искаш. Разбира се, тук аз ви говоря какъв е законът, но като как ще го приложите, това е друг въпрос. Като искате, Господ ще ви даде, но като как ще иждивите това, което ще ви се даде, това е друг въпрос.

Тия принципи в Библията си имат практическо приложение, трябва да се оползотворят в Живота. И ние ще слезем от философията към практическото приложение. Защото живеете между вълци, та да знаете как да постъпвате. Така, за да можете правилно да се развивате и за да могат материалните ви работи да се управляват, трябва съблюдене на известни правила. И тук нека кажа, че материалните богатства са резултат на доброто духовно състояние. Па и асъл, материалното богатство е само за добрите хора. Богатството винаги е във връзка с нашата душа, с нашия ум, т.е. ние можем да сме богати с мисли и с материални неща. Често пъти в духовния живот с тия неща става обмяна. Например, вие давате добри мисли, а отгоре ви дават материални улеснения. И най-сетне, след обмяната, която става доброволно и следствие на която човек може да стане богат, сам той тогава вижда, че не е печалба богатството. Обаче, щом го е искал, отгоре дават му. Затова в желанието си, което искате да използвате, гледайте обмяната и залогът да са честни. Съвременното богатство е пратено отгоре. Вижте колко имате ежегодно жито, плодове и пр.

(В. Узунов): Какво отношение има за духовното развитие на човека отказването му от всичко в света? Не е ли това доброволен отказ от всичко?

Това е само една икономия, за да не се влиза в дългове. Христос никъде не казва, че трябва да има бедни. А това, дето е казано за камилата в иглените уши, с това Той не иска да каже, че богат не може да влезе в Царството Божие. С това иска да каже, че богатият човек трябва да остави камилата с богатството си отвън и тогава да влезе в Царството Божие.

По отношение на нашите работи в света, когато искаме да прокараме

една мисъл, ние трябва да ѝ дадем определена форма. Всяко желание, което искаме да се изпълни от Невидимия свят, трябва да се оформи, т.е. трябва да определите ясно какво именно искате. А не повидимому да показвате смирение, че нищо не искате, а всъщност да роптаете в себе си, че не са ви дали каквото мислите, че ви е нужно. Такова „благодарение“ е фалшиво. Небето винаги иска от нас контракт; контракт в смисъл, щото желанието ни да бъде изпълнено, напълно определено и оформено. Ако не ни се отговори на много молитви, то е защото желанията ни и исканията ни не са оформени. Няма да се отговори от Небето на такава молитва, докато искането не се оформи. Най-голямото отклонение, което би могло да се приеме от Небето в това отношение, е, че е възможно да се каже на Небето известен наш проект за материални или други нужди, и да искате, щото то да направи тоя ваш проект както то желае. Удовлетворението на желанието по такъв проект ще се отложи дотогава, докато проектът се изправи.

Най-после, ако от много искане има даже бой, вие пак искайте, нека ви бият. Нека си научите уроците, отколкото да не ви бият и да не можете да ги научите. Аз срещам християни, които са винаги начумерени, защото нямат и ум, а и от смирение не искат. Но за тях по-добре е да искат, отколкото да се чумерят. Някои християни не искат да безпокоят Господа, та затова не искат, но като не искат, те безпокоят Господа повече, отколкото ако искат, защо пък се чумерят и роптаят в себе си? Да натякват без да искат е такова безобразие, дето го няма никъде.

После, пазете се да се не хвалите и да не говорите, че сте обърнали този или онзи. Ние не трябва да си даваме много голямо значение в това отношение. Защото всички тия, на които сме помогнали, в Небето като оти-

дем, ще ни дадат всичката благодарност.

Пазете се и от друга една слабост: не си заповядвайте един на друг. Пазете се от това, защото вие, като налагате на другото своята воля, друг пък върху вас ще наложи своята. А пък знайте, че само пъкълът е основан на насилие. Винаги доброволно трябва да очакваме да ни послушат другите, а не по един или друг начин да натрапваме себе си на тях.

После, трябва да се пазите да се не оскърбявате един друг, защото оскърбеният без да иска може да ти препраща своето подозрение. Така го спъваш в Пътя му, а същевременно пакостиш и на самия себе си. Всичките сте човеци и правите грешки, но гледайте грешките ви да не са от естество да ви спъват по Пътя ви. Не е Волята на Нашия Небесен Баща да мърморим един на друг.

Няма никоя работа в света, която Аз не мога да изправа. Законът е такъв, че всякой трябва да работи, а Господ ще оправи работите ви.

През тази година вие искате да работите, нали? Тогава всякой един да вложи в ума си, че през тази година ще работите така, щото по трима души да приведете в Царството Божие. Молете се за тях и искайте Господ да ви покаже где са; и тогава Той ще ви ги посочи.

Ние имаме във Веригата някои приятели, които се спъват, и искаме да се урегулират работите им. Защото са в засада от лошите духове, та трябва да им изпратим помощ. И помислете си добре, защото аз искам това желание да изтича изцяло доброволно.

Почивка няколко минути.

В частен разговор с г-на Дънова през време на тази почивка ни се каза, че най-малкият ангел в Небето е на двадесет и четири милиарда години.

След почивката г-н Дънов ни прочете от едно свое тефтерче

следното:

Три неща изисква Духът Божий: да се храним добре, да живеем добре и да мислим добре. Първата храна е Неговото Слово; добрият живот е Неговата Божия Воля, а доброто мислене е Неговата Любов. Добре да се храниш, то е да възприемаш всичко, каквото Бог е определил за Живота. Добре да живееш значи да изпълняваш всичко, каквото Господ е наредил. Добре да мислиш значи да разсъждаваш и гледаш това, което Бог е създал. Но каквото и да мислиш друго, вън от това, което е в Бога, то няма да предаде нито една педя живот. Животът седи в тия неща, които Бог е създал, и облагородяването седи в тяхното възприемане. Пълнотата, обаче, на съвършения и здрав Живот зависи от познаването на Бога и възприемането на Неговата чиста Любов. Там, гдето Духът Божий живее и действа, има Мир и Радост. Този е единственият вседостатъчен Дух, Който може да ти даде всичко и да те направи да познаеш пълната Истина, която е Господ на нашето спасение. Той може да всади в твоята душа истинско познание на Мъдростта за Божиите наредби.

Сега какво желаеш ти? Знание? И какво ти е нужно за живота? Здраве, храна, облекло? – Помни, Господ е обещал, че няма да лиши от нищо добро своите чада. Това е такава необорима истина, както Слънцето на деня. Що са тревогите и смущенията на тоя живот? – Те са привидения, сенки, които нямат нищо зад себе си. Измени мислите си, ще се измени и настроението ти; и обратно – измени настроението си, ще се изменят и мислите ти. Не е ли, най-после, сърцето двигател на всичко? Според посоката – и мисълта, според стремлението – и настроението. Какво те смущава? Бъдещето? – Добре, остави го настрана. Защо ти е, когато ти причинява вреда. Добре, какво те

безпокои? Отношението на другите? – Тури го настрана и не мисли за него. Всичките хора една майка ги е родила. Няма нито един по-добър. Всякой става такъв, какъвто иска.

Адам беше в Рая добре, не го болеше глава. Но ето, един ден му се прииска да вкуси от последното дърво на Рая, което му бе забранено. И какво произлезе от вкуса на този последен плод, като влезе в душата му и се смеси с вкусовете на всички други? – Едното пожелание развали за хиляди години неговото щастие. То беше истинската отрова. Добре вземи пример! Ако в живота ти има само едно желание, което не си опитал, да ти се не свиди. То е най-последното – като Адамовото дърво. Не пожелавай плодовете му. Храни се с дървото на Живота и ще изцелееш. Това дърво е Христос. Имай Неговото сърце, желай Неговия ум. „Да бъде у вас Духът Христов.“

Прочее, и онова, което имам да ти кажа, разбирай, защото то ще бъде написано на друго място много по-добре – в твоето сърце; там, гдето Бог ще го напише с ръката Си и ти сам ще го четеш. Защото Божият Закон е да се спазват всички добри неща в душата, която е олицетворение на всичко, Което Той върши. Тя е книга, в която се вписват Неговите дела, заедно с Неговите Слова. Да ти не дотяга, когато Господ вътре работи в твоята душа. Ако той не се уморява да поправя сърцето ти, то поне да Го не безпокоиш и да не Го смущаваш в работата Му, която върши за тебе. Не, повече от това: съдействай за по-скорото ѝ привършване. Празните занимания ще престанат, но делото Господне ще продължава. Всичко един ден в тоя свят ще изчезне, но душата ти, заедно с Господа, ще остане. Баща, брат, сестра, приятел, роднина, познаник – всички ще изчезнат, Той ще остане.

Сега, ако разбираш смисъла на

тия думи, няма що повече да ти говоря. Затова помни: Съвършенството е целта, Блаженството е Любавта, хубостта е мисълта, а Пълнотата на всичко е Бог. Без Него нито Съвършенството се постига, нито Любавта, нито мисълта. Той е тайната връзка на всичко. Неговите мисли винаги ще пребъдат и Небесата винаги ще разказват Неговата Слава, и Небето винаги ще възвещава Правдата Му и милостта Му в род и род. Следователно, приеми чашата на Спасението Господне и не роптай за своята участ. Каквото ти е отредено, каквото ти се случва, понасяй го с търпение и кротост. С тия оръжия ще победиш.

Размишлявай добре и върши Волята Му. Все таки, един ден Неговата Благодат ще те намери и Неговата ръка ще те укроти. Тогава ще ти се открие Пътят Господен. Сега е тъмно; тогава ще бъде видело. Помни: в Бога няма измяна. Това ти казвам Аз. Свидетелството на този Дух, Който свидетелства заедно с твой дух, е вярно. „Всичко, каквото просите в Мое Име, Аз ще го направя.“

Може ли Земята или Слънцето да пропаднат, когато законът царува? – Не, те ще съществуват дотогава, докато Той държи юздите в ръцете Си. Може ли една душа да пропадне или да изчезне, докато Господ царува? Може ли тя да се отдалечи и пропадне в бездната, докато Той държи съдбините ѝ в ръцете Си? – Не. Както всякой свят се създава за целта си – да се насели и да даде място да се развива, така и всяка душа, сътворена от Бога, се ражда да даде място на Неговото съзнание да се облече в нея. Както световите служат за живота на душите, така и животът на душите служи за Божието съзнание. Както душите се vyplъщават в световите, така и Бог се vyplъщава в душите и проявява Своя Дух.

Няма, прочее, никоя причина,

която да те застава да се плашиш или боиш от някого. Не си обязан никому, освен на Бога. Всичко, което имаш и което си придобил, е дар Негов. Следователно, гледай да ги употребяваш за добро – както за себе си, така и за другите. А Бог, Който живее в тебе, ще те научи на всичко, което е най-добро и истинно. Той ще ти укаже Своя Си Път и ще ти укаже начина, по който да проумяваш делата Му.

Вътрешните възмущения в душата ти са предвестник, че времето на твоето обновление е близо. Когато малкото дете в утробата на майка си почне да се движи и да усеща, че мястото му е станало тясно, то е вече признак, че е дошло време за неговото освобождение. Не ще мине дълго и ще се чуе неговият глас на радост във широкия свят. Когато една девица почне да вижда образа на любовта и почне да ѝ става тясно вътре в себе си, и почне да се стреми да излезе от тясната ограда на бащиния си дом, това е признак, че нейното време да влезе в обятията на брака, да даде място на по-широкия душевен живот е дошло. Да стане майка е по-благородно и по-добро. Такова състояние довежда до съприкосновение с друг живот – много по-богат от първия. Така и твоята душа не може да бъде задоволена от нищо друго, освен от Бога. Изминало се е вече времето, когато ти можеш да се задоволиш със суетите на живота. Куклите на малкото момиче трябва да се преобърнат на действителност. Твоите минали желания трябва да се изпълтят в нещо по-реално и твоите мисли трябва да вземат характер по-действителен. Обаче, за да се даде действителност на живота ти, ти трябва да влезеш в съюз с Бога и Нему да се отдадеш всецяло и тогава вечната Любов може да роди нещо ново за теб. Ръката му е простряна и Той те извежда веднъж завинаги от това място и те завежда там,

гдето Той желае.

Дните на робството са вече минали. Пред теб лежи Обетованата земя, в която влизаш. Господ е Сам, Който те въвежда, и ще бъде с тебе винаги. Ти не ще бъдеш лишаван от Неговото присъствие. Стой сега и слушай какво Бог ще ти говори; стой и чети това, което ще пиша. В това, което ще чуеш, и в това, което ще прочетеш, стои Животът. Блаженството, обаче, ще придобиеш в това, което ще видиш.

Като прочете горното Слово от едно тефтерче, г-н Дънов ни каза, че ще ни даде най-ценното нещо, което той е спазил, след като се подобрят вибрациите ни.

Това е най-ценното нещо, което аз съм спазил, но което сега не мога ви дам, а ще ви го дам, след като се подобрят вибрациите ви.

Добрата молитва е дадена преди повече от десет години.

По-нататък, по желание на някои от събранието да ни се каже какво му е казано отгоре за българите, г-н Дънов ни прочете от джобното си тефтерче няколко твърде важни и от много секретен характер пасажки, като ни предупреди, че това ще пазим в голяма тайна. Никакви бележки от съдържанието на тия пасажки не се позволи да се вземат.

В 7 ч. вечерта пак се събрахме. Това ни събрание бе посветено за домовете на Веригата.

Г-н Дънов прочете от Евангелието от Матей глава 10-та, стиховете 1 и 2, и от 16-ия до края. След прочитането на тия стихове каза:

В живота мъчнотии ще се дават. Тия мъчнотии могат да бъдат във физическото, астралното или менталното поле, т.е. те могат да бъдат в ума или сърцето, но всичките мъчнотии трябва да победим. Неприятелите на нашите души имаме в три полета. Завистта е едно свойство на

духовете, които са напреднали умствено, но не са свършили и довършили своето духовно развитие. Духове, напреднали умствено, а останали духовно, създават хиляди мъчности и нещастия на хората. Затова в борбата, която водим, ние трябва да имаме предвид мисълта, че Бог е с нас. Та какъвто и кръст да ни се дава, да знаем, че това ни се дава от Небето, което работи за нашето добро. Щастие е онова, което Бог счита за щастие. Може да е направил човек много грехове; но пробужда се душата и тя се умива. А пък друг човек може да не е направил грехове; но пък отклонен от пътя, в който е поставен, пропада. Но Христос казва, че ние чрез Божествената Любов можем да победим тия мъчности. Да призоваваме Господа в сърцето си и да не обръщаме внимание на всичките тия шепнения, които Черната ложа прави чрез разните мисли. Искам да ви кажа, да не се съблазнявате от нищо. Онзи, който люби Господа, не може да прави грехове. Онзи, който люби Господ, никоя сила не е в състояние да го спъне в неговото развитие.

Вашият подвиг тая година ще бъде личен подвиг. Ще имате мъчности, но Господ ще ви помага. Следователно, никой от вас да не е малодушен. Когато ви нападат мрачни мисли, да знаете, че има кой да ви помага и че Небето е винаги готово да се отзове на вашите молитви. Вие действайте всичките с Господа. И не бива да се обезсърчавате, че не виждате, защото ако вие имате ясновидство преди Любовта, сякхте да се отчаяте в живота. В ясновидството има знание, което може да накара човека да се възгордее. Затова и Павел казва, че знанието възгордява, а Любовта назидава. Ясновидството наистина е едно велико благословение, но то трябва да се използва. За нас е важна вътрешната опитност, а не това, което е описано. Защото можете много да четете, но

от вътрешна опитност се нуждаете.

Тази година всякой ще си върви, щом се свърши съборът, без да прави никакви посещения.

После, вие често пъти свързвате Веригата с баща ми, сестра ми, роднините ми и пр., но аз нямам никой за баща и сестра. Някой ме пита: „Как е баща ти и сестра ти?“ Баща ми е Небето и всякой, който прави Волята Божия, той е брат ми и сестра ми. Никакви кръвни връзки не бива да се мешат във Веригата, това не е Духът Господен. И аз искам да препяствам всичките спънки, които ме спъват. Няма по-голяма спънка в духовния живот от домашните. Волята Божия е да възлюбим ближния си както себе си. Това е добре, ако го струвате; но да давате предпочитание на домашните ми заради мене, то е една грешка, защото това е една спънка, с която съм спъван от седем-осем години. От вас аз искам да любите Господа и ако имате Любов към Него, покажете я към нуждаещите. Аз за себе си нищо не искам. А ако вие искате да покажете към мене любовта си, можете да я покажете, само когато любите ближния си както себе си. Аз желая вие да растете – Словото да расте у вас, да бъдете благородни духом, та да порастете по дух и ум. Това е, което ще ме радва.

Всички спрямо домашните си бъдете справедливи, а не меки. Там, гдето те искат да ви противопоставят на някой Божествен принцип, вие се поставете диаметрално против тях, защото могат да ви убеждават в нещо и да ви карат да извършите нещо, което е против Волята Божия. Колкото до тяхното спасение – за спасението на домашните ви, не се безпокойте, защото законът е такъв, че щом се повдигнат вибрациите у вас, тогава и те, домашните ви, ще се ползват. Вземете д-р Миркович: докато той беше жив, неговите племеннички не искат и да знаят за Истината, а откакто той си отиде, те почнаха да се инте-

ресуват.

Тази вечер ще се молите най-напред за домашните на Михалаки Георгиев и Димитър Голов, подир тях – за ония на Илия Стойчев и Тодор Бъчваров; подир последните – за домашните на Петър Тихчев и Петко Епитропов; а подир тях – за Сава Великов и Иван Дойнов; за Анастас Бойнов и Цанев; за Пеньо Киров и Тодор Стоянов; за Константин Иларионов и Елена Иларионова; за Илия Стойчев и Величка Стойчева; за Петко Гумнеров и Гина Гумнерова; за Милкон Партомян и Никола Янев; за Серафим Шиваров и Никола Ватев; и най-сетне за домашните на Анастасия Желязкова и Васил Узнов.

По горния ред в стаята пред престола се молихме всички. А след като се върнахме, г-н Дънов го нямаше в трапезарията, гдето ни учеше. Затова, докато се върне, изпяхме няколко църковни песни. А след като дойде г-н Дънов и седна на мястото си, запита: „Има ли още някои въпроси, които ви занимават?“ Някои от събранието в отговор на това запитване казваха, че искат да знаят какви са обещанияте знаци, които ще ни се дадат, и кога ще ни се дадат. После, да ни се каже как можем да се приспособяваме в света и как да употребяваме ключа, който ни се даде миналата година.

Програмата за утре, 19 август, ни се яви, че е следната: сутринта 9 ч. – събрание, предметът на което ще се каже утре, когато ще се каже и за събранието вечерта.

Между другото, г-н Дънов на разотиване обясни:

Да кажем, че един човек ви прави спънка. В такъв случай най-напред вие се укрепете, да станете силни и после го потърсете умствено, за да му въздействате. Това предпочитателно ще правите нощно време в часовете

между 12 и 5 после полунощ.

19 август, сряда

Събрахме се в 9 ч. и г-н Дънов написа по внушение и ръководство отгоре (в случая той действаше чисто медиумически) „деви́за на тази година“, като се изрази той; и след като го написа, даде ни го, та го прочетохме всички. Там се пишеше:

Трите Закона на Веригата

I. Люби Господа Бога Твоего с всичкото си сърце, с всичката си душа, с всичкия си ум, с всичката си сила. В Него ще намериш твоето здраве, твоето щастие, твоето блаженство.

II. Люби ближния си като себе си. В него ще намериш основите на твоето повдигане.

III. Бъди свършен както е Отец Твой свършен. В Него ще намериш връзките на вечния Живот, извора на всичките блага.

Тия думи всякой си ги написа на лист, даден от г-н Дънов, а след тях ни се дадоха като прибавка и думите:

Все, що попросите в Мое Име, Аз ще го сторя. Не бой се, мало стадо, Отец Ваш е благоволил да ви даде Царство.

След тия думи г-н Дънов полагаше знака на Веригата.

След като написа г-н Дънов този девиз и го разгледахме, той ни каза:

През тази година го носете със себе си. Това е девиз, който ви се дава през тази година. В тия думи има три велики заповеди. Ще ги носите със себе си и ще се стараете да съобразявате живота се с този девиз. Това е Волята Божия за вас.

Върху дванадесет бели ленти г-н Дънов написа знака на Веригата, повика от цялото събрание само дванадесет души един по един, на

които, след като задаваше въпроса „обещаваши ли да изпълниш всичко това, което се дава“ и след като запитаният отговаряше „обещавам“, г-н Дънов му опасваше лентата, изговаряйки за всекиго отбелязаното по-долу. Повикването един подир други стана по следния ред: 1/ най-напред се повика Т. Бъчваров, за когото се пропусна да се отбележат думите, които му се казаха от г-н Дънов при опасването на лентата; 2/ подир него се повика П. Киров, но и за него се пропусна отбелязването на тия важни думи; 3/ трета беше Гина Гумнерова (също не отбелязани думите); 4/ не са отбелязани и изказваните думи при опасване лентата на повикания Дим. Голов; 5/ и тъй, на петия човек, Елена Иларионова, при опасване лентата г-н Дънов каза: „Вие вземате първата стъпка в Добродетелта и трябва да бъдете смела“; 6/ на Илия Стойчев: „Бъди смел и решителен в живота!“ 7/ на Анастасия Желязкова: „Бъди смела и решителна в живота и да се не разколебаваш в доброто, което имаши да вършиши!“; 8/ на Тодор Стоянов: „Бъди смел и решителен и да не напуцаш бойното поле преди време!“; 9/ Конст. Иларионов: „Работи за славата на Господа!“; 10/ на Петко Ив. Гумеров: „Ходи в пътя на Истината и да се не боиш от никого!“; 11/ на Михалаки Георгиев: „Бъди верен на Господа и да се не колебаеш в живота си!“ За тринадесетата лента г-н Дънов каза, че е за заместниците на г-жа Мария Казакова: „Аз ще ѝ я предам. След време ще можете да знаете коя е тя.“ По-нататък г-н Дънов прибави:

Тия ленти ще ги употребявате само в петъците, когато се молите или когато сте в някоя нужда. Когато сте в нужда само ще опасвате лентите, защото опасването им означава

воюване.

Молитвата си правете между 10 и 12 ч. преди и от 1 до 4 ч. след полунощ, защото това е най-доброто време за молитва. Лентите и опасването им е символ, че вземате първата стъпка на Добродетелта. Господ ще бъде с вас и ще ви помага. Щом турите Неговата лента, призовавайте Неговото Име и ще ви се помага. Другите Приятели в това събрание се приготвяват в тази стъпка и когато дойде времето, Господ ще направи за вас това, което е нужно.

Тази година ще вземете за пост четвъртия петък на всеки месец. И то ще постите така, щото да се набират 25 часа, та от цифрите 2 плюс 5 да се образува числото 7, което е Божествено. Захващайте поста от 6 ч. вечерта в четвъртък, а свършвайте в 7 ч. вечерта на другия ден, петък. Точно в 6 ч. в четвъртък трябва да сме се вече наiali, а пък в петък да започнем да ядем точно в 7 ч. вечерта.

Аз желая през годината да бъдете духом бодри и весели. Всякоя може да работи за Господа. Всичките работи са благословени. Господ може и най-лошата работа на Земята да я превърне за наше добро. Господ е Единственият, Който е най-близо до всички: Той е на Небето и на Земята, па и вътре в човешките.

Върху картината на човешката еволюция, която се показва от г-н Дънов на всички и за която ни обясни, че се дава за Веригата, както и върху редица от въпросите той поясни, между другото, следното:

Този е един цикъл; отдолу представява ада – най-гъстата материя, гдето духът може да слезе.

Посочи на всинца ни, где е мястото в картината, което представява равноденствието и добави:

Чистотата на един дух зависи от

неговото влияние. Колкото по-голямо влияние има един дух, толкова е той по-чист и обратно. Мойсей, Илия и Исая са били с най-голямо влияние измежду еврейските пророци.

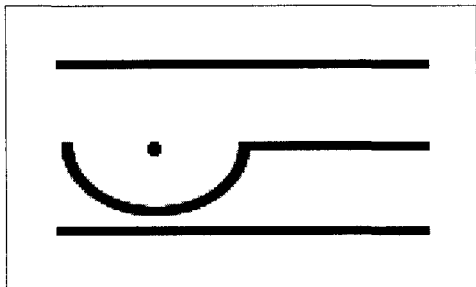
Пък за картината г-н Дънов каза:

Тази картина е философията на Веригата. И такава картина няма в никоя окултна школа.

Сърцето лежи от лявата страна затова, защото лявата страна представлява отрицателната страна на Живота. Лявата страна е Любовта, а дясната представлява Мъдростта. И затова сърцето се намира от лявата страна, защото представлява Любовта. Духовете слизат от лявата страна, а се изкачват от дясната страна. Светът е велико Божествено училище и затова обръщайте се към Небето и оттам ще ви помагат.

Добродетелта, Правдата, Любовта, Мъдростта, Истината, Животът, Духът – тези са добродетелите, които представлява тази картина.

Каза ни още г-н Дънов, че думата Айнсоф е кабалистическото подразделение на света. А пък в оригинала на Десетте правила, които са в едно тефтерче на г-н Дънов, бе отбелязан знакът:

В 7 ч., като се събрахме пак, г-н Дънов каза:

Тази вечер ще имаме молитва: първо, за българското духовенство и за православната църква; второ, за

българския народ и неговото духовно развитие; трето, за учителите и учащата се младеж; четвърто, за цялото славянство и пето, за всички други народи, които съдействат за идването на Царството Божие на Земята. После ще свършим с хваление и славословие за всичките блажности и милости, които Бог е показал. Събранието тази вечер ще се свърши, а утрешният ден може да се иждиви за частни въпроси.

Михалаки Георгиев съобщил един свой сън, а г-н Дънов каза, че ще се молим и за управляващите. Молитвеното славословие се оставя за утре, 20-то, четвъртък, в 4 ч. сутринта. Тогава ще остане да се молим, та Господ да благослови, да вразуми и да упъти тия, които управляват.

Зададох се разни въпроси.

Въпрос на Илия Стойчев: Какво трябва да си представяме, когато се обръщаме към Веригата?

Г-н Дънов отговори:

Обръщайте се към Господ, наречен Емануил. И в молбата си, всякога, когато се молите, гледайте да няма разделение. Вие всякога ще усещате, че има вратник над вас и ще се стараете да разведрилите тази атмосфера. Ако бъдете внимателни, той, който ще воюва, ще получава благословение, но ако изгубите силата си, тогава ще изпадате. Ако някой от вас се намери в утеснение, пишете ми и аз ще ви помогна. Ако се не обръщате към мен от духовни съображения, нямам нищо напротив; но ако е от някоя гордост, тогава вие губите. Ако се роди у вас мисъл от рода „защо да се обръщам към него“, тогава вие губите, защото заради вярата ваша се благославяте, без да важи към кого се обръщате.

Славяните са изобщо по-близо до сърцето на Духовния свят. И сърцето трябва да се развие. Македонската раса е, която развива интелекта и тя приготвява следващата култура,

която иде. Свети Иван Рилски е идвал пак на Земята, но не чрез прераждане, а чрез вселяване. Този светия е идвал под името Иосиф и е работил тук във Варна и Месемврия. Той е, който е подготвил освобождението на България. Към края на този век Свети Иван Рилски ще дойде пак, но и засега в пространството работи за българския народ.

Най-напредналите духове в българския народ са Кирил, Методий и Борис. Кирил и Методий са славяни. Кирил и Методий се явяват да подготвят душата на този народ. Този век е определен като век на чистене. И ако Кавказката раса не приеме Новото учение, ще стане една катастрофа – половината от Европа ще потъне под океана, а културата ще се пренесе в Африка. През този мир сега иде магнетическа вълна, която ще пречисти всичко негодно. И тази вълна ще се предшества от признаци, като земетресения, омрази, ненависти. Злото ще се увеличи – това са войните, които се готвят. Но има всички условия да стане обединение на народа и положението на българския народ е много добро. Влиянието на Европа му съдейства, за да се повдига, а именно: съдействат му германското и английското влияние, за да се той повдига. Опасността е само там, че с въздигането на България управляващите могат да се заблудят, като го ударят на ядене и пиене и да забравят, че са били петстотин години под робство. Затова именно ние работим – да се не повтаря робството.

Царят-освободител е бил оръжие на Духа, Който обединява славянството. Той е именно, Който му заповядва, та той не може да не се вслуша и да не освободи България.

За най-важните събития, които има да станат, не може да се говори с положителност, защото много работи се отсрочват, понеже фактите не се подчиняват на пророчествата, а пророчествата се подчиняват на

фактите.

Не искам да знаете кой именно съм аз; желанието ми е други да говорят за това. Не искам да бъда известен. Ако искам това, ще отворя очите на двама хора и те ще разправят кой съм. Но ако се повдигне едно гонение, колко души от вас ще изтърпите? Затова аз не искам да ви турям на плъзгава почва, избягвам това. Познавам душата на българския народ, та не искам да създавам карма на този народ. Исус Христос се яви на еврейския народ, но Го не приеха и така си навлякоха карма. Аз не искам да създавам карма на народа. И като не се изявявам, искам да оставя народа да се развива по естествен начин.

Искате материализация, но засега няма условия. През годината вие се гответе и усилвайте духовно и аз ще ви съдействам да стане това. Обаче, при сегашните условия и при сегашната обстановка материализация е невъзможна.

След горната беседа по покана и начело с г-н Дънов отидохме в другата стая за молитва. След молитвата Господ чрез г-н Дънов ни каза:

Аз съм чул гласа на вашата молитва. Ще Ме познаете според делата Ми. Имайте Мир в себе си и любовта ви да бъде свършена.

20 август, четвъртък

4 ч. сутринта. Всички сме на масата, в средата на която е г-н Дънов. Пред него са прострени розовата, синята и жълтата ленти.

Влязохме в стаята за молитва, гдето най-напред започнахме с Добрата молитва, после четохме Хвалата (хвалението) и молитвата, която ни се даде в неделя, 16-того. Най-после всякой в себе си се моли за управляващите в България. След това г-н Дънов си наля вода в голямата чаша и разчупи хляб, като каза: „Това означава

Християнската Любов, която старите християни са имали. "При раздаването на водата каза: „Това е водата на Живота.“ Подир това и г-н Дънов хапна хляб и пийна вода и каза: „Да бъде благословен Господ!“ Всички едновременно подехме: „Амин“.

Като се оттеглихме в занимателната стая, г-н Дънов ни обясни как да употребим заповяданите дванадесет петъка в годината и каза дословно следното:

Първият петък от дванайсетте петъци ще бъде посветен изключително за уякчаване на Веригата. Ще се молите за всичките членове на Веригата, ще се молите за всичките членове на същата, на които ще се пожелае всяко добро, каквото можете, като се споменуват имената им.

Вторият петък ще посветите за всичките онези наши братя из цяла България, които сега се повдигат, които знаете и не знаете; да ги благослови Господ и да ги докара на работа.

Третият петък ще се посвети в молитва за българското духовенство и за Православната църква.

Четвъртият петък ще се посвети за българските учители, ученици; да им даде Господ онова истинско Знание и Мъдрост, с които да се обърнат към Него.

Петият петък ще се употреби изключително за управляващите; да им изпрати Господ силата Си отгоре и закона Си в сърцата им, как да управляват.

Шестият петък – за всичките земеделци в България; да благослови Господ делото на ръцете им и да отвори сърцата им да вършат Неговата воля.

Седмият петък ще се употреби за всичките майки и бащи из цяла България, за да им даде всяко подкрепление.

Осмият петък ще се употреби, за да се оправят работите на братята във Веригата, на които работите са

оплетени и които имат материално бреме върху гърба си, та се спъват; та да им се оправят работите.

Деветият петък – за здравето на членовете на Веригата; да им даде Господ здраве да могат да работят и да ги избави Господ от всичките дяволски ухищрения; и да бъдат всякога здрави, бодри и весели.

Десетият петък ще се употреби изключително [за това] Господ да приготви пътя пред нас за идущата година, така щото Съборът, който ще стане, да бъде благословен с Неговото присъствие, с Неговата сила, със знанието на Неговата Мъдрост.

Единадесетият петък всякой един от вас ще посвети за себе си.

Дванадесетият – за идването на Царството Божие на Земята.

Ако искате, можем да направим една малка разходка към Морската градина.

Всичките единодушно възприехме това желание и на групи се отправихме към Морската градина, гдето престояхме до 9 ч., когато наново всички пак се възвърнахме в стаята за занимание и като насядахме на масата, г-н Дънов каза:

Сега Духът ще даде четенията през годината. Най-напред ще вземете Битие, първите шест глави. В паралел с това ще вземете от Притчи първа и втора глава. Във връзка с това ще вземете Еклисиаст, всичките глави. Във връзка с Еклисиаст ще вземете всичките глави от Римляном. След това ще вземете всичките глави от Даниил. Във връзка с Даниил ще вземете Евангелието от Йоана, от девета до седемнадесета глава включително. След това – всичките глави от посланието Евреим. Тогава ще вземете десет глави от Втората книга на Царете, от първа глава до десета. После ще вземете Филипяном, първа глава.

Тоя материал ще разпределите така: за всякой петък в годината ще вземете по една глава, та всичко –

петдесет и две глави, а останалите осемдесет и една ще поделите между дванадесетте заповядани петъци. Духът ви оставя свободни, вие сами ще си изберете откъде и как ще започнете. Само да помните добре след прочитането, та да си бележите всяка мисъл, на която Духът ще ви наведе. Защото ако я подминете, може да мине много време, докато се повтори в ума ви. Вие сега минавате през особено магнетическо течение, та затова Духът ще ви наведе на особени мисли при прочитането на тия четива, които мисли трябва да си забелязвате. И помнете, че това, което четете от книгите, ще го разберете по един начин, а това, което ви се даде от Духа, ще го разберете по съвсем друг начин. Тия четива ще си ги четете освен в петъците, всякога, когато пожелаете.

Лентите, с които някои от вас се опасоха, ще можете да си ги опасвате, освен при моление през дванадесетте заповядани петъка, но и всякога, когато имате нужда; и то ще ги опасвате по начина, както ви се опасоха вчера.

Нашите Приятели отгоре, които присъстват, ви поздравяват. Тук е сега Доктора, тук е Казакова, тук са и другите наши Приятели. Присъства и Господ. Докторът и Казакова казват: „Тук сме много весели – свободни от грижите на света.“

През тази година се пазете, упражнявайте се повече, не бъдете лениви, защото не искам да ви взе-

мат преждевременно на онзи свят. Колкото за Казакова, нея я грабнаха, когато аз бях зает, та не можах да ѝ помогна. Но нищо. След четири години нейното съзнание ще бъде на физическия свят. А пък Доктора ще бъде подир две години.

Никога не бива да натяквате на Господа, защото този грях е опасен. Всякой друг грях може да направите, но да натяквате на Господа – това е най-големият грях. Казакова натякна на Господа с викането ѝ в съдилището в Търново, вследствие на което и съдилището изгоря, но и тя самата отиде.

На въпроси, зададени от неколцина, г-н Дънов отговори:

На това Божествено учреждение вие винаги може да разчитате. Разчитайте на него по време на всяка нужда, разчитайте на него за предупреждения, даже при случаи на преминаване от този свят. Разчитайте на него, изобщо, при всякакви фатални случаи.

През тази година разчитайте, че когато Небето намери за целесъобразно, ще ви извежда на един вид разходка из астралния мир.

Можете да разчитате през годината и за съвети от мене насън.

Събранието се закри с молитва, произнесена от г-н Дънов.

*Край на годишната среща на
Веригата през 1909 година.*

*
*   *
*

ЕПИСТОЛАРНО СЛОВО НА УЧИТЕЛЯ ВАРНА, 1898-1918

ИЗБРАНИ ПИСМА ДО Д-Р ГЕОРГИ МИРКОВИЧ*

Варна, 14 ноември 1898 г.

Писмото Ви от 4-ти того приех навреме. Взех кревата Ви от г-жа Недялкова, а другите Ви вещи оставих по нейно съгласие. Ходих при г-жа Д-р Желязкова и ѝ предадох Вашия поздрав. Имах добър разговор с нея.

Сега, по Делото Божие. Имам неотложна заповед отгоре, която Ви и предавам да изпълните, без да се бавим. Сега вече имаме наложителна заповед. Няма място вече за двоумение. Всичко аз приготвих с голямо усърдие и Ви провождам копие от оригинала** в най-чиста форма с днешната поща. Напечатайте го и го изпратете на всеки за знание. Нека да бъде вече Волята Божия. Ние сме негови роби, готови да слушаме Негова глас. Гледай да спазваш оригинала точ в точ, без да се пропусне някоя грешка. Това е волята на Небето. Употреби старото правописание. Гледай печатът да е добър и всичко да е чисто и порядъчно. Спазете ръкописа да не се изгуби. Не притурайте нищо пред заглавието. Никакво предисловие не е позволено. Все, що е нужно, е дадено. Вий ще видите, че този, който ми диктува – това не е Орифилъ, но друг Елохиль, който е един от великите князе на Небето. Велик служител Божий, който е нарочно пратен от Гос-

пода на силите да изпълни Неговата воля. Това остава да видим, кога се яви славата Господня на тоя свят. Изпроводете ми няколко екземпляра, кога се напечати. Всичко друго оставям на Ваше усмотрение. Ако се нуждаете от някоя помощ, попитайте и ще Ви съобща. Аз ще се помоля Бог да Ви ръководи при изпълнението на Неговото Свято дело. Бог ще Ви възнагради сам за Вашия труд.

Аз съм духом с Вас и Ви подкрепям да бъдете светило и веселие в живота. Всинца ще сме тогава в пълно съгласие с вечния порядък и волята на Бога ще бъде на земята, както и горе на Небето. Гласът, който иде отгоре, казва: противение няма вече, защото сам Бог действа и Неговата воля е необорима, всичко ще се покори под напора на Неговата сила. Светът скоро ще узрее и събитията, които идат отвсякъде, потвърждават тази истина, че сме близо към прехода. Нещо страшно се готви. Нашите небесни приятели всички мълчат, като че ли очакват нещо извънредно. Търпение, казват, няма друго спасение, с много скърби и страдания ще трябва да влезем в Царството Божие. Няма друг път. По него са минали всички и вий предстои да минете. Не мислете, че за нас ще се нап-

* Виж „Писма на Учителя Петър Дънов до д-р Георги Миркович (1898-1902)“, съставител Цветолоб Нушев, София, Бяло Братство, под печат (бел. състав.)

** Най-вероятно става дума за оригиналния текст на „Призвание към народа ми – български синове на семейството славянско“, изнесено от Учителя пред Варненското женско благотворително дружество „Майка“ през 1898 г. (бел. състав.)

рави изключение. Не! Невъзможно е да се измени онова, което Бог е отредил. Не мудрувайте, всичките ви усилия ще бъдат напразни и всичките ви опити — суетни, ако се стараете да избегнете вашата участ. Както желзото, което се готви за работа, трябва да мине под чука на своя майстор, така и вие ще минете под наковалнята Божия. Ще бъдете грухани като жито и то за вашето добро. Онзи, който ви е създал, знае вашето минало. Неговото око не се лъже. Всичките ви пътища, всичките ви желаня и постъпки са Нему известни. Най-дълбоките ви помисли са Нему явни. Той ще извади всичко найве, за да се посрамят всички от себе си. Не се обленявайте* затова. Работете усърдно с вяра, която ви се диктува от самого Бога. Слушайте Негова глас, който вече говори. Негова Дух, който тича по лицето на земята, за да подготвя всички за великия и славен ден на правдата. Не бойте се, вам ще ви се даде помощ, и то скоро, от Господа. Истината не оставяйте, правдата не забравяйте, любов имайте помежду си и всичко благополучно ще се свърши. Господ е на вашата страна.

Ето, Господ ми заповяда да Ви кажа това. Той иде да обедини всички в един дух, в един ум, душа и сърце. И ще бъдем всички действащи съобразно с волята Божия. Заповядано ми е да Ви кажа, че трябва по-усърдно да се молите. Отворете сърцето си да приемете духовно благословение от Господа. Бог на мира да Ви пази и ръководи и да оправи пътя Ви.

Имате поздравления от всички наши приятели, а тъй също и от нашите стари хазяи. Поздравява Ви баща ми.

Ваш верен: *П. К. Дънов*

*Факсимиле от собственоръчния подпис на
Учителя Бейнса Дуно, 1920 г.*

Нови пазар, 4 ноември 1899 г.

Любезний д-р Миркович,

Писмото Ви от 25 миналий, заедно с книгата и колета, получих. Аз Ви благодаря сърдечно. Заради Вашето намерение, което сте положили в ума си, поставете го на опит и ще видите дали ще успеете или не. Види се на много врати трябва да хлопаме, докато намерим Божествената врата на всяка добра сполука. Ето моя съвет: Онова, което сърцето Ви желае да стори сега, сторете го, макар и да не сполучите (т. е. похлопайте в Народното събрание). Защото от всяко нещо трябва да извлечем един добър урок за себе си. Божият път, казва Господ, нашият спасител, ще Ви се открие като зората, виделината на спасителната истина, която прониква в душата Ви, ще Ви изведе най-после към желаемата цел, защото ще извършите Неговата воля.

От Козлова нямам никакво известие наскоро, но мисля да му пиша с Божията воля. От Кирова днес приех едно писмо, в което иска моето мнение и съвет върху един важен Евангелски въпрос. Те са добре и успяват в Истината. Господ ги крепи. Съобщава ми, че сте му пратили и нему книга. Аз мисля да му отговоря през тази седмица и ще го поздравя нарочно от Вази.

Относително мадам Желязкова, за която ме питате дали съм имал случай да се срещна, когато бях във Варна, — не се срещнах, нито пък търсих. По един вътрешен закон, който направлява живота ми, трябва да се подчинявам на неговите диктования и вътрешни направления; това е предраз-

* Обленявам се (арх.) — проявявам леност, мързелувам (бел. ред.)

положението на моя дух. Нашата сестра иска да угажда и на света, и на Бога, да служи на Единия и на другия. „Не можете да служите Богу и мамону“, казва Господ наш Исус. Нека опита пътя, който е избрала, и ще се научи от опит. Тя има пълна нравствена свобода да стори което иска. Ще дойде време, когато тя ще познае онова, което е изгубила. Аз я оставям на волята Божия – занапред да стори с нея което Нему е угодно. Господ ще промисли за своето дело, бъди уверен, и то по чуден начин.

Когато пророк Илия се беше уплашил от Изабела, израилската царица, и бягаше от нейното лице, Господ го попита: „Илия, какво правиш?“ Той отговори: „Господи, пророците ти избиха и само аз останах и моя живот търсят.“ „Не бой се, каза Господ, още седем хиляди имам, които не са преклонили коляно пред Ваала.“ Така и в наше време. Господ ще ни събере, ще ни уякчи и ще ни благослови заради великото си и свято име. Защото Негово е царството, силата и славата во веки. Колко са благи Божиите пътища и колко са сладки Неговите размишления. Неговите слова са по-сладки от меден сок, казва Словото му. Аз се моля за Вази Господ Бог мой да Ви подкрепя и ръководи.

Имате нарочно поздрав от баща ми. Един от нашите приятели в град Русе е в утеснително положение. Дяволът и там се загнездил, но Господ е верен.

Приемете моя приятелски поздрав.

Ваш верен: *П. К. Дънов*

Нови пазар, 18 март 1900 г.

Любезний д-р Миркович,

Писмото Ви от 13-ий того приех. В отговор има да Ви кажа няколко неща. В случай, че нашите приятели не могат да дойдат, то аз ще отида да ги посетя. Колкото дали ще можем да отложим събранието за по-после, това засега не мога да Ви кажа. Но както и да е, Вий сте свободен и не

Ви се налага никакво задължение. Аз от самото начало взех всичко предвид и даже не сях да Ви безпокоя, но да не останете вътрешно огорчен, реших да Ви съобща и с това наедно изпълних едно задължение.

Миналата неделя ходих във Варна и по случай срещнах г-жа Желязкова в салон „Съединение“, гдето имаше сказка от един учител върху „Влиянието на водата върху земното кълбо“. Тя Ви нарочи поздрави и каза, че с нетърпение ще чака Вашето завръщане във Варна.

Сега, да оставим всичко настрани и да се занимаем с един от важните въпроси. Има много неща, в които още не сте ме разбрали добре. Оставете ума и сърцето си свободни, да Ви озари истината напълно. Не сте ли дошли още до съзнанието, че един факт струва повече от хиляди възможни теории. Такъв един факт е: Живият и личен Бог, комуто дължим всичко, макар и да го не съзнаваме това напълно по причина на греха, който е зацапал чистотата на сърцето ни. Лошите страсти и желания там са обвили душата ни с един тъмен пласт, както първобитните води земята, тъй щото ни един светъл лъч [не] можеше да достигне до нейното лице. В такова космическо състояние се намират днес душите на хората. Те говорят за Бога с много думи, а всъщност не Го познават. И защо? Защото живеят в греховете си. Знаменитият Паскал казва на едно място, че човеческите дела, за да ги любим, трябва да ги познаваме, а Божиите, за да ги познаваме, трябва да ги любим. Във всякой случай, любовта към човека трябва или изисква да се предшествува от знанието, а знанието за Бога изисква да се предшествува от Любовта. Бог изисква да го любим преди да го познаваме. Ето где стои погрешката с мнозина чловеци. Те искат да намерят Бога, че тогава да го любят, но това е невъзможно. „Намерен бях от тези, които не ме търсеха“, казва на едно място сам Господ чрез ус-

тата на пророка. И действително, това е цялата Истина. Израилският народ, който търсеше и очакваше Божието присъствие, не може да го намери, защото кога се яви между тях Христос, помазаникът Божий, те не Го приеха с вяра. И право им казва Христос, че ако не повярвате в Мене, че Съм (т.е. излязъл от Бога), в греховете си ще умрете. И няма да Ме видите от нине, докато не кажете „благословен Онзи, който иде в името Господне“. И видя ли добро оттогава насам Израил? Не. Той е презиран и отритнат от цялото челоличество за своето неверие.

Познанието на Бога го изисква вътрешният живот на душата ни. Този Бог, когото търси душата ни, е далеч. Съм ли, казва Господ на едно място, само Бог отдалеч, не съм ли Бог и отблизо? И действително, Бог има двойко присъствие: едно в Небето, а другото – в скършения духом по сърце, за да го оживява. Този Господ, който живее в нас, е толкова благ и милостив, щото се изисква, както от слепия, само да отвори очите си, за да види блестящото слънце и този хубав свят, който ни заобикаля. Този наш Господ, когото търсим, има своето царство, Царството Божие, което съдържа две основни неща: да възлюбим Господа Бога от всичкото си сърце, душа и ум и ближния си, както себе си. Върху тия две начала почиват всичките пророци и закони, защото Любовта е изпълнението на закона. Църквата и всевъзможните учения са нещо временно, отредено от Бога, ще се заместят най-после с Царството Божие, което е крайната цел на живота ни.

Имайте предвид и друго, че Земята не е месторождението на науката; нейното отечество е Небето. Тук да говорим за наука и просветителска мъдрост е нещо смешно. Та какво ли знаем? Я ми кажи кой е онзи, който ни говори за науката, че може да гарантира своите думи, че няма да

излязат погрешни след време? Нека Ви кажа, че даже и самият спиритизъм, който много обещава, всъщност малко дава. Какво ново той дава на света, което досега не са знаели старите мъдреци на Индия и Египет? Ний може да се занимаваме с хиляди години с поднебесните духове и при това да сме толкова далеч от Истинското Бога, колкото Земята от Небето. С това аз не искам да омаловажа спиритизма като наука. Не. Но искам да Ви кажа, че не е и този пътът, по който можем да намерим Бога и да имаме лично съобщение с Него. Спиритизмът може да ни говори много за духовния порядък, за вечната хармония, за прераждането на душата, за службата на духовете и пр., но и той не може нищо положително да ни каже за онзи Бог, който нашата душа търси. Ний не искаме толкова да знаем какво духовете ще ни кажат за Бога, отколкото какво Той сам може да ни каже за Себе си. Ний търсим да видим Негова образ, да чуем Негова глас да ни говори; само тогава можем напълно да бъдем задоволени. Но ний трябва да Го търсим в Неговата благодат, в Неговата милост, да изповядваме пред Него тайните си грехове и да Му кажем: Отче, съгреших пред Небето и пред Тебе, прости, моля се, моите грехове и ме облечи в Твоята правда и святост и ме покрий с благостта си и милостта си, за да ходя с всичкото незлобие на сърцето си пред Тебе и да ти служа с всичката си душа. И усещал ли си някога ти тази вътрешна радост, този вътрешен мир, който превъзхожда всичко? Да си близо при Този, който е изворът на живота!

Ето през какъв телескоп аз гледам на нещата. Господ ми е говорил и аз знам, че Неговото свидетелство е вярно. Вратата, пътят и истината е Той. Това е то наука – Истината: положението Ви ще се поправи тогава, когато изпълните Неговата заповед.

Ваш искрен приятел: *П. К. Дънов*

ИЗБРАНИ ПИСМА ДО ПЕНЬО КИРОВ И ТОДОР СТОИМЕНОВ

Варна, 2 декември 1898 г.

Любезни ми брат Киров,

Приех вашето писмо и съобщенията. Благодаря ви много за сърдечните поздравления.

Радвайте се. Аз имам радостната вест. Архангел Михаил дойде тази сутрин при мен и ми съобщи, че той е изпроводен от Господа с Небесните войнства да тури света в обсадно положение. Той чака заповед от Бога и щом приеме първия знак, ще затръби и ще тури в смущение всичките народи и след това Господ Исус от Небето, заедно с всичките светии, ще пристигне да възстанови новия ред на Царството.

Аз чакам за обещанието. Идушата година ще почнем. Бдете и молете се. Господ е наша крепост и спасение. Трябва всичко да жертвуваме. Ний ще дадем благата вест.

Заповядано ми е да ви кажа да отложите напечатването на Призванието до Нова година. Има нещо важно да се притури и тъмните места да се направят светли, ясни. Това е заповед на Архангел Михаила, който иде от Бога с особена мисия да ми съобщи Волята Божия. И аз трябва да чакам, докато приема всичко. Не се обезсърчавайте, братя. Призванието ще стане много по-славно, отколкото е сега. Гледай да не остане нищо от това напечатано. Разхвърлете буквите. Има препятствия, които трябва да се премахнат. Аз ще пиша на Д-ра и ще му обясня. Покорност изисква и търпение от нас Небето. Дано Бог благоволи да ни събере всички наедно.

Поздрави другия мой брат.

Ваш верен: *П. К. Дънов*

Вашият план за Призванието много ми хареса. Бог работи и ще устрои всичко.

Моля, пишете на Д-ра Мирко-

вича от моя страна и му съобщете всичко.

Съобщение за вас.

Радвайте се, че Господ ви е възлюбил. При вас има много добри духове и Ангели, които ви ръководят сега в пътя на Истината. Те се грижат за всичко. Все, що желаете, ще ви бъде.

Идушата година Вие ще дойдете, защото това е Волята Му. И сам Господ ще ви се открие тук, в това място. Духът Му ще разтресе цяла България. Варна ще бъде посетена от едно силно небесно сътресение, което ще накара хората да се боят от Господа.

Д-р Миркович трябва да се готви, да се не двоуми. Да помни обещанието си. Сега е време да посвети всичко, що има, за Славата Божия. Иде време, когато все, що има, няма да струва нищо. Нека се готви да стори онова, което Ананаил му заповядва. Повече ревност, повече Жива вяра, повече сила духовна.

А вие, братя Мои, които Бог ми провожда в знак на Неговата Любов да помогнат в святото дело, ще бъдете възнаградени. Той ще се погрижи. Помощ ще се даде — велика сила от Небето да победим всичко. Земята и Небето ще преидат, но моите думи няма да преидат. Жив съм Аз, ей, братя мои любезни. Велик е Господ и славни са Неговите дела. Ей, Господи, открил Си тайната Си на младенци и утаил Си я от мъдрите на тоя свят. Ей, Отче, защото така Ти благоволи и Ти беше угодно. Славни и велики Отче на Небето и на земята, няма друг Тебе подобен, Ти Си само Един Бог Вечний!

Варна, 21 януари 1899 г.

Любезни брат Киров и Тодор,

Преди всичко моля ви да чакате обещанието от Господа с търпение.

Заповедта не е излязла още. Кога излезе, всинца ще бъдем заедно. Испитвайте духовете от Бога ли са. Аз зная, че при вас има много лъжливи духове, които е пратил дяволът да ви изкушава, но ще ги познаете по плодовете им. Господ ми каза, че ще ви пазя в Името Си винаги. Молете се усърдно за изливането на Духа Святаго, който, кога дойде, ще ви научи на всичко, което Господ е казал.

Аз работя усърдно в делото, което полека, но здраво се повдига. Кога издам заповедта на Бога, ще има движение и сътресение навсякъде. Бог наближава да се яви. Признаците почват. Господ иде да ви помогне, призовавайте Го в моето име и ще имате радост голяма. Аз чувствавам вашите болки, зная вашите нужди, защото Бог ме е поставил в положение то ви. Моят Дух е с вази и аз се моля за вашето преуспяване в Божията благодат. Дръжте се яко, онзи, който е във вази, е по-силен от духа на света, дявола и плътта. Бог е твърдина наша. Знайте, че дяволът ще ви направи много пречки, но всичко Бог ще преобърне за ваше добро.

II Тим. 2:19

Имайте радост, братя мои, работете всичко, що ви Бог отрежда. Не се смушавайте. Всичко на своето време ще се събди.

I Сол. 4:17,18.

Но има още време, братя мои, да работим за Славата Божия и то с усърдие. Молете се Бог да ви даде разумение да ходите тъй, както трябва, с всяко смирение и дълготърпение да изработвате със страх и трепет вашето спасение. Защото Бог е, Който действа във вас. Духом бъдете пламенни, в молитва усърдни, в надежда постоянни.

Ние сме странници и пришълци в тоя свят, ние не сме от него. Нашите братя и сестри в Небето ни чакат. Знайте, победа велика ще стане в света. Не сте още готови. Вярата ви

е слаба, затова Господ чака и то за своите си, докато се изпълни числото. Не бойте се, около вас стоят войнствата Божии.

Онова, което обещах да ви кажа – има още време. Вие сами ще го видите. Тайните Божии не могат да се откриват. Иска се приготвление и то велико. Пълната Любов, казва Иоан, изпъжда във всеки страх. „Ако Ме любите, ще пазите Моите заповеди и аз ще умоля Отца и ще ви даде друг Утешител, Духът на Истината.“ Сам Отец ви люби. Знаете ли кой е Този, който сега ви говори? Той е Сам Господ Благий, на Когото Любовета е вечна. Той ви поздравява и един ден ще бъдете с Него заедно.

Мир на вази, братя мои.

Ваш верен: П. К. Дънов

Варна, 24 февруари 1899 г.

Любезни брат Киров,

На 13 февруари приех една заповед от Господа, която ви изпращам да знаете. Тя е лично до всеки едного от нас. След като се помолите, дайте ми и двамата вашето писмено решение, което Духът на Истината ще ви даде. Това ще бъде нашият символ спрямо нашия Господ. Всичко това ще пазите в тайна.

Трябва да се готвим вече усърдно за делото. Ще определим един час в седмицата, когато ще се събираме вие там и ние тука и ще се молим заедно и същевременно.

Д-р Миркович е малко болен. Той ви моли да се помолите за него да оздравее и да му се даде благодат. Имам и друго нещо да ви кажа, но за друг път.

Поздрави брат Тодор. Мирът Господен да бъде с вас.

Имате ли писмо от Козлов?

Имате поздрави от Д-р Миркович. Ако имате някои съобщения за него, съобщете ми ги.

Ваш верен: П. К. Дънов

Варна, 14 март 1899 г.

Приятелю Киров,

Желая да ви съобща да бъдете готови за всяка минута. Обещанието е вярно, Господ ще изпълни все, що е говорил отначало и досега. Кога пристигне Словото Божие, ще има смущение навсякъде и вие ще се намерите с мен заедно във Варна и нашите духове ще бъдат обединени в едно.

Аз имам да бдя още за малко, докато довърша умиловителното дело и след това всичко ще предам в ръцете на Тогова, Комуто съм длъжен във всичко. „Той е Отец“. Благият ни Баща. Колко са сладки Неговите думи и повеления. „Онзи, Когото сте видели, Той е Вождът Господен.“ Името Му знаете.

Приемете Д-ра като брат в Господа, аз ви го препоръчвам. Той е участник. Господ го прие и приема неговото служение. Той е един с нас в Господа. Той даде тържествено своето обещание и Бог е силен да го пази в Името Си.

Имате поздравления и от други двама братя от село Хотанца, които Господ е призовал в делото. За другите неща сам Д-р М. ще ви разправи подробно.

Радвайте се и веселете се, защото е приятно да сте весели и бодри, и пламенни духом.

Чет. Пс. 98: 23, 27; Второ Петрово: 1; 20, 21.

„Мир ви давам, Моят мир ви оставам.“

„Всяка пръчка в Мен, която принася плод, очисти се, за да даде повече.“

Поздрави нарочно брат Тодора. С търпение ще очакваме Обещанието и когато Бог Благий благоволи, ще сторим всичко, което ни е определено да извършим за Него.

Амин.

Ваш верен: П. К. Дънов

Варна, 29 април 1899 г.

Притчи: 2; 1, 9

Мат.: 21; 21, 23

От Господа

Любезни брат Киров,

Писмото ви от 21-то го получих.

Аз се много радвам за вашия духовен успех в Господа, Нашия Спасител. Този, Когото вие любите и в Когото полагате всичката си надежда, е верен и Истинен.

Господ ми се яви духом и ми съобщи следующите благия неща от Нашия Небесен Баща, който ни любите с вечна и неизмерима Любов:

„Аз съм Господ твой, Който ти говори сега. Кажи на моите братя волята Ми. Кажи им: Аз съм техен Спасител, Който ги води с крепката Си ръка. Кажи им: Аз съм, Който ги уча и упътвам повседневно в пътя на Живота. Всичко, което имат, Аз съм им дал. Благослови ги в Мое Име, за да приемат изобилието на Моя Дух. Ето, Аз съм с вас постоянно и ви ръководя всинца ви усърдно. Прославете Името Ми, отворете сърцата си, за да работите в Тях за вашето възобновление.

Ето, Аз всяка заран и вечеря идвам и ви посещавам чрез благия Си Дух, да ви ободрявам и да споделям вашите скърби и вашите радости. Моят Дух гори, Моето сърце ви люби. Аз желая да Ме познаете тъй, както Аз ви познавам и да ме приемете в сърцето си, да вляза в душата, да запалю и просветя ума ви, да въздигна отпадналия ви дух. Аз съм ваш Господ – Този, Който е излязъл победител из мъртвите, Който ви отварям пътя на вечното спасение, да влезете в дома на Отца Моего и Бога Моего.

Приемете думите Ми чистосърдечно и с пълна вяра за всичко, що съм ви говорил отначало. Търсете Моето Царство и Неговата Правда и всичко друго ще ви се приложи стократно – сега и в бъдеще. Аз ви чакам и ще ви приема в Моята блага кошарина, ще ви напоя и нахраня с изобилието на Моя Вечен Дух.

Аз съм близо всякога — всякога, когато Ме търсите, готов винаги да ви помагам. Вашите скърби, вашите нужди, Аз ги чувствавам. Вашите радости, вашите сполуки Аз ги споделям. Вие сте мои близки на сърцето. Станете, елате по-близо до моя Дух, прикоснете се до Мене и ще изцелеете духом. Станете и идете при всички, при които ви пращам. Сторете за тях това, което Аз съм сторил за вас. Ето, трудът ви няма да остане без да принесе своя плод и то изобилно. Ето, Моят Дух вече ще се излее на всяка Моя твар и които Го приемат, ще оживеят и ще бъдат Мои синове и дъщери, и Аз — техен Господ.

Слушайте, вам говоря — които сте отегчени духом, на които сърцата са съкрушени, на които душата е наранена от света. Елате при Мене и ще изцелеете и ще ви дам Моята радост, Моя мир, който никой няма да ви отнеме, защото Аз съм Истий днес и утре. Аз съм отначало и всякога ще бъда...

Това ми се вдъхна от Господа през този месец. Имам много други неща още дадени, но те са толкова дълбоко проникнати с духовна съдържателност, щото ще стане нужда да ви ги съобща по-после. Ако е рекъл Господ, както чакаме Неговото обещание, да се видим, има много неща да ви съобща и разясня.

Сегиз-тогиз ми минава една мисъл да тръгна да посетя България и да възглася Живото Слово и великото спасение на всички, тъй щото да чуят и мали и големи, що е Неговата Блага Воля. Но чакам още да приема Обещанието. И не ми е известно още дали сам ще ме прати Бог да върша тази работа или другиго някого може да прати с мене наедно за подкрепа. Аз напълно вярвам, че Бог има своите избраници вече приготвени и може би те скоро ще приемат Неговото повеление да сторят Неговата Воля.

Делото по всяка вероятност е

трудно, съвпрегнато с много мъчнотия и страдания; но, все таки, някой ще трябва да пожертвува живота си за Слава Божия и доброто на другите. И ако многомилостивий и благоутробний Бог благоволи да ни натовари да изнесем Неговото Вечно Слово и да станем съпричастници на всичката Негова Любов, ние ще сме благодарни за милостта Му. Затова имаме нужда да се укрепяваме във вярата. Няма за Бога невъзможни неща. Само да сме верни на делото Му и Той ще промисли за своята работа. Моята молба и горещо желание е делото да произлезе от подбуждението на Духа Божий. Той да ни научи как да постъпим във всичко — не според човеческа мъдрост, но според Бога; не според човеческата сила, но според Божията. Ние ще възложим всичко на Него, защото е казано: „Възложите товара си на Господа“. Благословен е този наш Господ, Който ни обича и милва с гореща Любов.

Аз се моля за вази Бог да ви укрепва в Дух и Сила, да растете във всяка благодат и мъдрост Божия. Моля се, щото Бог да осуети всичките лукави замисли на дявола, който постоянно като лъв рикае да намери някого, за да го разкъса и погълне. Но неговото време се е свършило, неговият час е дошъл да бъде хвърлен в Бездната, за да не изкушава вече чадата Божии.

На 19 март мен ми се представи една вечер едно видение, в което ние, заедно с Господа Исуса, нашия Спасител, поразихме една огромна и велика змия, цяло страшилище. Това е един от най-добрите знаци, които Бог ми е подарил, да видя, че Неговата Сила е непобедима. Да, любезни мои братя, нашият главен враг е победен вече, Господ Исус му е смазал вече главата.

Аз се радвам като виждам, че Господ ви благославя изобилно. Колко други неща имам на сърцето си да ви кажа, но боя се да не би да ви обременя духом, да ви дам нещо, което не е

своевременно за вази. Всичко ми е позволено, казва Ап. Павел на едно място, но не е всичко за назидание.

Нашият брат от с. Хотанца се казва Петър Тихчев.

На Козлова аз му писах и му съобщих, което му беше нужно. Вярвам да е получил вече отдавна моето писмо. Поздравете го от мен пак. Господ е верен, няма неща, невъзможни за Него. Нашият приятел Козлов ще се научи, може би, малко късно, но не вреди; по-добре някога, отколкото никога.

Бъдете благословени, мои любезни братя; поздравете се с братско целуване. Господ Исус и Неговият Дух да ви ръководи във всичко добро и благоугодно Богу нашему.

Ваш верен: *П. К. Дънов*

Нови пазар, 8 март 1900 г.

Любезни брат Киров,

Според Божията Милост и Благост ще се видим в гр. Варна на 6 Априлий. Аз желая да се срещнем всички тогава: ти, бр. Тодор и Д-р Миркович и да дойдем до едно пълно споразумение, което Господ иска. Ний трябва да махнем от помежду си всичките пречки и се убедим кой ще слугува на Господа, кой не. Делото, в което сме призвани, е дело Господа Бога нашего Исуса Христа, и докато не се облечем в силата на Святия Дух Божий, невъзможно е да предприемем някаква стъпка. Както учениците Христови трябваше да чакат в Иерусалим след възкресението, така и ний. Това е Словото Господне. Духът Господен е представил за размишление на моето сърце тия думи от Лука: 14; 26, 28.

Непреодолимите трудности в тоя живот само Господ може да отстрани. Единствената наша опора е: вярата наша, молитва към Господа и Неговата Благост и Милост.

Сега аз желая и ти да си дадеш мнението според твоето вътрешно убеждение. Попитай и ти Господа и виж какъв отговор ще ти даде и ми отговори.

Аз желая всичко да стане не по моята, но според Волята на Господа Бога Нашего. В нищо не бързай, но с тихо упование искай от Господа отговор. Божиите думи трябва да се проверят от устата на двама и трима. След като ми отговориш, ще предадем всичко в Божиите ръце и нека Той да стори всичко, което Му е угодно. Дано Господ Бог Мой да превъзмогне в сърцата ни.

Поздрави нарочно брат Тодора. Господ да укрепи сърцето му и душата му, а тъй също и нашия закъснял бр. Д-р Миркович. Кой знае какво Господ мисли. Може Бог наш Господ Исус Христос да изкара добро от всичко. Зная, че грехът ни спъва в тоя свят, но Онзи, Който е в нашата душа, нашият Небесен Баща е по-силен. Господ Бог наш на Господа Исуса Христа да благослови делото Си помежду ни. Амин.

За четене през тоя месец: аз чета 20-та глава от Йоана и 55 Псалом. Най-важният стих е 22-я.

Оставам ваш верен в Господа:

П. К. Дънов

Нови пазар, 17 март 1900 г.

Любезни брат Киров,

По някои и други причини намирам за по-добре да ви посетя аз в Бургас, защото по този начин ще избегнем излишните разноски. Д-р Миркович ми писа писмо и ме моли, ако е възможно, да отложим нашата среща за по-нататък, към Гергьовден, докато се постоиш времето, да може и той да присъствува. Аз желая да зная готови ли сте да ви посетя.

Миналата неделя бях във Варна по особена работа. Срещнах брат Николай и той ми загатна не ще ли бъде добре от моя страна да дойда да посетя Бургас. Мисълта дойде в ума ми. Аз съм готов да сторя всичко, което е Богу благоугодно. Не буквата, но духът на всички неща е важното. Аз зная, че Господ ще промисли. Колкото денят Господен приближава, толкова повече силите на тъмнината се възпротивяват. „Но держайте, Аз побе-

дих света“, казва Господ Бог наш.

С поздрав: ваш верен *П. К. Дънов*

Нови пазар, 25 март 1900 г.

Любезни брат Киров,

Писмото ти от 16-то го получих. Думите ти добре разбирам. Казаните слова са верни. В живота няма по-голяма спънка от маловерието и постоянната неувереност. Да живеем в Бога, значи да имаме детинска вяра, че Той е вседостатъчен да направи всичко. „Невъзможното за човека, казва Христос в едно от Своите Слова, е възможно за Бога“. С една дума, за Бога няма нещо невъзможно. Да бъде благословен Господ наш. Той ще извърши всичко. Аз се моля само нашата вяра да се не поколебае и да ви пази Господ от лукавото.

Аз ти съобщих и по-преди, че по-видимо има мъчнотии непреодолими, но трябва да се молим Бог да ги премахне. Сега остава въпросът дали ще можем да се срещнем. Ако е Волята Божия, щем. Ти ми казваш в писмото си, че се приготвяваш за път и че имаш мъчнотии, които чакаш Бог да ги отмахне. Аз ще ти кажа пак: ако не ти е това, ела във Варна да се видим или преди Великден, или след Великден. Аз мисля сега, ако е угодно Богу, да тръгна за Варна на 8-ми април сутринта рано и ще пристигна с Божия помощ около 10 и половина часа. За вас остават две числа, ако не се е изменила тарифата – или събота, или вторник, т.е. числата 8 и 11. Пък ако за вас бъде по-добре аз да дойда, аз съм готов да изпълня Волята Господня. Да бъде във всичко Волята Господня.

Види се, Господ ще трябва да ни изпитва още. Аз на Д-р Миркович му писах и му казах, че той е свободен, нашата среща не е нещо насилствено. От моя страна, сега аз ви препоръчвам на Бога. Сторете всичко, което Благият Дух Господен ви научи и ви заповяда. Пазете, брат, бодростта на духа си, имайте мир и радост в

Господа. Всичко е за добро. Макар враговете ни да са много, обаче Господ е с нас. Така са страдали всички свети мъже, които са служили Господу. С много скърби трябва да влезем в Царството Божие. Господ Бог Мой да ви укрепи и благослови според Своята Милост и Благост.

Моето желание и вътрешна радост е вие да растете във всяка благодат и познание в Господа. Да познаете от опит що е Неговата блага и свята Воля и да Му се доверявате с всичкото си сърце. Аз съм уверен за вази и зная, че ще устоите верен до край.

Поздравявам ви всички в Господа. Поздрави бр. Тодора и Николая. Дано Господ да възкръсне в сърцата на всички.

Ваш верен: *П. К. Дънов*

Ще чакам вашия отговор.

Нови Пазар, 1 април 1900 г.

Любезни брат Киров,

Отвореното ти писмо и телеграмата приех. Аз ще дойда идущата седмица във Варна. Преди всичко, моля да ми съобщите бързате ли да се връщате в Бургас, защото сте пристигнали по-рано, отколкото аз мислех. Зная от опит, че е мъчно да се чака. Аз имам някои малки спънки, които чакам Господ да отмахне. Може да се огорчавате духом, като ще трябва като Павла в Атина да чакате. Но Божиите пътища са особени във всичко. Обаче ако се отегчавате и имате намерение да се върнете за Великден в Бургас, то в такъв случай, ако ви се позволява от Господа, елате в Нови Пазар, като си вземете билети до Каспичан. Стига да знам деня и с кой трен пътувате. Но ако мислите да престоите във Варна, то по-добре не си правете труд, защото аз или в петък вечер, или в събота сутринта ще тръгна.

Мир вам от Господа.

С братско поздравление, ваш верен: *П. К. Дънов*

Нови пазар, 10 юли 1900 г.

Любезни Брат Киров,

Днес получих вашето писмо и бързам да ти отговоря. Тук сега виждам, че работи Божият пръст. Мене от 10-15 дена вече как ме чакат и викат мои сродници в Шумен, да ида да ги посетя, да престоя с тях няколко време, но един вътрешен глас ме възпря да сторя това, като ми каза, че Бог е отворил за мене пътя за Варна и там трябва да ида след няколко време неотложно, да сторя волята на Господа. Когато ми съобщи това, аз се почудих, понеже не виждах никаква възможна причина и при това не бях осветлен още от Духа Божий. Аз се молих няколко пъти на Господа да ми яви да не би сам да се мамя или някой лош дух да ме лъже да оставя другото поканване; но отговорът беше същият – че Господ за там ме вика и че трябва да чакам, защото Господ ще ми обясни причината.

След това Господ чрез Духа Си ми заповяда да пиша това, което имаше да ми каже*. И след това в Седем Разговора ми изложи всичко, което засега трябва да знаем как стои Неговата Воля спрямо всинца ние. В последния разговор има особени неща за всинца нас и трябва да знаете всичко. Господ почна да ми говори и да се разговаря от 25 юни и свърши последния Си разговор на 8 юли. Когато свърших Разговорите Му, аз взех последните три и щях да ви ги пратя да ги четете, но Духът Господен пак ми каза да ги не проваждам и да чакам. И мен ми стана пак чудно, понеже Господ беше утаил нещо от мене. Чакай, ми повтори Господният Дух. Всичко трябва да стане по Неговата Воля. И до днес бях в недоумение.

Мир вам, брате; да няма никакви недоразумения помежду вас. Господ иде да премахне злото от помежду, което дяволът е посял. Да ви не

блазни нищо, нито да има противоречие помежду ви, да не ви сповети някое зло. Гледайте да не оскърбите Господа, Който има толкова голямо благоволение към всинца ви, които сме дали обещание да Му служим вярно, без да се повръщаме назад.

Кажи на брат Тодора и го поздравя от мене. Аз го умолявам, ако има нещо, да въздържа духа си за Любовта Божия. А като се видим и обменим чувствата и мислите на душата си и Духът Господен пребъде с нас, всичко ще стане ясно. Аз съм готов да слезна до Варна и даже да дойда до Бургас, ако е Волята Господня. Ако Господ е определил Варна, елате; аз ще съм там. И мисля, че Той е определил това място, понеже и във вашите сърца е положил същото желание.

Поздравя брат Миркович нарочно и му съобщи богатата вест, с която Господ ни е сподобил всинца ни.

Оставам ваш верен: *П. К. Дънов*

Варна, 2 май 1901 г.

Любезни брат Киров,

Писмото ви от 25 март, както и това от 7 април, получих. Аз се завърнах от село и засега съм във Варна, гдето мисля да се бавя за дълго време, затова изпращайте писмата си дотук.

Всичко, което виий ми съобщихте както в първото си писмо, тъй и във второто, е било един изпит за вас. Не можем да кажем, че Господ нарочно ни изпраща такива случаи, но вярното е, че те се случват по някои наши опущения**. Светът е така устроен, че има много опасни неща в него за настоящия наш живот. И, разбира се, трябва да съблюдаваме кога минаваме тия места.

Животът е училище, гдето трябва да се придобие знание и мъдрост и да

* Става дума за Седемте разговора с Духа Господен, записани от Учителя Беинса Дуно в Нови Пазар; виж „Изгревът“ на Бялото Братство“, том II, Житен клас, София, 1995 (бел. състав.)

** Опущение (рус.) – грешка, пропуск (бел. ред.)

се научим да употребяваме благата на тоя живот. Трябва да погледнем на живота с поглед дълбок и обширен, въоръжени с вяра, за да можем да схванем ония славни моменти, ония граници, онова обширно действие на Любовта, което озарява тоя мрачен хаос. Да, животът е вътре в нас, в нашите души и, според както мислим и чувствуваме, така го и разбираме. Призвани сме да живеем, да любим, да се подвизаваме, да ходим с вяра, да се надеем, да очакваме бъдещето; да сме весели и радостни, като разглеждаме и изучаваме Великите Дела Божии, в които сме призвани да участвуваме.

Всяка душа е подобна на един космически свят, ненаселен отпърво и необработен. Но щом проникне Любовта, както светлината и топлината на земята, тя оживотворява нашето битие, всичко благо и добро, всичко чисто и свято, всичко високо и благородно. Тя докарва да се оплодотворяват в нас всичките семена и зародиши на вечните скрити възможности за развитието и усъвършенствуването на нашата душа. Какви славни мисли, какви дълбоки и възвишени чувства се крият в тая почва, на която ние живеем! Достатъчно е човек да отвори очите на душата си и да съзре великите гледки на тоя Божествен град. И какво по-велико значение може да се даде на тоя живот, освен с думите, гдето казва Господ: Ще се заселя в тях и ще живея с тях. Това е то онова съществено очакване, което всеки търси. То е Господ на любовта.

Ще бъда доволен, казва псалмопевецът, когато видя Твоето лице. Да, когато видим Това Лице вътре в нас, във всичката Своя слава и хубост, да стои неопетнено и необезобразено от никакъв грях и порок. Да, когато душата ни бъде тъй отзивчива на всич-

ки високи и святи подбуждения.

Трябва да престанат всичките подозрения, всичките егоистични чувства и ний като Господа да обхванем в обятията си всичко и да сме наследници на всичко. Вън ония мрачни минути; животът е благословение, той е Божествено дихание. Духът, Благият Дух, Духът на вечния живот е с нас и в нас. Господ ни оживотворява всякой час със Своето дихание и ний имаме всички причини да сме Му благодарни. Той ни учи, но различаваме ли Неговия глас? Това е то все и во вся.

Ваш верен: *П. К. Дънов*

Поздравя брат Тодор и всички братя.

Варна, 31 май 1902 г.

Любезни брат Киров,

Завчера пристигнах тук. Обиколката си в Северна България почти завърших. Напоследък бях в Търново, гдето преседях около седмица. Господ бе благ през всичкото време с мен. Радостното е, че ние с вяра и търпение можахме да сторим това, което е най-добро засега, да влеем една нова струя на живот, да раздвижим умове-те на всички.

В Търново срещнах една наша сестра и приятелка*. Тя има много неща, открити ней от Господа, и чака за тяхното изпълнение.

Надявам се всички вие да сте добре. Аз ще помисля сега, да видим какво трябва да правим и каква е волята Божия. За по-подробно, кога се видим, ще ви разправа.

В Русе срещнах онзи адвентистки приятел, който е идвал да говори в Бургас.

Днеска ще пиша и на Д-ра. Ще обичам да чуя нещо от вас.

За нашето събрание времето наближава и да видим къде ще се

* Става дума за търновската учителка Мария Казакова (1852-1908), ученичка на Учителя от 1900 г.; виж „Всемировият Учител Бейнса Дуно и Велико Търново“, I том, Алфиола, Варна, 1995 (бел. ред.)

отреди. Имайте мир и търпение. Божиите работи ще се изпълнят – всяко на своето време. Господ, Който взема лично грижа за всичките души и ни ръководи, ще ви даде всяко благословение и радост. Той знае най-добре от какво имате най-вече нужда. Неговото желание е да изучаваме Неговите пътища и постоянно да се съобразяваме с Неговата воля; а Божията воля е вечното добро, а Неговото познание е Живот вечен.

Приемете моя искрен поздрав. Поздрави бр. Тодор, Милкон, Николай, а най-после – и себе си.

Ваш верен: *П. К. Дънов*

Адреса: Варна, III участък, ул. „Дунавска“ 244.

Варна, 24 май 1903 г.

Любезни бр. Киров,

Последното ви писмо получих в Плевен. Има повече от 20 дена, откак съм дошъл във Варна, искам да си поотпочина от дългата обиколка.

Има много неща, които са ми пречатствували. Дяволът не е седял мирен. Поставил е спънки и отвън, и отвътре. Има неща, които трябва свършено да се изправят. При другото, трябва пълно съобразяване с Волята Божия. Божието познание и Мъдрост са необходими. Вътрешните спънки, разногласия, които често се появяват помежду ви, не ме радват. Бързите работи винаги имат тоя резултат. Аз не мога да си обясня как човеци, които не са в състояние да напуснат своя стар нрав, могат да служат на Бога. При това, без онова ясно разбиране [на] Любовта на Господа и [без] готовността, според диктуванията на Светия Дух, не можем да имаме успех. Онези наши приятели, които не са разбрали това, по-добре, за да не се спъват нито те, нито другите, да идат где-то им се нрави. Ний нямаме нужда от болшинство. По-добре двама в Дух, отколкото много без Него.

Отсега нататък не искам никой

от вас да ме изкушава и да ми туря спънки. Ако някой иска да слугува според обещанието на Господа Исуса и на Неговия Свет Дух, приет ми е; ако не, да правят каквото искат. Свободен съм от техните грехове. Те сами ще опитат Истината.

Придобийте вяра; без нея всичко е празно; а тя се добива с търпение, молитва и благодат. Вярата расте и се усилва както всяка душевна сила. Ако не сте готови да се подчините на благото действие на Божия Свет Дух, как мислите да се извърши делото у вас? Как мислите да победите света? Или да станете силни или да очаквате да ви послуша Господ? Има заблуждения помеждуната ви. Разбирам работата добре. Не ви съдя, знаей, че сте човеци, а не ангели. Знаей, че имате свои мъчнотии, скърби, разочарования, съмнения, незадоволства, подплъзвания и измамвания. Но размишлявайте кому е по-добре да се слугува. Бог е в света. Той действа вътре в нас, интересува се от нашия живот, взема участие в дреболиите на живота ни, наказва всички за поправка, говори постоянно, упътва всички в добрия път, дълготърпи погрешките, чака да Му дадат очаквания плод – поне лихвата на таланта. А как мислите сега! Не туряйте вашите планове и мисли за Божии. Приемайте пътя тъй, както Господ го устройва и отваря.

Пишете ми Д-р Миркович в Бургас ли е? Ако е там, поздрави го нарочно от мен. Кажете му, че съм приел неговите девет вестника.

Колкото за моето идване, надали ще мога да дойда тази година.

С искрен поздрав: *Дънов*

Адресът ми е: Варна, III участък, ул. „Дунавска“ 244.

Варна, 21 юли 1904 г.

Любезни брат Киров,

С настоящето ви съобщавам, че в идущия месец ще стане нашият събор.

Мястото и датата не ми са съобщени още, но ми се каза, че Господ скоро ще ги съобщи. Казано ми е още да се пригответе и очистите всички и да не оставите нищо, което да ви пречи в действието на Божия Дух. Да се изхвърлят всички нечисти мисли и всеки в себе си да възстанови Царството Божие. И всеки от вас да има повече запас от Любов. Другояче е немислимо да са служи на Бога. Аз не искам вече да запъваме Господа помежду си. За мен Неговите страдания много значат.

Длъжен съм да ви предупредя с Д-ровото имущество да се пазите, да не би пак лукавият да посее някой горчив корен. Ни повече, ни по-малко няма да стане от това, което Господ е решил. Д-рът трябва да изпълни това, което най-първо му е казано. Ако е забравил, аз ще му припомня Волята Божия. Ако я изпълни, добре; ако не, аз съм чист.

Не трябва да се изкушаваме – нито себе си, нито Господа. Трябва послушание на Бога, повече жертви. Онзи, който слуша Духа, е по-велик от онзи, който завладява. Човек може да бъде господар само на своята душа. Потребна е духовна свобода. Ако не станете като децата, казва Христос, не можете да влезете в Царството Бо-

жие. Тия думи са верни. И колко право е казал Господ. Децата винаги растат и напредват и в знание, и в мъдрост. А нам се пада да бъдем примерни във всичко. Да се не поколебаваме тъй лесно от нищожните работи на този свят. Туй, което Господ отреди, времето покаже и человетецете способстват да се извърши, е волята на Невидимия.

Ако Д-рът е още помежду живите, то е, за да извърши Волята на Бога, която му се възлага. Затова му се дава тази благодат, затова и вий пострадахте като Иона. Но да не ви е мъчно. Който страда за Господа, то е благословение за другите.

Поздрави всички приятели на Господа.

Ваш верен: *П. К. Дънов*

Писал съм днес на г-жа Казакова и Бачваров* и чакам отговор.

Варна, 17 юли 1906 г.

Обични брат П. Киров,
Писмото ти получих. Всичко е уредено добре и делото Божие е благословено.

Според разпорежданията от Господа, ще тръгна за Варна на 10 август. Пази това в душата си.

Ваш верен: *П. К. Дънов*

ИЗБРАНИ ПИСМА ДО МАРИЯ КАЗАКОВА**

Варна, 2 юни 1902 г.

Уважаема госпожо Казакова,
Пътищата на Господа са неизследими. Има много неща в живота неясни и тъмни, но бъдещето носи тяхното разяснение. Изисква се търпение и вяра, за да възприемем всичките Негови обещания. Изпълнението на Божията Воля е вечното добро, а познанието – Негов живот вечен. Трябва да чакаме, докато Господ се облече в сила и мощ.

Вашето желание, което имате, ще се изпълни, но на времето, което Бог е определил. Само съблюдавайте шепненето на онзи вътрешен дълбок глас. Господ е, Който извършва спасението, а Неговият Дух изработва вътрешното осветление. Странници и пришълци сме тук. Нашето отечество е горе.

Ще се видим пак. Трябваше да тръгна по-рано, отколкото предполагах, понеже имаше да извърша не-

* Става дума за Тодор Бъчваров от София, ученик на Учителя от 1905 г. (бел. ред.)

** Виж „Всемировият Учител Беинса Дуно и Велико Търново“, I том, Алфиола, Варна, 1995 (бел. състав.)

що, което беше належащо. Тук, може би, ще се бавя по-дълго. Наскоро писах на д-р Миркович и очаквам отговор от него. За последствията на съобщенията после ще Ви съобща.

Мир да бъде с Вас.

Ваш верен: *П. К. Дънов*

Варна, 8 юни 1904 г.

ул. „Дунав“ 244, III участък.

Любезна сестра М. Казакова,

Надявам се писмото ми да Ви намери весела и бодра духом. Навярно сега имате усилена работа с изпитите и сте доволно заета. Но, разбира се, след всякой труд иде и почивка. А почивката всякога е потребна за отдиш и накопление* на нови сили.

Ние има вече две седмици, как тръгнахме от Сливен. Там оставихме всичко в добър ред. Има доволно голямо духовно движение. Господ ще благослови плодовете на това движение. Има мнозина измежду жените и мъжете, които търсят Истината и Вечния живот. Ако пътят Ви се отвори, ще видите доколко Духът е проникнал сърцата на Вашите съотечественици. Само времето ще покаже доброто семе. Разбира се, всякъде ще се намерят и плевели помежду пшеницата, но те се познават.

Сега на Вас искам да Ви препоръчам да стоите близо до Господа, Който е страдал за Вашата Душа. Каквото и да става, каквито и съблазни да идват, знайте, че Господ е верен и в Него няма измяна. Проверявайте, изпитвайте духовете. Когато Господният Дух говори, има мир, има радост, има подем и общо усиляване. И Любовта е чиста и безкористна. Може да Ви се случат някои мъчности, но те ще бъдат само носители на Божията благост. При другото, бъдете всички усърдни, търпеливи и благи духом. Защото този род, казва Христос, се не побеждава, освен с пост и молитва. Не се бойте. Вашите ме-

диуми постепенно ще се усъвършенствуват и пречистят. Само нека възлагат на упованието си горе. Нека търсят първо Царството Божие и всичко друго ще им се приложи. Бързането и колебанието нищо не принася. То са вечните неща, които нас ни интересуват. То е Божията Любов, която ние възприемаме.

Трябва да се научим да обичаме Господа. В тази обич има смисъл на живота. Нека да бъдем чистосърдечни, искрени, дълготърпеливи и желаещи доброто на всички. И Бог няма да закъснее да ни благослови. Аз зная – Господ е взел всичките мерки, за да ви пази всинца ви от лошите помисли. Радвайте се; Този, Който сега Ви ръководи, е крепък. Господ ви е възлюбил всинца ви; бъдете, прочее, верни на тая Любов. Любовта дълготърпи, благосклонна е и на всичко хваща вяра, и на всичко се надее. А това всичко е Бог.

Поздравете всички приятели: г-н и г-жа М. Недялкови, госпожиците Досеви и г-жа Иванова, а най-после – и Вази.

Приемете моя сърдечен поздрав.

Ваш верен: *П. К. Дънов*

Варна, 15 август 1905 г.

Мария,

Вяра, Надежда, търпение – това ти трябва. Любовта изисква жертви, изисква себеотричания, изисква служение. Любовта не дири своето. Твоят път е от Мене определен. Не познаваш ли Моите пътища, през които те вода? За тебе предстои работа да вършиш за Мене. Работа, която трябва да извършиш добре. Научи се да бъдеш търпелива и мъдра. Това е Моето Желание.

В Моето служение се изисква смелост и решителност. Бъди крепка по Дух и смирена по плът. Зная мрачните облаци, които смушават твоята Душа. Не бой се. Те ще принесат сво-

* Накопление (рус.) – натрупване, насъбиране (бел. ред.)

ите плодове. Волята на Вашия Небесен Баща е да бъдете търпеливи, както е Той търпелив, и благи, както е Той. Милост искам, а не жертва. Жената, която тури своята лепта в ковчега, послужи на Бога в своето време повече, отколкото всички други. Затова я турих за пример. Желая да бъдеш подобна на нея в живота си.

Не бой се. Аз съм отдавна уредил всичкия твой живот и не желая ти да се повръщаш назад. Плашиш ли се от бурното море, помни – там съм Аз в кораба. Мислиш ли, че той ще потъне? Не. Слушай – там далеч, в дълбините на твоята душа ще чуеш Моя глас. АЗ СЪМ, КОЙТО

НАПРАВЛЯВАМ ВСИЧКО. Помни: на тебе гледат много твои сестри. Ти трябва пример да дадеш. На олтара на твоя народ ти трябва да принесеш твоята лепта – ни повече от това – и самия твой живот. Работа, жено, работа за бедните, за страдащите, за съкрушените духом! Една добра дума на своето време, едно добро дело на своето място може да принесе стократно плод. Ако пребъдете в Мене и думите Ми пребъдват в тебе, ще просиш и ще ти бъде.

Всичко ще се изпълни на своето време. Слушай благия Ми Дух.

ТВОЙ ГОСПОД ЕМАНУИЛ

ИЗБРАНИ ПИСМА ДО ЕЛЕНА И КОНСТАНТИН ИЛАРИОНИ*

Варна, 8 февруари 1907 г.

Любезни К. Иларионов,

Получих двете писма. Мисля да се побавя тука за няколко време. Като уредя някои работи висящи, ще видя къде трябва да се отправа. Тук времето засега е приятно, но се вижда да стане наскоро една малка промяна.

Вий засега сте добре и може да горите по-малко дърва. Желая да имате по-голяма топлина отвътре и тогава всичко ще върви по своя Божествен път. Вътрешният мир, душевното спокойствие, яснотата на мислите, подеът на духа са потребни винаги в живота. Като се подчинявате на вътрешното ръководство на Божия дух, Той ще ви ръководи и осветлява, и ще прави живота ви приятен и пълен със смисъл. Защото няма по-добро от това да слугува човек на Бога и да върши Неговата добра воля. Вий всякога сте се оказвали готови да струвате доброто. Обсъждайте нещата, преценявайте ги и тогава ги

вършете.

Моят поздрав на Елена и на всички приятели по име. Вярвам да се намирате на позициите си и да давате отпор; ако ви смущават много, турете ги на работа, накъдето се окаже нужда. Приемете моя сърдечен поздрав.

П. К. Дънов

1 август 1907 г.

Тръгнете на 12.VIII. за Варна.

В плика са сложени още три покани за събора във Варна със същия текст – за Мария Казакова, за Анастас Бойнов и за Елена Иларинова.

Плик от 1907 г., адресиран до Константин Иларионов:

Веригата ще се срещне във Варна на 14 Август.

Очаквам ви.

Подпис

* Елена Иларионова (1878-1946) и Константин Иларионов (1868-1929) – ученици на Учителя от Велико Търново, ръководители на Бялото Братство в града (бел. ред.)

ПИСМА ОТ ХОТЕЛ „ЛОНДОН“

Варна, 16 август 1917 г.

До всички приятели.

Изворите трябва да извираят, реките да текат, тревите да растат, а човек да мисли, да разсъждава и да върши Волята на своя Небесен баща. Неговата Любов да му бъде закон. Волята Божия, Царството Божие, Словото Божие – цел в неговия живот.

Много листа ще окапят, много черупки ще се смъкнат, докато душата достигне своето съвършенство. Господ да ви води и упътва със Своя Дух, да ви показва вътре във вас що е доброто и правото пред Него самия.

Аз ви предадох едно Учение на Христа. Учение на Живота, не на буквата. Учение не на сектанство, а Учение на Мъдрост и Любов, което може да обнови целокупния Живот.

Господ, за който ви говоря, е жив

в цялата Природа, действащ във всички същества. Той говори вътре във всяка душа, във всяко сърце. Аз ви говоря за Него, с Когото съм всякога в общение. Познавам гласа Му, върша Волята Му, слушам Духа Му и радостта ми е в Неговото Живо Слово.

Какво благо би било за хората, ако разбираха Божия език и си мислеха, че са братя, а не врагове. Да споделят своите скърби и своите радости.

Близко е часът. Ще прозвучи Небесният Глас. Имайте мир и търпение. Всичко Той ще уреди добре. Ще възкръсне, ще оживи и ще бъде едно стадо и един пастир на Живота.

Благословиението на Христовия Баща отгоре да почине върху всички, които гризават Неговото Име на всяко място и време.

Подпис

Хотел „Лондон“ във Варна (фотография 1930г.)

Варна, 2 септември 1917 г.

До всички приятели.

В. Т. И. Х. С. Б.*

Господ Бог наш да благослови всички, които с вяра и чисто сърце го търсят. Да Ви даде от Христовия Дух, да го познаете и да изпълни сърцето Ви и душите ви със Своята обична Любов. Дръжте Истината, изложена в Неговото живо Слово, което е Христос. И като знаете, че скръбта произвежда търпение, а търпението – опитност, а опитността – надежда. А надеждата не посрамява, защото Любовта Божия е изляна в сърцата ни чрез даденото нам от Духа Святаго.

Това е Моят поздрав на всички, които вървят в пътя Христов. Правия път на Божествената Любов. Път на вътрешна духовна Свобода, път на Новия Живот и Възкресението. Във всяка вътрешна Доброта Божия, във всяка Радост и Веселие придобивайте Божественото знание и го съхранявайте в сърцето си чрез Любовта Христова.

Желая всички да станете умни и съвършени в Господа и да бъдете всички в един ум и едно сърце, целомъдрени във всичката Пълнота.

Мир на всички ви от Господа.

Ваш верен

Подпис

Варна, 14 септември 1917 г.

До всички приятели.

Аз опитах българския народ и духовенството му имат ли Любов към Бога. За мене истината сега е ясна.

Господ е с мене. Аз ходя в пътищата Му, върша Волята Му, слушам Гласа Му, духът Му пребъдва в моята душа и аз пребъдвам в Него. Велико и славно е да служи човек на Бога и да пребъдва в Любовта Му. „Аз Го познавам“, казва Христос. „А надеждата не посрамя, защото Любовта

Божия е изляна в сърцата ни чрез даденото нам Духа Святаго“.

Имайте вяра, имайте Любов помежду си. Аз ви запознах с Живия Господ, Когото можете всякога да опитате и познаете, че е благ и многомилостив, и благоутробен. „Опитайте и вижте, че Аз съм благ“, казва Господ. „Потърсете Ме в ден скърбен и ще ви помогна и ще Ме прославите“. Дерзайте, Аз съм с вас. Христовият Баща отгоре ще ви благослови всички, които с чисто сърце търсите Господа. Мир ви давам Аз, Мир и Радост нося Аз на всички, които приемат Живото учение на Христа.

Нека изтече всичката мътна вода, събрана от вековете. Нека паднат павловите люспи от очите на хората и те ще познаят Бога и Той ще се засели между тях, те ще Му бъдат народ и Той ще им бъде Господ Бог. „Мир, казва Христос, на Моите ученици по целия свят, Мир на всички, които прилагат Моето Учение, Мир на верните, Мир на търпеливите, Мир на кротките и смирените духом, Мир на всички, които търсят Правдата и Царството Божие. Мир на нажалените, наскърбените, Мир, казва Господ, на Моите чеда, тяхно е Царството отсега. Мир, Мир, иде Мирът Божий за праведните по сърце и утеха за всички“.

Така говори моят Небесен Отец, мой и ваш Баща, на всички страдающа. И аз, вашият брат, ви казвам: Пазете закона Му, дръжте Словото Му, ходете в Любовта Му и ще чуете гласа Му и всички – от голям до малък – ще Го познаете, че е Той Единият и Неизменният във всичко на Живота и всичко произтича от Него самия, от Неговата добра Воля.

Подпис

Варна, 28 септември 1917 г.

Любезна Е. Казанлъклиева**,

* В. Т. И. Х. С. Б. – съкращение на: Велик Тържествуващ Исус Христос Син Божий (бел. състав.)

** Елена Казанлъклиева – ученичка на Учителя Беинса Дуно от около 1912 г., живяла във Варна (бел. състав.)

Получих Вашето писмо. Господ да Ви благослови. Всичко, което вършите, вършете с Божествено мълчание. Вярa и упование в живия Господ, Който говори навсякъде. Аз ще уредя всичко постепенно. Господ Бог Мой ще извърши своето Дело. Аз ще сторя онова, което е добро.

Моят поздрав на госпожа Стоянова. Аз, кога намеря удобен случай, ще ѝ пиша. Живейте с Духа на Любовта. Бог е с нас. Нека да вършим добрата Му Воля. Правдата на Неговото Царство и Славата на Неговото Име.

Ваш верен
П. К. Дънов

Варна, 14 януари 1918 г.

Любезни Д. Цанев*,

Поздравете всички приятели. Животът тук и горе е свързан в една непреривна връзка. Любовта обединява хората, вярата ги свързва, а надеждата ги туря на Пътя. Ние сме сега по-силни. Господ е с нас. Иде Новата религия, която само Господ ще възстанови и ще съедини всичките народи и племена в едно непреривно Братство. Иде вече голяма Светлина отгоре. Всички приятели ще дойдат пак. Те ще възкръснат. Те се събличат, за да се облекат наново в новия живот на Любовта, на безсмъртието.

Аз Ви проповядвам първите уроци на самопожертване. Човек не трябва да търси на Земята спокойствие и наслада. Но да му бъде радостно да върши Волята Божия.

Дерзайте, Аз ще Ви видя и Вие ще се зарадвате. Останете с благословение. Велики са Божиите пътища.

Привет от всички приятели: от Пеня, Димитра** и Христа и всички други.

* Денъо Цанев – ученик на Учителя от около 1911 г., живял в Бургас (бел състав)

** Става дума за Пеню Киров и Димитър Голов, които завършват земния си път през 1917 г. (бел състав)

*** В В Ж К В О – често използвано съкращение в епистоларното Слово на Учителя Ваш верен Жив е който Ви обича (бел състав)

**** Здравка Попова – ученичка на Учителя Беинса Дуно от около 1910 г., живяла във Велико Търново (бел състав)

Поздрав на всички приятели.
В. В. Ж. К. В. О.***

Подпис

Варна, 17 януари 1918 г.

Любезна Здр. Попова****,

Трябва постоянно прилагане на Божественото учение на Христа. Само така животът придобива смисъл. Необходимо е ръководството на Духа. Да се изпълни всеки ден Волята Божия. Това съставлява радостта на душата. Като знаем, че всичко работи за добро, че сега са насновават ония нишки на Живота, които ще обработват бъдещето.

Вярата ни свързва със света на ангелите; оттам тя извира. Надеждата – с всички хора и добри души; оттам начева. А Любовта ни свързва с Бога, с Божествения свят. Да любиш, това значи да живееш в Бога и с Бога. Да вярваш, това значи да живееш с ангелите, а да се надяваш, то е да живееш с Бога. И тъй, Животът има трояко изявление, което го определят с думите Вярa, Надежда и Любов.

Бъдете пълни с радост и веселие. Всичко е за човека. Туряйте душата си, сърцето си постоянно във връзка със светлината, с топлината, с влагата на Живота. Малкото зрънце най-първо трябва да се преобрази на малко стебълце, после – на клончета, листа, цветенце, плодове и най-после – на нова семка на Божия живот.

Поздрав на всички добри приятели. Поздрав и Вам.

В. В. Ж. К. В. О.

Подпис

Варна, 21 януари 1918 г.

До всички приятели малки и големи и на добрите ученици.

Само когато Слънцето грее, Живо-

тът има смисъл. Само когато реките текат, земята се разработва. Само когато дъждът пада, сеното се благославя. Когато плодовете зреят, душата се радва.

Хранете се с плодовете на Добродетелта. Обичайте се и Господ ще бъде и вън, и вътре във вази. Носете дрехите на Правдата. Обработвайте сърцето си с Любовта. Разкопавайте ума си с Мъдростта. Служете на душите си с Истината и Великият, Живият Баща на Мира, Отец на бъдещите векове, ще бъде с вази и вие – с Него; само тогава ще познаете Истинския Бог и Христа.

Ж. К. В. О.

Подпис

Варна, 7 февруари 1918 г.

До всички приятели и ученици, които ходят в пътя на Светлината.

Бъдете всички радостни духом. Това, което става сега в живота, е за добро. Онези, които заминават, отиват да се преоблекат. Тях Господ ще възкреси. Вашите приятели, които са отишли да посрещнат Христа, които жертват живота си от Любов за доброто и благото на другите, са благословени от Господа на Живота. При Него всички са живи. Тия Ваши братя Ви поздравяват сега.

След големите скърби ще дойдат дните на благословието и Господ ще обнови всичко. Живейте с Любов и от Любов в Господа, изпълнявайте Неговата Воля. Мястото на почивката е Божията Любов. Аз вярвам във всички Вас и съм уверен, че Вие ще останете верни Господу. Временните мъчнотии и страдания, това е Божията ръка, която Ви повдига, за да минете от временното към вечното, от преходното към постоянното. Моето дълбоко желание е да бъдете чисти и свети и Господ да пребъде във Вашите сърца. Господ Бог мой ще Ви благослови и изведе

в безопасност всички Ви.

В. В.

Подпис

Варна, 19 февруари 1918 г.

Поздравете всички приятели.

Животът тук и горе е свързан в една непреривна връзка. Любовта обединява хората, вярата ги свързва, а надеждата ги туря на Пътя. Ний сме сега по-силни. Господ е с нас. Иде Новата религия, която сам Господ ще възстанови и ще съедини всичките народи и племена в едно непреривно братство. Иде вече голямата Светлина отгоре. Всички приятели ще дойдат там. Те ще възкръснат. Те се събличат, за да се облекат наново с Новия живот на Любовта, на безсмъртието. Аз Ви проповядвам първите уроци на самопожертвование.

Човек не трябва да търси на Земята спокойствие и наслада, но да му бъде радостно да върши волята Божия. Дерзайте, Аз ще Ви видя и Вие ще се зарадвате. Станалото е благословение. Велики са Божиите пътища.

Привет от всички приятели и от Пеня, Димитра, Христа и всички други. Поздрав на всички приятели.

В. В.

Ж. К. В. О.

П. К. Дънов

Варна, 10 март 1918 г.

Обична В. Н. Ватев*,

Живейте с твърдата и разумна вяра в Господа. Изпитанията при сегашните условия са неизбежни, защото човешката карма се ликвидира и всеки трябва да плати по нещо. Господ на смелите всякога помага. Да се пълни сърцето Ви, душата Ви с Любов, Вяра, Надежда. В тях е смисълът на Живота, в тяхната помощ всичко се постига.

* Величка Ватева (1882-1918) и Никола Петков Ватев (1873-1957) – ученици на Учителя Бейнса Дуно от около 1906 г., живели в Русе (бел. състав.)

Аз Ви изпращам наряда за 9 март (нов стил 22), който може да изпълните и първия ден на Великден. Ако намерите някои сестри в Русе, които могат да изпълнят казаното доброволно и по Бога, дайте им го. Но ако се съмнявате, задръжте го само за Вази си. Силата на всяко дело е в усърдието и вярно изпълнение по Духа. Аз изпращам наряда до Ст. Тошев; той, като си го препише, ще Ви го даде.

Моя поздрав Вам и на домашните Ви, и на всички братя и сестри.

В. В. Ж. К. В. О.

Подпис

Римляном, 14:12

И тъй, всякой от нас за себе си ще даде ответ пред Бога.

Постоянство в молитва.

Варна, 9 май 1918 г.

Любезна В. Н. Ватева,

Изпращам ви с под. Младен Попов 20 яйца червени и хляб, раздайте ги на приятелите. Всеки, който вземе яйце, да си отвори Библията три пъти; това, което му се падне, е писано на яйцето за него. След това да си счупи и посолти яйцето и да си го хапне.

Милостта на Господа пребъдва във всички, които Му служат. Идат дни, благословени от Господа на всичката Пълнота.

Благословението на Господа на всичката Пълнота да пребъдва с

всички.

Ваш верен П. К. Дънов

Ж. К. В. О.

Варна, 3 юни 1918 г.

Любезни Н. Ватев,

Сега е ден на ставане, оживяване и възкресение. Живи и мъртви ще се съединят с Христа. Той е, Който се проявява във всички. Бъдете твърди във вярата, постоянни в Любовта. Вие ще видите добрата страна на Божиите пътища. Това, което става сега, е още неясно, но ще се проясни.

Поздрав на Величка и от всички приятели отгоре.

Вам и на дома – Моето благословение и Благословението на Господа на всичката Пълнота да бъде с вас и с всички.

Ж. К. В. О.

Подпис

Варна, 21 юни 1918 г.

Любезна Е. Казанлъклиева,

Пристигнахме с Божиата сила. Благословен е Господ във всичките Свой проявления. Благословен в Своята Милост.

Моето благословение и благословението на Господа на всичката Пълнота на всички, които следват пътя господен. Бъдете бодри, весели и радостни духом.

Поздрав на всички по име.

Ж. К. В. О.

Подпис

Трета част СЪРАБОТНИЦИТЕ

АНАСТАСИЯ УЗУНОВА-ЖЕЛЯЗКОВА И ВАРНЕНСКОТО БЛАГОТВОРИТЕЛНО ДРУЖЕСТВО „МАЙКА“

Димитър Н. Калев

Първата публична изява на Словото на Учителя Беинса Дуно е през 1898 г. с „Възвание към народа ми – български синове на семейството славянско“. Учителя записва „Възвание“-то на 8 октомври същата година, на 14 ноември изпраща текста по пощата в Сливен на д-р Георги Миркович с указание за печатен набор и публикуване, но на 2 декември пише на Пеню Киров в Бургас да отложи отпечатването и да разхвърли набора. Пълният текст на „Възвание“-то достига до нас благодарение на препис от коректурите му, направен през 1915 г. от Минчо Сотиров в Бургас. Според всички досегашни твърдения, основаващи се предимно на устно предавани спомени, то е прочетено през октомври 1898 г. пред Варненското благотворително дружество „Милосърдие“. Проучването на документалните материали и архиви на Варна от това време, обаче, недвусмислено показват, че през цитираната година дружество с такова име не съществува. То е учредено едва през 1903 г. и всички исторически подробности около това могат да бъдат проследени в „Юбилеен отчет на Варненското женско

благотворително дружество „Милосърдие“ по случай десет годишнината от откриването на приюта за старци“, Варна, Печатница „Войников“, 1925. Председател на първото негово настоятелство е Анастасия д-р Желязкова.

Името на Анастасия д-р Желязкова фигурира и в първия съхранен протокол (1903 г.) от годишните срещи на Веригата на Бялото Братство. Наред с първите ученици на Учителя – д-р Г. Миркович, П. Киров, Т. Стоянов, М. Казакова и М. Партомян, – тя е посочена като първата и единствена представителка от Варна. От същия протокол става ясно, че Веригата съществува физически, юридически и финансово от 1897 г. (една година преди „Възвание“-то) под името „Общество за повдигане религиозния дух на българския народ“. Едва в протокола от 1906 г. тя е назована Верига.

От трета страна, налице са документални доказателства, че през историческата 1898 г. във Варна съществува благотворително дружество, наречено „Майка“, и член на управителния му съвет тогава е същата Анастасия д-р Желязкова (виж „Юбилеен сбор-

ник и отчет за 50 год. Дейност на д-во „Майка“ – Варна. 1888-1939“, Варна, Печатница „Просвещение“, 1940). То е основано на 30 декември 1888 г. по инициатива на тогавашния варненски кмет Кръстьо Мирски от група варненски интелектуалки, начело със Стефания Мирска. Името „Майка“ дружеството приема официално на 24 март 1893 г. През периода 1892-1897 г. и през 1900 г. председател на управителния съвет е Анастасия д-р Желязкова, а през периодите 1898-1899 и 1901-1904 тя е негов член. Съгласно устава си, благотворителните цели на Дружество „Майка“ били да помага на бедните българки в града, да издържа бедни способни ученички в местните български училища, да приучва на обществен живот гражданките на Варна, да се грижи за умственото и нравственото развитие на своите членове и да създаде в града техническо девическо училище. По предложение на председателката Анастасия д-р Желязкова през 1897 г. „Майка“ открива първото професионално училище във Варна, наречено „Трудолюбие“.

Пет години след прочитане на „Възвание“-то, на 23 юни 1903 г. благодарни варненки, начело пак с Анастасия д-р Желязкова, учредяват Дружество за въздигане и издържане на старопиталище. На 3 август същата година под председателството на митрополит Симеон дружеството приема името „Милосърдие“ и избира за председател на първото си настоятелство Анастасия д-р Желязкова. На 24 февруари 1914 г. последната е преизбрана на същия пост и във второто настоятелство, а през 1918 г. е обявена за почетен председател. За свой патронен празник „Милосърдие“ определя 19 август, Преображение Господне – денят, в който по традиция Учителя открива годишните събори на Бялото Братство. През 1910 г. Варненската община дарява на дружеството парцел за построяване на сиропиталище,

през 1915 г. то наема здание за приют на ул. „Кавалска“, а през 1916 г. наема зданието на Варненското черковно настоятелство на ул. „Богданова“ 32.

Всички цитирани по-горе документални данни доказват, че досегашните твърдения за Учителовото представяне на „Възвание“-то пред дружество „Милосърдие“ е плод на недоразумение. Явно Учителя е използвал алтруистичните чувства на първите варненски благотворители за почва на първото си Слово и първите му социални контакти са били с личности от техните среди. Може би такива са били обстоятелствата и на срещата му с първата негова варненска ученичка Анастасия д-р Желязкова, още повече, че при завръщането му от САЩ през 1895 г. и след това тя оглавява Варненското женско благотворително дружество „Майка“. Когато Учителя създава Веригата, учреденото Общество за повдигане религиозния дух на българския народ вече включва личности извън Варна. А когато Обществото започва да документира своите срещи, т.е. да пише своя история (от 14 август 1903 г. и след това), вече е създадено благотворителното дружество „Милосърдие“ (11 дни преди годишната среща на Веригата и Протокол № 1) и Анастасия д-р Желязкова е негов председател. Тогава, явно по невнимание, непреките свидетели на събитието от 1898 г. започват да асоциират „Възвание“-то с Анастасия д-р Желязкова и оттам – с нейното „Милосърдие“. Тази неточност се предава чрез устни спомени към следващите поколения от слушатели и ученици на Бялото Братство и продължава да се преповтаря предимно в мемоарните хроники на поколението, дошло в Братството след Първата световна война (виж „Изгревът“ на Бялото Братство“, I-IV том, София, Житен клас, 1993-1995).

В заключение може да бъде фор-

мулирано следното документално доказано твърдение: Учителя прочита „Възвание“-то през 1898 г. пред Варненското женско благотворително културно-просветно дружество „Майка“.

Настоящите бележки биха били твърде непълни без биографията на Анастасия д-р Желязкова, затова предлагаме на читателите онова, което успяхме да съберем от оскъдните документални източници.

Анастасия Цвяткова Узунова е родена през 1845 г. в Одрин в семейството на чорбаджи Цвятко Узунов. Неин роден брат е именитият революционер Атанас Ц. Узунов (1851-1907), приятел и съратник на Хр. Ботев и В. Левски, назначен след обесването на последния за негов заместник, осъден от турците на каторга, емигрант в Русия, народен представител от Либералната партия след

Освобождението, инспектор на Екзархията в Цариград от 1904 до 1906 г.

Анастасия Узунова учи в гръцко и във френско училище в Цариград. През 1869 г. е учителка в Калофер, а от 1871 г. до 1876 г. – в Пловдив. През 1869 г. основава в Пловдив женско дружество, наречено „Майчина грижа“. През 1879 г. сътрудничи на вестник „Век“ и публикува в Пловдив „Буквар на французския язык. Нарядила А. Ц. Узунова. Издава книжарницата на Хр. Г. Данов в Пловдив, Русчук, Велес, Виена, у книгопечатницата Л. Сомер, 1875“.

За живота ѝ през периода 1880-1889 г. липсват данни. Омъжва се за видинския лекар д-р Младен Желязков, сестрин син на екзарх Антим I, и приема фамилията Д-р Желязкова. Отглежда две деца. Синът ѝ се оженва за дъщерята на Илия Панов от Видин,

*Анастасия Цвяткова Узунова
в Цариград, ок. 1860 г.*

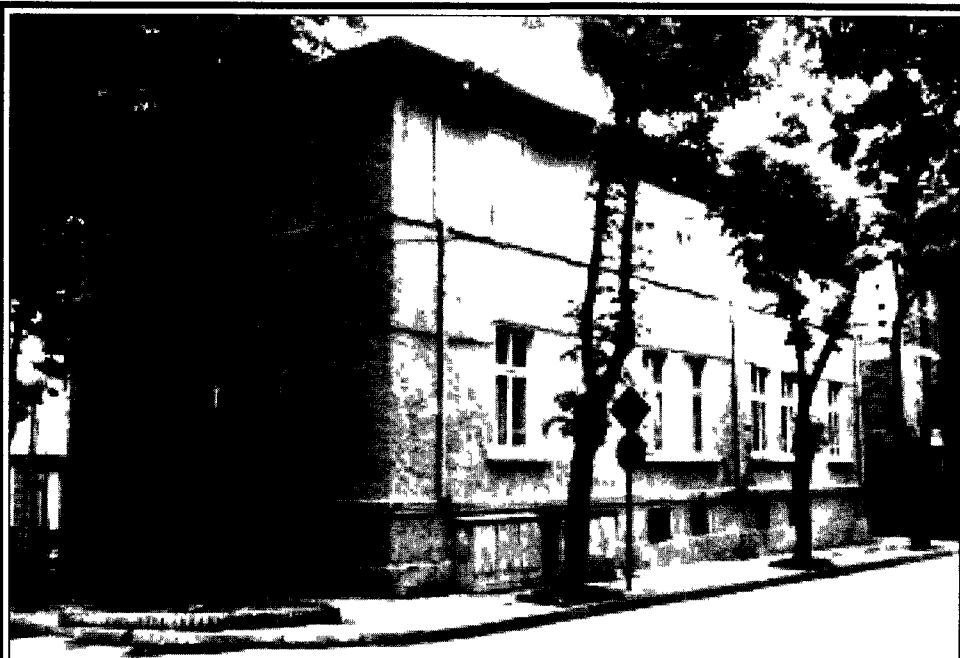
*Анастасия Узунова-Желязкова
във Варна, ок. 1918 г.*

министър в едно от следосвобожденските правителства на България.

През 1890 г. д-р Младен Желязков е назначен за градски лекар на Варна. Домът им е на улица „Стефан Караджа“. Във Варна Анастасия Узунова-Желязкова става член на учреденото през 1888 г. Женско благотворително културно-просветно дружество „Майка“. През 1892 г. е избрана за председател на управителния му съвет и ежегодно е преизбирана на това място до 1897 г. включително. Публикува преводи от френски. От този период е запазен *„Трендафил. Комедия в три действия със стихове от М. Leopold Laliue. Превела от френски Анастасия Д-р Желязкова Издава Варненското Благотворително дружество „Майка“, Варна, Печатница Л. Нитче, 1894“*.

Приблизително през същия период по всяка вероятност Анастасия Узунова-Желязкова изучава спиритичес-

ка и теософска литература, дори Димитър Голов в протоколите си от 1906 г. я нарича „известната спиритистка“. Нейни са преводите на *„Защо живеем? Разумно и правилно разрешение проблемата на съществуването“* от Леон Денис (Варна, Печатница Л. Нитче, 1899), *„Раят. Мисловният мир“* от К. У. Летбитер (Издава редакцията на списание „Родина“, София) и на няколко неголеми спиритични статии, отпечатвани в редактираното от д-р Георги Миркович в Сливен списание „Нова светлина“ (1890-1896 г). Това е вероятно и времето, когато се запознава с Учителя Петър Дънов. Съвсем правдоподобно е предположението, че през 1897 г. тя участва в учредяването на Обществото за повдигане религиозния дух на българският народ, а на следната година, като член на управителния съвет на дружество „Майка“, организира

Къщата на А. Узунова-Желязкова на ул. „Хаджи Димитър“ във Варна - съвременен вид (фото Л. Пировска)

представянето на „Възвание“-то.

Анастасия Узунова-Желязкова се явява пръв варненски ученик на Учителя Беинса Дуно. По документални данни годишната среща на Веригата на Бялото Братство през 1906 г. се провежда от 11 до 15 август в дома и на ул. „Стефан Караджа“. До 1909 г. включително тя неизменно присъства на съборите като единствен представител от Варна. През следващите години, когато съборите започват да се провеждат във Велико Търново, по неясни причини името ѝ отсъства от списъка на участниците. Според записките на Велко Петрушев, през август 1915 г. Анастасия Узунова-Желязкова посреща Учителя в дома си на „Стефан Караджа“, където той държи беседа пред интелектуалния елит на Варна. Неизвестно защо Петрушев я нарича „гражданката Анастасия Д-р Желязкова“, вместо традиционното „сестра“. Последните документални данни за нея са от 1918 г., когато е избрана за почетен председател на дружество „Милосърдие“. В детските спомени на Лиляна Ставрева от около 1925 г. Анастасия Узунова-Желязкова, наметната с шал и с коси, сресани на път в средата, се разхождала с внушително достойнство по варненските улици около площад „Мусала“.

Завършва земния си път през 1931

г. Завещава дома си на сиропиталището и бившият ѝ дом дълги години е училище за слепи деца.

Макар и оскъдни, биографичните бележки представят Анастасия Узунова-Желязкова като личност, съчетаваща по неповторим начин милосърдие, мистицизъм и обществена храброст. Тези добродетели я поставят редом с революционно-възрожденската фигура на д-р Георги Миркович от Сливен, който и досега продължава да се сочи за пръв ученик на Учителя Беинса Дуно. Явно, сложен, дори противоречив е пътят на тези личности към Словото. „Нашата сестра иска да угажда и на света, и на Бога, да служи на Единия и на другия“, пише Учителя за Анастасия Узунова-Желязкова на д-р Миркович през 1899 г., а на годишната среща на Веригата през 1906 г. е протоколирана следната многозначителна негова реплика към нея: „Всички неща, които Ви спъват, да Ви не смущават, защото Духовният свят работи за вас...Това, което се иска от Вас, е за ваше добро – умствено, физическо и духовно“.

Анастасия Узунова-Желязкова олицетворява добродетелите и противоречията на българската душа, която първа приема импулса на Божественото Слово в духовните крайморски пространства на Варна.

*

*

*

Д-Р ГЕОРГИ МИРКОВИЧ

Вергилий Кръстев

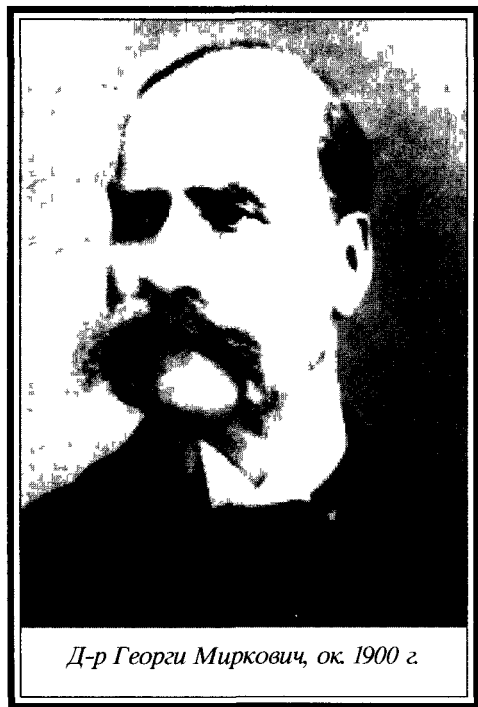
Д-р Георги Миркович е роден в град Сливен през 1825/26 г. в занаятчийско семейство. Баща му, Вълко, бил общинар и търговец на вълна, а майка му, Койна, била преселница от опожареното от кърджалии село Раково. След Руско-турската война от 1828 г. и подписания през 1829 г. Одрински мир семейството се преселило във Влашко, до град Плоещ, но по-късно, научило урока за родната стряха, отново се върнало в Сливен.

Георги учил първоначално в род-

ния си град при учителя Кешиша, а по-късно – при отявления гръкофил и българомразец Цукала, който биел и унижавал българските си ученици. От 1840 до 1843 г. учил при Сава Доброплодни в Котел. Въпреки желанието му да продължи образованието си в Цариград, баща му го оставил да помага в дюкяна, за да се научи, че нищо не се дава даром.

През 1847 г. с издействана от д-р Селимински стипендия заминава за Киев и постъпва в Духовната семинария. Негови съученици били Драган Цанков и Сава Филаретов, с които го свързвало почти половин вековно приятелство и съратничество в борбата за национална независимост. След една година, разочарован от лошите битови условия, станали причина за заболяването и дори за смъртта на някои българчета, той напуснал Киев и заминал да се лекува в Цариград. Там го сварила вестта за смъртта на баща му.

От Сливен, където получил своя дял от наследството, заминал отново за Цариград. Записал се да учи в прочутата Гръцка гимназия на Куру-Чешме, но я напуснал, недоволен от гъркоманското обучение и невероятните унижения, които понасяли българските ученици. Тогава се зарекъл да работи за просвещението на своя народ чрез славянско писмо и четмо и останал верен на обещанието си до края на живота си.

Д-р Георги Миркович, ок. 1900 г.

След това постъпил в Католическото френско училище в Бабек, Цариград. Завършил го за три години и останал много доволен от обучението. Там се запознал с монах Рене, който го въвел в спиритизма – движение, на което д-р Миркович останал последовател до края на живота си.

През 1851 г. заминал за Франция и до 1856 следвал медицина в Монпелие. Като студент бил награден лично от Наполеон III със сребърен медал заради участието му като лекар по време на избухналата холерна епидемия. На 30 юли 1856 г. защитил докторска теза и получил докторат.

Във Франция се запознава за първи път с феномена „ясновидство“: случило се така, че редовната месечна вноска от брат му, богат търговец, който го издържал, по необясними причини се забавила. Д-р Миркович, който бил изцяло зависим от нея, търпял лишения и бил принуден да гладува. Тогава му предсказали, че парите са се забавили поради погрешно написан адрес. Това се оказало напълно вярно и след известно време той неочаквано ги получил. Този факт му направил дълбоко и трайно впечатление и до края на живота си той живо се интересувал от тези явления, отделяйки им значително място в издаваните по-късно от него списания „Виделина“ и „Нова светлина“. Същевременно френската култура и Просвещението станали негов идеал.

След завръщането си в България работил като частен лекар в Сливен. Тук, заедно с Добри Чинтулов, започнали голяма битка срещу гърцизма и решили да открият българско училище в родния си град. Д-р Миркович заминал за Румъния (1857-58 г.), за да иска парична помощ от богатите сливенски търговци.

През 1858/59 г. бил градски лекар в Стара Загора. От 1859 г. заживял в Цариград. Там работил като лекар, сътрудничил в списание „Български книжици“, а през 1860 г. публикувал

своята „Кратка и методична българска граматика“. Учебникът получил възторжени оценки. Драган Цанков, сам автор на такава граматика, и Тодор Бурмов поместили положителни рецензии за нея в издаваните от тях вестник „България“ и списание „Български книжици“. Поради това, че методическите правила в нея са показани много ясно, тази граматика служила като ръководно начало в предосвободенското методическо обучение на българчетата, а второто ѝ издание било през 1883 г.

От 1860 г. заедно с Драган Цанков се включил в униатското движение, което се противопоставяло на гръцката Патриаршия. Последната всячески пречела на българското национално църковно движение в стремежа му за обособяване на национално самосъзнание, български език и писменост. По това време Русия също имала отрицателно отношение към искането за самостоятелна българска църква. Тя се стремяла, като велика сила, сама да представлява и защитава интересите на цялото християнско население в пределите на Турската империя, с което косвено подкрепяла Патриаршията. През март 1860 г. делегация, в която влизали Драган Цанков, д-р Миркович и Йосиф Соколски, отишла в Рим и била приета от папа Пий IX. Той ги наградил със златен орден, а Йосиф Соколски бил обявен за архиепископ на Българската униатска църква. Според д-р Миркович, това било един изключително сполучлив дипломатически ход в борбата между три империи, който дал нова насока за разрешаването на Източния въпрос. Руската дипломация, уплашена от успеха на униатите, организирила отвлечането на архиепископ Йосиф Соколски (в заговора участвал и Петко Р. Славейков). През 1861 г., заедно с всички атрибути на униатската архиепископия, той бил заселен принудително в Киев. Това сложило край на движението. Драган Цанков напус-

нал Цариград, а д-р Миркович заминал за Влашко, където бил поканен за директор на гимназията във Волград.

Там той приложил просветителските си идеи за обучение, но влязъл в несъгласие с училищното настоятелство, представлявано от невежи богати търговци. Оттам заминал за Браила и от 1863 до 1864 г. бил частно практикуващ лекар. Останал там до 1866 г. поради участието си в народните работи.

После отишъл в Букурещ и заедно с д-р Начо Планински станал един от основателите на Букурещкия таен революционен комитет. След това се завърнал в Сливен.

Запознал се с поляка М. Чайковски (Садък паша) и двамата създали проект за учредяване на главни български училища във всеки вилает. Според тях, за добиване на българско самосъзнание най-важното било просвещението, а политическото освобождение щяло да дойде като последица от оформилата се национална общност върху основата на общ български език, писменост и национална църква. Д-р Миркович бил препоръчан от Чайковски и се срещнал с висшите турски сановници Али паша и Фауд паша. Те възприели идеята му, но го препратили при Митхад паша в Русе. Последният се съгласил с предложението, но при условие училищата да бъдат смесени – турски и български. Д-р Миркович не приел и разочарован се отдръпнал. Това обаче предизвикало продължилите с години полемики в българските вестници във Влашко и Цариград, в които участвала цялата наша тогавашна интелигенция. Накрая споровете довели до изясняване на възгледите за независимо и самостоятелно българско училище, без участие на турци и гърци.

През 1867-1868 г. д-р Миркович сътрудничил на вестник „Македония“, издаван от Петко Р. Славейков. От 1867 до 1869 г. бил лекар във Видин

и Лом.

В края на 1868 г. взел участие в един заговор, целта на който бил да принуди турското правителство да издаде по-скоро дълго отлагания ферман по църковния въпрос. Идеята била с помощта на фалшиви донесения да се убеди Портата, че в страната са се явили брожения и че се очаква през Дунав да преминат чети, като тази на Хаджи Димитър, които ще воюват за църковна независимост от гърците. В този план косвено се включили и чуждите консули, които изпратили до своите правителства рапорти за появили се слухове за въстания, целящи извоюване на самостоятелна българска църква. След проверка турското правителство открило противоречия в съобщенията, но опитът, който имало с българското четническо движение, го накарало да промени позицията си и да побърза с издаването на Фермана. Така на 28 февруари 1870 г. била основана Българската екзархия.

През 1870 г. заради обществената си дейност и организиране на революционното движение във Видинския санджак д-р Миркович бил предаден на турските власти от софийския митрополит Доротеи (българин, сестрин син на Найдено Геров, гръкофил и туркофил, с амбиции, като доверено лице на властта, да бъде посочен от нея за бъдещ български екзарх). Осъден на вечна каторга, окован във вериги, д-р Миркович бил изпратен пеша до Цариград, където престоял в затвора до 1872 г. След смъртта на Али паша бил прехвърлен в Диарбекир. Наклеветен, че готви бунт, бил препратен за наказание в още по-затънтено и отдалечено място – Мердин. Там той лекувал безплатно заточеници и затворници.

През 1875 г. е освободен от оковите, за да се справи с избухналата холерна епидемия. Оставен под гаранция, той се движел свободно и лекувал местното население, благодарение на

което натрупал завидно състояние. Краят на заточението му дошло след амнистията от 1878 г. Събднало се предсказанието на един местен пророк, който предрекъл, че докторът ще бъде освободен след една голяма война.

След завръщането си в свободна България отново активно се включил в обществения живот. Станал участник в движението срещу решенията на Берлинския конгрес, главен инициатор за създаването на първото у нас дружество на Червения кръст (заедно с д-р Начо Планински), издател на вестник „Българско знаме“, директор на Мъжката гимназия (1879-80 г.), градски лекар и управител на местната болница (до 14 март 1878 г.), активен член на либерално-демократичното движение, основател на благотворителната дейност и на женското благотворително дружество в Сливен, депутат в Областното събрание в Пловдив до 13 октомври 1879 г.), председател на Клуба на българите в Пловдив през 1880 г., градски лекар, убеден съединист, основател (заедно с брат си и Захари Стоянов) на комитет „Единство“, държавен лекар в строящата се линия Ямбол-Бургас през 1892 г.

От 1894 г. е пенсионер. Отвратен от политическите борби, той насочил вниманието си към просветна и обществено-благотворителна дейност.

През 1893 г. отишъл отново в Париж. Там се запознал с мадам Гранж, чрез която по медиумичен начин получил важно съобщение. В него се говорело за млад Вожд на българския народ, надарен с Божествена сила, който след много пътешествия се завръща в страната. Миркович го поместил в списание „Нова светлина“ (год. 5, стр. 119) и по-късно, с допълнителни бележки – в списание „Виделина“ след 1900 г. Съобщението гласяло следното: „Благословена Русия, защото нейният план ще служи на Божествения план и ще отвори

пътя на младия Божествен Вожд, който ще издигне знамето на независимостта на потиснатите страни в едно цяло чрез вярата на всеобщото единство на верующите в света. Миркович, мой сине, мое скъпо същество, което покровителствам, Вшият Божествен Водач, когото Вие желаете да познаете, диктува това послание на медиума в Париж, под знамето на истинската светлина.“

През 1899 г. д-р Миркович, заедно с Пеньо Киров и Тодор Стоименов от Бургас, били поканени лично от духовния учител Петър Константинов Дънов на първия събор на Духовната Верига. Тримата станали неговите първи ученици и редовно участвали в следващите събори.

През август 1905 г. чрез медиум д-р Миркович бил предупреден да приключи със земните си работи, защото заминаването му отвъд било предстоящо. Това станало на 29 септември същата година. От Варна пристигнал Учителя и му помогнал да се освободи от физическото си тяло. Погребан бил с големи почести от гражданството и обществеността на град Сливен.

На следващия събор на Духовната Верига през 1906 г. по молба на приятелите д-р Миркович се явил чрез Учителя и разказвал за своя нов живот в отвъдния свят. Учителя на много места с похвала говори за неговите лекарски умения, както и за спиритическите му увлечения. (*Виж „Вяра и съмнение“ (17.06.1923 г.), Окултни лекции. II година, Малджиев, Русе, 1923 г.)*

Според Учителя, спиритизмът се явява, за да докаже, че зад материалната бариера съществува друг свят, който ние не схващаме с нашите пет сетива. „Спиритизмът и теософията са методи на Бялото Братство, те подготвят пътя му“. (*Беседи от 1919 г., стр. 104*) Едновременно с това, Учителя предупреждава, че увлече-

нието към него е вредно и опасно за човека, който лесно става жертва на сили от низше естество и архаична еволюция. Търсейки у човека място за изява, те чрез заблуди и внушения могат да го отклонят от правия път.

Д-р Миркович издавал „*Нова светлина*“ – месечно списание, в което се тълкували тайните явления в природата. Излизало от 15 април 1891 г. до 15 март 1896 г. и съдържало статии по спиритизъм, хипнотизъм, магнетизъм, сомнабулизъм, опити с намагнетизиране чрез ръце, български случаи от спиритизма, пророчества, предаване на мисли от разстояние, материали за здравето на човека и жизнената му сила, за източника на болестите, за лечебните средства и безсънието. Д-р Миркович пръв говорил за хомеопатията (15.06.1892 г.) и по този начин се явява първият лечител у нас, който си служи с метода на малките и безвредни лечебни дози. Многобройните си наблюдения в тази област изнесъл в книгата „*Домашен хомеопатичен лекар*“.

Списание „*Здравословие*“ излизало от декември 1892 г. до март 1896 г. Това било списание, в което се популяризирали малко познати и безвредни начини за лекуване, както и за запазване на здравето. Съдържало статии по хигиена, хидротерапия, лечебен магнетизъм, внушение, народна ме-

дицина, слънчеви бани, морски бани, пречистване на водата, хигиена на тялото, хранене на новороденото, правилно хранене, материали срещу алкохолизма, за неделния отдых и зимната почивка, за профилактиката – професионална и лична, за ролята на гнева, страстите, внуяящението и самовнушението, ролята на облеклото, грижата за косата и други.

През 1902 г. издавал списание „*Виделина*“ – ежемесечно списание, посветено на развитието на душата, ума и сърцето, със съдържание, подобно на предишните две.

Д-р Миркович дарил личната си библиотека и изданията си (около 1400 тома) на читалище „Зора“, имота си – за благотворителни и общополezni цели и 3000 златни лева – на сиропиталището в Сливен. Посочил в завещанието си винаги да се иска съвета на духовния му Учител П. Дънов.

През 1890 г. оставил доста имоти в Мердич на тия, които са били добри към него по време на изгнаничеството му там.

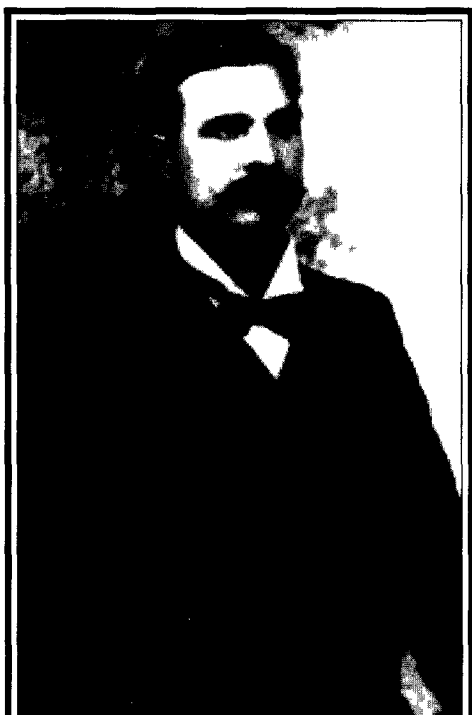
Д-р Миркович е възрожденски просветител, борец за църковна независимост, революционер, диарбекирски заточеник, радетел за демократично общество и предтеча на духовните движения в България, подготвил почвата за идването на Вожд на Светлината, за да се сбъдне и това пророчество.

*
*   *   *

ПЕНЬО КИРОВ

По списание „Сила и Живот“, 1-2, 1995

Пеньо Киров е един от първите ученици на Учителя Беинса Дуно. Роден е на 13 юли 1868 г. в град Карнобат, семейството му е от Сливен. Завършил прогимназия в родния си град и едва петнадесет годишен станал учител. След две години учителстване, воден от желанието си да служи на Отечеството си, той постъпил през

Пеньо Киров, ок. 1900 г.

1885 г. като доброволец в Сръбско-българската война. Три години по-късно получил необичайно известие, описание за което е останало между записките на полковник Минчо Сотиров:

„През 1898 г. му било казано от Архангел Михаил да отиде с първия параход във Варна; там ще има среща. Запитал с кого и как ще узнае, но му било казано, че ще му се открие. Тръгнал. Параходът пристигнал на пристанището във Варна. Народ, много посрещачи. Той гледал и чакал. По едно време съзрял между навалищата един човек, на гърдите на когото прочел написано със златни букви, в три ленти една до друга: „Аз съм този, който бях преди 2000 години“. Запътил се към него и тръгнали. Лентите на гърдите на човека се изгубили.

Това била първата среща между Учителя и Пеньо Киров.“

След срещата си с Учителя Пеньо Киров заживял по-богат духовен живот. Често пътувал и проповядвал Словото Божие в близки и далечни краища, разпространявал духовна литература. Посещавал често места, за които знаел, че са били богомилски духовни центрове: Странджа планина, Велико Търново, Арбанаси, Кушбунар, Коджа бук и др. Написал е малко съчинение за богомилството в едно от своите „тетрадчета“.

През 1903-1904 г., на тридесет и пет годишна възраст, Пеньо Киров

планирал и осъществил една обиколка на България. Тръгвайки пеш от Бургас, той обходил крайдунавските градове, а после минал през Южна България и завършил обиколката си в манастира „Животворний източник“ при с. Коджа Бук (сега Голямо Буково).

През целия си живот Пеньо Киров е обръщал внимание на своя вътрешен духовен живот. Работил е като комисионер, но в съзнанието си винаги давал предимство на духовното, искрено следвал съветите на Учителя, целящи да поставят учениците му на Пътя на самоусъвършенстването. Затова в джоба си Пеньо Киров винаги носел тефтерче за мислите, които идвали в ума му.

На 27 юли 1907 г. се основава братска група в Бургас и Пеньо Киров е избран за неин ръководител. По това време е имало вече достатъчно печатна литература – окултна и философска – и неговата комисионерска кантора се превърнала в книжарница. Той бил първият разпространител на беседите на Учителя в Бургас. Книжарницата му постепенно придобила значението на

клуб, където се събирали за разговори съмишленици и приятели. Там всеки бил добре приет и според интереса му – осветлен по всякакви духовни въпроси.

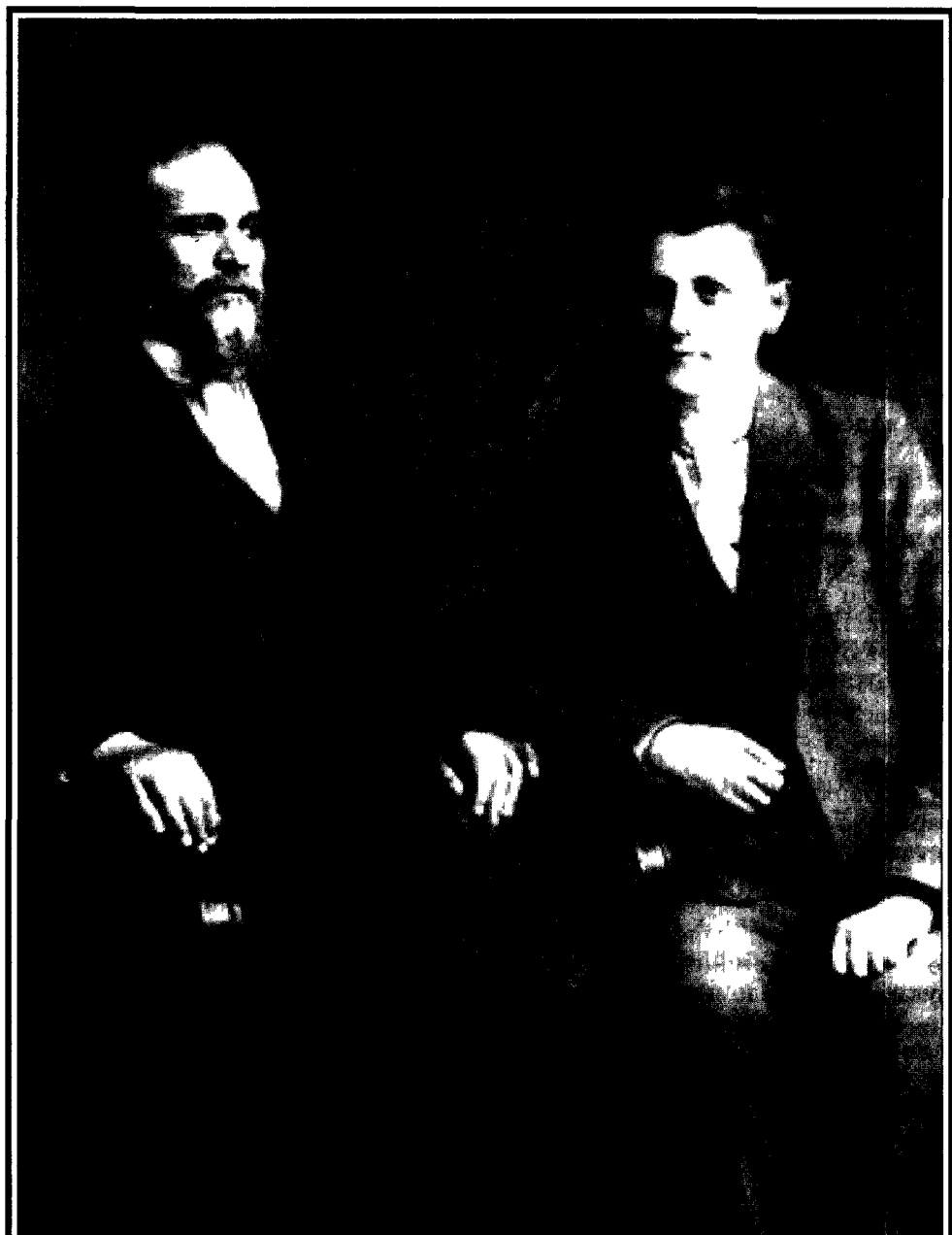
По това време Пеньо Киров често пишел писма на Учителя и споделя с него важни моменти от духовната работа в Бургас. Учителя не закъснявал с отговорите си, винаги го съветвал и напътствал. От писмата му струи импулсът на Новото, което влиза постепенно в съзнанията. Кореспонденцията между Учителя и Пеньо Киров продължила дълго. В нея той получавал отговори за всички възникнали проблеми в живота му. От особена жива мъдрост в тези писма той се зареждал със сила и със стремеж да работи за Христа и да прилага добрия живот. Запазени са около 120 писма на Учителя до Пеньо Киров. Първото е от Варна и носи дата 14 септември (стар стил) 1898 г. Последното е от Велико Търново, с дата 2 януари (стар стил) 1914 г.

Пеньо Киров завършва земния си път на 27 януари 1918 г. в Бургас.

*

*

*

Пенко Киров и Тодор Стоименов, ок. 1915 г.

ТОДОР СТОИМЕНОВ

По списание „Сила и Живот“, 1-2, 1995

Теодоси Стоянов (Тодор Стоименов) е роден на 17 май 1872 г. в град Пазарджик. Семейството му живеело в оскъдица. Неговата любознателност му помогнала да получи добро образование и той още на 17 години постъпил като писар в Пазарджишката община. През 1892 г. се преместил да живее в Бургас и работил като секретар в Бургаския окръжен съд.

За Учителя Тодор Стоименов научил през 1898 г., а с него лично се запознал през 1900 г. Това станало на Първия събор на Веригата във Варна, за който той получил лична покана от Учителя.

Често в писмата си до Пеньо Киров Учителя предава поздрав и за Тодор Стоименов. Мислейки за трудностите на учениците си, той им помагал по неведомите пътища.

Тодор Стоименов сам разказва за своя житейски път в интервю, взето от пастор Марков за вестник „Български бранител“:

„Като дете потърсих смисъла на живота. Влизах в различни общества, четях и материалистична литература, но все оставаше празно в душата ми и бях решил по чисто философски път, че животът няма смисъл. Но макар и да не намирах аз лично смисъл, казвах си, че животът не може да няма такъв. Това беше през 1896-97 г., когато се борех със себе си. След това случаят ме заведе в Бургас да се запозная с приятеля В.Козлов, който

чел книги по спиритизъм; и с последния Козлов ме запозна. И веднъж, на сеанс духът, между другите верни неща, ни каза: „Животът ви да бъде евангелски!“ Дотогава считах Евангелието за поиска книга, както ни учеха в училище.

Купих си Библия и почнах сериозно да се занимавам. Козлов ме запозна с Пеньо Киров, а после и с д-р Миркович, който може да се каже, че е бащата на спиритизма в България. По него време Миркович издаваше спиритическото списание „Виделина“. Козлов ми каза, че ще ме запознае с някой си Петър Дънов – много напреднал в духовно отношение човек. И наистина, заминавайки за Америка, Козлов минал през Варна и говорил на г-н Дънова за нас; и тогава г-н Дънов ни писа.

За две години бяхме в преписка с г-н Дънов. А ние, тримата – Пеньо Киров, д-р Миркович и аз, се събирахме да четем Евангелието и да разсъждаваме по духовни въпроси.

На връх Великден 1900 г. щастието ни бе голямо – двамата с Пеньо Киров се срещнахме във Варна лично с г-н Дънов.

Аз мога да кажа най-чистосърдечно, че той е Божий пратеник не само за България, но за целия свят. Той е Видимият представител на Невидимото Велико Всемирно Бяло Братство, на което глава е Христос и което иде в тази епоха да въдвори

Царството Божие на земята. Това Братство работи между всички народи под различни форми, за да се пробудят и съзнаят людетe, че са преди всичко безсмъртни души, произлезли от един център – Бога и, като схванат своя царствен произход, да заживеят в хармония със свещените принципи на Божията Любов, на Божията Мъдрост и Божията Истина. Тия принципи ще преобразят света като внесат топлина в сърцата, светлина в умовете и благородство в душите, за да бъдат достойни граждани на това велико, необикновено Царство, което иде да се въдвори на земята, на която ще обитават високо интелигентни души – светещите същества на Шестата раса. Нали Христос казва: „Блажени кротките, защото те ще наследят

земята“. Христос казва наистина „Аз съм кротък и смирен по сърце“, но от Тоя кротък и смирен по сърце Христос излезе най-великия революционер в полето на Духа, какъвто друг историята не познава. За Неговите принципи последователите Му са отивали без страх и с любов на жертвениците.“

През последните години от своя живот Тодор Стоименов е живял в София на Изгрева. Учителя му дал духовното име Азаил. През 1945 г., след заминаването на Учителя, е избран за член на Управителния братски съвет.

Завършил земния си път на 22 октомври 1952 г. в София, без да се отдели и за момент от пътя, показан му от Учителя.

*
*   *

КРАТКИ БЕЛЕЖКИ ЗА НАЧАЛОТО НА БРАТСКАТА ГРУПА ВЪВ ВАРНА

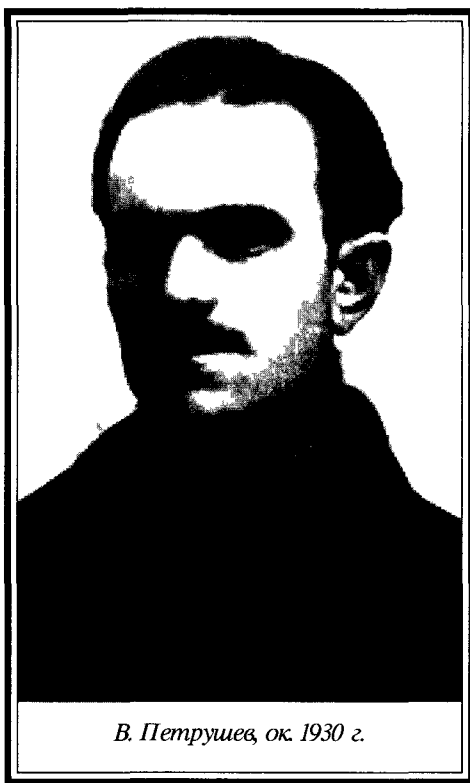
Велко Петрушев*

През 1908 г. живях в град Добрич при мое роднинско семейство. Имах възможността да се запозная със семейството на Неда Павлова, в чийто дом са правени опити за сеанси за връзка с духове от другия свят. Сеансите водел пловдивският гражданин Петко Епитропов – тогава агент на Застрахователното дружество „Балкан“. Като такъв, той е имал възможността често да обикаля страната. Самата Неда Павлова била медиум-посредник. Семейството на Неда Павлова се ползваше с голямо достойнство и уважение от цялото гражданство.

Разказаха ми за интересни явления, проявени през време на сеансите. В мен се яви голямо желание да присъствам и помолих семейството, когато дойде Петко Епитропов, да ми съобщят.

И наистина, това ми желание се изпълни в скоро време. Всичко, което видях и чух през време на опита, за мене беше непонятно явление. Имах нужда да бъда запознат с материята и с истинността на явленията. Но все пак, колкото и да не разбирах терминологията на спиритичните явления, аз можах по вътрешен, интуитивен път да асимилирам многото пред-

стави и предположения. Не е лесно да се примириш с невидимото и отвлеченото, което не се поддава лесно на проверка.

В. Петрушев, ок. 1930 г.

* Велко Милев Петрушев – роден на 12 юли 1892 г. във варненското село Голяма Франга, днес – Каменар, от 1912 г. живее във Варна, ученик на Учителя от около 1915 г., ръководител на Варненското братство от около 1932 г. до около 1962 г., автор на две мистерийни драми, от 1931 г. получава чрез инспирация духовни послания, които нарича размишления, и създава във Варненското братство вътрешна духовна школа, последните си години преживява в дома си на ул. „Оборище“ б, завършва земния си път на 20 март 1968 г. във Варна (бел. състав)

Така се създаде спиритическа група от около дванадесет души – предимно младежи и няколко възрастни. В отсъствието на Петко Епитропов сбирките продължаваха. От време на време идваше шуменският гражданин-окултист Цани Боздуганов. Започна се доста интензивна работа.

Главен инициатор за поддържане на групата беше гражданката Гергина Минкова, основна учителка. За нея може да се разкаже много. Имаше проникновена интуиция, голямо смирение, широка душа, буден ум, разумни чувства и богато сърце. Не можеше в нея да не се види идеалът за човек. При всички случаи в живота си тя беше с изобилино вдъхновение. Когато човек биваше с нея, всичко в живота изглеждаше лесно, макар и тя самата да беше поставена при нехармонични условия. В противовес на нейните разбирания, мечти и идеали за съвършена красота и чистота, нейният мъж беше по професия кръчмар, който обичаше да прави компания на „нощните птици“. Но всичко това тя понасяше с голяма разумност. Идейният живот за нея беше Алма-матер.

Младите момчета от групата с голям стремеж прегърнаха идеята и желанието да се домогнат до скритите духовни сили, да развият способности за ясночуване и ясновиждане, да се запознаят основно със спиритичните явления, да изучат окултните науки астрология, френология, графология, хиромантия, особено ирисова диагностика.

Сестра Еленка Джамбазова, ревностна девойка, смело и вдъхновено разучаваше Евангелието и доста изчерпателно тълкуваше Божествените истини. Тя също като Гергина Минкова беше поставена при неблагоприятни условия.

Тези хора бяха най-изявените от групата в Добрич, която постепенно се разрастваше.

Разпалената от нас искра не остана тайна. Скоро църквата ревниво се намеси, нададе тревога, наричайки ни сектанти, рушители на църквата и на тогавашния социално-политически строй. Но благодарение на подготовката за Балканската война, на властта не ѝ остана време да се занимае с това „зло“.

ВЪВ ВАРНА

През януари 1912 г. трябваше да напусна град Добрич и групата. Бях повикан като моряк във варненската флота. След няколко месеца същата година се обяви Балканската война и трябваше всички от групата да постъпят в редовете на армията. Групата почти се разформирова.

Трябваше да се нагаждам и свиквам с новото си казармено положение. Но всяко трудно положение се понася, когато е подкрепено от някакъв вдъхновител, а такъв вече имах: това беше вярата ми в Реалното и Безсмъртното, в Съществата, които живеят и мислят за нас. Редовно бях в писмена връзка с добрите мои приятели от групата в Добрич. Особено съм задължен на сестра Гергина Минкова, която със своите писма построяваше истински мост на надеждата, по който лесно се ходи. Тя проявяваше наистина сестрински грижи, изразяващи се в светлина, топлина и благодет. Нейният духовен чар ще остане за мен паметен във вековете! Всички останали приятели също кореспондираха помежду си, като подчертаваха красивото, идейното, чистото и братското.

През този период от време в България се подвизаваха като медиуми Куртеза от град Сливен и Димитра от град Шумен. Носеше се слух и за Учителя като голям ясновидец, но още не ми се беше отдал случай да се срещна с него. За Учителя ми бяха говорили Петко Епитропов и Цани Боздуганов, когато идваха във Варна.

*Първата група за молитвени събрания във Варна,
прераствала по-късно в група на Бялото Братство, 1915 г.*

При едно свое посещение във Варна сестра Гергина ме запозна с госпожа Недялка, чието семейство живееше на улица „Ангел Кънчев“. Тя имаше духовни наклонности и за пръв път тримата направихме обща молитва в нейния дом във Варна.

Като моряк нямаш много свободно време да излизам в града. Когато бивах в отпуск, винаги мечтаех да се запозная с някои пробудени души. Веднъж край ъгъла на Градската градина видях един гражданин, който на количка продаваше плодове. Беше доста възрастен и се казваше Георги Сърмаджиев. Винаги, когато нямаше клиенти, той четеше някаква книга. Един ден реших да го запитам какво чете. Той с голяма охота ми каза, че чете най-великата книга в света – Новия завет. Казах му, че и аз желая да я имам. Той ме

покани да отида в неговия дом на улица „Ангел Кънчев“. Един неделен ден отидох на гости у тях. Посрещнаха ме много любезно. Георги имаше три дъщери-моми, които ми направиха силно впечатление, защото бяха облечени в черни рокли и черни забрадки. Това характеризираше разбиранията на домакина.

Георги Сърмаджиев беше крайно религиозен. Всичкото си свободно време прекарваше в четене на Евангелието и житиетата на светиите и всеки празничен ден ходеше на църква. Аз направих опит да изтъкна пред него някои окултни системи, но получих съпротива и спрях дотам.

Но изненадан бях, че неговата хазайка – баба Марийка Хаджийката, която беше вдовица и живееше със своята малка внучка Марийка, е по-свободна и демократична по религиозни-

те въпроси. Аз се заинтересувах от нейното отиване на Божи гроб. Тя имаше специална стая, подобна на манастир, декорирана с икони, донесени от Божи гроб.

През септември 1914 г. се уволних от служба и наех една от стаите на баба Хаджийка. Сега вече моите познати от Добрич или от другаде, можеха да ми гостуват. Същата година се запознах с една девойка, която, според баба Хаджийка, обичаше да ходи на църква; казваше се Радка Маринова. Запознах се и с гражданина Атанас Стефов от Варна – високо интелигентен, запознат с Психическото общество на Александър Кръстников от Бургас.

Тази малка групичка всяка вечер провеждаше молитви в дома на баба Хаджийка, и то на колене. За служебно изпълнение употребявахме религиозните песни „Достойно ест“, „Тебе поем“, „Пред Теб припадаме“, „Ангел вопияще“ и „Великото славословие“, четяхме Библията-Новия завет. От литературата си служехме с книгата „Сънят на Св. Богородица“, с някои житиета на светиите, с книгата „Дишането на йогите“, романа „Безсмъртна любов“, а в последствие – с някои философски и астрономически произведения като „Лумен“, „Свършекът на света“ и „Степа“. През 1915 г. вече се бяхме снабдили с доста спиритическа и философска литература. Същата година си набавихме и първата неделна беседа от Учителя – „Ето Човекът“.

Групата бързо растеше и през 1914 и 1915 г. животът ѝ се обособи като независима братска общност, свободна от която и да е църква. Ходенето на църква се почти прекрати. Групата търсеше научната стойност на нещата. За принципи в живота ѝ възприеха въздържанието, вегетарианството, моралът, чистата мисъл, свещените чувства и благородните постъпки, ревностното изучаване на окултните истини.

През август 1915 г. за пръв път се срещнах с Учителя. Намерих го при баща му, свещеник Константин Дъновски, в църквата „Св. Архангел Михаил“. Когато отидох при тях, двамата седяха пред църквата и разговаряха. Щом приближих, Учителя стана, отиде в стаята на баща си и ми донесе стол. Разговорът се проведе в духа на моето търсене на истината, за което Учителя ми даде ценни упътвания.

След няколко дена гражданката Анастасия д-р Желязкова покани в дома си на улица „Стефан Караджа“ свои познати – почти елита на Варна, за да чуят Учителя. Аз и Петко Епитропов отидохме в дома ѝ. Учителя изнесе беседа, която, разбира се, никой не записа. Помня, че по това време Министерският съвет на България заседаваше в Евксиноград край Варна, за да се разреши въпросът България на коя страна да застане във войната – към Тройния съюз или към Съглашението. Главните мисли, които запомних от беседата на Учителя, бяха следните: „Ако България отиде със Съглашението, руската флота ще дойде на българския черноморски бряг и България ще бъде запазена откъм морето. Ако отиде с Тройния съюз, въобще ще загуби войната“.

През този период братската група правеше своите срещи в дома на баба Хаджийка, на Радка Маринова или в дома на Атанас Стефов.

Войната се обяви, трябваше отново да постъпя във флота и много рядко се виждах с приятелите. Но групата прекарваше времето си в молитви.

Още през 1914 г. аз трябваше веднъж завинаги да разреша въпроса с месоядството. Същата година на Гергьовден отидох на гости на моето семейство в село Голяма Франга, Варненско (*днес с. Каменар, бел. ред.*). Според обичая, на същия ден се правеше курбан, като се колеше мъжко агне. Това се правеше и в моето се-

мейство. Моят баща беше фанатично религиозен и не отстъпваше от обичаите. Беше църковен певец и понеже в селото нямаше свещеник, той извършваше всички обреди в църквата.

Същия ден го видях пред иконостаса да завързва краката на едно хубаво агне и да залепва запалена свещ на рогцата му. Когато влязох случайно в стаята, агнето ме погледна, избля и от очите му се търкулнаха бистри сълзи. В момента ми се стори, че тъкмо от мен иска помощ, че и то иска като мен да живее на хубавия слънчев свят. С младежка дързост се противопоставих на баща си, но той ме нахока и ме изпъди навън. В този момент твърдо реших да скъсам с месоядството завинаги. На обяд решението ми създаде голяма тревога на семейството. Особено майка ми с голяма мъка понесе моето упорство, но с течение на времето се примири, защото си припомнила някакъв свой сън. Когато съм се родил, тя се унесла и видяла от запад към изток да се носи високо по небосвода златен манастир. Когато дошъл над нашата къща, аз съм побягнал след него. Тя викала и искала да ме спре, но аз съм отишъл с него към далечния изток. При спомена за този сън майка ми се утеши и не възразяваше за моя начин на живот.

Вегетарианството ми, обаче, потече доста трудно в казармата, особено по време на войната, и аз трябваше да устоявам на трудностите.

През това време братската група във Варна възприе екскурзиите като свое подвизаване. Често ходехме в местността „Аладжа манастир“, която тогава беше непосещавано място и със своите буйни гори и усой притежаваше девствена чистота.

През същата година в групата

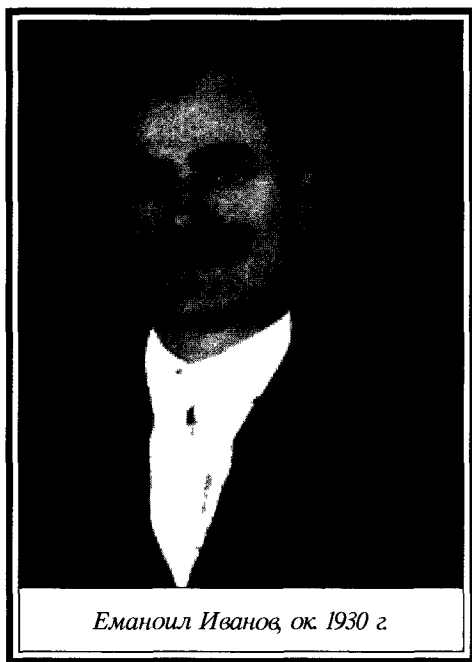
Д-р Иван Жеков, 1944 г.

дойде ветеринарният лекар д-р Иван Жеков*, който още от гимназия познавал Учителя. В последствие, когато Учителя идваше във Варна, отсядаше в неговия къшк в лозята.

През 1917 г., по време на войната, Учителя беше интерниран от София във Варна. Отседна на най-горния етаж на тогавашния хотел „Лондон“, сред града. Братската група често го посещаваше. Той ни говореше за Новия живот, за Великото, което иде на земята, и за първи път ни изпя песните „Мирът вече иде“ и „Стани, стани“.

През този период в Братството дойдоха братята Арабаджиеви – Христо, Васил и Петър, братята Тер-

* Иван Жеков – роден на 3 март 1875 г. във Варна, завършва ветеринарна медицина в Букурещ, ученик на Учителя от 1917 г.; през 1921 г. закупува парцел за лозе край Варна; от 1929 г. заедно със съпругата си Йорданка Жекова (1 01.1896–1.01.1978) живеят в София и играят забележителна роля в живота на Изгрева; завършва земния си път на 23 февруари 1970 г.; писмата на Учителя до Иван Жеков са публикувани в „Изгревът“ на Бялото Братство, т VII, Житен клас, София, 1997 (бел. ред.)

Еманоил Иванов, ок. 1930 г.

зистоеви – Никола, Петър и Ангел, също и Васил Ставрев*. Всички те със своята преданост подсилиха чувствително братския живот.

През 1918 г. във Варна дойде семейство Люба и Манол Иванови. Още през 1905 г. Манол Иванов** е имал възможността да присъства на сказка по френология, изнесена от Учителя по времето, когато обикалял България с цел да изучи характерните черти на българина.

В началото на 1918 г. Учителя беше освободен и замина за Търново, а оттам – за София. Същата година приключи и войната.

Братската група наново се съвзе. Принудихме се да наемем стая за молитвените си събрания в къщата на сестра София Георгиева, на улица „Братя Миладинови“ 77. Събранията ставаха всяка неделя от 10 ч. Ня-

махме още беседи от Учителя, а се четеше Евангелието и се тълкуваше от четящия. Безспорно предимство имаше извисеният наш брат Илия Стойчев, директор на банка във Варна. Беше доста посветен в окултните науки, особено по хиромантия, астрология, графология и френология. По това време във Варна често идваше и Петко Епитропов, който вдъхновено ни разказваше за Христа и за Учителя.

През 1919, 1920 и 1921 г. се състояха годишни Братски събори във Велико Търново, на които присъстваха някои от братската група. През 1922 г. се откриха Окултните школи, а на Събора в Търново се дадоха инструкциите за тях. Школата на Общия окултен клас се провеждаше в четвъртък вечер, а на Младежкия окултен клас – в петък вечер.

Още през 1921 г. във Варна се образува и братски хор. Братските песни, дадени от Учителя, бяха хармонизирани от брат Матей Калудов***, който беше професионален капел-майстор. В последствие се образува и братски оркестър, ръководен също от брат Калудов. За първи път на Събора в Търново през 1922 г. варненският хор и оркестър изпълниха братските песни.

През същата година братската група направи опит да заживее колективно. Братя и сестри изработваха играчки за деца, продаваха ги на пазара, а спечеленото се употребяваше за общия живот.

През годините 1922 и 1923 аз завърших специален технически курс, който ми даде възможност да постъпя на работа в Морското училище като преподавател по практически занятия. Така се установих на постоянна

* Васил Ставрев – не бива да се припознава с известния варненски преводач, литературен и театрален критик Васил Ставрев (1885-1929) (бел. състав.)

** Еманоил (Манол) Иванов – ученик на Учителя отпреди Първата световна война, ръководител на Варненското братство от ок. 1918 г. до ок. 1932 г., след което се преселва в София (бел. състав.)

*** Матей Калудов – професионален музикант, ученик на Учителя от около 1917 г.; той и съпругата му Мария Калудова даряват в дома си на ул. „Петко Каравелов“ помещение за салон за молитвени събрания, използван от Варненското братство в периода от ок. 1922 г. до 1954 г. (бел. състав.)

Групова фотография от 1930 г. Прави (отляво надясно): Василка Барудова, В. Петрушев, Милка Периклиева; седнали: София Георгиева, Георги Наумов, Станка Наумова

работа във Варна.

През 1922 г. се създаде и братска библиотека под ръководството на брат Михаил Ангелов, в която, освен беседи от Учителя, се достави много окултна литература. През следващите години гостуващи братя от София или от другаде периодично устройваха четения на различни окултни теми.

След 1922 г. животът на Братството потече както изгриващите слънчеви лъчи. Всяка заран излизаме за изгрев слънце на Ташла-тепе (Камен връх)*. През същата година Учителя посети Варна и отседна в къшката на д-р Жеков в лозята. На Ташла-тепе той ни даде шестте гимнастически упражнения.

* Ташла-тепе – най-високата точка в околността на Варна в югоизточния край на Франгенско плато, около 300 м надморска височина, с величествена панорама към Черно море. Името ѝ на турски означава буквално „каменен връх“. За старите варненци обвятият в мъгла връх е бил знак за влошаване на времето. Днес на него се издига телевизионен ретранслятор. Според неофициални спомени на съвременници, в утрото на първия съборен ден на Бялото Братство през 1899 г. Учителя извел своите трима първи ученици на Ташла-тепе, за да посрещнат изгрева на Слънцето (бел. състав).

** Станка и Георги Наумови – върху техния парцел на ул. „Цимерман“ 20 през 1954 г. е построен салон за молитвени събрания на Варненското братство (бел. състав).

По това време Братството устройваше екскурзии към „Джанавара“, „Гюндюза“ (днес местността „Боровец“, бел. ред.) и другаде. Частично се ходеше на екскурзии по планините Витоша и Рила.

Междувременно прииждаха нови братя и сестри, между които бяха Петър Списаревски – високо интелигентен и културен брат, познаващ свеговната литература, който остави значими литературни трудове. Той дойде в Братството заедно със своята другарка – Радка Списаревска, която беше една от най-преданите и ревностни сестри.

Дойдоха в Братството и Станка Георгиева Наумова и Георги Наумов**. Сестра Станка е една от пио-

Групова фотография на Ташла-тепе, ок. 1930 г.

нерите в братското дело, която и до ден днешен остана вярна на Учителя и Братството.

Дойдоха Василка Барудова и София Георгиева – едни от най-старите и предани сестри; също и Герчо Беделев.

Един от първите работници за братското дело беше брат Михаил Иванов*, за чиято всеотдайна работа има да се каже много; така също и за Кръстьо Христов.

Дойде и семейството на Мария Пенчева. Особени са заслугите на нейната дъщеря Дафинка, която работеше всеотдайно за Братството. Също така като нея работеше и Виктория Христова. Предани сестри бяха Милка Периклиева** и Стефанка Данаилова. Всеотдайни в работата, внасящи в Братството

вдъхновение, бяха братята Борис Желев***, Велислав Марков, Борис Равноустов, сестрите Руска Моллова, Мария Илинова, Мария Терзистоева, Събка Ангелова, Зафира Иванова, братята Ангел Атанасов, Петър Георгиев, Любен Мавродиев, Нанка Терзистоева.

Към 1922 г. се запозна с окултната наука и възприе Учението на Бялото братство Тодор Дренски и неговата съпруга Мара Дренска. Тодор Дренски беше един от най-преданите и издигнати братя, който основно познаваше окултизма и служеше най-предано на Братството и Учителя.

Също и сестра Люба Стойкова обичаше и служеше на Учителя и Братството.

Един от първите предани братя беше Панчо Георгиев, който посвети

* Михаил Иванов (1900-1986) – ученик на Учителя Беинса Дуно от 1917 г., емигрирал през 1937 г. във Франция, където основава френското Бяло Братство под името Омраам Микаел Айванхов; виж в същата книга „Варненските години на Михаил Иванов“, стр. 202 (бел. състав.)

** Милка Периклиева – родена на 4 януари 1908 г. във Варна, ок. 1932 г. се преселва в София, играе забележителна роля в живота на Изгрева, публикува в САЩ интересни мемоари, завършва земния си път на 22 декември 1976 г. в София (бел. състав.)

*** Борис Желев – ръководител на Варненското братство от ок. 1962 г. до ок. 1968 г. (бел. състав.)

Групова фотография на Ташла-тепе, 1930 г.

Групова фотография на Аладжа манастир, 1936 г.: М. Дренска, М. Калудов, Георги Радев, Т. Дренски и др.

живота си за братското дело; също и Панчо Попниколов и съпругата му Веселина Попниколова.

През 1929 г. се замисли създаването на театрална група в Братството, чиито пиеси да бъдат чисто братско дело. Аз оформих символичната драма „Девор“ и „Тайнственият ключ“. Въпреки големите неудобства и тесния салон, приспособихме сцената с разни паравани. Тези, които взеха участие в представленията, бяха Васил Ставрев, Милка Периклиева, Велко Петрушев и Надежда Беделева (в „Девор“), Михаил Ангелов, Милка Периклиева, Мара Ставрева и други (в „Тайнственият ключ“). Братята и сестрите играха с голямо вдъхновение. Това беше първата драматургична проява в братствата на България.

Всяка сутрин в неделя се провеждаше Паневритмия на Ташла-тепе, а впоследствие – на братското лозе. Музиката се изпълняваше от братята Стоян Георгиев – акордеонист, Ангел Тодоров – цигулар и от други музиканти.

Групова фотография на Изгрева, София, 1934 г.

Строеж на Салона на братското лозе, 1942 г.

Групова фотография с гости от Софийското братство, ок. 1950 г.

Братството честваше празниците, дадени от Учителя: 22 март – първия ден на Пролетта или пролетното равноденствие, 12 юли – рождения ден на Учителя, 22 септември – есенното равноденствие и 27 декември – заминаването на Учителя

в отвъдния свят.

През 1954 г. Братството се сдоби с нов и по-удобен салон. Мястото беше дадено от сестра Станка Наумова и цялото варненско братство взе живо участие в построяването му на улица „Цимерман“ 20.

*
*   *

ВАРНЕНСКИТЕ ГОДИНИ НА МИХАИЛ ИВАНОВ

Димитър Н. Калев

„Един от първите работници за братското дело беше брат Михаил Иванов, за чиято всестранна работа има да се каже много“. Това са най-пестеливите думи, писани за, може би, най-спорната личност около Учителя Беинса Дуно. И най-задължаващите. „Има да се каже много“, но Велко Петрушев не го казва; хрониката му за Варненското братство само маркира лица и събития. Но „много“-то все пак трябва да се каже. И то – непредубедено, точно, дори с преднамерено хладно историческо сърце. Може би, защото всички досегашни мемоаристи са тъкмо обратно – прекомерно емоционални и неисторични. Мария Тодорова нарича Михаил Иванов „самозванец“, „попаднал в мрежата на Черната ложа“ и т.н. Методи Константинов с присъщата на стила си абстрактна интелектуалност го представя като символ на една отминала културна епоха: „...Аз не го разглеждам като една личност. Чисто и просто, го виждам като актьор на сцената... Символ на самосъзнанието на свещения егоизъм, облечен в тогата на окултна гордост“ („Изгревът“ на Бялото Братство“, т. I, IV, Житен клас, София, 1993, 1995). Един или друг, Михаил Иванов печели всички тези квалификации заради биографията си в периода от Събора на Бялото Братство в Търново през 1919 г. до 25 декември 1986 г., когато завършва земният му път. Особено заради дей-

ността му във Франция след 1937 г.: емигрира в Париж на 22 юли 1937 г., на 29 януари следващата година изнася в Сорбоната първата си публична беседа, през 1944 г. публикува първата си книга с лекции, озаглавена „*Amour, Sagesse, Vérité*“ („Любов, Мъдрост, Истина“), от юли 1948 г. до март 1950 г. излежава затворническа присъда, а на 8 юли 1953 г. открива в Бонфен първия събор на Бялото Братство във Франция. През 1959 г. посещава Индия, на 17 юни се среща там с Бабаджи и приема името Омраам Микаел Айванхов. Един единствен път Михаил Иванов се завръща в България – на 18 юни 1981 г. Посещава София, Рила и, разбира се, града на своята младост. Тъкмо годините, прекарани във Варна, са предмет на следващите редове. И то без предубеденост, родена от слухове и емоционални характеристики. Онова, което българската историография дължи на Михаил Иванов, е документалната безпристрастност и тя ще бъде единствената ни методология. Особено след забележителния биографичен анализ на Луиз-Мари Френет, обединяващ 41 библиографски източници (*Louise-Marie Frenette, „Omraam Mikhaël Aïvanhov et le chemin de Lumière“, Editions A.L.T.E.S.S., Paris, 1997*), и българския превод на мемоарите му за Учителя Беинса Дуно (*Омраам Микаел Айванхов, „С почит за Учителя Петър Дънов“, Просвета, Франция, 1993*).

Михаил Иванов, ок. 1925 г.

Михаил Иванов Димитров е роден на 31 януари (Атанасовден) 1900 г. в македонското село Сербци, недалеч от Битоля, тогава още в пределите на Турската империя. Според спомени на негови роднини, ражда се след полунощ, по първи петли и то преждевременно – в края на осмия месец. Майка му Доля Димитрова и баща му Иван Димитров дотогава имат два деца – дъщеря и син. Дъщерята, родена през 1895 г., умира на 7-годишна възраст.

Иван Димитров бил дребен земеделец, но две години преди раждането на Михаил тръгва да търси работа по далечни краища, работи във въглищни рудници, после като дървар, накрая опитва търговия с дървени въглища във варненско.

Доля Димитрова била религиозна жена, омъжва се на 14-годишна възраст и на 24 години ражда Михаил. Майка ѝ Астра била известна народна лечителка и акушерка, приемала

болни от близо и далеч, работела ден и нощ с благородство и всеотдайност.

Детството на Михаил Иванов е безлязано от македонските бунтове, от съствието на баща му и авторитетната личност на баба му Астра. „Тя имаше дарби, защото преливаше от любов“, спомня си по-късно за нея той. Веднъж запалил сламата в един сеновал, селяните хукнали да го гонят, а той се скрил в бабиния си дом. Изобщо, след всяка детска шуротия винаги намирал при баба Астра убежище.

Михаил Иванов постъпва в Началното училище в Сербци. В първи клас за първи път чул библейския разказ за сътворението. Бил толкова впечатлен, че научил наизуст цялата първа глава от „Битие“. Тогава му подарили и книжка с житието на св. Атанасий. Пленил го чистият му и свят живот.

През 1907 г. Доля Димитрова решава да се пресели при мъжа си в българския град Варна. По това време Иван Димитров се занимава с продажба на дървени въглища в турския квартал. Наема стая за семейството си на ул. „Плевен“, днес „Кап. Петко Войвода“. В кварталната църква „Св. Арх. Михаил“ по това време служи свещеник Константин Дъновски.

През лятото на 1908 г. в семейството се ражда момче, но на 3 октомври бащата на Михаил умира. На смъртното си легло той посъветвал Доля да се омъжи за един негов приятел. Скоро вдовицата продава акциите на съпруга си от фирмата за търговия с въглища и със спечелените пари купува малка къща на ул. „Дунав“ – „необикновената улица, най-стръмната в града“, както по-късно я описва Михаил Иванов. На нея е живял и Учителя Беинса Дуно непосредствено след завръщането си от САЩ през 1895 г. От втория брак на майка си Михаил има приведен брат и две малки сестри.

Във Варна Михаил Иванов продължава началното си образование в училище „Княз Борис“. Учителите го

намирали странен, пишели му средни оценки, дори бил „мързеливецът на класа“, както се изразява самият той. През ваканциите чиракува при един ковач, който му плащал по 20 стотинки на ден. Обичал да ходи край градската часовникова кула – срещу катедралния храм „Св. Успение Богородично“. В нея понякога живеел смахнат музикант. Децата го карали да им пее арии от „Аида“ или от „Трубадур“.

На 9-годишна възраст Михаил прочита „Притчи Соломонови“. „Нещо се случи с мен – спомня си по-късно той, – сълзи, ридания. Исках да стана светец, пророк. Това беше истинска трансформация. Плаках три дни и три нощи, молах Бога за прошка...“ Не след дълго някакъв работник му подарява „Новия завет“. Поразила го историята за изцелението на обладавания от бесове. Не мислел за друго, освен за помъдрелия бивш болник, седнал в краката на Исус пред смаяната от чудото тълпа.

Когато бил на 12 години, опитал да пости. С двама приятели се уединили в някаква колиба край Гебеджанското езеро и уплашили до смърт родителите си. Четял много – Жул Верн, Рамачарака, Луи Жакойо. Дори в конюшната си направил „химическа лаборатория“.

На 13-годишна възраст прочел книга за живота на Буда, година по-късно – брошура с теософските схващания за духовните тела и чакрите у човека.

Когато станал на 15 години се нахвърлил на Емерсън, Щайнер, Блаватска и Спиноза. По-късно си спомня, че дълбоко го впечатлила мисълта на Щайнер: „Когато обичате един изключителен човек, вие се свързвате с него и всичките му качества преминават у вас“. Увлъкъл се и по хиромантията, дори правел гипсови отпечатъци от дланите на съучениците си. Една сутрин стоял на морския бряг, наоколо растели плодни дървета.

Внезапно се намерил потънал в бликаща светлина. „Видях красиво същество с преливащи цветове“, разказва по-късно той.

Започва Първата световна война. През 1916 г. Михаил Иванов се хваща на работа като писар във военновременен снабдителен център, няколко пъти пътува с влак до София. Още при първото си отиване в столицата посетил Софийската библиотека, избрал си няколко превода на Рудолф Щайнер, но някакъв проникновен библиотекар му посочил новоизлязла брошура: „Ето, това трябва да прочетете“. Когато се качил на влака за Варна, забелязал, че някъде е запилял книгите от Щайнер и се зачел в препоръчаната му брошура. Била от някой си Петър Дънов. „Този надминава другите – рекъл си Михаил, – как ли мога да се срещна с него?“

Във Варна продължава да чете много и безразборно, опитва йогаупражнения от пранаяма. Поведението му тревожи родителите му, дори майка му един ден изгаря всичките му книги.

В началото на 1917 г. заболява тежко от коремен тиф, със седмици е между живота и смъртта. Една вечер, със замъглено от треската съзнание Михаил видял фигура, облечена в черно, тъмните ѝ очи били изпълнени с нещо ужасно. Болният почувствал, че съществото пред него, изразяващо могъщество и превъзходство, иска да го завладее. Но един втори образ се появил, белите му дрехи искрели, очите му изразявали любов. Разбрал, че стои пред избор, че светът на разрушението иска да си служи с него. Тогава обърнал поглед към светлия образ и се оставил да бъде привлечен от него. „Красотата ме завладя“, спомня си по-късно Михаил Иванов.

През зимата на 1917 г. сред варненци се заговорва за интернирания в града Петър Дънов като за духовен учител, ясновидец и музикант. Веднъж, възстановявайки се от тежкото

боледуване, Михаил се разхождал по улиците, когато видял да иде насреща му човек. Странникът го разминал с толкова стремителна походка, че дори се усетила струйка вятър след него. „Това трябва да е той“, помислил си Михаил Иванов. Осведомил се. Наистина това бил Учителя Петър Дънов и обитавал стая на последния етаж на хотел „Лондон“.

След няколко дни Михаил Иванов посещава Учителя Беинса Дуно в хотела. Представили го. В момента Учителя свирел на цигулката си и някаква жена пеела с красив глас.

— Когато почукахте, пеехме една мелодия, която тъкмо композирах — обърнал се Учителя към влезлия. — Ще пеем с нас.

По време на първия им разговор насаме Учителя прочитал по някой стих от Библията, после го коментирал.

— Как трябва да работиш, за да станеш ясновидец? — попитал Михаил.

Отговорът на Учителя го изненадал:

— С Любов. Трябва да развиеш Любовта. Ще станеш по-голям ясновидец, ако работиш както ти казвам.

След тази първа среща Михаил Иванов редовно посещава беседите на Учителя Беинса Дуно във Варна.

В края на военната 1917 г. получава заповед за мобилизация в армията. Разстроен, отишъл за съвет при Учителя, плачел дори. Учителя първо започнал да се смее, после станал сериозен:

— Ще се освободиш от това много бързо по един необикновен начин. Не знаеш какво приготвя за тебе Небето.

В казармата скоро заболява от жълтеница, настанен е в лечебница, после е уволнен от армията и върнат във Варна за възстановяване.

— Вратата ти е повредена — казал му Учителя.

— Какво трябва да направя, за да оздравея?

— Ето какво трябва да направиш: всяка сутрин на гладно ще изпиваш чаша вода. Ще я пиеш бавно, глътка по глътка, като концентрираш цялата си мисъл върху нейното въздействие и сила. Ще и говориш: Скъпа водице, ние двамата с теб ще възстановим това, което не върви добре в моя организъм.

От пролетта на 1918 г. Михаил Иванов запазва спомени, описани по-късно в мемоарите му. Д-р Иван Жеков поканил веднъж Учителя в къшката си сред лозята на Варна, а на сутринта потеглили с голяма група към Ташла-тепе. Изгряло слънцето, дълго следили неговия път. Последвали дихателни упражнения.

— Сега ще се проснем — казал внезапно Учителя.

После хвърлил едно след друго нагоре няколко камъчета. Всички легнали по корем, излагайки гръб на слънчевите лъчи. Михаил почувствал гръба си като батерия, изпълнена със светлина, обхванало го някакво съноподобно състояние. Когато дошъл на себе си, Учителя го гледал усмихнато:

— Знаеш ли къде бяхме?

— Не, Учителю, но ще се радвам да ми кажете.

— Отидохме в Причинния свят. Ти видя, че аз започнах да хвърлям камъчета. Така аз предупредих Причинния свят за нашето пристигане. Но съществата, които ни посрещнаха, ни казаха, че не трябва да си спомниш за това, което си видял. Ето защо бях принуден да те забуля. Но ти почувства, че нещо се случи, нали?

— Да, Учителю...

На 18-годишна възраст по съвет на Учителя Михаил Иванов отклонява опитите да бъде привлечен в спиритично общество, ръководено от заможен гражданин, бивш консул в САЩ (най-вероятно, Величко Граблашев). По това време изучава френология, физиогномия и хиромантия. Дори веднъж успял да разгледа дланта на Учителя Петър Дънов. Направили

му впечатление неимоверно дългата Сатурнова линия и друга една линия, започваща от Венериния хълм, пресичаща линията на живота, на ума и на съдбата – чак до другия край на дланта.

— Виждаш ли тази линия? – попитал Учителя. – Какво означава тя?

— Това е линия на големите изпитания – без колебание отговорил Михаил и свел поглед към собствената си ръка, на чиято длан имало подобна линия.

— Сега вече ще имаш най-добрите условия и ще се повдигнеш – казал Учителя. – Небето ще ти даде много, но ще дойде време, когато цялата Черна ложа ще прегради пътя ти, за да ти попречи да напредваш.

— Ще премина! – рекъл усмихнат Михаил, но после попитал кога ще стане това.

— През двадесет и шестата година.

Много след това Михаил Иванов разбрал, че не става дума за 26-годишната му възраст, а за двадесет и шест години по-късно, т.е. за 1944 г., когато започват големите му изпитания във Франция, довели до затворническа присъда през 1948 г.

От 19-ти до 26 август 1919 г. Михаил Иванов присъства на първия следвоенен годишен Събор на Бялото Братство във Велико Търново. В продължение на две години след това живее заедно с варненеца Кръстьо Христов в братската вила сред търновските лозя. Чете по много, размишлява и медитира. Според него, Учителя все по-малко се интересувал от работата му. В мемоарите си описва как през 1919 г. започнал да строи плочник пред вилата. По едно време дошъл Учителя и започнал сам да работи. Михаил понечил да му помогне.

— Работата ти не е свършена добре – рекъл строго Учителя, – плочите не са прави.

Михаил преподредил плочите,

но всеки път, когато Учителя ги поглеждал, намирал някакъв дефект.

В края на лятото на 1921 г. Учителя Беинса Дуно съветва Михаил Иванов да напусне Търново, да се върне във Варна и да завърши средното си образование.

На Събора на Бялото Братство през 1922 г. в Търново Учителя Беинса Дуно се обръща директно в Словото си към Михаил Иванов и Кръстьо Христов („Милосърдието“, беседа от 23 август 1922, „Беседи, обяснения и упътвания от Учителя. Дадени на учениците на Всемирното Бяло Братство при срещата им в гр. Търново през лятото на 1922 година“): „Аз имам в Школата двама ученика... В душата на тия младежи, които така се обичаха и задружно живееха, имаше желание за влияние един на друг... Слушайте, това са факти, които изнасям. И вие ще се намерите на тяхното място... Казвам им: на вас ви липсва милосърдие... И когато ги поставихме на един вътрешен изпит, стана разрив между [тях]... Аз им казах: Въпроса за женитбата не сте го разрешили още... Светът и Бог – това са двамата кандидати, които постоянно избираме – дали за Бога или за света да се оженим... Аз им казах: Слушайте, вас ви познавам преди осем хиляди години,... в еди-коя си култура вие държахте изпит и пропаднахте, в еди-коя си – описвам историята им. Сега идвате в света и аз искам да си издържите изпита... Те още държат изпита и едва наполовина са го издържали... Всичко старо ще заличите, нека седи в архивата на вашето минало. Тогава ще се въоръжите само с великата Божествена Любов, с великата Мъдрост, с великата Правда, Истина, Милосърдие, Добродетелта, с великото Дълготърпение и Въздържание... Аз не съм оставил този въпрос с тия двамата ученици. Мисля да направя един опит и идната го-

дина ще ви кажа какъв е резултатът. Как мислите, мога ли да ги съединя? Мога ли да ги разединя?... Когато има егоизъм в сърцата на хората, аз ги разединявам; когато има любов в сърцата на хората, аз ги съединявам...”

След Събора през 1922 г. Михаил Иванов и Кръстьо Христов стават прицел на коментари и одумки. Според по-късните му спомени, Михаил няколко дни постил, след което отишъл при Учителя с уважение и доверие:

— Учителю, пречистете ме! Откъснете с голямата си мъдрост всичко, което е ненужно и лошо в мен. Искам да приличам на Вас!

Известно време Учителя го гледал мълчаливо.

— Михаиле, част от твоя огън се е превърнал в светлина – промълвил накрая той.

През 1922 г. Михаил Иванов получава диплом за завършено гимназиално образование, обсъжда преместване в София. По съвет на Учителя Беинса Дуно през 1923 г. записва педагогика в Софийския университет. Започва софийският период от биографията му, но той не е предмет на нашето изследване.

Хрониката на варненските години на Михаил Иванов Димитров съдържа многозначителен смисъл. На някои може да се стори просто низ от любопитни събития около една поч-

ти скандална личност. Други, склонни към исторически обобщения, могат да видят символа на второто поколение българи, които приеха Словото на Учителя Беинса Дуно в духовните крайморски пространства на Варна. Трети, предпочитащи езотеричната интерпретация, сигурно ще нарекат душата му арена на сражение между светлите и тъмни сили на битието. Така или иначе, още от начало се условихме, че дължим на Михаил Иванов документална безпристрастност, затова най-разумно е да спрем дотук. Софийският и френският периоди от биографията му остават за други изследователи. Постъпките на младостта винаги са най-непосредствени и най-разбираеми за околните, докато в годините на зрелостта и старостта винаги има непонятна мъдрост. И слава Богу, че историографията не си служи с метафизични парадигми. Инак би заприличала на обикновеното човешко съзнание и би изхранвала научното си любопитство с личности и събития, откъснати от контекста на живата разумност и умъртвени от предразсъдъчни дефиниции. Със сигурност историографията би предпочела изрази на Учителя: „Слушайте, това са факти, които изнасям. И вие ще се намерите на тяхното място...”

*

*

*

ВЪВ ВАРНА ПРЕЗ 1926 ГОДИНА

Никола Гръблев*

Веднъж през лятото на 1926 г., когато отивах към осми пост, чух глас, който ми каза: „Тръгни веднага за Варна“. Конят ми вървеше ходом и аз си тананиках в момента мотив от нашите песни. Щом чух гласа, веднага се стреснах, пришпорих коня и оставащите до поста три километра ги взех много бързо. Слязох от коня и викнах на войниците:

— Момчета, идвах при вас за по-дълго време, но сега трябва веднага да се върна. Затова само ще се разпиша в книгата и се връщам.

Войниците много ме обичаха и винаги ме очакваха с радост и нетърпение. Приказвахме за различни неща: носех им новини, те ми се оплакваха за нещо — изобищо, радваха се много, когато отивах на поста. За разлика от румънските граничари, които със страх и трепет посрещаха своите началници, понеже ги строяваха, ругаеха ги, за да си спечелят „авторитет“ пред тях. Капитан Ене, например, командир на румънската гранична рота, се отнасяше така зле с войниците, че веднъж в мое присъствие взе пушката, насочи я срещу един войник и му викна: „Сега ще те застрелям!“ Она започна робски да хленчи: „Домнуле капитан!“ и да се оправдава на румънски пред него...

Никола Гръблев, ок. 1925 г.

Върнах се от поста в щаба и веднага по телефона помолих началника на участъка да поиска разрешение от началника на сектора да отида във Варна, уж да си уشيا нов костюм. Той ми отговори: „Няма какво да го питам, защото ми е казал за теб: „Гръблев е подивял в Делиормана, гледай сегиз-тогиз да ходи във

* Никола Христов Гръблев — роден на 11 май 1893 г. в Габрово, артилерийски офицер, ученик на Учителя от ок. 1920 г., участва в Арбанашката комуна, завършва земния си път на 25 май 1968 г. в София (бел. състав.)

Варна, в Шумен, да се среща с хора. Пушай го без да ме питаш!“

Това и чаках. Веднага заповядах да впрегнат каруцата и почти без багаж тръгнах за Каспичан, за да хвана нощния влак и сутринта към 6 ч. да бъда във Варна. Така и направих.

Когато минавах през площад „Мусалла“ във Варна, отбих се при една будка, продавачът в която беше наш брат.

— Здравей, какво правите варналии?

— Учителя е тук – отговори ми той.

— Затова нещо ме накара да дойда!

— Довечера у брат Калудов Учителя ще държи беседа.

Братът от будката ми посочи адреса на Калудов, след което аз отидох и се настаних във Военния клуб. Явих се при началника на сектора да му се представя и той ме посрещна с думите:

— Ха така, бе, да те видя и теб между хората! Има дансинги, има курортистки. Подивя там в този Делиорман. Идвай си от време на време!...

Вечерта отидох рано в дома на брат Калудов. Събраха се над двеста души слушатели и Учителя държа беседа. След свършването ѝ Учителя излезе до изхода на салона и край него се струпаха много хора. Понеже съм малко познат във Варна, останах най-назад. Учителя, след като отговори на въпросите на няколко души, каза:

— Я да дойде офицерът при мене!

Тези, които бяха пред мене, се оттеглиха, направиха ми проход и аз отидох при Учителя. Целунах му ръка демонстративно и той ми каза:

— Утре в 11 ч. ще дойдеш при мен у брат Жеков. Къде си на квартира?

— Във Военния клуб – отговорих.

Площад „Мусалла“ във Варна, ок. 1920 г.

Той се обърна към брат Калудов и му каза:

— Ще му дадеш стаята за гости!

После се обърна отново към мен:

— Ще си вземеш багажа и ще дойдеш тук да се настаниш!

Още вечерта платих във Военния клуб, прибрах си багажа и отидох у брат Калудов.

На другия ден точно в 11 ч. отидох при Учителя. Той веднага ме прие и разговаряхме по разни въпроси, част от които записах в една тетрадка, но не знам къде е сега... Към 11.30 ч. Учителя каза:

— Хайде да обядваме!

Той беше на квартира у д-р Жеков. Присъстваха и сестра Милева с дъщеря си. Тя беше красива и аз често я поглеждах – нали в Делиормана не бях виждал хора. Сложиха я да седне срещу мене. Обядвахме.

След обета Учителя отиде в салончето и ме повика при себе си. Говорихме по разни въпроси. Дори му задавах някои въпроси само мислено, а той и на тях ми отговаряше.

Стана около 4 ч. и вече чувствах, че отвън група от двадесет-тридесет души роптаят, че съм се застоял толкова дълго при Учителя. Чувствах техните мисли, че съм нахалник и да не се задържам повече.

— Нищо, нищо, нека си пращат такива мисли! – каза ми внезапно Учителя.

Говорехме по разни окултни въпроси – за миналото, за бъдещето. Нищо определено не ми каза, никакви задачи не ми даде и аз не можех да разбера защо ме държи вече около седем часа. В 6 ч. ми каза:

— Никола, можеш вече да си отиваш!

Излязох от дома на брат Жеков малко замаян и тръгнах без посока – където ме водеха краката. По едно време видях офицерските бараки, където офицерските семейства и ергените-офицери ходеха на лету-

ване. Още в първата барака видях капитан Георги Пенчев от Силистра; викахме му „Компенсацията“.

— Ей, Компенсация, какво правиш тук?

— Дойдохме тук да прекараме хубаво във Варна – ми отговори той.

Наистина тук хранеха по двадесет-тридесет дни безплатно или много евтино и офицерите летуваха чудесно.

Компенсацията ме запозна с приятеля си – един поручик, също ерген, и седнахме на приказки край една маса. В това време от бараката излезе едно момиче на около 22-23 години, седна на табуретка недалеч от нас и започна да ме гледа съсредоточено. Аз я поглеждах от време на време, много ми хареса. Георги я повика:

— Ела – каза той, – да те запозная с един мой другар!

След това тя се върна пак на табуретката, като продължаваше да ме гледа. В това време разговаряхме с Георги Компенсацията. Не минаха и десетина минути и тя каза на Георги:

— Ела, нещо ще ти кажа!

Влязоха в бараката и нещо разговаряха. Дочувах нейния глас, но не можех да доловя думите. Георги излезе и ми каза:

— Харесала те е и, ако искаш, влез вътре при нея!

— Георги, ти знаеш какви разбирания имам, тъй че и да ми се плаче за жена, няма да отида!

Той отиде при нея и го чух да ѝ казва, че не се занимавам с жени. Тя излезе и пак започна да ме гледа. Била държанка на един богат еврейин, който отпътувал за Русе, а тя дошла да спи при тях – ту при единия, ту при другия. Смятам, че Учителя ми устрои тази среща, за да види дали ще издържа изпита.

Прибрах се у брат Калудов, защото бяха съобщили, че сутринта в 3 ч. ще тръгнем към Ташла-тепе –

една височина край Варна, където имаше останки от старо укрепление. Още в 2 ч. през нощта бях в дома на брат д-р Жеков и в 3 ч. тръгнахме. На върха заварихме други братя, дошли по-рано. Когато се появи първият лъч на изгряващото слънце, Учителя се изправи и застана като войник с устремен към слънцето поглед. След четири-пет минути излезе напред и започнахме молитвата. Присъстваха повече от двеста души и всички бяхме обърнати към изгряващото слънце. След молитвата започнахме Шестте гимнастически упражнения.

По едно време от върха на могилата, където се намираше самият люнет (военно укрепление), се появиха двама стражари, насочиха пушки към братята и сестрите и извикаха:

— Всички сте арестувани!

Аз стоях сред лявата половина на групата, която се оказа по-близо до тях. Изтичах веднага, изправих се пред стражарите и, както бях във военна униформа на капитан, им казах:

— Няма да позволя никого да арестувате!

Но още в момента, когато тръгнах към тях, Учителя ми каза тихо:

— Има шпиони!

Щом се изправих пред стражарите, те насочиха пушките си към мене. Казах им:

— Не можете да ме уплашите, гърмели са по мене три години, не се плаша от вашите пушки!

Те настояваха, че всички сме арестувани. Попитах ги:

— Кой ви прати?

— Градоначалникът — отговориха те.

— Ще дойда с вас при градоначалника и ще му кажа, че аз съм ви попречил да ги арестувате. Иначе, само ако минете през трупа ми, можете да ги арестувате, но знайте, че заради моя живот ще отидат и

ващите животи!

Те се позамислиха малко и най-после, като видяха, че не отстъпвам, казаха:

— Добре, ще дойдете и вие с нас при градоначалника!

Аз се обърнах към хората:

— Братя и сестри, отивайте към шосето!

Тръгнахме. През цялото време аз наблюдавах стражарите и не бях забелязал, че Учителя се беше отделил с четири души и тръгнал през лозята. Когато сметнах, че братята вече са се изтеглили, казах на стражарите да ме почакаат да си взема мушамата, но щом се върнах, видях, че ги няма никакви. Помислих, че са отишли да догонят братята и хукнах в тази посока. Настигнах голямата група и попитах къде е Учителя. Някой каза, че с четирима братя поел направо по пътеката през лозята, а друг добави, че стражарите са тръгнали подир тях, водени от два попа, за да ги арестуват. Тогава разбрах защо Учителя ми каза „Има шпиони.“

Веднага слязох у брат д-р Жеков, взех си сабята и оттам бегом — у брат Калудов. Преоблякох се в друга куртка, отидох бързо пред кабинета на градоначалника и казах на старшия стражар, който стоеше до вратата:

— Влез и кажи на градоначалника, че искам да говоря с него по важна работа.

След като излезе, стражарят ми каза:

— Заповядайте.

Влязох, ръкувах се с градоначалника, който ме покани да седна и да почакам. Седнах в един фотьойл. В това време той се обърна към една жена, която беше в кабинета, и каза:

— Разбрахме се: вземете телефона и съобщете в София да ви пратят дрехи и пари!

Тя, плачейки, му думаше:

— Ами защо ме измъкнаха пос-

ред нощ и ме интернираха?

— Аз не съм виновен. Сега имам работа с капитана!

Когато жената излезе, аз се понадигнах от креслото и, както стоеше зад бюрото си, размахих му показалец:

— Не само Вие, но и Вашето семейство и Вашият род ще пострадате!

Това дойде като гръм от ясно небе за градоначалника:

— Но какво има, какво става, г-н капитан?

— Защо сте пратили двама пияни стражари да арестуват г-н Дънов?

— Ами, идва във Варна без да ми се обади.

По-късно разбрах, че градоначалникът лъже и че две седмици преди да дойде Учителя, д-р Жеков го е уведомял, че ще бъде на квартира у него.

— Ето писмо от Савов – продължи той. – Пише му „Учителю благи!“ Какъв учител е, Христос ли е Дънов!?

— Пък може и да е Христос, ние не знаем!

В това време се почука на вратата и се показа муцуната на старшия стражар, който беше на Ташла-тепе.

— Докарахме ги, г-н градоначалник!

Веднага изскочих на вратата и застанах от лявата страна на Учителя. В този момент стражарят пред вратата на градоначалника извика:

— Да влезе г-н Дънов!

Аз тръгнах с Учителя, но пред вратата разбрах, че не трябва да влизам и останах отвън.

След двадесет-тридесет секунди Учителя излезе и аз се удивих, че са приключили толкова скоро. По-късно от Учителя разбрах, че градоначалникът казал единствено: „Исках само да Ви видя. Извинявайте, свободен сте!“ Тръгнахме заедно, но

едва бяхме излезли от двора на Градоначалството и един стражар извика:

— Да остане само Савов!

По-късно научихме, че Савов е интерниран по етапен ред от Варна за София. А от четиримата братя, които бяха с Учителя на връщане от Ташла-тепе, научих, че стражарите се държали много грубо с Учителя, насъсквани, а може би и почерпени от поповете: когато минавали покрай къщата на д-р Жеков, Учителя помолил да влезе за момент да си вземе меката шапка, защото носеше една, плетена от лико, но стражарите не му позволили, дори един го блъснал с приклада на пушката си и го подкарали напред. За тази постъпка разказах на адютанта на началника на сектора, който беше и адютант на началника на гарнизона. Помолих го да издири кой е бил този стражар, който арестувал и блъснал Учителя, и да проследи дали до един-два месеца няма да му се случи нещо лошо – някакво нещастие или да заплати с живота си. Не се мина и месец и адютантът ми телефонира от Варна:

— Гълъблев, същият този стражар, който на Ташла-тепе арестувал Учителя и после го блъснал с приклада на пушката си, вчера бил прободен с нож и починал веднага.

Бил изпратен в с. Х да пази реда на тамошния събор. Някакви се сбили, той отишъл да ги разтървава, един от тях забил ножа си в гърба му и го убил на място.

— Брей, интересна работа, Гръблев – продължи по телефона адютантът. – Ти каза, че може да му се случи нещо, и виж какво стана!

Аз мисля, че всичко това е станало по силата на Възмездieto. Учителя не си отмъщава, а това е естествена последица от човешката постъпка: хвърляш един камък – той пада на земята. В случая Учителя може да се сравни с канара, о която

се блъска една бутилка; много естествено, бутилката ще се счупи. Или когато една пеперуда лети над пламъка на свещ; много естествено е, че ще си изгори крилцата. Делото на Учителя е Божие дело и не може да се спре.

На другия ден след инцидента на Ташла-тепе следобед ме срещна адютантът на началника на гарнизона. Казах му, че искам да вляза направо при началника, без да му докладва. Аз бях любимец на началника и полковникът беше издал заповед, в която имаше специален параграф за моя подучастък. По негово мнение той във всяко отношение беше пръв в целия граничен сектор, а аз – най-младият капитан, но с най-добра домакинска и строена организация. Когато отиваше при другите офицери, караше им се, ругаше ги, а дойдеше ли при мен, не му се тръгваше. Стоеше по дватри дни, разговаряше с майка ми и ѝ казваше: „Тук ми е много хубаво, чувствам се много добре!“ А тя баница ще му направи, хубаво ядене ще му приготви. Само един ми бил кусурът – дето не искам да се ожения...

Отидох пред кабинета на началника, почуках на вратата и влязох:

— Здраве желая, г-н полковник!

— Ех, че не можах да те арестуват тези стражари – извика той, – че какво сяхмем да правим!

— Още не са се родили такива стражари, които да ме арестуват! – отговорих му аз.

— Аз мислех, че Гръблев е дошъл да види свят, дошъл да се повесели, а то било, защото Дънов бил тук! Идват вчера двама журналисти от вестник „Варненска поща“ и ме питат: „Станал един инцидент на Ташла-тепе с един ваш офицер, да го опишем ли?“ – „Няма нищо да пишете!“ Хайде, махай се! – продължи той. – Веднага да си вървиш в Делиормана! Направи скандал, вмес-

то да отидеш да се веселиш. Тръгнал ми с Дънов!

— Още утре заминавам, г-н полковник!

— След тази случка ще те представя за уволнение. Макар да си добър офицер, си фанатизиран дъновист!

— Много ще Ви благодаря, г-н полковник! – му отговорих аз.

И действително, той ме представи за уволнение, но в това време ме преведоха в Бургас. Бях прекарал три и половина години на границата – достатъчен стаж за пограничен военен – и ме превеждат като офицер в Бургас. Знаейки, че съм представен за уволнение, аз занесох багажа си в Арбанаси, където мислех да остана, и заминах само с един куфар за Бургас, за да чакам заповедта. Чаках, чаках, но никаква заповед за уволнение не дойде. Намерих си

Никола Гръблев ок. 1950 г.

квартира и започнах работа.

След една година, когато бях в София, отидох във Военното министерство и попитах защо не съм уволнен, след като полковник Пантофчиев ме е представил за уволнение като дъновист. Отговориха ми, че министърът на войната, генерал Вълков, поискал да му се докладва какъв съм като офицер, а не, че съм дъновист. Полковник Пантофчиев най-честно и добросъвестно описал каква е моята служба и подчертал, че съм отличен като офицер, че е издал заповед, в която е посочил, че моят подучастък е пръв от всичките девет подучастъка, че във всяко отношение съм добър, но съм фанатизиран дъновист. Върху това му писмо министър генерал Вълков сложил резолюция: „Такива офицери са необходими за армията!“ Преписката била отнесена „към дело“ и ни-

каква заповед за уволнение не последвала.

Десет-петнадесет години след случката на Ташла-тепе научих чрез братя и сестри от Варна, че градоначалникът попаднал в затвора, а дъщерята, синът и брат му нещо пострадали. Сбъднало се беше това, което му казах: че не само той, но и цялото му семейство ще пострада.

Един-два дни след инцидента Учителя си тръгнал за София, но на гара Шумен го свалили от влака и го отвели в града. Там някои братя и сестри се застъпили и на другия ден заминал за София...

Доколкото можах по вътрешен път да разбера, Учителя е бил тогава във Варна със специална мисия, свързана с насочване на някои космически енергии върху България и върху цялото човечество.

*
*   *
*

КАК СЕ СЪЗДАДЕ ВЪТРЕШНАТА ШКОЛА

Люба Стойкова*

Родена съм в София. През 1929 г. завърших Педагогическото училище. Още в началото ме назначиха на работа в столицата. Не заради добрата ми диплома; и други мои съученички имаха добри дипломи, но ги пратиха на работа в Родопите. Назначиха ме в София по заслуги на баща ми. Случайно ли беше това? По-късно разбрах, че всичко беше наредено от Гореев: съдбата ми беше отредила да живея във Варна, за да изпълня мисията, с която съм дошла на земята.

В живота си срещнах варненец, оженихме се и направих размяна с една учителка – тя зае моето място в София, а аз – нейното във Варна.

Мина известно време. Една нощ сънувах, че вървя по планински път и безгрижно си тананикам. От едната ми страна се издигаше много висок планински рид. Иззад завоя се зададе един възрастен човек, който ми направи странно впечатление – облечен с изцяло бледосив костюм, с лека походка, сякаш не стъпваше на земята. Когато ме настигна, махна с ръката си, каза ми да го последвам, прескочи потока, който разделяше високия рид и пътя и бързо се изкачва нагоре. Аз също прескочих потока и почти тичешком тръгнах след него. Беше чудно красиво: кле-

Люба Стойкова, 1933 г.

кове, цветя, прекрасен птичи хор. Искаше ми се да спра, да се порадвам, но ме беше страх да не загубя следите му.

Най-после се изкачихме. Пред

---

* Люба Венкова Стойкова – родена на 29 ноември 1910 г. в София, от 1933 г. живее във Варна, ученичка на Учителя от ок. 1934 г. (бел. състав.)

мен се откри нещо много интересно: на една поляна бяха насядали в идеален кръг стотина души; пред всеки един имаше постлана голяма снежнобяла салфетка, върху която беше сложена закуска. Само на едно място беше сложена закуска, но нямаше никой. Възрастният човек ми каза, че това място е определено за мен, очаквали са ме. И аз седнах...

Събудих се и се замислих какво значи всичко това. Много интересни сънища съм имала и не са ме лъгали досега. И този сън навярно има своето значение, но какво? Оставих времето да покаже. По-късно, когато започнах да ходя на Седемте рилски езера, разбрах, че мястото от съня ми беше поляната до Седмото езеро.

Един ден една моя ученичка-първокласничка, когато се върнала от училище, каза на майка си, че около главата ми видяла светлина. Майката още след обяд пристигна вкъщи и започна да ми говори за Бога, за голяма група хора, които се събирали в един салон, където пеели, молили се, четели беседи. Разказа ми за Учителя, за Изгрева и още много неща. Покани ме, ако се съглася, да ме заведе в неделя в 10 ч. сутринта, за да се уверя във всичко, което ми е казала. Говореше хубаво и убедително. Събуди любопитството ми и аз ѝ обещах. По това време нагости ми беше и родната ми сестра от София.

В неделя, в уречения час майката на моята ученичка мина през къщи и трите отидохме в салона на Варненското братство. Каква беше изненадата ми, когато още с влизането си видях портрета на Учителя. Та това беше същият възрастен човек, който ме намери в планината и ме заведе при своите ученици! Занемях. Почувствах, че пред мен се открива нов път и той ще бъде моята съдба. Пяхме, молихме се, четехме беседа от Учителя. Струваше

ми се, че съм се изкачила на най-високо място, обляно от Светлина. В този ден изживях най-красивия момент в живота си.

Няма да описвам незабравимата ми среща с Учителя на Изгрева – кът от Райската градина, за която се говори в Писанието. През времето на тоталитарния режим той беше безмилостно опустошен, а трябваше да бъде запазен като исторически документ за мястото, където Мировият Учител беше слязъл от Божествения свят и беше приел образа на обикновено човешко същество. Беше слязъл, за да повдигне съзнанието на човечеството, да живее със своите ученици, за да приготви условия за идването на Новата култура – културата на Шестата раса.

А дните минаваха в опиянение, възторг и очакване да се случи нещо с мен – нещо, за което е жадувала душата ми през вековете.

Една нощ сънувах, че се намирам в салон, изпълнен с много братя и сестри от цялата страна. В дъното се издигаше висок подиум, ограден с нисък железен парапет, а в средата имаше няколко стълби. В дълбочина на подиума Учителя разговаряше с двама братя, а от другата страна, близо до парапета, имаше катедра, върху която беше сложена много голяма и дебела книга в небесно синя подвързия. Братята и сестрите стояха прави, събрани на групички, и споделяха свои опитности. Само аз не се присъединявах към никой от тях. Погледът ми беше прикован в книгата върху катедрата. Изгарях от желание да надникна в нея, да видя какво е написано вътре. Най-после се реших, изтичах по стълбите нагоре и спрях пред катедрата. Върху книгата с големи позлатени букви пишеше „Вътрешна Школа“. Отворих я наслуки, но в същото време видях, че Учителя беше застанал зад мен. Той затвори книгата и каза: „Рано е още. Когато

дойде време, ще бъдете повикана.“ И се събудих...

А дните минаваха в трепетно очакване. Един ден, връщайки се от салона, брат Велко Петрушев, ръководител на Братството във Варна, ми даде ръкопис на три лекции и ми каза: „Дадох и на други. Ако ти харесат, в еди-кой си ден, в 7 ч. вечерта ела вкъщи. Ще дойдат и други няколко. Ако почувстват лекциите, ще дойдат“.

Прибрах се вкъщи. Не си легнах, докато не прочетох и трите лекции. Не бяха големи – по 3-4 страници, но ми се видяха толкова красиви и силни, че почти цялата нощ не заспах. Размишлявах върху всичко онова, което беше писано в тях. Впрочем, те не бяха именувани лекции, а размишления. Очаквах с нетърпение деня, когато ще се съберем. По всяко свободно време ги препрочитах отново и те все повече ми харесваха. Чувствах силата на Присъствието в тях.

Най-после се събрахме в дома на брат Велко. Той ни каза, че занаят пред ни очаква сериозна работа, че се създава Вътрешна Школа под влиянието на Духа, че чрез него ще се дават размишления, книги и лекции от по-друг, по-вътрешен, потайствен характер; че ще ни се откриват някои тайни, за които хората и не подозират; че лекциите на Учителя имат за задача да пробудят съзнанието на хората и по-специално на учениците, за да ги подготви за Новата култура, която иде; че във Вътрешната Школа тези ученици имат вече пробудено съзнание, защото са школували в минали тайни Школи и т.н.

Началото беше сложено като опит с трима души: братята Велко Петрушев, Тодор Дренски и Христо Арабаджиев. Първата лекция-размишление била дадена на 8 август 1931 г. и била озаглавена „Образът на светията“. Дълги години записвал

Тодор Дренски, ок. 1950 г.

Тодор Дренски. Много по-късно били посочени лицата, с които вече да се образува Вътрешната Школа. Тогава си спомних думите на Учителя: „Рано е още. Когато дойде време, ще бъдете повикана“. И ето, мечтата ми се сбъдна: аз бях повикана, дойде този час, възложи ми се да записвам словата. И аз дадох клетва, че с любов ще върша работата, която ми се възлага.

Когато по-късно размишлявах върху всичко, което се случи с мен, разбрах защо само аз имах щастието да бъда назначена като учителка в София и защо съдбата ми беше определила да живея във Варна. Когато родната ми сестра запитала Учителя за мен, той ѝ казал: „Тя е определена да работи във Варна“. Всичко това е било наредено от Горѐ, за да дочакам този час.

Тогава, в онзи първи за мене ден, чрез брат Велко Петрушев се даде

една много хубава лекция. Записвах с много голямо напрежение, за да не изпусна нито дума, макар че се говореше сравнително бавно.

Разбира се, при всяко ново начинание се явяват и противоречия. Някои от приятелите се запитаха: „Ами ако изневерим на Учителя?“ Една сестра дори се отказа веднага, казвайки: „Как е възможно школа в Школата?“* В самото начало също се явило колебание и брат Христо Арабаджиев заминал за София, за да се посъветва с Учителя. Учителя му казал: „Преди 2000 години, по времето на Христа, Йоан Богослов написа Откровението на символичен език, защото тогава съзнанието беше на много ниско ниво. Сега Йоан е пак на земята, във Варна. Сега брат Велко ще напише Ново Откровение на един красив, изящен, философски език, което да отговаря на Новата култура, която иде. Не се смущавайте. Пазете всичко в тайна. Силата е в тайната“. Срещала съм в една своя лекция Учителя да казва: „Цялата необятност е Школа. Всички Слънца са Школи. На земята има толкова много школи – духовни, научни и какви ли не. Всички те са създадени, за да се усъвършенства човешката душа“.

Работата продължи с изключение на двама-трима, които не се върнаха повече. Те не разбраха, че брат Христо Арабаджиев е ходил при Учителя. На тях просто нищо не се каза.

След първата за мен лекция-размишление си спомних, че в началните два класа на гимназията съм учила стенография, но беше много отдавна. Все пак, още на другия ден си купих учебник и за две седмици възобнових знанията си. Не беше трудно. Научих всички сигли, които

Геновева Жекова, ок. 1970 г.

не бяха кой знае колко, и започвах да ги употребявам в някои по-леки думи. Ръкописът, обаче, много ме затрудняваше, но от Горепак ми помогнаха. Точно по това време в нашето училище назначиха една учителка, която предаваше факултативно стенография на студентите от Висшия икономически институт. Случайно ли беше и това? Тя много ми помогна. След всяко събиране у брат Велко, когато се върнех в къщи, на двоен лист от тетрадка написвах по-дългите и по-трудни думи. В междучасията на другия ден ѝ давах листите и тя срещу всяка дума ми написваше съкращенията. Когато се връщах вкъщи, в свободното

* Най-вероятно става дума за Геновева Стефанова Жекова – родена на 26 май 1914 г. в с. Златица, Преславско, дъщеря на дългогодишната ръководителка на Шуменското братство Гергина Жекова, преселва се във Варна през 1949 г., ръководител на Варненското братство от ок. 1969 г. до ок. 1992 г., завършва земния си път на 18 септември 1998 г. в Русе (бел. състав.)

време пишех всяка дума по сто пъти и то ежедневно, за да стане механично умение в мен. Започнах да се опитвам да пиша и някои къси изречения – пак по сто пъти. Това продължи доста време. В стенографията има правила, по които става съкращение на думите и на по-късите изрази. Научих и тях и започнах сама да си правя съкращенията. За три месеца, с упорито писане във всяка минута от свободното си време успях да науча речописа, разбира се, не така механично, както обикновеното писмо.

Най-после се реших при едно от събиранията да запиша лекцията само със стенографски думи. Изпитах доста голямо напрежение и страх, но я записах. На другия ден трябваше да започна да я дешифрирам. Взех тетрадката, разтворих я и като видях какви куки съм писала, уплаших се и се хванах за главата: „Ами сега!? Как ще разчета толкова много куки с бързо и едро писане?“. Тогава почувствах присъствие в себе си, изреченията така леко се редяха едно след друго, че ми правеше удоволствие да пиша, да пиша, докато напиша всичко. Окуражих се. Нямаше го вече предишното напрежение, а и говорът на брат Велко от бавен стана обикновен и лекциите – все по-дълги. Когато ги дешифрирах, винаги имаше Присъствие в мен, за да не се изопачи някоя дума.

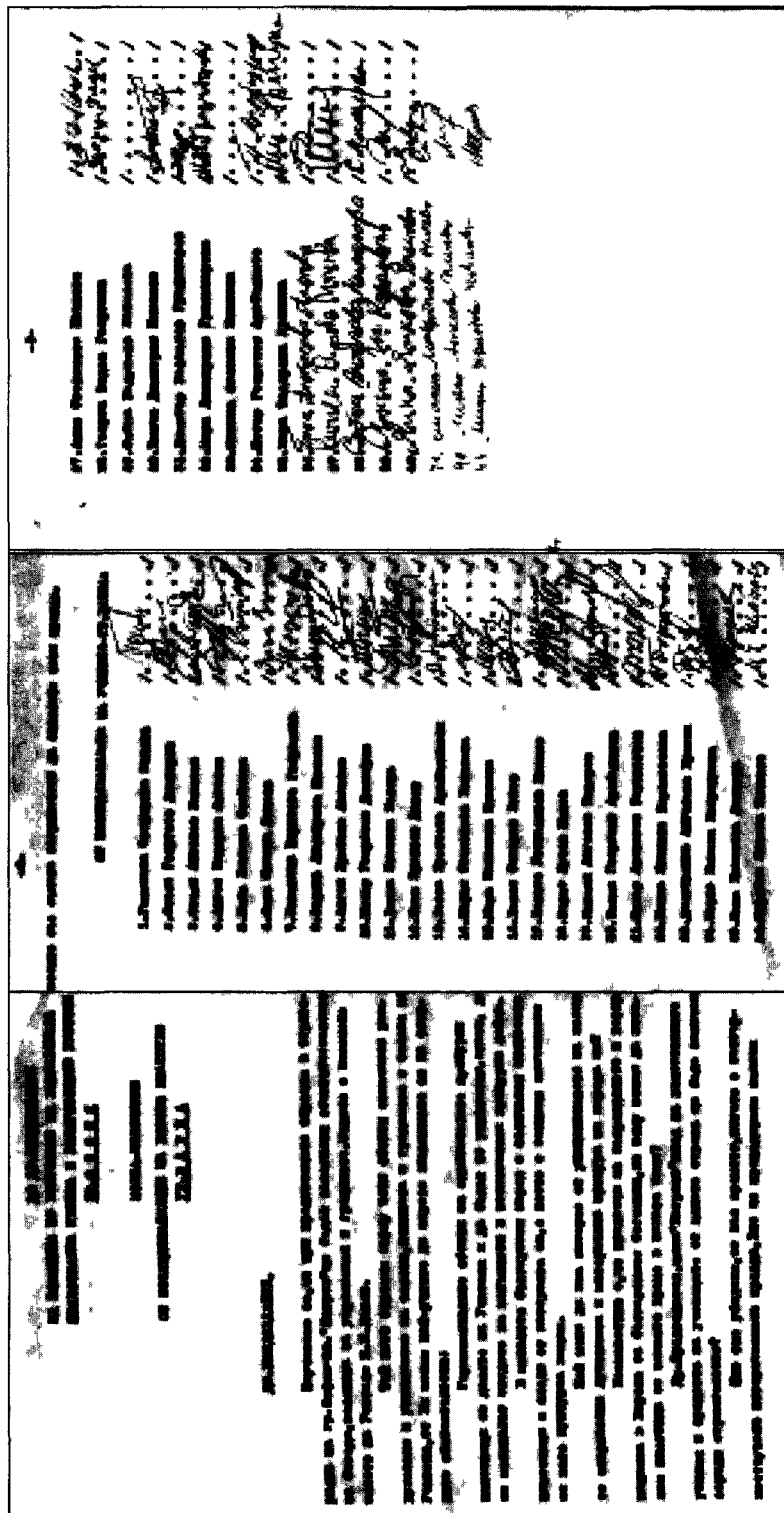
Мина известно време. Четирима души от нашата група бяха отделени и върховното ръководство създаде Върховна вътрешна школа. В нея влязоха: Велко Петрушев (той беше проводникът), аз, Христо Арабаджиев и Стоян Димитров. Всяка седмица в определен ден се събираха приятелите от Вътрешната Школа, а на две седмици веднъж – от Върховната Вътрешната Школа. Запазихме я в тайна...

Спомням си, беше студена зима, върлуваше тежък грип. Бях след

обяд на училище, когато се яви голяма снежна виелица. Беше ми тежко и трудно изкарах часовете. Краката ми се подкосяваха, а бурята вилнееше. Едва се прибрах вкъщи. Измерих температурата си – 38.8 градуса, а в 7 ч. трябваше да се съберем. Започнах да се обличам. Дъщеря ми настояваше да си оста на вкъщи, било рисковано да излизам в такова време и с такава температура. Но аз знаех, че присъствието ми е необходимо. Нямаше кой друг да свърши моята работа. Взех тетрадката и заминах. На приятелите си не казах, че имам температура, за да не си помислят, че може да ги заразя. За голяма моя изненада свърших си работата много спокойно и също така спокойно се прибрах вкъщи късно вечерта. Пак взех термометъра и премерих температурата си – беше 36.6 градуса. Нормална. На другия ден сутринта пак беше 36.6 градуса и не се покачи повече. Бях съвсем здрава. Присъствието беше направило своето, за да се свърши работата. След обяд пак бях в училище.

Работата във Вътрешната и във Върховната школи вървеше редовно, без никакъв пропуск. Учителя отдавна си беше заминал. Когато на 9 септември 1944 г. дойдоха болшевиките (така ги наричаше Учителя), той разбра, че няма условия за духовна работа и си замина от физическия свят. Годините минаваха, а заедно с това тоталитарната власт укрепваше – убийства, затвори, концентрационни лагери и какво ли не още. Сетиха се и за нас. Хвърлиха око на Изгрева – този красив райски кът и решиха да го обсебят. Пуснаха шпиони, привикваха в милицията ръководителите на братствата в България, разпитваха ги, дано намерят някаква улика. Не знаеха, че Учението на Учителя нямаше нищо общо с политиката.

Веднъж, връщайки се от Шко-

Факсимиле от молба-изложение от Варненското братство до Комитета по въпросите на Българската православна църква и религиозните култове в защита на „Изгрев“, София, подписана на 17.02.1969г. от 41 членове

лата, брат Велко ми каза, че са го викали в милицията и са го разпитвали. Заплашвали го да говори само истината, а насреща му стоял милиционер и размахвал бич. Тогава му казах, че не е изключено да направят обиск на ръководителите и го помолих да прегледа цялата си кореспонденция и някои ценни неща, запазени от години. Отидохме заедно в неговия дом. Той извади няколко папки и прегледа всичко внимателно. Някои писма хвърляше в печката, други слагаше в голяма пазарска чанта, която скоро се препълни. И понеже беше много тежка, пък и минаваше 11 ч. вечерта, той ме изпрати до входа на моя дом. На другия ден валя много сняг. Натрупа много – нещо необичайно за Варна.

Шести декември 1957 г. Цяла нощ вилня силен вятър. Наближаваше 7 ч., трябваше да тръгвам за работа. Но когато отворих входната врата, всичкият сняг беше натрупан пред нашата врата, а на отсрещния тротоар нямаше и снежинка. Не можеше да се мине. Мъжете взеха лопати и прокараха пътека, за да излезем. Вечерта в 7 ч. имахме школен ден. Когато отидох в салона, всички бяха унили и тъжни. Попитах какво се е случило. Едва тогава разбрах, че рано сутринта в 5 ч. милиционери нахлули по домовете на нашите приятели (не само във Варна, но и в цялата страна), извършили обиск, иззели литературата от Учителя и всички писма, за да намерят нещо подозрително. В моя дом, обаче, не могли да проникнат. Просто не са се сетили да се екипират с лопати. И това не беше случайно...

Обвиниха Братството в шпионаж в полза на Америка, арестуваха ръководителя на Братството в София, а всички от Изгрева разгониха по различни краища на столицата, за да нямам контакти помежду си. Събориха Салона и всички къщи. Изсякоха всички плодни дървета, изко-

рениха всички цветя. Изгрева се превърна в пепелище. По-късно издигнаха красиви жилищни блокове, в които се настаняха управниците, служителите на Съветското, Японското посолства и разни други. Одържавиха салоните на всички братства от провинцията.

Ние във Варна имахме голямо лозе във от града – с много плодни дървета и салон за молитвени събрания. На празник по цял ден прекарвахме там, необезпокоявани от никого. В делничен ден всяка сутрин рано играехме Паневритмия и се разотивахме; всеки отиваше на работа. Не рядко идваха гости от цялата страна.

Лекциите на Вътрешната Школа продължаваха. Стенографирах, дешифрирах, преписвах на пишеща машина, без никой да подозира нищо.

Един неделен ден, както обикновено, в 10 ч. брат Велко Петрушев четеше беседата в салона на братското лозе. Той имаше ясна дикция и топъл тембър, но този ден не можех да разбера защо често правеше грешки. Беше смутен. След беседата го повиках настрана и го запитах какво се е случило, че чете така. Той ми отговори: „Тъкмо започвах да чета, когато пред катедрата застана Учителя и ме попита:

— Готов ли си да се пожертваш за Варненското Братство, за да не бъде и то разпиляно. Да изкупиш кармата?

Аз се смутих, уплаших се и смотолех:

— Не съм готов, Учителю.

— И все пак... – каза Учителя“.

В следващите години брат Велко беше подложен на голям тормоз. Много пъти го викаха в милицията, заплашваха го. Заболя с високо кръвно налягане. Един ден получи мозъчен удар, после – втори и си замина от този свят. Учителя му беше казал „И все пак...“, т.е. „Неизбежно е“.

Един трябваше да се пожертва, за да оцелее Братството. Работата на Вътрешната Школа приключи.

Събирахме се пак, четяхме лекции, а аз продължавах да преписвам на машината. Двадесет години прекарах в усиlena духовна работа. Страниците се редяха една след друга. Лекциите от Вътрешната Школа събрах в десет тома, а тези от Върховната Вътрешна Школа – в осем тома. Но работата не приключи с това. Още от начало ми беше казано във всяка лекция да подчертавам мислите, които ми бяха направили впечатление при дешифриране. Когато завърших петнадесетте тома, някой отвътре ми казваше: „И все пак работата ти не е довършена“. Много размишлявах върху този въпрос. Какво остана несвършено? И под едно вътрешно внушение започнах да изваждам подчертаните

мисли от първата до последната лекция на Вътрешната Школа. Подредих ги на пишещата машина, получи се още един том. Същото направих и с лекциите от Върховната Вътрешна Школа. И от нея извадих още един том. Станаха всичко двадесет тома – десет плюс един от Вътрешната Школа и осем плюс един от Върховната Вътрешна Школа. Когато завърших двата тома с избрани мисли и ги прочетох, едва тогава разбрах защо ми беше казано да подчертавам онова, което ми е направило впечатление. Всъщност те са предговор, въведение към лекциите, които трябва да се разучават.

Ученико, започни с избраните мисли, после пристъпи към лекциите, разучавай ги задълбочено, за да ти се открият тайни, за които досега никой не е мислил.

*
*   *

ПРЕДГОВОР

Към драмата „Девор“ от Веселин Петрушев*

Петър Списаревски

В нашата драматична литература, където се изнасят цели сцени изключително из хаоса на социалните отношения и порядки, където нито една наша драма не е затрогнала ония висши състояния на човешкия дух, проявяващи се в моменти на стихийен устрем към велики постижения, драмата „Девор“ се явява като лъч от настъпваща зора, която изтръгва въздишка на облекчение из гърдите на изнурен странник през дълга, бурна, мрачна нощ.

Във всевсетската литература се срещат перли от драматично изкуство, каквито са например драмите на Хауптмана, Зудермана, Ибсена, Метерлинка и пр., с тенденция да се налучка пътят, по който човечеството да си отвоюва дадения му от небето най-висш божествен дар – свободата на духа, брутално похитена и до днес скована в тежки вериги, обаче всички опити са останали суетни. Нито в една драма не прозира тенденция на посочване дълбоко скритите от света причини на датиращия изкони двубой между две непримирими сили: от една страна Тъмнината, под чиято власт се намират всички лоши помисли, низки желания и падения на човешката личност, а от друга – Светлината, този извор на онези благородни прояви към правда, мъдрост, свобода и

истина, с които се определят достойнствата на човека, чието съзнание за своята личност, като привилегировано творение на Създателя, е пробудено.

В символична форма авторът изнася ожесточения конфликт между два принципа на битието: Разрушението и Творчеството – в лицата на Земон и Адриана, като агенти на първия принцип, и Девор и Ханан – на втория. Останалите лица играят допълнителни роли в борбата за тържеството на Духа, да се прояви в своята мисия на земята – да послужи на една божествена идея: освобождението на пленницата Дева-Славяна, светеща дъщеря на небесните плеяди, от ръцете на тъмните сили. Символиката на похищението Девата Славяна от властен на земята агент на тъмните сили е внушително красива по своята изразителност, която завършва с пълно тържество на висшата, Божествената Любов над нашите страсти.

Символизмът на драмата ще се види твърде нелесен. Изисква се, поне отчасти, познаване висшите сфери на битието, за да бъдат достъпни на разума и въпроси от висше естество.

Много е желателно да се явяват от време на време на българската сцена подобни пиеси, които отварят

---

* Веселин Петрушев – псевдоним на Велко Петрушев (бел. състав.)

Актьорите от първата постановка на „Девор“, 1932 г.: В. Петрушев, В. Ставрев, М. Периклиева, Надежда Беделева-Павлова (седнала)

път за повече възход към висините на нов, разумен и чист живот днес, когато толкова силно се чувства нуждата от обединяване на духовни сили, за да се подеме енергична борба със съвременния материализъм. Нека погледнем на въз-

растващата младеж, на нейния краен упадък, поради липса на критерий за разумност и висша красота на духа, за да се уверим, че живеем във век на нравствено разтлене.

Думата ни не е за философския материализъм, нито за историческия или икономическия. Не! Като научни дисциплини ний ги почитаме, понеже са продукт на разума, чист от пристрастие, стремящ се към истината. Такъв материализъм се преследва само от рутината на сковани мозъци. Говорим за оня материализъм, който се състои в подчинение на духа (с всичките му божествени атрибути) под властта на плътта, на материята, който е поставен в услуга на нейните унижителни за личното достойнство изисквания. Този материализъм е ярко отпечатан върху образа на всеки съвременен интелегент, който с нахално високомерие и презрение гледа на всичко, от което може да се формира идеал за висши постижения, необходими като храна на духа.

Че на драмата липсва изисканата форма на изложения — това е нищо; в случая важи духът на творението.

*12 март 1934 г.
Варна*

*
*   *
*

НОВ ХРАМ

Зафира Иванова*

*Да се прослави Бог в Бялото
Братство и да се прославят Бели-
те Братя в Божията Любов!*

1927 г.

Пролетта цъфтеше. В нашия заден двор растяха метли. Те израстваха гъсти и високи, по-високи от човешки ръст. Между тях се криех да уча уроците си, защото в нашата скромна къщичка бяхме много хора и винаги беше шумно. Наближаваше Великден. У нашите съседи на втория етаж се настани един млад квартирант – архитект. Вечер се прибираше, миеше се на дворната чешма на съседите, свиреше на цигулка непознати за мен мелодии и точно в 10 ч. си лягаше. Дните минаваха. Аз се гуших между нашите дворни метли, в моята зелена колибка и учех. Бях вече ученичка в гимназията.

От прозореца на стаята, дето живееше квартирантът, се виждаше нашият заден двор. Един ден кръгче от бяла светлина започна да шари из метлите. Разбрах, че той държеше огледалце срещу слънцето и го насочваше към моето скривалище. „Прави си шег!“ – помислих си.

Оттогава, когато слизаше да се мие на чешмата, ме поздравяваше. А оградата между нашия и съседния двор не беше по-висока от половин метър. Ние я прескачахме, когато

играехме с децата на съседите. Времето минаваше. Наближаваше Великден. Овошките цъфнаха.

Един ден квартирантът слезе на двора да се мие, видя ме между метлите и ми поднесе китчица момини сълзи. При това ме покани да го придружа на гости у негови познати за Великден. Тази покана ми вдъхна доверие и аз приех. И макар, че нямах официални дрехи, облякох ученическата престилка и отидохме на гости в един дом на ул. „Македония“ малко преди 10 ч. сутринта. Влязохме в една стая за молитва и аз за първи път чух Словото на Учителя, чийто портрет висеше на стената. Така влязох в Братството.

Първата беседа, която чух, беше „Марта и Мария“. Беше Великден. През отворения прозорец надничаха цъфнали черешови клони.

Квартирантът на съседите не се задържа дълго. Скоро замина другаде, на друга служба. Той беше дошъл само да ме заведе „нагости“ при Учителя за Великия ден.

Благодарна съм му за това, което ми даде, за това, което ми подари за цял живот, за песните и за вечните истини. Благодарна съм, че в ранната си младост срещнах един Човек, един Брат, един истински ученик на Учителя, който не се опита да се възползва от моята младост

* Зафира Димитрова Иванова – родена на 3 юни 1911 г. във Варна, учителка по литература, ученичка на Учителя Бейнса Дуно от 1927 г., играла забележителна роля в живота на Варненското братство (бел. състав.)

и от моята неопитност. Беше пролет, аз бях на 15 години, той – на 30. От него ми е останало едно малко Евангелие. На първата бяла страница беше написал: „На Зафира, за да пази равновесие в пътя на временното, докато познае Вечното.“

***

Пътят, който води за Ташла-тепе (Каменна могила), минаваше пред вилата на д-р Жеков. Обрасла с японски рози и с други храсти, тази дача се издигаше над другите с височината си – всички околни къшкови бяха на един етаж, а вилата на доктора имаше отгоре още една стая с балкон. Тук някога е идвал Учителя. В стаята с балкона е живял. Най-забележителното в двора беше един бор. Зиме-лете този зелен символ присъстваше и дълго се задържа, след като мястото, дето имаше малки къщички, получи нова кройка. Борът дълго просъществува, след

като докторът се пресели в София. Наблизо до мястото, дето зеленееше борът, построиха автобусна спирка – спирка „Бор“. Някога пътят, който водеше за Каменна могила, беше коларски. Сега е широко шосе с високи постройките от двете му страни. Пред тях растат диви кестени.

В тази къща през пролетта се събираха хората от Братството, особено в навечерието на неделните дни. До 8 ч. вечерта всички прекарваха там. Всеки, облегал глава на масата, чакаше развиделяването. Към 3 ч. след полунощ тръгваха мълчаливо Белите братя към върха, където растеше губер от мащерка и дето в зори пееха чучулиги. Тръгнах тогаз подире им и аз. Слънцето излизаше направо от морето. На тази височина за пръв път изживях радостната тръпка от изгрева. После играехме упражненията и слушахме музика. Ухаеше на мащерка, пееха чучулиги. Слънцето по водата чер-

*Групова фотография по пътя към Ташла-тепе;
на заден план – Варненският залив, ок. 1930 г.*

*Борът на днешното кръстовище
между бул. „8-ми приморски полк“ и
ул. „Н. Й. Вапцаров“; преди е растял в
двора на вилата на д-р Жеков
(фото Л. Пировска)*

таеше слънчева пътека и светът ставаше прекрасен.

После пиехме чай. Един брат носеше на гърба си горящ самовар. Да пиеш на върха горещ чай от уханни билки е неповторимо. Така беше...

Аз заварих Братството единно и хармонично. Устройваха се близки и по-далечни екскурзии. Посещаваха се и братства в други селища. На следващата година след моето влизане в Братството на Великден всички отидохме на Аладжа манастир.

Тръгнахме вечерта срещу празника пеша. Минавахме под свод от прегърнати клони. Пееха влюбени славеи. По Великден край морето е още хладно. Носехме храна за три дни и една черга. Ношувахме на тревата – човек до човек. Чергата беше доста дълга, но тясна. Ту краката, ту гърба покривахме. Чергата се движеше като жива. Как не се скъса тогава тази черга от дърпане! Още си спомням това изживяване. Призори стана хладно. Но следващите три слънчеви дни ни сгряха.

Групова фотография на Ташла-тепе, ок. 1930 г.

Аладжа манастир е от първите християнски манастири. Разпънат на скалите, за него има много легенди. Световно известен туристически обект. Векове са минали, но неговата слава на символ от ранното Християнство е свежа. Място за молитва и медитация.

***

Случи се така, че една сестра през една неделна утрин изкачила сама Каменна могила. Тя била в бяла рокля и изпълнявала Шестте гимнастически упражнения. Тъкмо при последното упражнение по могилата минало едно турче. Като видяло жената в бяло на колене да духа с протегнати напред и настрани ръце, уплашило се и хукнало надолу. Когато срещало, разправяло, че на върха има „самодива“.

Сестрата, която изпълняваше Шестте упражнения, беше варненка. Казваше се Стойна. Тя беше шивачка. После от Варна замина за София. Ходеше по къщите да шие и така чрез разговори проповядваше Учението на Учителя. Тя беше един от стълбовете на „Изгрева“.

***

Учителя също се е качвал на Каменна могила. Това не беше по вкуса на църквата. Един свещеник обадил в полицията, че г-н Петър Дънов е на Камен връх и там държи беседи. Няколко полицаи се качили и арестували Учителя. Имали заповед да го заведат в Околийското управление. Между хората на Дънов имало няколко офицери. Те обещали, че ще отговарят за арестувания и че ще идат в околийското с него. Стражарите си отишли. Само един тръгнал напред с Учителя. Като минавали край вилата на д-р Жеков, Учителя поискал да си вземе шапката. Стражарят не му позволил и го ударил по врата с приклада на пушката си.

Като влезли в стаята на околийс-

кия управител, заварили една майка, лееща горещи сълзи. Нейният син, провинен политически, имал тежка присъда. Майката молела за смекчаване на смъртната присъда. При вида на нещастната майка Учителя се обърнал към околийския управител и му казал, че заради жестокостта му целият му род ще пострада. И наистина, наскоро починала жена му, след нея – двамата им сина, след тях – и самият той. А какво станало със стражаря, който ударил с приклад Учителя? – Случило се, че двама пияни се скарват и същият този стражар отишъл да ги разтървава. Единият изтеглил пушката на стражаря и със все сила го ударил по врата смъртоносно...

Скоро и другите от Братството слезли от върха. Там веел пролетният вятър, ухаело на мащерка и пели чучулиги.

Не винаги беше удобно да се изкачваме на Ташла-тепе. Имаше и възрастни хора между нас, а понякога и времето не позволяваше. Затова се заговори, че добре ще бъде, ако се събираме някъде по-близо до града. Налагаше се да се купи някое лозе.

***

Имаше един брат – Васил Ставрев се казваше. Беше скулптор. Имаше сръчни ръце. Правеше фонтани, митологични фигури и красеше къщите на заможни стопани с листа от аканта. Брат Васил беше добър, умен, услужлив и шегаджия. Имаше и ясновиждане. Всички го обичаха. Брат Васил имаше за приятел Жоро – Георги Йорданов от София. Те много се разбираха и когато бяха заедно, често правеха излети с колела из околността.

Един ден Жоро казал на Васил, че иска да купи лозе и да го подари на Братството. За тази цел те се качили към местността, наречена „Сотира“ (място на спасението или Спасител). Срещнали пазача. Той ги

Васил Ставрев, 1919 г.

завел при един стопанин, който продавал лозето си. Уговорили се след два дни да уредят всичко. В това време съобщили на Учителя за тази покупка. Учителя я одобрил и ги посъветвал да побързат, защото имало и други кандидати. След два дни двамата приятели отишли при продавача. Там заварили двама други кандидати за парцела. След кратък спор стопанинът на лозето признал, че най-напред обещал на нашите приятели. И така покупката станала.

Аз помня първото братско лозе. В близкия към града край растеше една ябълка с едри, червени плодове. И днес през няколко парцела още расте край пътя за минералната вода една слива с червеникаво-зелени

листа. Там беше лозето на Ставреви. Учителя поощрявал и други от Братството да купуват лозя. Скоро около първото лозе се ширнаха и други и скоро братската земя стана 25 декара. В единия край зрееше чудната ябълка, а в другия край растяха рози за сладко. В лозето имаше извор. По думите на Учителя „изворът ще тече между братски лозя“. Казват, че тия места били светилище на Орфей. Наоколо имаше извори. Водите им се лееха едни в други, както рилските езера. Учителя е казал, че това място е лечебно. „Тук ще бъде вашият санаториум. Тук ще се лекувате от каквато болест и да страдате.“ Казват, че през братското лозе минавал пътят за Агарта (светилището на света).

***

Брат Велко Петрушев наемаше две стаи на ул. „Македония“. Тогава той беше ръководител на Братството във Варна. Когато замина за Созопол (военната работилница, в която той беше преподавател, бе преместена там), той освободи квартирата и Братството трябваше да търси салон в града.

Тогава сестра Мария Калудова подари на Братството част от жилището си на ул. „Петко Каравелов“ за салон. Тя беше човек със замах, с широк жест служеше. Едната ѝ дъщеря беше лекарка. Дойде от Бургас, след като загуби мъжа си.

По-късно Калудови решиха да участват в строеж на жилищен блок. Продадоха къщата. Появи се усложнение с подарения салон. Новият хазяин призова сестра Мария на съд. За салона се изплати парична сума (разбира се сестра Мария плати). Решиха с тази сума да построят нов салон в града.

Учителя казал за Мария Калудова, че в миналото била голям търговец и с широка ръка пренасяла стоки по море с кораби. Затова, когато видяла

Групова фотография в братския салон в дома на Калудови, ок. 1930 г.

за пръв път пристанището на Варна, избухнала в плач и дълго леела неудържими сълзи.

***

Един ден на братското лозе дойде брат Тодор-гледача. Как не се умори този човек цял ден да гледа на присъстващите! Надвечер една група от нашите решихме да минем край къщата на кака Станка Наумова и да питаме бай Тодор къде ще бъде бъдещият салон (защото се говореше, че кака Станка отстъпва двора си за градски салон на Братството). Когато минавахме край кака Станкината къща, брат Тодор се спря и каза лаконично: „Тук ще се построи салонът!“

***

Есента наближаваше. Плодните дървета в двора на сестра Станка Наумова още стояха. Някой беше изсякъл вейките на една млада праскова, която растеше край оградата.

Само една тънка вейка беше останала да стърчи навън... Напролет щеше да започне строежът.

***

„Дойде ли зимата, пролетта не е далеч“. Клончето на прасковката край оградата цъфна с всичката си красота и багра – за хубост и надежди. Само че... единствено.

Един ден отидох в градската библиотека за книги. Библиотекарят ми беше познат. „КЧ“ му казахме накратко. Беше астролог и екстрасенс. Той ми заръча да ида при кака Станка и да ѝ кажа да не се вдава така дълбоко в делото по строежа, защото има опасност за здравето и за живота ѝ.

Като отидох у какини Станкини, заварих двора гол, без дървета. Предадох ѝ заръката на КеЧе. Тя ме изслуша мълчаливо и изстена: „Те падаха на земята като живи!“....

***

Напролет теренът беше разчис-тен. Строителните работници започ-наха.

Когато беше направен изкопът за мазата, на източния ъгъл зазидаха малко стъкълце с восъчна запушал-ка. Вътре беше навита на руло бяла книжка с красиво написан с печатни букви следния текст: „Братството е основа на живота.“

Ако някога се строи на това място, бъдещите хора ще прочетат тези мъдри думи на Великия Учител Беинса Дуно. Текста написа брат Ангел - архитекта.

Аз знаех да карам велосипед и това беше удобно, за да поръчвам строителни материали, без да се бавят зидарите. Покупките оправ-давах пред брат инженер Панчо Панчев. Така участвах в строежа.

***

В салона на братското лозе има една фотография. Вярна е мисълта,

че колкото по-стара е снимката, тол-кова по-младо е лицето. Само че, въз-растните хора от снимката са си за-минали, а децата са вече сивокоси и белокоси. Тази снимка представя оркестъра на Братството. Диригент бил брат Матей Калудов, другарят на Мария Калудова, която подари салона на ул. „Петко Каравелов“. И двамата бяха хора с голяма щедрост и с голям замах. Брат Калудов сви-рел на цигулка. Той бил не само доб-ър цигулар, но и добър музикален агитатор, добър музикален педагог. Хора, които били нотно неграмотни, брат Матей ги карал да свирят.

На снимката е и брат Васил – скулптора. Когато го поканили да свири в оркестъра, брат Васил се дърпал:

— Ама аз никога не съм хващал виолончело.

— Нищо от това – насърчавал го брат Калудов, – ти можеш, ти си чо-век на изкуството, имаш сърчни ръце.

Така Ставрев влязъл в оркестъра

Оркестърът на Варненското братство, 1936г. Прави (отляво надясно): Петър Димитров, Атанас, Георги Атанасов, Тодор Димитров, Кирил Казанлъклиев, Михаил Ангелов, Васил Арабаджиев, Христиана, Виктор Моллов; седнали: Георги Баев, В. Ставрев, М. Калудов (ръководител), Стоян Димитров, Веска Арабаджиева, Христо Арабаджиев; клекнали отпред: Ангел Ангелов, Станка Ангелова

на Братството.

Такива са били първите ученици на Учителя.

***

Новият салон се вдигаше бързо. Стана строен, с едно светло антре отпред. Три големи прозорци на юг го осветяваха. Поставиха покрив, но на тавана още стояха гредите. Наши приятели често идваха да видят как вървят строителните работи.

Един следобед брат Васко донесе една диня и пожела да я срежем. Обърнахме дюлгерските корита — станаха столове, едно по-голямо корито стана маса. Настанихме се удобно. Динята се оказа чудесна. По време на яденето брат Васко каза: „Колко много заминали братя помагат на този строеж!“ И спомена едно име. В тоя момент на едно място от гредата сякаш някой чукна силно с чук. Васко изговори второ име и тутакси на друго място по гредите се чукна силно с чук. При споменаване на имена на заминали веднага се обаждаха с чукане от гредите. Получи се нещо ритмично — като ударни инструменти на оркестър... Сега повярвах, че заминалите са живи, че не са далеч, че са около нас и че „разликата между този и онзи свят е една сто милионна част от милиметъра“.

***

Салонът беше завършен. Сложена беше и пътна врата. На нея имаше надпис: „Цимерман“ 20.

Беше следобед. Един мъж и една жена стояха извън пътната врата и разговаряха. Бяха на възраст между 30 и 35 години. Аз тъкмо щях да излизам, когато ги видях. Отворих вратата и ги поканих да влязат. Още не влязла в двора, жената започна да ме разпитва любопитно кой живее сега в къщата, продадена ли е или е наета, или е отстъпена срещу гледане и т.н. и т.н. Въпросите й нямаха край. Тя не говореше на чист български език.

Смесваше и турски думи; за така Станка казваше „той“, вместо „тя“. Мъжът й мълчеше. Когато разбра, че така Станка не е вече стопанка на сградата, жената с пламнали от ярост очи се обърна към мъжа си с думите: „Гьордунму бе, гьордунму?!“ (Видя ли бе, видя ли?!) Мъжът нищо не каза, само мълчаливо преглътна този укор, може би заслужено. А жената бутна мъжа си яростно към пътната врата, само дето не го събори, пак повтори същите думи и сигурно щеше да му ги повтаря до второ пришествие. И хукна с енергични крачки към парка на Червения площад.

Какво заключение можеше да се направи от думите и държанието на тази двойка? Че са от някое варненско село, където говорят турски, например Виница, че са някои подалечни роднини (по сродяване) на така Станка, че са закъснели да установят с нея някакъв контакт или споразумение приживе или че са закъснели да осъществят по роднински някоя материална придобивка. Нищо не разбрах. Във всеки случай жената си отиде крайно разочарована. А пък клетият съпруг щеше да изкупва някаква вина цял живот. Тези хора повече не дойдоха.

Казват, че каквото добро направят на живия, то е истинското добро. След като си замине, хиляди хвалебствени речи да издумаш, щедри софери да слагаш, да съжеляваш за нестореното, нищо няма цена.

***

Може би ще извърша непростима погрешка, ако премълча името на нашия брат Ангел Ангелов. Знае го цяла България — от съборите и от летните лагери на Рила. Той е архитект, цигулар, художник и композитор. Много е популярен и винаги е там, където трябва да се свири. Той е безкористен и скромнен.

Една сутрин, когато слязохме от

Групова фотография с гости от Франция в братския салон на ул. „Цимерман“ 20, 1955 г.

автобуса, забързани към братското лозе за Паневритмия, една сестра от Айтос ми каза:

— Вие трябва да се гордеете с брат Ангел.

— Ние действително се гордеем с него – казах аз.

***

Братският салон в града беше на името на двама наши братя – Стоян - акордеониста и Петър - шивача. Те бяха роднини. И двамата си имаха собствени жилища.

Доста дълго Братството се радваше на салона. Беше в града, имаше удобни градски автобуси до него, беше топъл и слънчев.

Случи се така, че след 1944 г. излезе закон, щото едно лице може да притежава само един имот (жилище). Така че, двамата братя, които назовах по-горе, трябваше да избират. И те, разбира се, избраха собственото си жилище, като по-сигур-

но. Можеше да се задържи салонът само при положение, че има между нас семейство с три деца. Но понеже тогава не се намери такова многодетно семейство, салонът се продаде на чужди хора. Казват, че сега там са вдигнали жилищен блок. Сигурно са прочели надписа, вграден в основите: „Братството е основа на живота.“...

Сега вече нашият поглед и внимание се насочиха към салона на братското лозе.

***

Ако някой каже, че братските хора не разбират от строеж, ще си направи шега. Затова всички, цялото Братство, колкото и каквото умение имаше, се дигна на крак, запретна ръкави при последния ремонт на салона. Всички като любоделни пчели приобщиха усилията си за неговото разширяване, подобряване и почистване. Тук намериха духовно съ-

кровище онези, които го търсеха. Тук се утолиха жадните за обич души. В този Нов Храм наситиха глада си за правда онези, които я търсеха още преди векове. Тук се утешиха. Затова на въпроса ми как намира Варненското братство баба Ванга ми отговори: „Вие сте добре. Ще дойдат нови хора и ще се наложи да разширите салона. Да имате повече Любов!“

***

Изминаха 50 години оттогава (1927-1977). Чудно нещо. Много неща се промениха, много вода изтече. Изглежда нещата се повтарят, може би, с нов заряд!

Преди половин век влязох в Братството. Първата беседа, която чух, беше „Марта и Мария“. Пак беше неделя, пак беше Великден. След толкова години – пак същата беседа! Една мисъл запомних: „Мария избра [по-] добрата част“. А какво разбрах? – За да успява човек, трябва да служи на Светлото Начало в Живота.

***

В салона на варненското лозе идваха от други градове певци и музиканти. Често идваше Йоанна Стратева – цигуларка от София със своя колега Петьо Цанов – китарист от Шумен. Майката на Йоанна също свиреше на китара. Звучите на музиката им топло и нежно се издигаха и увисваха във въздуха като гирлянди от бели рози. Наскоро те изнесоха концерт от творби на Беинса Дуно. Брат Огнян Николов – оперен певец, водеше със себе си певци и музиканти, свои колеги, и пълнеха въздуха с хармония.

***

Брат Николай Дойнов от София

имаше във Варна лозе с лятна къщичка. Там прекарваше лятото цялото му семейство. Чуден човек беше този брат Николай. Физик и астроном, беше написал книги по астрология и правеше верни хороскопи. Той също е автор на историята на Братството в България. По негова идея и участие се построи продължение на салона – кухня-трапезария с две врати: южна, която гледаше към светлините на морския фар, и западна, която водеше до каменното огнище. Сладкодумен и духовит беше. Около него винаги имаше хора. Той услужваше на хората безкористно.

Тогава беше построена и една барака за дърва и инструменти – толкова красива, че прилича на творение на изкуството.

Във Варненското братство винаги кипеше живот. Често идваха гости. Тихо беше само, когато хората възлизаха на Рила.

***

1996. Вече е средата на октомври. На поляната на братското лозе още се играят паневритмични танци. Една година есента беше мека и топла и ние играехме Паневритмия до Коледа.

През пролетните утрини много млади хора се качват на Каменна могила, за да изживеят радостната тръпка от слънцепосрещането. През пролетта върхът изглежда виолетово-синкав. През есента, когато листата се обагрят оранжево-червени, храстите на смрадликата изглеждат като запалени клади...

И днес там пак вее вятър и пеят волни птички.

За нас могилата е свято място. Тя пази спомена, че на върха ѝ се е качвал един Велик Учител.

*Винаги, когато историята и културите
на човечеството вдигат сценичните си
завеси, първо се вижда море.*

*От Варна тръгва импулсът на нова
духовна култура чрез удивителната
мъдрост, с която историята избира
личностите и съчетава събитията.*

*И ни оставя нелесни за тълкуване
знаци - с библейска драматичност,
върху декора на крайморските духовни
пространства на Варна.*

*Документална хроника за началото на
словото и учението на Беинса Дуно
(Петър Дънов).*

**Страница за учителя Беинса Дуно в Интернет:
http://www.vaga.bg/~beinsa_douno**